

SOPHOCLIS
TRAGOEDIAE

AD

OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

ITERUM RECENSUIT

ET

BREVIBUS NOTIS INSTRUXIT

CAR. GOTTLOB AUG. ERFURDT.

EDITIO TERTIA.

VOL. V.

TRACHINIAE.

LIPSIAE

APUD ERNESTUM FLEISCHERUM.

1851.

SOPHOCLIS

TRACHINIAE

AD

OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

ITERUM RECENSUIT

ET

BREVIBUS NOTIS INSTRUXIT

GODOFREDUS HERMANNUS.

EDITIO ALTERA.

LIPSIAE

APUD ERNESTUM FLEISCHERUM.

1848.

PRAEFATIO.

Quum ante hos sex et viginti annos Sophoclis Trachinias ederem, haec eram praefatus. „Ea fabula Aug. Guil. Schlegelio, viro elegantis iudicii, ita dissimilis esse ceteris Sophoclis tragoediis visa est, ut dubitaret, an Iophonti potius, filio Sophoclis, tribuenda esset. Respondit Schlegelio A. L. Guil. Iacobus in Lectionibus Sophocleis. Is multa ingeniose ac subtiliter in eam sententiam disputavit, ut ostenderet, non Herculis obitum, sed amoris quanta vis esset, poetam declarare voluisse, idque eum docte et sapienter instituisse, qui quidem non huius aevi homines, sed veteres Athenienses esset iudices habiturus. Ego quidem, quomodo qui Sophoclem cognitum habeat, an genuina sit haec fabula dubitare possit,

non video. Nam quae duae res in poesi maxime produnt a quo quid scriptum sit, ingenium poesis et dictio, eae ita sunt in hac fabula eaedem atque in ceteris, ut miraturus sim, si quis proferat aliquid, quod alienum ab Sopocle iudicari debeat. Quod si est, quod reprehendi in Trachiniis queat, id non est eiusmodi, ut abiudicanda sit propterea ab Sophocle haec tragoedia. Est enim in iis rebus positum, in quibus nullum usquam poetam tragicum ab errore immunem invenias. Nam si ne hodie quidem, postquam et exemplis plurimis et multis doctorum hominum disputationibus intellectum est, quid rectum in hoc genere et quid vitiosum sit, ullam edi videmus tragoediam, quae vel aliquo modo perfecta dici possit; quid mirabimur, si veteres aliquid peccarunt, et quidem illi ipsi, a quibus si non inventa, certe primum expolita atque ad certam formam adducta est tragoedia? At nimirum pervulgatum hoc vitium est hominum doctorum, quod intelligendo faciunt, ut nihil intelligant. Ars enim prior fuit praeceptis, quae nulla fuerunt, nondum invento, quod iis indigeret. Eam postquam obscuro quodam minimeque explicato sensu invenerant homines atque excoluerant, tum demum, comparatis inter se quae magis minusve placerent, caus-

sisque eius rei investigatis, quid rectum aut pravum esset, disputari, et ne id quidem sine erroribus, quippe rei difficillimae natura non ex omni parte penitus perspecta, coeptum est. Atque ad hunc usque diem alia alio tempore opinio animos occupavit, ex qua virtutes et vitia tragoediarum iudicarentur. Veluti hodie plerisque fati usus in Graecorum tragoedia necessarius videtur: de quo quum nihil ab Aristotele traditum sit, apparet, quamvis in plerisque tragoediis Graecorum fato suae sint partes, tamen scriptores illarum fabularum non cogitavisse de fato. De quibus si ita, ut par est, iudicare volumus, illam, quam ipsi videntur animis informatam habuisse notionem tragoediae, respiciamus necesse est: cui si satisfecerunt, laudandi sunt, etiamsi forte, quod non iustam notionem secuti in errores inciderunt, tragoediae eorum ipsae reprehendendae sint. Qua in re autem illi tragoediae naturam positam esse statuerint, optime ex Aristotele cognosci potest, qui et aetate iis proximus fuit, et, ut ipse Graecus, Graecorum more philosophatus est. Ad Trachinias vero quod attinet, mihi, quod Iacobus existimat, amoris perniciosam vim declarare poetam voluisse, et quidem temporum istorum mollitie adductum, non minus longe repetitum videtur,

quam quod idem de anno, quo haec fabula acta sit, disputavit. Amor quae mala gigneret si docere poeta voluisset, Medeam aliquam aut Phaedram introductam oportebat, non Deianiram, piam feminam, cuius infelix error potius, quam amor aut ipsius aut Herculis, utrique funestus fuit. Itaque illud recte dixit Schlegelius, obitum Herculis argumentum fabulae esse. Quae res quum visa poetae esset ad metum miserationemque commovendam idonea esse, eam ille iniit viam, quam et fama istius rei monstrabat, et commendabat ratio poesis tragicae. Hercules est, cui metuere; Hercules, quem miserari spectatores volebat. Et est illud quidem consecutus, sed, saltem quod ad metum, non tam efficaciter ut in Oedipo Rege. Nam in ipsa fabula a principio, praeter vaticinium in epistola Herculis, nihil est, quod magnum aliquem metum excitet, nisi aliunde spectatores sciant, mortem Herculi impendere. Tum demum, quum Nessi suspectum donum consumptumque solis calore vellus commemoratum est, gravius timere Herculi incipimus. Quae praecedunt, quamvis egregia, ita sunt comparata, ut studia spectatorum magis ad Deianiram convertant: quam quum vident in summa animi moderatione illum, cuius amorem innocenti, ut putat, artificio retinere cupit,

perdere, seque ipsam crudelissima illius nece in infinitum luctum coniicere, non possunt non huius caussa magis etiam metuere, fortunamque eius miserari, quam absentis Herculis. Unde consequi necesse erat, ut, quum consilio poetae persona principalis Hercules esse debeat, re tamen et facto eas partes sustineat Deianira. Quae quum, cognito quid patrasset, sese interimat priusquam Hercules in scenam apportatus est, fieri non potest, quin postremus fabulae actus, quamvis per se egregius, tamen non esse necessarius videatur, quippe re omni, quae instituta fuerat, prorsus peracta. Quod si Herculem prius in scenam adduxisset poeta, Deianiram autem viso et suis oculis conspecto mariti cruciatu sibi manus inferentem fecisset, non solum cohaereret postrema pars bene cum superioribus, sed etiam Hercules, ut Deianirae caussa in scena expositus, multo maiorem moveret miserationem, ubi, quanto magis Deianirae vices doleremus, tanto gravius Herculis nos dolor tangeret; quanto autem hunc indignius pereuntem videremus, tanto miserabilior illius appareret desperatio. Eam rationem cur Sophocles non praetulerit, quaerere inutile est: sed tamen, si alii ante eum idem argumentum tractarunt, potuit ei, quod saepe tragicis, accidere, ut

quum priores aptiora dedissent, variandi caussa aliquid minus apte institueret. Verum etsi compositio argumenti, in quo genere a plerisque est omni tempore peccatum, non iniuria videtur reprehendi posse, tamen cetera tam apte inventa, tam accurate elaborata, tam docte expolita sunt, ut hoc nomine haec fabula nemini non maximopere placere debeat. Quod si in his rebus, ut supra dicebam, et ingenium Sophoclis et oratio ita manifesta est, ut vel si alii tragico adscripta esset haec fabula, Sophocli eam, qui hunc nossent, tributuri forent: non aliter de ea, quod ad poeticas virtutes et orationis elegantiam attinet, quam de ceteris huius poetae tragoediis sentiendum erit. Verum etsi ego mirifice delector poesi Sophoclis, tamen longe alienus sum ab illa, qua plerosque teneri video, superstitione, quae quadam caeca antiquitatis reverentia etiam ea admiratur, quae ambiguum est utrum in virtutibus, an in vitiis potius numerari debeant. Sic autem sentio: gravem illam et magnificam simplicitatem, quae in Aeschyli oratione conspicua est, nimio illa interdum verborum strepitu sublimitatem quaerens, ita esse ab Sophocle temperatam, ut is docta potius atque artificiosa dictione poesin a vulgari sermone distinguendam putaret. Nec mirum,

quum ubique videamus homines, ubi simplicitate satiati sunt, quae in omni re tempore prima est, artificiosiora quaerere. Sed haec admodum periculosa via est, quia difficile est modum tenere: unde fere, quae docta videri vult oratio, in molestam quamdam implicationem atque intricationem vertit, ex qua interdum difficile est eruere, quid senserit scriptor. In illo igitur fastigio Sophocles mihi orationem suam constituisse videtur, ita ut ea interdum iam in illam partem inclinet, quae proprior est vitio."

Aliter de hac tragoedia indicarunt Guilielmus Hamacher, Aquisgranensis, qui dissertationem de Sophoclis Trachiniis edidit Berolini a. h. s. XXXI. et qui anno post in Diurnis scholasticis p. 897 seqq. censuram illius dissertationis scripsit, Al. Capellmannus. Hi quum Deianiram, non Herculem, personam principalem esse contenderunt, verbo magis quam re dissentire a me videntur. Nam ego quoque studia spectatorum magis ad Deianiram converti maioremque de huius sorte metum et miserationem quam de absentis Herculis fortuna excitari dixi. Nimirum alia est huius appellationis potestas, si sola rei actae expositio spectatur; alia, si rationem qua tractata est res ad animi sensum affectionemque referimus. Pri-

mis tragoediae verbis Deianira neminem dicit ante obitum posse beatum praedicari. Id quum ad suam vitam applicet, de se metuere videtur, suaeque fortunae cursum denuntiare spectatoribus. At malum quod metuit pertinet quidem ad ipsam, verum non est ipsius, sed Herculis, quem in fatis sit iam aut vacuam laboribus vitam agere, aut excedere vita. Ergo Hercules is est, cuius fortuna in discrimine est, ut, si rem quae agitur consideramus, hic sit persona principalis esse censendus. Eo si aut vivo gavisura est Deianira aut dolitura mortuo, id patet secundarium esse. Et ita instituisse Sophoclem argumentum fabulae eo cognoscitur, quod postrema pars tragoediae tota in crudeli morte Herculis versatur. Accedit aliud. Non est enim in iis quae elementa sunt fabulae vestis venenatae missio, quae in medio rerum cursu ut aliquid fortuitum ab adventu Iolae arcessitur. Quae res quum eiusmodi sit, ut Deianira vereatur ne ipsa Herculi interitum paraverit, fieri non potest quin, quum maxima pars tragoediae absente Hercule agatur, omnis spectatorum cura et sollicitudo se ad Deianiram vertat; quae infelici errore, dum conservare sibi amorem Herculis cupit, et illum sit perditura et sese conscientia culpae in summam desperationem con-

iectura. Propterea sic iudicabam, si Deianira, cuius ingenua indoles et ignara doli culpa praecipue animos spectatorum retinet, persona primaria esset, huius morte finiendam fuisse tragoediam, fierique id potuisse, si illa vel audita morte Herculis vel coram viso eius cruciatu sibi manus inferret. Hoc postremum et Hamacherus p. 26. et magis etiam Capellmannus, ut foedum ac detestabile spectaculum vituperarunt: profecto, si poeta, quod sumit Capellmannus, Herculem ita se gerentem eaque dicentem, quae scripta habemus, introduxisset. At id neque ego dixeram neque alius dubitabit quin Sophocles, si ei illud placuisset, totum postremum actum aliter fuerit conformaturus. Id vero facere eum potuisse quis negabit, quum fecerit in Antigona, in quo Creo, quum obstinatione sua et filio et uxori necessitatem moriendi attulisset, ad ipsa mortuorum corpora saevissimis poenitentiae stimulis conficitur. Sed praetulit in Trachiniis poeta id, quod populares suos exspectare sciebat, ut summi herois interitus rogusque, ex quo eum ad deos sublatum credebant, graviter digneque describeretur. Alia Capellmanno in ipsa tragoedia displicuerunt, sed ea partim nunc emendata sunt, partim recte intellecta non habent quod vituperetur.

Codicum notis usus sum iisdem quibus G. Dindorfius. Sunt illi Parisini Brunckii A, membranaceus, et B; tum Vaticanus, V. littera notatus, Harleianus, Venetus. Huius scripturas mihi impertivit Im. Bekkerus, qui eum Parisiis contulerat.

Ceterum si qui forte mirabuntur quod rarius mentionem fecerim E. Wunderi, qui et dicaverit mihi Emendationum suarum librum, et qua id fecit epistola simul animi candidissimi veterisque erga me amoris documentum exhibuerit, cur id fecerim rationem reddendam video. Saepe Wunderus quum me viseret, quid sibi de quibusdam locis Trachiniarum videretur, exprompserat, ego autem, ut fit in sermone, quae mihi subito in mentem venirent, protuleram, non ut certa, sed ut de quibus amplius quaerendum esset: quod asseverabat, Trachinias aliquot locis ab histrionibus interpolatas esse, in dubio relinquebam, donec demonstratum viderem. Ut acceptum ab eo librum Emendationum perlegi, longam ad eum ut amicus scripsi epistolam, qua cur de plerisque mihi dissentiendum esset indicabam. Eadem fere postea notavit Arminius Koechly in censura illius libri, quae edita est in Diurnis antiquariis a. XLII. fasc. VIII. p. 747 seqq. Ego quidem de Wunderi in-

ventis ea quae neminem probaturum intelligebam, silentio praeterii; alia autem, quibus falli quis posse praesertim confidentius dictis videretur, non potui quin quamvis invitus paucis attingerem. Est enim Wunderus vir veri amantissimus, alienus ab omni mala arte, iudicio acri, eoque in primis acuendis adolescentium ingeniis idoneus, sed singulari naturae proprietate ita semper mentem atque oculos in uno tantum puncto defixos habens, ut, quemadmodum qui aliquid per tubum telescopii contemplantur, illud unum cernat acutissime, a ceteris rebus omnibus, etiam proximis et quae bene cognita habet, plane interclusus. Quo fit ut semper aut necessarium quid esse aut fieri non posse pronuntiet, et quidem fieri non posse etiam quae facta esse saepissime vel nunc non meminit, vel discere ex libris, si eos inspiceret, poterat; necessaria autem esse etiam quae fieri nequeunt; ubi vero neutra via sufficit, tertia utitur, stilum Sophoclis, tamquam sibi soli notum, memorans. Ne quid exaggerare videar, uno utar pusillo quidem, sed apertissimo exemplo et quod ne ipse quidem infitiari possit. In ipso fine Trachiniarum nescio quo pacto obstupescens ad hunc versum,

μεγάλους μὲν ἰδοῦσα νέους θανάτους,

miratur in Emendationum libro p. **163.** quod ne ego quidem offensus fuerim violatione caesurae. Credo ego alium, si quisquam id miratus esset, eorum aliquem librorum quos de metris scripsi inspecturum fuisse: ipse qua est sui fiducia audacter versum sanissimum mutando vitiat. Suspicetur quis fortasse eum ignarum fuisse legis anapaestorum. Minime: tunc tantum, cupidus invenire quod ante se alii non vidissent, erat ignarus. Alioqui septies sese ipse miratus esset, qui septem in aliis locis Sophoclis non offendisset ad istam caesuram: in Aiace v. **146.** in Electra v. **94.** in Antigona v. **382.** in Oedipo Coloneo v. **1760.** et **1771.** in Philocteta v. **1445.** et **1470.** Vellem ego quidem vir optimus quid et recte et Graece diceretur sibi ab Sophocle, non Sophocli ab se discendum putaret: sed non imputo necessitate naturae suae constricto quae bona fide facit.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ [1]) ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡρακλῆς παραγενόμενος εἰς Καλυδῶνα, τὴν Οἰνέως θυγατέρα Δηϊάνειραν ἐμνηστεύσατο, καὶ διαπαλαίσας ὑπὲρ τῶν γάμων αὐτῆς πρὸς τὸν Ἀχελῷον ἀπεικασθέντα ταύρῳ, περιέκλασε τὸ ἕτερον [2]) τῶν κεράτων. καὶ τὴν μὲν Δηϊάνειραν γαμεῖ, τὸ δὲ κέρας Ἀχελῷος λαμβάνει, δοὺς ἀντὶ τούτου τὸ τῆς Ἀμαλθείας. Ἀμάλθεια δὲ ἦν Αἱμονίου θυγάτηρ, ἣ κέρας εἶχε ταύρου· τοῦτο δὲ, ὡς Φερεκύδης φησί, δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε ποτὸν ἢ βρωτὸν [3]) ὅπερ ἂν εὔξαιτό τις, παρέχειν ἄφθονον [4]). στρατεύει δὲ Ἡρακλῆς μετὰ Καλυδωνίων ἐπὶ

---

1) Lib. II. cap. 7. sect. 5. ubi quaedam aliter scripta leguntur.

2) τὸ ἀριστερὸν Turn. Steph. et vulgatae.

3) Iidem ὥστε βρωτὸν ἢ ποτόν.

4) Ald. Iuntt. ἄπονον. Inde a Turnebo vulgatum ἄφθονόν τε καὶ ἄπονον.

Θεσπρωτοὺς, καὶ πόλιν ἑλὼν Ἐφύραν, ἧς ἐβασίλευε Φύλας, Ἀστυόχῃ τῇ τούτου θυγατρὶ συνελθὼν, πατὴρ Τληπολέμου γίνεται. γενομένων δὲ τούτων εὐωχούμενος παρὰ Οἰνεῖ, κονδύλῳ παίσας ἀπέκτεινεν Εὔνομον τὸν Ἀρχιτέλους παῖδα κατὰ χειρῶν διδόντα· συγγενὴς δὲ οὗτος [5] *Οἰνέως. καὶ* [6] *ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδὸς, ἀκουσίου γενομένου τοῦ συμβεβηκότος, συνεγνωμόνει· Ἡρακλῆς δὲ κατὰ τὸν νόμον φυγὴν ὑπομένειν ἤθελε, καὶ δὴ ἔγνω* [7] *πρὸς Κήϋκα εἰς Τραχῖνα ἀπιέναι. ἄγων δὲ Δηϊάνειραν, εἰς ποταμὸν Εὔηνον ἦλθεν, ἐν ᾧ καθεζόμενος Νέσσος ὁ Κένταυρος τοὺς παριόντας διεπόρθμευε μισθοῦ* [8]*, λέγων παρὰ θεῶν ταύτην τὴν πορείαν εἰληφέναι διὰ τὸ δίκαιος εἶναι. αὐτὸς μὲν οὖν* [9] *Ἡρακλῆς τὸν ποταμὸν διέβη· Δηϊάνειραν δὲ, μισθὸν αἰτηθεὶς, ἐπέτρεψε Νέσσῳ διακομίζειν* [10]*. ὁ δὲ πορθμεύων* [11] *αὐτὴν ἐπεχείρει βιάζεσθαι. τῆς δὲ ἀνακραγούσης* [12] *αἰσθόμενος, ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσεν εἰς τὴν καρδίαν. ὁ δὲ μέλλων τελευτᾶν, προςκαλεσάμενος Δηϊάνειραν, εἶπε τηρεῖν λαβοῦσαν ἐν κόχλῳ, εἰ*

5) *οὗτος ἦν* inde a Turnebo. Sic etiam Brunck.
6) *ἀλλ'* vulgo inde a Turnebo.
7) *καὶ διέγνω* vulgo inde a Turnebo.
8) *διεπόρθμευε, μισθὸν* vulgo. Eadem cum interpunctione *μισθῷ* Iunt. sec. Emendatum in ed. Brunck.
9) *καὶ αὐτὸς μὲν* a Turnebo vulgo.
10) *κομίζειν* ed. Brunck.
11) *διαπορθμεύων* a Turnebo vulgo.
12) *ἀνακραζούσης* Brunck. cum edd. inde a Turnebo.

θέλοι πρὸς Ἡρακλέα φιλίαν[13]) ἔχειν, τόν τε ἰὸν ἀφῆκε κατὰ τῆς κόχλου, καὶ τὸ ῥυὲν ἐκ τοῦ τραύματος τῆς ἀκίδος αἷμα συμμίξας δέδωκεν[14]). ἡ δὲ λαβοῦσα ἐφύλαττε παρ᾽ ἑαυτῇ. διεξιὼν δὲ Ἡρακλῆς τὴν Δρυόπων χώραν, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, ὑπαντήσαντος αὐτῷ Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος, τὸν ἕτερον τῶν ταύρων λύσας καὶ[15]) σφάξας, εὐωχεῖτο[16]). ὡς δὲ ἧκεν εἰς Τραχῖνα πρὸς Κήϋκα, ὑποδεχθεὶς ὑπ᾽ αὐτοῦ, Δρύοπας κατεπολέμησεν. αὖθις ἐκεῖθεν[17]) Αἰγιμίῳ βασιλεῖ συνεμάχησε Δωριέων[18]). Λαπίθαι γὰρ περὶ γῆς ὅρων πρὸς αὐτὸν ἐπολέμουν, Κορώνου[19]) στρατηγοῦντος. ὁ δὲ, πολιορκούμενος, ἐπεκαλέσατο Ἡρακλέα βοηθὸν ἐπὶ μέρει τῆς γῆς. βοηθήσας δὲ Ἡρακλῆς[20]), ἀπέκτεινε Κόρωνον μετὰ καὶ[21]) ἄλλων, καὶ τὴν γῆν ἅπασαν ἐλευθέραν ἐποίησεν. ἀπέκτεινε δὲ καὶ Λαγόραν μετὰ τῶν παίδων, βασιλέα Δρυόπων, ἐν Ἀπόλλωνος τεμένει, Λαπιθῶν σύμμαχον[22]). παριόντα δὲ Ἴτωνα, εἰς μονομαχίαν

---

13) φίλτρον πρὸς Ηρακλέα Turn. et vulgatae, πρὸς Ἡρακλέα φίλτρον Brunck.

14) ἔδωκεν Brunck.

15) λύσας καὶ Turn. et vulgatae omittunt.

16) εὐωχήσατο Turn. vulgatae et Brunck.

17) αὖθις. ἐκεῖθεν ὁρμηθεις Turn. et vulg. αὖθις δὲ ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς Brunck.

18) Δωριέων συνεμάχησε Turn. et vulg.

19) Margo Turnebi Κόρου et paulo post Κόρον.

20) ὁ Ἡρακλῆς Turn. et vulg.

21) καὶ omittunt edd. ante Turn.

22) Ἀλλαγόραν μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ βασιλέα Δρυόπων ἐν Ἀπόλλωνος τεμένει δαινύμενον, ὑβριστὴν

προὐκαλεῖτο [23]) αὐτὸν Κύκνος ὁ Ἄρεος καὶ Πελοπίας· συστὰς δὲ, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν. ὡς δὲ εἰς Ὀρμένιον [24]) ἧκεν, Ἀμύντωρ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς οὐκ εἴασε μεθ' ὅπλων παριέναι. κωλυόμενος δὲ παρελθεῖν, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν. ἀφικόμενος δὲ εἰς Τραχῖνα, στρατιὰν [25]) ἐπ' Οἰχαλίαν συνήθροισεν, Εὔρυτον τιμωρήσασθαι θέλων. συμμαχούντων δ' Ἀρκάδων αὐτῷ καὶ Μηλιέων τῶν ἐκ Τραχῖνος, καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπικνημιδίων, κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὔρυτον [26]), αἱρεῖ τὴν πόλιν, καὶ θάψας τῶν σὺν αὐτῷ στρατευσαμένων τοὺς ἀποθανόντας, Ἵππασον τὸν Κήϋκος, καὶ Ἀργεῖον καὶ Μέλανα, τοὺς [27]) Λικυμνίου παῖδας, καὶ λαφυραγωγήσας τὴν πόλιν, ἦγεν Ἰόλην αἰχμάλωτον. καὶ προσορμισθεὶς Κηναίῳ τῆς Εὐβοίας ἀκρωτηρίῳ, Διὸς Κηναίου ἱερὸν ἱδρύσατο. μέλλων δὲ ἱερουργεῖν, κήρυκα [28]) ἔπεμψε, λαμπρὰν

ὄντα καὶ Λαπίθων σύμμαχον Turn. et vulg. Ἀλλαγόραν etiam edd. ante Turn. Brunckius Λαγόραν dedit, vulgatam secutus, sed omissis verbis αὐτοῦ βασιλέα Δρυόπων.

23) Turn. et vulg. προκαλεῖται.

24) Ὀρχομενὸν libri, ut apud Apollodorum et Eudociam. Wesselingii emendatio recepta a Brunckio.

25) Ita Brunckius pro στρατείαν.

26) Verba τῶν Ἐπικνημιδίων κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὔρυτον omissa in Ald. et Iunt. pr. Habet Iuntina secunda, nisi quod τὰ pro μετὰ, et vulgatae.

27) τοῦ Ald. et Iuntinae.

28) εἰς Τραχῖνα Λίχαν τὸν κήρυκα vulgatae et Brunckius. Nihil horum nisi κήρυκα habet Iunt.

ἐσθῆτα οἴσοντα. παρὰ τούτου δὲ[29]) τὰ περὶ τὴν Ἰόλην Δηϊάνειρα πυθομένη, καὶ δείσασα μὴ πάλιν ἐκείνην ἀγαπήσῃ, νομίσασα τῇ ἀληθείᾳ φίλτρον εἶναι τὸ ῥυὲν αἷμα τοῦ Νέσσου, τούτῳ τὸν χιτῶνα ἔχρισεν. ὡς δὲ θερμανθέντος τοῦ χιτῶνος ὁ ἰὸς τῆς ὕδρας ἠσθίετο [31]), τὸν μὲν Λίχαν κατέβαλεν, εἰς Τραχῖνα δὲ ἐπὶ νεὼς κομίζεται. Δηϊάνειρα δὲ ἀχθεσθεῖσα [32]) ἑαυτὴν ἀνήρτησεν. Ἡρακλῆς δὲ ἐντειλάμενος Ὕλλῳ, ὃς αὐτῷ ἐκ Δηϊανείρας ἦν παῖς πρεσβύτερος, τὴν Ἰόλην ἀνδρωθέντα γῆμαι, παραγενόμενος [33]) εἰς Οἴτην, ὅ ἐστιν ὄρος Τραχῖνος, πυρὰν ποιήσας, ἐκέλευσεν ἐπιβὰς ὑφάπτειν· τοῦ δὲ μὴ θέλοντος, Ποίας παριὼν ἐπὶ ζήτησιν ποιμνίων, ὑφάψας, ἔλαβε τὰ τόξα παρ'

---

sec. Sic etiam Ald. et Iunt. pr. sed hae εἰς Κήϋκα pro κήρυκα.

29) παρὰ δὲ τούτου Turn. et vulg.

30) Turn. vulgatae et Brunck. μὴ ἐκείνην μᾶλλον.

31) Ita edd. vett. vid. H. Steph. Thes. T. I. p. 1909. E. τὸν χρῶτα ἔσηπε Turn. et vulg. τοῦ χρωτὸς καθήπτετο Brunck. Sequentia inde a Turnebo sic edebantur: τὸν μὲν Λίχαν τῶν ποδῶν ἀράμενος κατηκόντισεν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας· τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προςπεφυκότα τῷ σώματι· συναπεσπῶντο δὲ καὶ αἱ σάρκες αὐτῷ· τοιαύτῃ δὲ συμφορᾷ κατασχεθεὶς, εἰς Τραχῖνα ἐπὶ νεὼς κομίζεται. Brunckius pro ἀπὸ τῆς Βοιωτίας habet εἰς τὴν θάλασσαν.

32) Sic edd. vett. et Brunck. Δηϊάνειρα αἰσθομένη οὖν τὸ γεγονος Turn. Δηϊάνειρα δὲ αἰσθομένη τὸ γεγονὸς Steph. et rell.

33) Edd. ante Turn. παραγενόμενος δὲ.

αὐτοῦ δωρεάν. καιομένης δὲ τῆς φλογός[34]), λέγεται νέφος ὑποστὰν μετὰ βροντῆς αὐτὸν[35]) εἰς οὐρανὸν ἀναπέμψαι[36])· ἔνθα τυχὼν ἀθανασίας, γήμας Ἥβην τὴν Ἥρας θυγατέρα, ποιεῖ παῖδας Ἀλεξιάρην καὶ Ἀνίκητον[37]).

---

34) Sic Ald. et Iunt. pr. πύρας Iunt. sec. πυρᾶς ceterae.

35) αὐτὸν omittunt edd. ante Turn.

36) ἀποπέμψαι Iunt. sec.

37) Turn. vulgatae et Brunck. ἔνθα τυχὼν ἀθανασίας, καὶ διαλλαγεὶς Ἥρᾳ, τὴν ἐκείνης θυγατέρα Ἥβην ἔγημεν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες Ἀλεξιάρης καὶ Ἀνίκητος ἐγένοντο.

ΑΘΛΟΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.[38])

Πρῶτα μὲν ἐν Νεμέᾳ βριαρὸν κατέπεφνε λέοντα.
Δεύτερον, ἐν Λέρνῃ πολυαύχενον ὤλεσεν ὕδραν.
Τὸ τρίτον αὖτ' ἐπὶ τοῖς Ἐρυμάνθιον ἔκτανε κάπρον.
Χρυσόκερων ἔλαφον μετὰ ταῦτ' ἤγρευσε τέταρτον.
Πέμπτον δ' ὄρνιθας Στυμφηλίδας ἐξεδίωξεν.

---

38) Hi versus, a Brunckio editi, non sunt in vulgatis libris.

Ἕκτον, Ἀμαζονίδος κόμισε ζωστῆρα φαεινόν.
Ἕβδομον, Αὐγείου πολλὴν κόπρον ἐξεκάθηρεν.
Ὄγδοον ἐκ Κρήτης δὲ πυρίπνοον ἤλασε ταῦρον.
Ἐκ Θρῄκης, ἔνατον, Διομήδεος ἤγαγεν ἵππους.
Γηρυόνου, δέκατον, βόας ἤλασεν ἐξ Ἐρυθείης.
Ἑνδέκατον δ' ἀνάγει κύνα Κέρβερον ἐξ Ἀΐδαο.
Δωδέκατον δ' ἤνεγκεν ἐς Ἑλλάδα χρύσεα μῆλα.
Θεστίεω θυγατρῶν τρισκαιδέκατος πέλεν ἆθλος.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.
ΥΛΛΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΤΡΑΧΙΝΙΩΝ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΛΙΧΑΣ.
ΤΡΟΦΟΣ.
ΠΡΕΣΒΥΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Λόγος μέν ἐστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς,
ὡς οὐκ ἂν αἰῶν' ἐκμάθοις βροτῶν, πρὶν ἂν

---

1. Inepta grammaticorum curiositas, quasi ante Solonem hoc dictum dici nequiverit, hic anachronismum notavit. Vide Eustathium p. 361,29. (273,43.) Affert primos tres versus Stobaeus Serm. CV, 38. Φανεὶς ita est explicandi caussa adiectum, ut, quum dixerit λόγος ἔστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων, participium illud cogitatione referatur ad ἀρχαῖος.

2. Lb.Ald. et Stobaeus, cuius in cod. A. ς supra adscriptum, ἐκμάθοι, quod et Matthiae adscivit in Gramm. Gr. §. 522. et Seidlerus probat, ut bene conveniens cum iis, quae de se dicit Deianira; sensum esse enim, neminem ante, quam mortuus sit, vitam suam recte cognoscere. Ita si haec interpretamur, βροτῶν aut cum τὶς coniungendum est, quod durum videtur, aut cum αἰῶνα, quod eo offensurum esset, quia non aliorum quis, sed suam vitam dici debet non ante mortem cognoscere: nisi vellemus pro βρότεον αἰῶνα dici, quod ob illam ipsam ambiguitatem hic non aptum videtur. Accedit, quod τῳ in verbis οὔτ' εἴ τῳ κακός arguit, sententiam illam hic ita enuntiatam ab Sophocle esse, ut fere ubique, i. e. ut de iudicanda aliorum vita intelligatur. Vide Herodotum

θάνῃ τις, οὔτ' εἰ χρηστὸς οὔτ' εἴ τῳ κακός·
ἐγὼ δὲ τὸν ἐμόν, καὶ πρὶν εἰς Ἅιδου μολεῖν,
ἔξοιδ' ἔχουσα δυςτυχῆ τε καὶ βαρύν.
ἥτις πατρὸς μὲν ἐν δόμοισιν Οἰνέως,
ναίουσ' ἔτ' ἐν Πλευρῶνι, νυμφείων ὄτλον

I, 32. Sophoclem ipsum Oed. R. 1528. Plura exempla habet Stobaeus Serm. CV. Et Latini quoque, ut Ovidius Met. III, 135. sed scilicet ultima semper exspectanda dies homini, dicique beatus ante obitum nemo supremaque funera debet. Potest vero etiam ἐκμάθοι ad hunc modum accipi, intellecto τις. Sed fatendum tamen, multo minus elegans esse, quam ἐκμάθοις, quod Brunckius ex cod. T. dedit, quodque Suidae plerique codd. Leid. et edd. vett. in v. αἰῶνα habent. Itaque illud recepi. Nam quod Lennepio ad Phalar. p. 182. nemini debebat in mentem venire.

3. La. Lb. V. Iunt. 2. et Stobaeus ac Suidae duo codd. θάνῃ. Edd. Suidae servant θάνοι, omisso τῳ, quod etiam in codd. Suidae omnibus deest. De repetito τὶς monuit Porsonus in Add. ad Hec. p. 103. ed. Lips. In cod. Flor. scriptum οὔτε χρηστός.

7. Vulgo ναίουσ' ἐνὶ Πλευρῶνι. Erfurdtius ἔτ' ἐν, quod Vitum Winshemium legisse suspicabatur, qui ita vertit: cum adhuc habitarem in Pleurone. In scholiis Rom. ναίουσ' ἐν. Cod. ναίουσα δ' ἐν. Cod. Venet. ναίουσά γ' ἐν. Neque ἐνὶ neque ἔτι Πλευρῶνι ferunt numeri tragici. Ὄκνον quidem consensu libri, praeter V. in quo ὄγκον, servavitque Brunckius. Ὄτλον, lectionem in scholiis commemoratam, Stephanus, Canterus, aliique praetulerunt, merito, licet repugnantibus Musgravio et Wundero. Hunc refutavit G. Wolffius de schol. Soph. p. 47. Ὄκνον si scripsisset Sophocles, non ἄλγιστον posuisset, sed μέγιστον.

ἄλγιστον ἔσχον, εἴ τις Αἰτωλὶς γυνή.
μνηστὴρ γὰρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῷον λέγω,
ὅς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξῄτει πατρός,
φοιτῶν ἐναργὴς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος
δράκων ἑλικτός, ἄλλοτ' ἀνδρείῳ κύτει
βούπρῳρος· ἐκ δὲ δασκίου γενειάδος
κρουνοὶ διεῤῥαίνοντο κρηναίου ποτοῦ.
τοιόνδ' ἐγὼ μνηστῆρα προςδεδεγμένη
δύστηνος, ἀεὶ κατθανεῖν ἐπευχόμην,
πρὶν τῆςδε κοίτης ἐμπελασθῆναί ποτε.

---

11. Ἐναργης dicit propter sequentia: nunc aperte taurus, i. e. integra tauri specie, nunc capite taurino homo.

12. Libri ἀνδρείῳ τύπῳ βούκρανος. Apud Strabonem X. p. 458. (703.) T. IV. p. 105. qui versus 9 et seqq. affert. ἀνδρείῳ κύτει βούπρῳρος in plerisque et melioribus libris legitur, quod quum exquisitius sit, facile quis alteri scripturae praeferendum agnoscat. Ac βούπρῳρον repetit Strabo paulo post, tauro comparari fluvium docens propter mugitum et cornua, quibus strepitus aquarum et flexus designentur, draconi autem propter longitudinem et curvaturam meatus. Suo more fabulam narrat Ovidius initio lib. IX. Metam. In picturis vasorum aut capite taurino, aut forma humana, sed cornutus longaque cum barba conspicitur, ut in nummo Metapontino, de quo scripsit Letronnius (Journal des Savans 1829. Oct. v. Kunstblatt 1831. n. 16.) aut etiam taurinum caput pro insigni in clipeo gerens: v. Gerhard Griechische Vasenbilder vol. II. tab. 108.

13. Verba ἐκ δὲ δασκίου usque ad ποτοῦ affert Suidas in γενειάς.

17. Tori appellatione coniugem, sive marem sive feminam significari, sana ratio docet: nec de tra-

χρόνῳ δ' ἐν ὑστέρῳ μέν, ἀσμένῃ δέ μοι,
ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς·
ὃς εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσὼν μάχης
ἐκλύεταί με. καὶ τρόπον μὲν ἂν πόνων
οὐκ ἂν διείποιμ'· οὐ γὰρ οἶδ'· ἀλλ' ὅςτις ἦν
θακῶν ἀταρβὴς τῆς θέας, ὃ δ' ἂν λέγοι.
ἐγὼ γὰρ ἥμην ἐκπεπληγμένη φόβῳ,
μή μοι τὸ κάλλος ἄλγος ἐξεύροι ποτέ.
τέλος δ' ἔθηκε Ζεὺς ἀγώνιος καλῶς,
εἰ δὴ καλῶς. λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κριτὸν
ξυστᾶσ', ἀεί τιν' ἐκ φόβου φόβον τρέφω,
κείνου προκηραίνουσα. νὺξ γὰρ εἰςάγει,
καὶ νὺξ ἀπωθεῖ διαδεδεγμένη πόνον.

---

gicis dubitabit qui eos legerit: v. Eurip. Hec. 933. Androm. 487. 934. 936. Troad. 663. Ion. 977. Electr. 1089.

23. Ἀταρβὴς τῆς θέας non, qui non reformidat spectare, sed quem spectatio non implet formidine. Exempla vide apud Schaeferum in Meletem. cr. p. 137 sq. Tum vulgo ὅδ'. V. Buttmann. ad Philoct. 87.

24. Cod. Flor. Harl. et Ald. male ἥμην.

28. Recte Scholiastes ξυστᾶσα interpretatur συνελθοῦσα. Neque λέχος κριτόν, ut Wakefieldio videbatur, nominativi, sed accusativi sunt. Nam congressu iungitur connubium, quo fit ut συστᾶσα, ut quod notionem verbi συνάψασα in se contineat, eodem modo, ut illud verbum, construatur. Similiter Homerus ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν. Κριτὸν dicit, quod Hercules ipsam prae aliis sibi uxorem legit.

29. Verbum κηραίνειν ex Sophocle adnotavit Eustathius p. 1710, 23. (Od. 472, 9.) Quae sequuntur, νὺξ γὰρ εἰςάγει etc. citat Schol. ad Ai. 866. et inde Suidas v. πόνος, apud quem male, καὶ νὺξ ἀπωθεῖται, δεδεγμένον πόνον.

κἀφύσαμεν δὴ παῖδας, οὓς κεῖνός ποτε,
γήτης ὅπως ἄρουραν ἔκτοπον λαβών,
σπείρων μόνον προςεῖδε κἀξαμῶν ἅπαξ.
τοιοῦτος αἰὼν εἰς δόμους τε κἀκ δόμων
ἀεὶ τὸν ἄνδρ' ἔπεμπε λατρεύοντά τῳ.
νῦν δ' ἡνίκ' ἄθλων τῶνδ' ὑπερτελὴς ἔφυ,
ἐνταῦθα δὴ μάλιστα ταρβήσασ' ἔχω.
ἐξ οὗ γὰρ ἔκτα κεῖνος Ἰφίτου βίαν,
ἡμεῖς μὲν ἐν Τραχῖνι τῇδ' ἀνάστατοι
ξένῳ παρ' ἀνδρὶ ναίομεν· κεῖνος δ' ὅπου
βέβηκεν, οὐδεὶς οἶδε. πλὴν ἐμοὶ πικρὰς
ὠδῖνας αὐτοῦ προςβαλὼν ἀποίχεται·
σχεδὸν δ' ἐπίσταμαί τι πῆμ' ἔχοντά νιν.
χρόνον γὰρ οὐχὶ βαιόν, ἀλλ' ἤδη δέκα
μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντ' ἀκήρυκτος μένει.
[κἄστιν τι δεινὸν πῆμα· τοιαύτην ἐμοὶ
δέλτον λιπὼν ἔστειχε, τὴν ἐγὼ θαμὰ
θεοῖς ἀρῶμαι πημονῆς ἄτερ λαβεῖν.]

---

31. Membranarum, Aldi, et aliarum vett. edd. scripturam recepi. Vulgo κἄφυσα μὲν δή, inutili particula μέν, quum οὕς, non τούτους δὲ dicat.

32. La. γηίτης: unde γήτης subscripto iota.

34. Brunckius ex cod. B. ἐκ δόμων τε κεἰς δόμους. Genuina ceterorum librorum scriptura. Inverti talia iam observavit Priscianus XVII, 9. p. 9. ed. Krehl. Hic vero etiam aptissime inversa sunt. Aberat enim domo Hercules: unde consentaneum erat id, quod nunc esset, postremum commemorari.

38. Aliter Scholiasta in argumento. Sophocles rem infra exponit v. 270 seqq.

40. Ceycem intelligit, v. Diodor. IV, 30. 37. Ὅπου Brunckius male in ὅποι mutaverat. Nam sensus est, ubi sit.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.

δέσποινα Δηάνειρα, πολλὰ μέν σ' ἐγὼ
κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα
τὴν Ἡρακλείαν ἔξοδον γοωμένην·
νῦν δ', εἰ δίκαιον τοὺς ἐλευθέρους φρενοῦν
γνώμαισι δούλαις, κἀμὲ χρὴ φράσαι τόσον·
πῶς παισὶ μὲν τοσοῖςδε πληθύεις, ἀτὰρ
ἀνδρὸς κατὰ ζήτησιν οὐ πέμπεις τινά,
μάλιστα δ' ὅνπερ εἰκὸς Ὕλλον, εἰ πατρὸς

---

49. De constructione v. Porsonum ad Phoen. 300. et Seidlerum ad Iphig. Taur. 1061.

51. Libri Ἡράκλειον. Feminina forma poetam hic ut v. 676. usum esse eo certius est, quod id ut faceret potius quam ne faceret monebat sequentis vocis terminatio.

53. Cod. Ven. qui χρὴ omittit, habet τὸ σόν, ut Porsonus volebat ad Med. 461. Utramque scripturam memorat Scholiastes. Non hic aptum τὸ σὸν, quia sponte intelligitur, non convenire de aliorum rebus dici. Aptum vero τόσον, quod modestiae est et verecundiae. Locutio non rara: vide v. 570. et Lobeckium ad Ai. 747.

54. Quattuor enumerantur Deianirae filii a Scholiasta ex Apollodoro II, 7, 8. ubi v. Heyn. Diodorus Siculus IV, 37. tres tantum nominat, Ὕλλον, Γληνέα, Ὀδίτην, quod postremum tamen nomen codd. non uno modo scriptum exhibent. v. Heyn. ad Apollodor. p. 199. Non videtur dubitari posse, quin qui hanc fabulam invenerunt, vini naturam formasque spectaverint, ut recte Diodorus Ctesippum omisisse censendus sit. Ὕλλον vinum initio aquosum, Γληνὸν sive Γληνέα clarum et splendidum, Ὀνείτην annis roboratum et ea re salubre significare puta, ut dubitari possit, an verum nomen Ὀνήτης fuerit.

νέμοι τίν' ὥραν τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν;
ἐγγὺς δ' ὅδ' αὐτὸς ἀρτίπους θρώσκει δόμους,
ὥςτ', εἴ τί σοι πρὸς καιρὸν ἐννέπειν δοκῶ,
πάρεστι χρῆσθαι τἀνδρὶ τοῖς γ' ἐμοῖς λόγοις.

---

57. Cod. Ven. δοκεῖ. Frustra hic locus coniecturis tentatus est. Recte eum explicuit Matthiae in Gr. Gr. §. 321. qui νέμει legendum censet, quod praebent cod. Flor. et Harl. Eumdem V. D. vide ad Eurip. Orest. 383. Nolim tamen mutare νέμοι, quod cum reprehensione quadam dictum, recte dictum est. Cur non, inquit, filiorum aliquem mittis, maximeque Hyllum, quem æquum erat mitti, si curam aliquam gereret patris, an ille salvus videretur. Nam in unam notionem coniungendum est, πατρὸς τοῦ δοκεῖν καλῶς πράσσειν. Ita Demosthenes Ol. II. p. 19; 4. τούτων οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν: quod recte dicas Latine: horum non video opportunitatem dicendi.

58. Erfurdtius ex Wakefieldii coniectura ediderat δόμοις. Neque opus est, et vix recte ita scriberetur. Sensus est: non longe hic a nobis hoc ipso temporis momento ad aedes accedit.

59. Pro εἴ τι σοὶ dedi εἴ τί σοι. Sic etiam Seidlerus.

60. Vulgo τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις. Cod. Ven. omittit τ'. Hoc si quis probabit, non recte tamen, me iudice, sic interpretabitur: ut liceat illi uti dictis meis. Quum enim Deianiram monuerit mulier, consentaneum est, hanc ut velit dictis suis uti. Quamobrem ita potius illa scriptura interpretanda erit: ut tibi uti viro liceat ita, quemadmodum dixi. Quumque id omnino dici debeat, et in vulgata scriptura insit molesta quaedam et parum elegans tautologia, si tibi vera dicere videor, licet tibi uti viro dictisque meis, deleto commate post τἀνδρί, τὲ in γὲ mutavi.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
ὦ τέκνον, ὦ παῖ, κἀξ ἀγεννήτων ἄρα
μῦθοι καλῶς πίπτουσιν. ἥδε γὰρ γυνὴ
δούλη μέν, εἴρηκεν δ' ἐλεύθερον λόγον.
ΥΛΛΟΣ.
ποῖον; δίδαξον, μῆτερ, εἰ διδακτά μοι.
ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
σὲ πατρὸς οὕτω δαρὸν ἐξενωμένου
τὸ μὴ πυθέσθαι ποῦ 'στιν, αἰσχύνην φέρειν.
ΥΛΛΟΣ.
ἀλλ' οἶδα, μύθοις γ' εἴ τι πιστεύειν χρεών.
ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
καὶ ποῦ κλύεις νιν, τέκνον, ἱδρῦσθαι χθονός;
ΥΛΛΟΣ.
τὸν μὲν παρελθόντ' ἄροτον, ἐν μήκει χρόνου

---

63. Seidlerus comparabat Eurip. Cycl. 501. πλέως μὲν οἴνου, γάννυμαι δέ.

65. Valckenarius ad Phoen. 394. coniecerat σοὶ pro σέ, et mox φέρειν pro librorum scriptura φέρει. Eum secutus est Brunckius. Recte φέρειν servatum ab Erfurdtio. Wunderus de suo soloecismum dedit, φέροι, optativum orationis obliquae non pendentem ex infinitivo aut ὡς vel ὅτι particulis. Τὸ μὴ πυθέσθαι dictum ut in Antigona v. 710.

ἀλλ' ἄνδρα, κἤν τις ᾖ σοφός, τὸ μανθάνειν
πόλλ', αἰσχρὸν οὐδέν.

Vide dicta ad Aiacem v. 114. Σὲ initio positum, quia hunc potissimum illud agere oportebat. V. v. 56. Construe enim, τὸ μὴ πυθέσθαι σέ, quod moneo propter Elmsleium, qui ad Heracl. 657. hunc locum aliis longe diversis iungens, σὲ pro σοὶ habere hunc versum dicit.

68. Codd. Ven. V. τέκνον νιν.

Λυδῇ γυναικὶ φασί νιν λάτριν πονεῖν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πᾶν τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτ' ἔτλη, κλύοι τις ἄν.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' ἐξαφεῖται τοῦδέ γ', ὡς ἐγὼ κλύω.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ποῦ δῆτα νῦν ζῶν ἢ θανὼν ἀγγέλλεται;

ΥΛΛΟΣ.

Εὐβοΐδα χώραν φασὶν, Εὐρύτου πόλιν,
ἐπιστρατεύειν αὐτόν, ἢ μέλλειν ἔτι.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἆρ' οἶσθα δῆτ', ὦ τέκνον, ὡς ἔλειπέ μοι
μαντεῖα πιστὰ τῆςδε τῆς χώρας πέρι;

ΥΛΛΟΣ.

τὰ ποῖα, μῆτερ; τὸν λόγον γὰρ ἀγνοῶ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὡς ἢ τελευτὴν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν,
ἢ τοῦτον ἄρας ἆθλον ὡς τὸν ὕστατον,

---

70. Non temere Omphalae mentionem facit poeta, sed ut ea re aliquid suspicionis iniiciatur Deianirae, quo magis deinde propter Iolen sibi metuat.

73. Codd. B. V. *θανὼν γ'*

74. *Εὐβοΐδα.* De hac forma nominis v. Lobeckii Paralip. p. 24 sq.

76. Imperfectum verbi *λείπειν* saepe a criticis in aoristum mutatum video, opinor, quod a relinquendo continuationis notio abhorrere videretur. Sed *λείπειν* ubi est *remanere facere*, facile hanc notionem admittit ratione habita rei remanentis vel relictae. SEIDLER.

80. Libri *εἰς τὸν ὕστερον*, cui ut aliquid praesidii sit ex *τὸν ἀεὶ* in Electra v. 1075. tamen displiceat necesse est, quia *τὸν λοιπὸν βίοτον* idem est: cui

τὸν λοιπὸν ἤδη βίοτον εὐαίων' ἔχειν.
ἐν οὖν ῥοπῇ τοιᾷδε κειμένῳ, τέκνον,
οὐκ εἶ ξυνέρξων, ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα,
κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα;

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' εἶμι, μῆτερ· εἰ δὲ θεσφάτων ἐγὼ
βάξιν κατῄδη τῶνδε, κἂν πάλαι παρῆν.
νῦν δ', ὡς ξυνίημ', οὐδὲν ἐλλείψω τὸ μὴ οὐ
πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ' ἀλήθειαν πέρι.
ἀλλ' ὁ ξυνήθης πότμος οὐκ ἐᾷ πατρὸς

---

rei non medetur Reiskii εἰς τό γ' ὕστερον, quod etiam Schaefero ad Oed. Col. 1584. in mentem venit. Dicendum erat, cur posthac beata esset vita gavisurus. Id parva mutatione restitui.

81. La. ut vulgo, τὸν λοιπόν. Disputarunt de h. l. Elmsleius ad Oed. Col. 1619. qui ad Medeae v. 1096. in cod. Vat. τὸ λοιπὸν legi adnotavit, et Reisigius in Comm. crit. ad Oed. Col. 1611.

83. Libri:

οὐκ εἶ ξυνέρξων, ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα
ἢ πίπτομεν, σοῦ πατρὸς ἐξολωλότος;
κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα.

Medium horum versuum Bentleius, Porsonus, Dobreus (v. Kiddii Porsoniana p. 218.) delendum censuerunt. Brunckius eum ex Canteri coniectura ἢ in καὶ mutato posuit postremo loco. Videtur eum aliquis sic, ut Canterus coniecerat, eoque quo ille voluit loco ponendum, fecisse. Certus secuturi Wunderus primus, ut ait, illum, κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα, ut spurium includendum putavit.

88. Οὐ in fine versus, quo libri carent, recte addidit Brunckius.

90. In libris νῦν δ' ὁ ξυνήθης est, positique hi duo versus ante illos duos qui sequuntur. Restituit iustum ordinem Brunckius, scripsitque ἀλλ' ὁ ξυνήθης.

ἡμᾶς προταρβεῖν οὐδὲ δειμαίνειν ἄγαν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

χώρει νυν, ὦ παῖ. καὶ γὰρ ὑστέρῳ τό γ' εὖ
πράσσειν, ἐπεὶ πύθοιτο, κέρδος ἐμπολᾷ.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ ά.

Ὃν αἰόλα νὺξ ἐναριζομένα
τίκτει κατευνάζει τε φλογιζόμενον,
Ἅλιον, Ἅλιον αἰτῶ
τοῦτο καρῦξαι, τὸν Ἀλκμή-

---

92. Hoc dicit: etiam serius venienti prosperae quidem res, ubi de iis audierit, lucrum afferunt. Quia haec ita dixit, ut ad quemvis, non ad solum Herculem spectarent, non potuit ἐπὴν πύθηται dicere. Nam eo certum factum respici indicaretur. Apertum est autem, τὸ εὖ πράσσειν non eius intelligi, qui comperiat, sed illius, de quo comperiat.

94. Tetigit hoc carminis chorici initium Eustathius p. 22, 30. 814, 22. 1430, 1. (17, 28. 737, 25. Od. 74, 5.) Lexicon in Bekkeri Anecd. p. 359, 3. αἰόλη νύξ, ἤτοι μέλαινα, ἢ ποικίλη διὰ τὰ ἄστρα. Eadem habet Hesychius, auctoris et fabulae nomen addens, et Suidas. Prior interpretatio plane inepta. Vera est altera, quam affert etiam Eustathius, cui tamen etiam quae θοὴ νὺξ Homero dicitur, intelligi posse visa est. Hausit illa e scholiis. Quae Sophocli αἰόλη, Aeschylo est ποικιλείμων, Prom. 24. De eo quod ex nocte dies, ex die nox nascitur, Valckenarius Theodectae aenigma adscripsit, quod commemoratum est ab Atheneao X. p. 451. F. Comparant etiam haec in Oed. Col. 617. μυρίας ὁ μυρίος χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰών.

97. Cod. Harl. Ald. et Iuntinae τούτῳ. Male Brunckius τοῦτο ad αἰτῶ rettulit. Alii omissa inter-

νας, πόθι μοι, πόθι παῖς
ναίει ποτ', ὦ λαμπρᾷ στεροπᾷ φλεγέθων,
ἢ ποντίους αὐλῶνας, ἢ
δισσαῖσιν ἀπείροις κλιθείς,

---

punctione, quo referri voluerint, incertum reliquere. Friget vero, coniunctum cum *αἰτῶ*; vim habet, relatum ad *καρῦξαι*. Sic etiam Seidlero placet, qui comparat Aeschyl. Choeph. 190. Eurip. Hipp. 1112. Alc. 37. Heracl. 745. Praeterea sic etiam numeri suadent. *Τὸν Ἀλκμήνας πόθι μοι παῖς ναίει*, pro *τὸν Ἀλκμήνας παῖδα, πόθι μοι ναίει* dictum, aliis huiusmodi exemplis adhibuit Porsonus ad Hec. 1038. monens, quum *παῖδα* intelligi iubeat Scholiastes, Aldus autem *πόθι μοι, πόθι μοι παῖς* habeat, etiam hoc, eiecto *παῖς*, admitti posse, sed praestare alterum. Aldi scripturam etiam Iuntinae habent et La. In Ven. est *πόθι πόθι πόθι μοι παῖς*. Eximia arte haec stropha ita composita est, ut liberior orationis constructio in singulis partibus aptissima sit ad exprimendum magnum desiderium. Satis habeo id verbo indicasse: non potest enim latere, si quis accuratius considerare voluerit.

100. Vulgo *ποντίους* et Schol. La. in lemmate. Codex *ποντίας*. Athenaeus V. p. 189. C. *καλοῦσι δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ* (c. 103.) *καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς, οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Κρατῖνος ἐν Ἀχιλλεῖ, βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ, καὶ Σοφοκλῆς Σκύθαις, κρημνούς τε καὶ σήραγγας ἠδ' ἐπακτίας αὐλῶνας.* Vereor ne non magis in Scythis, quam in Trachiniis homoeoteleuta praetulerit. Aeschylus Prom. 730. dixit *αὐλῶνα Μαιωτικόν*.

101. Brunckius *δισσαῖς ἀπείροις*, pravis numeris. Ald. cum plerisque codd. *δισσαῖσιν ἀπείροισι* quod verum est, dempta una littera. Doriis haec epitritis una numeri perpetuitate usque ad finem strophae de-

εἴπ', ὦ κρατιστεύων κατ' ὄμμα.
ἀντιστροφὴ ά.
ποθουμένᾳ γὰρ φρενὶ πυνθάνομαι
τὰν ἀμφινεικῆ Δηϊάνειραν ἀεὶ,
οἷά τιν' ἄθλιον ὄρνιν,

---

currunt. Duas continentes Asiam et Europam intelligi debere, in quas multi veterum omnem terrarum orbem diviserunt, pluribus demonstravit Schaeferus in Melet. cr. p. 36, 9. *Κλιθεὶς* dictum ad exemplum Homeri, iacens, commorans.

102. Scholiastes: *ὦ νικῶν πάντας τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ ὀπτικόν.* Videtur haec vera interpretatio esse. *Κατ' ὄμμα* plerumque est coram, in conspectu, in os: ut apud Eurip. Androm. 1065. 1118. Rhes. 421. alibi interdiu, ut in Bacch. 469. *πότερα δὲ νύκτωρ σ', ἢ κατ' ὄμμ' ἠνάγκασεν*; alibi etiam specie oris, ut in Trach. 379. Hic quidem dicit chorus: o qui oculorum lumine emines. Sol enim, ut qui cuncta videat, optime dicere potest, ubi sit Hercules. Ita idem in Homerico hymno Cereris interrogatur quis Proserpinam rapuerit.

103. Scholiastes ad *ποθουμένᾳ*: *ἀντὶ τοῦ ποθούσῃ.* Defendit Eustathius p. 806, 37. (727, 11.) allatis pluribus similibus exemplis. Nec repudiavit H. Stephanus de dial. Att. p. 65. Musgravius quod incogitanter coniecit *πονουμένᾳ*, defendit incogitantius, afferens v. 985. *πεποιημένος ἀλλήκτοις ὀδύναις* et Thucyd. II, 51. *τόν τε θνήσκοντα καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο.* Sophocles illic de Hercule venenata veste cruciato, Thucydides de iis qui peste contabescebant loquitur. Complura inveniri poterant, quae distinctius quam *ποθουμένᾳ* indicarent, cur cum avi compararetur Deianira, ut *ποτωμένᾳ*, *πτερουμένᾳ*, *δονουμένᾳ*, *πτοουμένᾳ*, *στροβουμένᾳ*.

105. Fuerunt, ut Scholiastes refert, qui legerent *τιν' ἅλιον ὄρνιν*, halcyonem intelligentes. Sed hoc metro repugnat.

οὔ ποτ' εὐνάζειν ἀδακρύ-
των βλεφάρων πόθον, ἀλλ'
εὔμναστον ἀνδρὸς δεῖμα φέρουσαν ὁδοῖ
ἐνθυμίοις εὐναῖς ἀναν-
δρώτοισι τρύχεσθαι, κακὰν
δύστανον ἐλπίζουσαν αἶσαν.

στροφὴ β'.

πολλὰ γὰρ ὥστ' ἀκάμαντος

---

106. Male Scholiastes ἀδακρύτων interpretatur πολυδακρύτων. Immo, ut saepe faciunt poetae, indicatur hoc verbo id, quod efficiendum est: εὐνάζειν τὸν πόθον τῶν βλεφάρων, ὥςτε γίγνεσθαι αὐτὰ ἀδάκρυτα. Vide Seidlerum ad Eurip. El. 442.

108. Libri omnes φέρουσαν. Casaubonus ad Athen. p. 549. eleganter τρέφουσαν, quod verbum usitatissimum est Sophocli. Recepit Brunckius quia Casaubonus scripsit: „vetus lectio fuit τρέφουσαν, vera sine dubio." Negare φέρουσαν scribi potuisse absurdum est. Saepe illud verbum idem est quod ἔχειν, ut in Electra v. 286. ὅσον μοι θυμὸς ἡδονὴν φέρει. et πίστιν φέρειν ibidem v. 735. et in Oed. R. 1445. Clarissime autem docent haec in Antigona v. 1089. καὶ γνῷ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέρει.

109. Etsi verba ita construi possunt εὔμναστον ἀνδρὸς δεῖμα φέρουσαν τρύχεσθαι εὐναῖς ἀνανδρώτοις, ἐνθυμίοις ὁδοῦ, tamen neminem tam invenustum fore puto, quem non numeri ita in verbo ὁδοῦ finiti, ut etiam hiatus pausam fieri iubeat, coniungendum hoc nomen cum praecedentibus esse moneant. Ex quo intelligitur, reliqua sic esse intelligenda, τρύχεσθαι ἐνθυμουμένην εὐνὰς ἀνανδρώτους. Copulam τ', omissam in antiquis, post εὐναῖς Turn. et quae hunc sequuntur, addunt, etiam Canteriana, de qua falsa rettulit Erfurdtius.

ἢ Νότου ἢ Βορέα τις
κύματ' ἐν εὐρεῖ πόντῳ
βάντ' ἐπιόντα τ' ἴδῃ,
οὕτω δὲ τὸν Καδμογενῆ
τρέφει, τὸ δ' αὔξει βιότου
πολύπονον ὥςπερ πέλαγος
Κρήσιον. ἀλλά τις θεῶν
αἰὲν ἀναμπλάκητον Ἅι-

---

114. Ald. et veteres libri κύματ' εὐρεῖ. Turn. et quae hunc sequuntur, κύματα εὐρεῖ. Brunckius ex coniectura εὐρεῖ κύματα. At multo lenius corrigi hoc potuit, κύματ' ἐν εὐρεῖ, quod fecit Erfurdtius.

115. Legendum ἴδῃ. Il. II, 462. 475. Heynii Exc. I. ad Il. IX. Hinc explicandum ἐκπέσῃ Eurip. Hec. 1019. quod Porsonus a suppresso ἦν vel ὅταν pendere opinabatur. Bacch. 1065. ERFURDT. Libri ἴδοι. Quod servans Porsonus non recte scribebat κύματ' ἂν εὐρεῖ πόντῳ.

117. In explicatione huius loci haeserunt et veteres et recentiores interpretes, licet facillimus sit. Δὲ post οὕτω in apodosi positum, neque αὔξει pro αὔξεται dictum. Nam nominativus est πέλαγος Κρήσιον. Nam ut quis continuos in mari fluctus videt, ita quasi Creticus quidam vitae laborum pontus Herculem tenet augetque, scilicet laboribus: h. e. τὸν Ἡρακλέα τὸ μὲν πολύπονον πέλαγος τρέφει, τὸ δὲ αὔξει.

118. Triclinii recensio male ὥςτε.

120. Codd. et edd. ἀμπλάκητον. Hesychius: ἀπλάκητον, ἀναμάρτητον. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. In scholiis Romanis scriptum: ἈΜΠΛΆΚΙΟΝ. ἄπταιστον. Illud ἀπλάκητον Abreschio auctore recepit Brunckius. Scribendum est ἀναμπλάκητον, ut monui in libro de em. rat. Gr. Gr. p. 19. vel metri indicio. Usus hac voce Sophocles etiam in Oed.

δα σφε δόμων ἐρύκει.

ἀντιστροφὴ β'.

ὧν ἐπιμεμφομένα σ' ἅ-
δεια μὲν, ἀντία δ' οἴσω.
φαμὶ γὰρ οὐκ ἀποτρύειν
ἐλπίδα τὰν ἀγαθὰν
χρῆναί σ'. ἀνάλγητα γὰρ οὐδ'

R. 472. nisi quod ibi correpta secunda syllaba est ἀναπλάκητοι. Est autem ἀναμπλάκητος idem quod ἀσφαλής.

122. Libri ὧν ἐπιμεμφομένας ἀδεῖα μέν. Brunckius ἀδεῖα pluralem esse voluit, contra leges grammaticas, certe Atticorum. Defendit Buttmannus Gramm. Gr. vol. I. p. 253. sed quos affert, Theocr. I, 95. apud eum ἀδεῖα femininum est, Aratus antem v. 1068. si θήλεια genere neutro dixit, ut Alexandrini solent, captavit, quod aliquando aliquis vetustissimorum sibi indulsisset, quale est ὀξεῖα χρέμισαν, neglectum a Buttmanno, in Scuto Herculis v. 348. quod ita scriptum exstat etiam in Etym. M. p. 814, 45. Musgravius αἰδοῖα coniecit, ad sententiam non male. Notandum tamen, hac voce Aeschylum, antiqui sermonis sectatorem, saepius usum esse, nusquam, quod sciam, Sophoclem aut Euripidem. At hic metrum poscit amphibrachum. Itaque correxi. Nihil quidem, inquit, mihi te propter querelas tuas reprehendenti metuendum est: tamen repugnabo.

124. Suidas: ἀποτρύειν. Σοφοκλῆς· οὐκ ἀποτρύειν ἐλπίδα τὴν ἀγαθὴν χρῆναί σε. ἀνάλγητα γάρ οὐδ' ὁ πάντα κραίνων βασιλεὺς ἀπέβαλε θνητοῖσι Ζεύς.

126. Scholiastes: οὐδὲ γὰρ ἄλυπα τοῖς ἀνθρώποις ὁ Ζεὺς τὰ πράγματα πεποίηκε. At οὐδὲ non potest postponi. Exspectes hic οὐχ, sed recte tamen dixit οὐδέ, quod ad Iovem referendum. Doloris vacua ne Iuppiter quidem dedit mortalibus.

ὁ πάντα κραίνων βασιλεὺς
ἐπέβαλε θνατοῖς Κρονίδας.
ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰν
πᾶσι κυκλοῦσιν οἷον ἄρ-
κτου στροφάδες κέλευθοι.

ἐπῳδός.

μένει γὰρ οὔτ' αἰόλα
νὺξ βροτοῖσιν, οὔτε Κῆρες,

Sed cavendum, ne quis hoc perperam intelligat. Nam hoc vult: oportet te in dolendo etiam bonae spei locum concedere: nam vacuitatem doloris etiam qui res hominum gubernat, Iuppiter, non dedit mortalibus, sed voluit, ut laetis adversa temperarentur. Ceterum Ald. et alii libri veteres ἐπέβαλλε, Triclinii recensio autem ὁ πάντων κραίνων. Ita οὐδὲ v. 280.

129. Ald. πῆμα καὶ χαρὰ. La. χαρᾶι. Scholiastes legit ἐπὶ πήματι καὶ χαρᾷ. Patet scribendum fuisse χαράν.

130. Ald. et vett. libri κυκλοῦσιν. Triclinii recensio κυκλοῦσ'. Ursam hic Scholiastae quidem utramque intelligunt. Id si voluisset poeta, ἄρκτων scripsisset. Habuit ille in mente Homeri notissimos versus: ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν, ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει· οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο, Iliad. XVIII, 487. Od. V, 273. Neque ἐπικυκλοῦσιν a poeta dictum puto, ut sit ἐπέρχονται, sed proprie κυκλοῦσιν ἐπὶ πᾶσιν. Κυκλοῦσι non magis quam in Electrae v. 1365. neutrali significatu dictum: quasi quaedam ursae rotationes omnibus volvendo afferunt maerorem et gaudium. Nam quemadmodum Ursa numquam non supra nos in coelo vertitur, ita super capitibus nostris etiam bona ac mala perpetuo gyro vertuntur.

132. Κῆρες. συμφοραί. Hesychius.

οὔτε πλοῦτος· ἀλλ' ἄφαρ βέ-
βακε· τῷ δ' ἐπέρχεται
χαίρειν τε καὶ στέρεσθαι.
ἃ καὶ σὲ τὰν ἄνασσαν ἐλπίσιν λέγω
τάδ' αἰὲν ἴσχειν·
ἐπεὶ τίς ὧδε τέκνοισι
Ζῆν' ἄβουλον εἶδεν;

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Πεπυσμένη μέν, ὡς ἐπεικάσαι, πάρει,

---

134. Ald. et vett. libri *βέβακε*. Tricliniani *βέβηκε*.

135. In antiquis libris commate post *πλοῦτος*, colo post *βέβακε* distinctum. Ita *βέβακε* ad praecedentia, noctem, infortunium, opes referendum, *ἐπέρχεται* autem putandum esset sine casu positum esse, *τῷ δὲ* cum *χαίρειν* coniuncto, pro *ἐπέρχεται δὲ τῷ μὲν χαίρειν, τοῦ δὲ στέρεσθαι*. Simplicior Seidleri sententia est, commate post *βέβακε* distinguentis, et ad *βέβακε* intelligentis *τῷ μέν*, ut sensus sit, *ἀλλὰ τῷ μὲν ἄφαρ βέβακε, τῷ δὲ ἐπέρχεται τὸ χαίρειν τε καὶ στέρεσθαι*. Comparat ille Oed. Col. 614. *τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ τὰ τερπνὰ πικρὰ γίγνεται καὖθις φίλα.* Distinxi ita, sed tamen *βέβακε* ad praecedentia referendum puto. Interpretor ita: n e c n o x m a n e t m o r t a l i b u s, n e q u e r e s a d v e r s a e, n e q u e o p e s: s e d c i t o r e l i n q u u n t, e t a d a l i u m a c c e d i t g a u d e r e p r i v a r i q u e.

137. Potest quidem *ἃ* simpliciter intelligi q u a e, repetito deinde pronomine: et sic voluisse videtur Scholiastes. Sed praestat tamen, ut ego quidem puto, *ἃ* interpretari q u a p r o p t e r, *τάδε* autem referre ad ea, in quibus totum carmen versatur, Herculem salvum rediturum esse.

141. Scripsi *ἐπεικάσαι*, ut, nisi fallor, etiam Erfurdtius legi volebat. Libri *ἀπεικάσαι*. Eodem

πάθημα τοὐμόν· ὡς δ' ἐγὼ θυμοφθορῶ,
μήτ' ἐκμάθοις παθοῦσα· νῦν δ' ἄπειρος εἶ.
τὸ γὰρ νεάζον ἐν τοιοῖςδε βόσκεται
χώροισιν αὐτοῦ, καί νιν οὐ θάλπος θεοῦ,

---

errore apud Suidam in v. *ἱρὸν* scriptum in versu Sophoclis Oed. Col. 16. ubi hodie *ὡς σάφ' εἰκάσαι* legitur, quod Wunderus hic quoque posuit. Recte dixit *ἀπεικάσαι* Euripides Orest. 1290. ed. Pors. *Ἑλένης τὸ κώκυμ' ἐστίν, ὡς ἀπεικάσαι.* Comparatur enim ibi, quae audita erat vox, cum voce Helenae.

142. Verbum *θυμοφθορεῖν* ex h. l. commemorat Eustathius p. 575, 10. (437, 5.)

143. Harl. Flor. Ald. aliique veteres libri *παροῦσα*, quod alienum ab hoc loco. Iuntina secunda et Tricliniana recensio recte *παθοῦσα*, quod merito receptum ab editoribus recentioribus. Cod. Harl. *νῦν τ' ἄπειρος εἶ*, ut Schaeferus coniecit. At multo hic melior est vulgata *νῦν δ' ἄπειρος εἶ.* Hanc enim ut potiorem sententiam, iam non ut partem cum priore coniungit sed opponit ei, quod vel vocabulum *νῦν* arguit. Aliter enim satis erat dicere *ἄπειρός τ' εἶ.*

145. Vulgo *χώροισιν αὐτοῦ.* Cod. Flor. *αὐτοῦ.* Utramque scripturam commemorat Scholiastes. Apertum est, quum *τοιοῖςδε* dixerit, debuisse addi, quales intelligi vellet. Ex quo quum appareat emendatione locum indigere, cavendum erat, ne in loco, in quo iam veteres critici haesissent, ulla mutatio fieret, quae non tam lenis esset, ut pro nulla haberi posset. Id mihi videor repperisse, *χώροις, ἵν' αὐτοῦ* scribendo, et post ea verba commate ponendo. In antiquissimis libris nulla ibi interpunctio, in sequioribus coli signum est. Qui similiter haec tentabat, Musgravius, *ἵν' αὐτοῦ χλοῦνιν* reponi volens, sanando vulnere novum vulnus fecit. Sensus est: i u v e n i l i s a e t a s h u i u s m o d i i n l o c i s p a s c i t u r, u b i s u i i u r i s e s t, n e q u e a u t a e s t u a u t i m b r e a u t v e n t i s v e x a t u r, s e d

οὐδ' ὄμβρος, οὐδὲ πνευμάτων οὐδὲν κλονεῖ,
ἀλλ' ἡδοναῖς ἄμοχθον ἐξαίρει βίον,
ἐς τοῦθ' ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνὴ
κληθῇ, λάβῃ τ' ἐν νυκτὶ φροντίδων μέρος,
ἤτοι πρὸς ἀνδρὸς ἢ τέκνων φοβουμένη.
τότ' ἄν τις εἰςίδοιτο, τὴν αὑτοῦ σκοπῶν

---

iucundam agit et laboris expertem vitam. Confirmatur hoc iis, quae opponuntur. Nam virgo, simulatque nupsit, paret necessitati curisque angitur et sollicitudinibus. Opportune mihi similis sententiae memoriam apud Tibullum IV, 6, 15. revocavit Hauptius: praecipit et natae mater studiosa quod optet: illa aliud tacita, iam sua, mente rogat. Nec dissimili metaphora usus Sophocles ap. Schol. Pind. Pyth. IV, 213. *χῶρος γάρ αὐτός ἐστιν ἀνθρώπου φρενῶν, ὅπου τὸ τερπνὸν καὶ τὸ πημαῖνον φύει· δακρυῤῥοεῖ γὰρ καὶ τὰ καὶ τὰ τυγχάνων.* *Ἐξαίρει* videtur cum *ἄμοχθον* coniungendum esse: vitam erigit iucunditatibus, ut vacua sit labore. Saepe verbum illud *ἐξαίρειν* de erecto animo dicitur, neque hic quum vita erigi dicitur, id aliud est, quam alacri atque erecto spe ac fiducia animo vivere.

149. *Ἐν νυκτὶ* non est ad *λάβῃ* referendum, ut dicat, usque dum quae nocte ea, qua marito coniungitur, curas accipiat: quemadmodum in Terei fragm. VII. *ἐπειδὰν εὐφρόνη ζεύξῃ μία*, aut apud Homerum Od. XVIII, 271. *νὺξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει οὐλομένης ἐμέθεν.* Nam prima coniugii nox si significaretur, addi debebat quae nox diceretur. Sed coniungenda sunt verba illa cum *φροντίδων*, ut sensus sit, nocturnas curas. Vide supra v. 29.

151. Codd. Harl. Flor. *τόδ'*, male. Masculino *αὑτοῦ* utitur, quia universe enuntiata sententia est. Vide ad Viger. adnot. 50. Ita Seidlero in Eurip. Hippol. 470. *πεσόνθ'* scribendum videtur.

πρᾶξιν, κακοῖσιν οἷς ἐγὼ βαρύνομαι.
πάθη μὲν οὖν δὴ πόλλ' ἔγωγ' ἐκλαυσάμην·
ἓν δ' οἷον οὔπω πρόσθεν, αὐτίκ' ἐξερῶ.
ὁδὸν γὰρ ἦμος τὴν τελευταίαν ἄναξ
ὡρμᾶτ' ἀπ' οἴκων Ἡρακλῆς, τότ' ἐν δόμοις
λείπει παλαιὰν δέλτον ἐγγεγραμμένην
ξυνθήμαθ', ἁμοὶ πρόσθεν οὐκ ἔτλη ποτέ,
πολλοὺς ἀγῶνας ἐξιών, οὔπω φράσαι.
ἀλλ' ὥς τι δράσων εἶρπε, κοὐ θανούμενος.
νῦν δ' ὡς ἔτ' οὐκ ὤν, εἶπε μὲν λέχους ὅ τι

152. *Κακοῖσιν οἷς* per attractionem dictum pro *κακὰ οἷς*, non pro *οἷς κακοῖσιν*. Verba *κακοῖσιν οἷς ἐγὼ βαρύνομαι* affert Priscianus XVIII, 20. qui locus mutilus est in ed. Putsch. p. 1169. Notavit Porsonus ad Aristophanem p. 184.

157. Ad *παλαιὰν* recte Scholiastes sed obscurius, *ὅτι πρὸ πολλοῦ χρόνου χρησμὸς ἦν αὐτῷ δεδομένος*. Quae verba male relata sunt ad illa v. 155. *ὁδὸν γὰρ ἦμος*. Tabellas dicit ex longo tempore scriptas. Testamentum dici ipsum vocabulum *ξυνθήματα* indicat. Id multo ante conscriptum Hercules tum demum, quum novissime domum relinqueret, tradiderat Deianirae, quippe ex prioribus itineribus se salvum rediturum sciens.

159. *Πολλοὺς ἀγῶνας ἐξιὼν* dictum, ut paullo ante, *ὁδὸν τὴν τελευταίαν ὡρμᾶτ' ἀπ' οἴκων*, nulla cum ellipsi, sed brevitate quadam dicendi duabus notionibus in unam coniunctis, multa certamina initurus exeundo.

161. Ita in Philoct. 1217. *ἔτ' οὐδέν εἰμι*. Addidit Schaeferus Apollon. Rh. II, 28. Discrimen non magnum, sed aliquod tamen, sic dicas, an *οὐκέτι*. Hoc est posthac non vel iam non, illud non amplius. Sic in Alcest. 195. *ἐκφυγὼν δ' ἔχει τοσοῦτον ἄλγος, οὗ πότ' οὐ λελήσεται*, i. e. cuius ali-

χρείη μ' ἑλέσθαι κτῆσιν· εἶπε δ' ἣν τέκνοις
μοῖραν πατρῴας γῆς διαίρετον νέμοι,
χρόνον προτάξας ὡς τρίμηνον ἡνίκ' ἂν

---

quando non immemor erit. Quae sequuntur, in scholiis has interpretationes habent: *ἐνετείλατό μοι ἵνα πρόνοιαν ἄλλου ἀνδρὸς ποιήσωμαι· ἔλεγε προσήκειν ἐμὲ λαβεῖν τὴν προῖκα καὶ τὰ δῶρα, ἃ ὑπὲρ τοῦ λέχους ἐκτησάμην. ἤγουν προνοεῖσθαι ἑτέρου ἀνδρός, ἢ σώζειν τὸ λέχος.* Unde Billerbeckio legendum videbatur *λέχους ὅτου.* De connubio Deianirae si locutus esset poeta, non dixisset, opinor, *ἑλέσθαι κτῆσιν*: certe hoc viri potius est, quam mulieris. Praeterea Scholiastas omnes vulgatam scripturam *ὅτι* habuisse in promptu est. Itaque *λέχους κτῆσις* non potest nisi de dote muneribusque iis, quae in *ἀνακαλυπτηρίοις* accepisset Deianira, intelligi, de quibus v. Spanhem. ad Callim. h. Dian. 74. Sed si tum diceret *ὅτι*, hoc videretur indicari, nihil legari Deianirae, nisi quod ei lege deberetur. Quod abhorret ab huius loci ratione, in quo amor Herculis erga suos et cura superstitum declaranda erat. Quamobrem recipiendum duxi, quod Musgravius coniecit, *ὅ τι*: quid me ut connubio partum accipere oporteret: quo sane et dos, et munera ista, sed tamen etiam aliquid fortasse amplius comprehendantur.

163. Ed. Cant. *πατρῴαν*, commemoratum H. Stephano in adnotat. in Soph. p. 58. Deinde Ald. Iunt. pr. aliaeque veteres edd. *διαιρετὸν μένειν.* Ac *μένειν* certe etiam membranae Brunckii. Sed La. Lb. I. V. Iunt. 2. et Triclinii recensio *νέμοι.* Codd. Harl. Flor. *διαιρετὴν μένειν. Διαιρετὸς μοῖρα* commemoratur ab Eustathio p. 793, 3. (708, 10.) *Διαίρετον*, divisam, praestare monuit Lobeckius Paralip. p. 482 sq.

164. Libri *τρίμηνον* et *κἀνιαύσιος.* Brunckius *κἀνιαύσιον* scripsit, Erfurdtius ex Wakefieldii con-

χώρας ἀπείη κἀνιαύσιος βεβώς,
τότ' ἢ θανεῖν χρείη σφε τῷδε τῷ χρόνῳ,
ἢ τοῦθ' ὑπεκδραμόντα τοῦ χρόνου τέλος,
τὸ λοιπὸν ἤδη ζῆν ἀλυπήτῳ βίῳ.
τοιαῦτ' ἔφραζε πρὸς θεῶν εἱμαρμένα
τῶν Ἡρακλείων ἐκτελευτᾶσθαι πόνων,
ὡς τὴν παλαιὰν φηγὸν αὐδῆσαί ποτε
Δωδῶνι δισσῶν ἐκ πελειάδων ἔφη.

---

iectura, probante Schaefero, servavit κἀνιαύσιος, et scripsit τρίμηνος. Nihil mutandum, ubi omnia sana. Ἀπείη Brunckius ex cod. B. In ceteris ἀπίῃ vel ἀπήει.

166. Cod. Flor. χώρῳ, sed in marg. χρόνῳ. Non redundat τῷδε τῷ χρόνῳ, sed hoc dicit: tum eum intra hoc tempus mortuum existimari debere.

169. Ἔφραζε non δέλτος, ut Triclinius putat, sed Hercules, quum ista scripsit. Seidlerus putabat, τῶν Ἡρακλείων πόνων pendere ex τοιαῦτα, ἐκτελευτᾶσθαι autem ex verbo εἱμαρμένα. Mihi ἐκτελευτᾶσθαι cum ἔφραζε coniungendum, εἱμαρμένα autem propter additum πρὸς θεῶν pro εἱμαρμένη dictum videtur: talem Herculis laborum sortem exituram dicebat. Similiter apud Aeschylum Agam. 921. τὰ δ' ἄλλα φροντὶς οὐχ ὕπνῳ νικωμένη θήσει δικαίως σὺν θεοῖς εἱμαρμένα.

171. Hunc et sequentem versum affert Stephanus Byzantinus in fragm. de Dodone; respicit Eustathius p. 286, 43. 365, 13. (217, 10. 276, 29.) Docta ad h. l. exstant scholia: scriptores aliquot, qui columbarum Dodonidum mentionem fecerunt, citavit Billerbeckius. Omnium maxime memorabilis Herodoti narratio est II, 54 seqq. Sed quidquid tandem mythologiae scrutatores eruerint, carere eo possumus in poeta explicando.

καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει χρόνου
τοῦ νῦν παρόντος, ὡς τελεσθῆναι χρεών.
ὥςθ' ἡδέως εὕδουσαν ἐκπηδᾶν ἐμὲ
φόβῳ, φίλαι, ταρβοῦσαν, εἴ με χρὴ μένειν
πάντων ἀρίστου φωτὸς ἐστερημένην.

ΧΟΡΟΣ.

εὐφημίαν νῦν ἴσχ'· ἐπεὶ καταστεφῆ
στείχονθ' ὁρῶ τίν' ἄνδρα πρὸς χαρὰν λόγων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

δέσποινα Δηάνειρα, πρῶτος ἀγγέλων

---

173. Hesychius: *ναμέρτεια, ἀλήθεια.* Idem: *ναμερτέα, ἀληθῆ.* Videntur hanc formam tragici probavisse: ut recte Porsonus in Aeschyli Persis v. 246. *ναμερτῆ* pro *νημερτῆ* ediderit. Non alibi hanc vocem in tragicis animadverti. *χρόνου τοῦ νῦν παρόντος* intellige intra praesens tempus.

174. Scholiastes, *ὥςτε ὁπότερον πραχθῆναι.* Scilicet *ὡς* est quomodo: horum veritas, quemadmodum ea evenire oporteat, intra hoc tempus rata fiet.

175. *Ἡδέως εὕδουσαν* securam. Vide ad Oed. Col. 307. *Φόβῳ* hic ad *ἐκπηδᾶν*, ut in Herc. f. 971. ad *ὤρουον* pertinet.

179. Libri *πρὸς χαρὰν λόγων* praeter Lb. in quo *χάριν*, ut Brunckius ex coniectura, valde illa quidem probabili: vide eum ad Antig. 30. Recepit Erfurdtius, probatque Seidlerus. Sed nolui tamen quidquam mutare. Nam etsi *πρὸς χάριν λόγων* sensum praebet percommodum, tamen nescio an aptior etiam sit vulgata, modo haec verba ad *καταστεφῆς* potius, quam ad *στείχοντα* referas: video quem venire coronatum ad laeta verba. Sensit hoc etiam Scholiastes. Similiter in Oed. R. 82. *ἀλλ' εἰκάσαι μὲν, ἡδύς· οὐ γὰρ ἂν κάρα πολυστεφὴς ὧδ' εἷρπε παγκάρπου δάφνης.*

ὄκνον σε λύσω. τὸν γὰρ Ἀλκμήνης τόκον
καὶ ζῶντ' ἐπίστω, καὶ κρατοῦντα, κἀκ μάχης
ἄγοντ' ἀπαρχὰς θεοῖσι τοῖς ἐγχωρίοις.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τίν' εἶπας, ὦ γεραιέ, τόνδε μοι λόγον;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τάχ' ἐς δόμους σοὺς τὸν πολύζηλον πόσιν
ἥξειν, φανέντα σὺν κράτει νικηφόρῳ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

καὶ τοῦ τόδ' ἀστῶν ἢ ξένων μαθὼν λέγεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐν βουθερεῖ λειμῶνι πρὸς πολλοὺς θροεῖ
Λίχας ὁ κῆρυξ ταῦτα. τοῦ δ' ἐγὼ κλύων
ἀπῇξ', ὅπως τοι πρῶτος ἀγγείλας τάδε

---

182. Citat haec Suidas in ἐπίστω.

187. Veteres libri καὶ τοῦτο δ'. Ed. Canteri καί του τόδ'. Emendatam scripturam dedit Brunckius.

188. Βουθερὴς λειμὼν est, quem boves depascuntur. Aliae Scholiastarum interpretationes et Hesychii ineptae sunt. Valckenarius adnotavit Eustathii locum p. 222, 20 (168, 26); sed is potius diversam scripturam in Lycophronis v. 847. videtur continere. Deinde libri πρόςπολος, quod in cod. Flor. πρόπολος scriptum. Scripsi πρὸς πολλούς. Nam quid sibi hic πρόςπολος velit, nec dixit quisquam, nec facile dicat. Aptum foret nomen, quod praenuntium significaret. Scholiastae silent. Πρὸς πολλοὺς et fidem conciliat dictis nuntii, et rei ipsi convenit: vide v. 194 seqq.

189. Scribebatur τοῦδ'. Usus hic copulam requirebat: quare divisim scripsi.

190. Libri ὅπως τοι, nisi quod Harleianus omittit τοι. Brunckium, σοι scribentem, secutus est Erfurdtius. Wakefieldius σοι saltem non debebat inficetum dicere. Librorum scriptura egregie con-

πρὸς σοῦ τι κερδάναιμι, καὶ κτῴμην χάριν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

αὐτὸς δὲ πῶς ἄπεστιν, εἴπερ εὐτυχῆ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκ εὐμαρείᾳ χρώμενος πολλῇ, γύναι.
κύκλῳ γὰρ αὐτὸν Μηλιεὺς ἅπας λεὼς
κρίνει παραστάς, οὐδ' ἔχει βῆναι πρόσω.
τὸ γὰρ ποθοῦν, ἕκαστος ἐκμαθεῖν θέλων,

---

venit moribus huius hominis. Significat ὅπως τοι ut certe. Apte indicavit Seidlerus similem Xenophontis locum, Anab. III, 1, 18. ἀλλ' ὅπως τοι μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γενησόμεθα, πάντα ποιητέον. In Electra v. 1469. χαλᾶτε πᾶν κάλυμμ' ἀπ' ὀφθαλμῶν, ὅπως τὸ συγγενές τοι κἀπ' ἐμοῦ θρήνων τύχῃ.

192. Libri εἴπερ εὐτυχεῖ. Scholiastes: εἰ εὐτυχεῖ ὁ Ἡρακλῆς, πῶς ἄπεστιν ὁ Λίχας, καὶ οὐκ ἦλθε ταχέως ἀπαγγέλλων; sensit verum. Nihil enim attinebat, de Licha Deianiram loqui, quum illud potius in qua est spem inter metumque trepidatione mirari debeat, quid sit, quod ille non ipse venerit, si vere salvus sit Hercules. At de Hercule si dixisset εὐτυχεῖ, addere debebat ἐκεῖνος. Ex quo consequitur eam dixisse si res salvae sunt: Id vero est εὐτυχῆ, quod posui. Absurde enim hic impersonaliter positum esset εὐτυχεῖ.

194. Μηλιεὺς Ionica forma dicit, quoniam Dorica nominis forma, qua Maliacus sinus et Malienses appellantur, in vulgarem usum venerat, ob eamque rem a poesi arceri debebat.

196. Scholiastes: τὸ γὰρ ποθοῦν· τὸ ποθούμενον. Musgravius interpretatur, τὸν πόθον, non animadvertens se deceptum esse ambiguitate huius nominis, quod et activam habet et passivam significationem. Activae bene convenit τὸ ποθοῦν, non item passivae. Scholiastam secutus Erfurdtius, quae

οὐκ ἂν μεθεῖτο, πρὶν καθ' ἡδονὴν κλύειν.
οὕτως ἐκεῖνος οὐχ ἑκών, ἑκοῦσι δὲ
ξύνεστιν· ὄψει δ' αὐτὸν αὐτίκ' ἐμφανῆ.

---

exempla affert, aliena sunt omnia. Nam κεύθειν ne commemorandum quidem erat, quod pro κεύθειν ἑαυτὸν dicitur. Non magis huc pertinet ὁρῶντα in Oed. Col. 74. usitatissima translatione dictum, pro quo ne dici quidem ὁρώμενα potuit. Porro ex eiusdem fabulae v. 678. quod affert, ἵν' ὁ βακχιώτας ἀεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει, θείαις ἀμφιπολῶν τιθήναις, hunc sensum habet, choro Maenadum pererrans. Alienum est etiam illud ibidem v. 1604. ἐπεὶ δὲ παντὸς εἶχε δρῶντος ἡδονήν, ubi participium pro nomine activo positum est, non illo quidem masculino, ut quidam voluerunt, i. e. παντὸς ὑπηρετοῦντος, sed neutro, ut sit πάσης ὑπηρετήσεως. Denique quod in eadem illa fabula est v. 1694. τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς aperte activum est. Ceterum qui exempla participii requirit sic positi, ut pro infinitivo vel nomine esse videatur, conferat Thucyd. I, 36. et 142. et ad eum locum Abreschium, Schaeferumque ad Dion. Hal. de struct. verb. p. 205. Alia eaque non contemnenda caussa, cur τὸ ποθοῦν pro τὸ ποθούμενον dictum esse non est verisimile, posita est in verbis οὐκ ἂν μεθεῖτο. Nam si dicit, ἕκαστος θέλων ἐκμαθεῖν τὸ ποθούμενον, consentaneum est addi, οὐ μεθίεται, quia de ipsa illa re, quae tum fiebat, loquitur. Quod si οὐκ ἂν μεθεῖτο dicit, est haec universe loquentis oratio, ut τὶς potius, quam ἕκαστος dicendum fuerit. Quo vocabulo quum non sit usus, reliquum est, ut eum alio modo haec generali sententia comprehendisse censeamus. Idque fecit, si τὸ ποθοῦν, ut est activum, ita etiam significationem activam habere putabimus: nam quod plenum est desiderii (populum intelligit), unoquoque rem cognoscere cupiente, non facile prius desistat, quam ex animi sententia audierit. Illa, ἕκαστος ἐκμα-

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὦ Ζεῦ, τὸν Οἴτης ἄτομον ὃς λειμῶν᾽ ἔχεις,
ἔδωκας ἡμῖν ἀλλὰ σὺν χρόνῳ χαράν.
φωνήσατ᾽, ὦ γυναῖκες, αἵ τ᾽ εἴσω στέγης,
αἵ τ᾽ ἐκτὸς αὐλῆς, ὡς ἄελπτον ὄμμ᾽ ἐμοὶ
φήμης ἀνασχὸν τῆςδε νῦν καρπούμεθα.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀνολολύξατε δόμοις

θεῖν θέλων, non sunt pro nominativis absolutis habenda, sed explicant, quid sit *τὸ ποθοῦν*.

200. Billerbeckius opinabatur, nuntium, qui officiosior esset, avolare praeconis arcessendi caussa, ac deinde redire cum illo. Nullum huius rei vestigium video: immo manere ille in scena videtur, et spectare exsultationem chori.

202. Libri *εἴσω*, quod revocavi. Brunckius *ἔσω*. Vide accurate hac de re dicentem Elmsleium ad Eurip. Med. 88. Legitur tamen *ἔσω* apud Ammonium p. 50. qui in v. *ἔνδον καὶ ἔσω* ita scribit: *Σοφοκλῆς τὴν διαφορὰν συγχεῖ· φησὶ γὰρ ἐν Τραχινίαις, γυναῖκες αἵ τ᾽ ἔσω στέγης, αἵ τε ἐκτός, δέον εἰπεῖν, γυναῖκες αἵ τε ἔνδον.* Is locus Valckenarium, iusto procliviorem illum ad exquisita, movit, ut in animadversionibus ad istum scriptorem p. 75. interpunctione post *ἐκτός* posita, reliqua ita constitui posse existimaret: *αὐγῆς ὡς ἄελπτον ὄμμ᾽ ἐμοὶ φήμης ἀνασχὸν τῆςδε*: quam insperata lux mihi ex hoc nuntio oboritur. Arguta haec sunt, et parum venusta, illud etiam falsum, quod *ὡς* quam interpretatus est.

205. Bene scholia ad v. 216. *τὸ γὰρ μελιδάριον οὐκ ἔστι στάσιμον, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ὀρχοῦνται.* Triclinius, epodicum esse ratus, quomodo strophas sibi respondere voluerit, non dixit, nisi primum versum ut aequaret illi, *ἀνάγετ᾽, ὦ παρθένοι*, scripsit *ἀνολόλυξον δόμοις*. B. *ἀνολολύζετε*: ceteri codd. et

ἐφεστίοις ἀλαλαῖς
ὁ μελλόνυμφος, ἐν δὲ κοινὸς ἀρσένων

---

edd. vett. ἀνολολύξετε. Omnes δόμοις. Brunckius ἀνολολύξατε, δόμοι scripsit, Elmsleius ad Heraclid. 782. tacite corrigebat, ἀνολολύξεται δόμος ἐφεστίοις ἀλαλαγαῖς ὁ μελλόνυμφος. At ita non bene convenirent, quae sequuntur, ἐν δὲ κοινὸς ἀρσένων ἴτω κλαγγά, siquidem nulla esset horum oppositio, sed δόμος ὁ μελλόνυμφος iam comprehenderet mares. Praeterea futurum ad sententiam debile est et languidum, neque elegans ad metrum, praesertim quum talia carmina soleant a paeonibus quartis incipi, ut in Electra 1384. in Eurip. Orest. 311. et alibi. Omnino recte Brunckius ἀνολολύξατε, non etiam δόμοι, ut statim ostendam, etsi Scholiastes ita legisse videri potest, qui scripserit: ταῖς ἐπὶ τῶν θυσιῶν εὐχαῖς. ἀντὶ τοῦ ὁ πᾶς οἶκος Ἡρακλέους θυσίας καὶ εὐχὰς ποιείτω.

206. B. V. Triclinii recensio, ut in scholiis Romanis scriptum, ἀλαλαγαῖς, quod nulla poetarum auctoritate munitum servavit Brunckius adiecta plena interpunctione. Ceteri libri ἀλαλαῖς.

207. Haeserunt viri docti in verbo ὁ μελλόνυμφος. Quod Brunckius volebat, ὕμνος intelligi, id fieri nullo modo potest. Musgravio et Erfurdtio placuit ἁ μελλόνυμφος. Ita τῆς μελλονύμφου in Antigona 633. Etsi μελλόνυμφος etiam de sponso dicitur, ut apud Lycophr. 174. vide Pollucem III, 45. Hic vero sese ipsas dicere virgines Trachinias, vel sequentia ostendunt. Hoc illae volunt: ἀνολολύξατε δόμοις, αἱ μελλόνυμφοι, ἐφεστίοις ἀλαλαῖς. Sensit hoc Scholiastes, ita scribens: εἴ τις μελλόνυμφός ἐστιν, εἴτε γεγαμηκώς, ἠχείτω. κοινὴ γὰρ πάντων ἐστὶν εὐχή. ἠχείτω δὲ πᾶσα κλαγγὴ ἀρσένων τε καὶ θηλειῶν, καὶ κοινὴν εὐχὴν ποιησάτω. Scilicet ὁ μελλόνυμφος masculino genere dictum est, quia universe loquitur, quisquis nubilis est. Nam in universali sententia, licet ea nunc ad feminam accommodetur, masculinum usurpari consuevit.

ἴτω κλαγγά, τὸν εὐφαρέτραν
Ἀπόλλωνα προστάταν·
ὁμοῦ δὲ παιᾶνα, παιᾶν'

Ita supra v. 151. τὴν αὑτοῦ πρᾶξιν dixit, non τὴν αὐτῆς. Vide notam 50. ad Viger. et Elmsleium ad Med. p. 211. Κοινὸς κλαγγὰ memorata ab Eustathio p. 793, 3. (708, 10.)

208. Male in libris omnibus interpungebatur post κλαγγά, quae sequuntur autem, coniungebantur cum verbis ἀνάγετ', ὦ παρθένοι, nisi quod Triclinius plene distinxit post παιᾶνα.

209. Aut non meminerat huius loci Porsonus ad Eurip. Orest. 584. ubi Atticos Ἀπόλλω, non Ἀπόλλωνα, dicere contendit, aut melicum carmen non esse adstrictum dialecto Atticae censuit. Ego quidem ne in iambis quidem Ἀπόλλωνα apud tragicos sollicitem. Προστάτης idem, qui alibi προστατήριος. Hesychius: προστατήριος. τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω λέγουσι, παρόσον πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ἀφιδρύοντο. Photius: προστατήριος Ἀπόλλων, ἐπεὶ πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ἱδρύοντο. Σοφοκλῆς. Falsa est haec explicatio. Nam in Electrae v. 637. quem respexerunt, Apollo non, quod ante fores statuam habeat, sed ut defensor vocatur προστατήριος. Quin eo cognomine templum habebat Megaris, teste Pausania I, 44, 2. in quo simulacra et ipsius et Dianae et Latonae erant. Eadem ratione etiam Diana dicta προστατηρία apud Aeschylum Sept. ad Th. 455. minime illa eadem cum προπυλαίᾳ, προθυραίᾳ, προθυρειδίᾳ, ut putabat Spanhemius ad Callim. h. Dian. 38. p. 196. ed. Ern.

210. Triclinii recensio, ὁμοῦ δὲ καὶ Παιᾶνα, quasi diversum ab Apolline numen significetur. Alterum παιᾶνα, quod plene scriptum in libris, Brunckius Παιᾶν' edidit. Bene vidit Seidlerus, παιᾶνα ἀνάγετ' Ἄρτεμιν coniungenda esse, usitata tragicis constructione: v. ad v. 49. afferens etiam Herc. fur. 687. παιᾶνα ὑμνοῦσι τὸν Λατοῦς γόνον. Paean enim non

ἀνάγετ', ὦ παρθένοι,
βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον
Ἄρτεμιν Ὀρτυγίαν,

---

minus Dianae quam Apollinis proprius: v. Procli Chrestom. p. 381. ed. Gaisf. Eadem constructione etiam ἴτω κλαγγὰ cum Ἀπόλλωνα iungi potest. Nam quum dicere vellet chorus, celebrate aedibus feminae et viri Apollinem ac Dianam, pro motu animi, in quo est, primo de se cogitat, tum mares inserit, quorum est Apollinem laudare, tum iterum ad feminas redit: celebrate aedibus domestica exsultatione quisquis nubilis est, unaque virorum acclamatio Apollinem, simulque paeanem, virgines, dicite, dicite alta voce Dianae.

213. Notandum, Dianam ipsam dici Ὀρτυγίαν. Sed inveniuntur etiam alia huiusmodi, et Ortygiam sororem Latonae dictam esse tradit Scholiastes Apollonii Rhodii ad I, 308. Strabo autem XIV. p. 639 seq. (948) id nomen fuisse nutrici Apollinis et Dianae prodidit. De Ortygia Aetoliae non memini me quidquam legisse praeter ea, quae Scholiastes Apollonii ad I, 419. refert, huius colonias esse, quae relicuae memorentur Ortygiae. Et hae quidem omnes, insulas dico alteram Delo, alteram Siciliae adiacentem, lucumque propter Ephesum, de quo v. Holsten. ad Steph. Byz. p. 123. A., Dianae sacrae fuerunt, ut idem etiam in Aetolicam cadere videatur, de qua Nicander, cuius verba apud Scholiasten Apollonii latent, scripserat, ὅθεν Ὀρτυγίαι πᾶσαι βοόωνται. Ex quo recte videtur colligi posse, ipsam significationem nominis cum numine Dianae aliquid coniunctionis habere, quod indicare conatus sum in Diss. de mythologia Graecorum antiquissima p. 20. Videndum vero, ne in Aetoliam translata fuerit Ortygia ex falsa interpretatione Dianae Αἰτωλῆς. Eo nomine Naupacti cultam refert Pausanias X, 38, 6. his verbis, notatu dignis-

ἐλαφαβόλον, ἀμφίπυρον,
γείτονάς τε Νύμφας.
Ἀείρομ', οὐδ' ἀπώσομαι

---

simis: ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου· σχῆμα δὲ ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἴληφεν Αἰτωλῆς.

214. MSS. Harl. Flor. Ald. et ceterae edd. vett. ἐλαφοβόλον. Cod. B. et Triclinii recensio ἐλαφηβόλον. Apollonius in libro de adverb. p. 602, 22. παρὰ τὸ ἔλαφος ἐλαφοκτόνος Ἄρτεμις, ἀλλὰ καὶ ἐλαφηβόλος. La. V. ἐλαφαβόλον, ut meliores libri θανατοφόρα Oed. R. 181. et στεφαναφορίαν in Eurip. Electra 862. Diana ἀμφίπυρος benigna materies sapientiae mythologorum. Inepte quidam de plenilunio cogitarunt. Non utilius est quaerere, an Sophocles Dianam cum Hecate confuderit, quae utraque manu facem gestans fingitur: vide Spanhem. ad Callim. h. Dian. 11. Saepe huiusmodi epithetis illa continentur, quae ubique simulacris licebat expressa videre; sed quid significaretur insignibus illis, nemo curabat. Diana φωςφόρος dicta videtur vel metaphorice, quod levaret periculo parturientes, vel proprie, quod Lucina esset, partum in lucem producens; ἀμφίπυρος autem et πυρωνία, quo cognomine Pausania auctore VIII, 15, 4. apud Pheneatas colebatur, quod doloribus parturientes uruntur. Has πυρφόρους Ἀρτέμιδος αἴγλας Sophocles in Oed. R. 207. adversus pestem in auxilium vocavit.

216. Hesychius: ἀείρομαι, ἄνω αἴρομαι. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Quum v. 201. Deianira mulieres, quae extra aedes et quae intus essent, acclamare iussisset, Seidlerus suspicabatur, quae intus fuerant, audita chori exhortatione foras progressas, his versibus respondere. Et sane alias, quam quae priora cecinerant, hic loqui, valde est verisimile. Credibilius tamen puto, chorum in partes divisum esse, quam illas ex aedibus foras exiisse.

τὸν αὐλὸν, ὦ τύραννε τᾶς ἐμᾶς φρενός,
ἰδού μ', ἀναταράσσει
εὐοῖ μ' ὁ κισσὸς ἄρτι Βακχίαν

---

217. Triclinii recensio, *ὦ τύραννʼ ἐμᾶς φρενός.* Scholiastes: *ὦ αὐλέ. ἢ ὦ Ἡράκλεις. ἢ ὦ Διόνυσε.* Vix credas, Musgravium verba poetae interpretari potuisse, o amata, o dilecta. Recte in alio scholio: *ὦ αὐλὲ τῆς ἐμῆς φρενὸς τύραννε· ἐρεθίζει γὰρ ὁ αὐλὸς τὰς παρθένους πρὸς τὴν χορείαν· ἀντὶ τοῦ, ὦ κρατῶν τῆς ἐμῆς φρενός. ἐν δὲ τῷ ταῦτα λέγειν ὀρχοῦνται ὑπὸ χαρᾶς.* Nam, ut ait Aristoteles de rep. VIII, 6. *ἔτι δʼ οὐκ ἔστιν ὁ αὐλὸς ἠθικὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ὀργιαστικόν.* Et cap. 7. *ὁ δʼ ἐν τῇ πολιτείᾳ Σωκράτης οὐ καλῶς τὴν Φρυγιστὶ μόνην καταλείπει μετὰ τῆς Δωριστί· καὶ ταῦτα ἀποδοκιμάσας τῶν ὀργάνων τὸν αὐλόν· ἔχει γὰρ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἡ Φρυγιστὶ τῶν ἁρμονιῶν, ἥνπερ αὐλὸς ἐν τοῖς ὀργάνοις· ἄμφω γὰρ ὀργιαστικὰ καὶ παθητικά. δηλοῖ δʼ ἡ ποίησις. πᾶσα γὰρ βακχεία καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη κίνησις μάλιστα τῶν ὀργάνων ἐστὶν ἐν τοῖς αὐλοῖς.*

219. Scholiastes: *ἀναταράσσει εὐοῖ μ' ὁ κισσός. εἰς βακχικὴν ἅμιλλαν, τουτέστι χορείαν, παρορμᾷ με ὁ κισσός. τὸ δὲ ὑποστρέφων ἀντὶ τοῦ ἀπὸ λύπης εἰς ἡδονὴν μετάγων ἢ ὑποβάλλων.* Heathius et Brunckius *εὐοῖ με* coniunxerunt, verbum esse rati *εὐοῖ.* Duplex *με* nullam habebit offensionem, si reputaveris, *ἰδοὺ* et *εὐοῖ*, quum utrumque exclamandi vim habeat, pariter sibi adiunctum pronomen servare, ut quaevis alia repetita vox: velut in Oed. R. 1098. *τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε;* V. Fritzschium Q. Luc. p. 14. Sed male Brunckius comma post *ἀναταράσσει* posuerat, quod ante hoc verbum ponendum erat. Itaque sensus verborum hic est: en me, perturbat evoe me hedera, illico convertens ad aemulationem Baccharum. Non, ut volunt, hedera dicta pro thyrso, ac postremo pro furore et motu animi, sed, quae praeclara est poetae audacia,

ὑποστρέφων ἅμιλλαν.
ἰὼ ἰὼ Παιάν.
Ἴδ᾽, ἴδ᾽, ὦ φίλα γύναι,
τάδ᾽ ἀντίπρῳρα δή σοι
βλέπειν πάρεστ᾽ ἐναργῆ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Ὁρῶ, φίλαι γυναῖκες, οὐδέ μ᾽ ὄμματος
φρουρὰ παρῆλθε τόνδε μὴ λεύσσειν στόλον·
χαίρειν δὲ τὸν κήρυκα προὐννέπω χρόνῳ

---

videntur sibi virgines prae gaudio exsultantes hedera coronatae esse, aemularique Bacchas: unde etiam exclamant evoe. *Βακχίαν ἅμιλλαν* noto usu accusativi additum est, convertens me ad aemulandum Bacchas. Vide Matthiae Gr. Gr. §. 432, 4. Ceterum libri *Βακχείαν*, quod cum Brunckio et Erfurdtio, quoniam metrum ita suadere videbatur, in *Βακχίαν* mutavi.

222. Erfurdtius cum Brunckio ἴδ᾽, ἴδ᾽ edidit. Libri ἴδε, ἴδ᾽. Aliae haec canere videntur virgines. Elmsleium, qui in Diar. Edinb. XXXV. p. 181. scribendum censuit ἰδοῦ δ᾽, ideo quod ἴδε numquam pro interiectione poneretur, non addito accusativo, notavit Matthiae ad Eurip. Orest. 1535. Neque interiectio est ἴδε, neque indiget accusativo.

223. Hesychius: *ἀντίπρῳρα· ἀντιπρόςωπα. πρῷρα γὰρ τὸ πρόςωπον· καὶ ἀνδρόπρῳρον, ἀνδροπρόςωπον. Σοφοκλῆς Τραχινίαις.*

226. Triclinii recensio, *παρῆλθ᾽ ἐς τόνδε*. Valde probabilis est Musgravii coniectura *φρουρὰν*, sed necessarium esse non contendet, qui exquisitiora captare Sophoclem sciat, memineritque *ὄμμα* etiam adspectum significare, ut v. 203. et Electr. 903.

227. Recte veteres libri et Suidas in v. *χαρτὸν* habent *προὐννέπω*, duplicata littera, siquidem *ἐνέπω*

πολλῷ φανέντα, χαρτὸν εἴ τι καὶ φέρεις.
ΛΙΧΑΣ.
ἀλλ' εὖ μὲν ἵγμεθ', εὖ δὲ προςφωνούμεθα,
γύναι, κατ' ἔργου κτῆσιν· ἄνδρα γὰρ καλῶς
πράσσοντ' ἀνάγκη χρηστὰ κερδαίνειν ἔπη.
ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, πρῶθ', ἃ πρῶτα βούλομαι,
δίδαξον, εἰ ζῶνθ' Ἡρακλέα προςδέξομαι.
ΛΙΧΑΣ.
ἔγωγέ τοι σφ' ἔλειπον ἰσχύοντά τε

---

tantum anapaestis et melicis versibus convenire videtur.

228. Ald. et aliae vett. edd. χαρτὸν ad praecedentia referunt. In ed. Turnebi et quae hanc sequuntur, ante χαρτὸν posita est distinctio, idque tenuerunt etiam alii. Abest interpunctio apud Suidam, apud quem ut in La. φέρεις legitur, quod recepi pro Sophoclis librorum scriptura φέρει.

230. Verba κατ' ἔργου κτῆσιν ambigua sunt. Nam aut significant κατὰ τὸ ἔργον, ὃ κέκτησαι, pro nuntio accepto, aut κατὰ τὸ ἔργον, ὃ κεκτήμεθα, quae est expugnatio Oechaliae. Hoc aptius est personae praeconis, gaudio ob rem bene gestam pleni.

232. Infra v. 476. in fine trimetri Ἡρακλῆ.

234. Erfurdtius, intolerabile ratus ζῶντα, quum ἰσχύοντα praecessisset, ex Schaeferi coniectura σῶν τε ediderat. Mutavit sententiam Schaeferus in ed. Soph. adductus exemplis quibusdam, in quibus potior de duabus rebus per particulas τε et καὶ coniunctis priorem locum tenet. At saepe etiam posteriorem tenet, ut in Oed. Col. 68. 793. Malim ego quidem his uti argumentis, primo quod sine caussa tam subtiliter per particulas τε et καὶ distingueretur ὁ ἰσχύων ab eo, qui σῶς τε καὶ θάλλων esset; deinde, quia inepta foret talis distinctio, ubi omnia verba

καὶ ζῶντα καὶ θάλλοντα, κοὐ νόσῳ βαρύν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ποῦ γῆς; πατρῴας, εἴτε βαρβάρου; λέγε.

ΛΙΧΑΣ.

ἀκτή τις ἔστ' Εὐβοιΐς, ἔνθ' ὁρίζεται
βωμοὺς τέλη τ' ἔγκαρπα Κηναίῳ Διΐ.

---

idem significant. Erfurdtius in nota MS. *ζῶντα* praeclare defendi putat loco Aristophanis in Av. 731 sq. ubi chorus bona, quae daturus sit, enumerans, ita dicit: *πλουθυγιείαν*, *εὐδαιμονίαν*, *βίον*, *εἰρήνην*, et relicua. Sane hic locus comparari cum Sophocleo potest, sed non propter vocem *βίον*. Obliviscuntur nonnunquam philologi eorum, quae nemo non quotidie audit et ipse loquitur. Ubi multa consimilia enumeramus, ut Aristophanes illo loco, quis ordinem in his certum requirat? Eodemque modo quum asseverantes aliquid plura idem significantia coniungimus, quis non vim potius omnium verborum, quam rationem singulorum ponderet? Quin saepe etiam, quae coniuncta esse solent, invertuntur, ut *τρέφειν* et *τεκεῖν*.

238. Membr. Ald. Iunt. prior et aliae edd. vett. *τελεῖ τ'*, quod servavit Brunckius. Ceteri MSS. et edd. cum Iunt. sec. *τέλη τ'*, et id habuerunt Scholiastes atque Eustathius p. 789, 17. (702, 50.) cuius non memor Valckenarius in diatr. in Eurip. p. 144. *βωμοὺς θ' ἕλη τ' ἔγκαρπα* scribendum coniiciebat. Eustathius comparat *πάγκαρπα θύματα* in Electra v. 634. ad mentem Scholiastae, qui ita scribit: *τέλη*, *θυσίας*. *ἔγκαρπα δέ*, *θυμιάματα τὰ ἀπὸ ἀνθῶν ἢ καρπῶν*. Mira vero Iovi sacra ab Hercule, urbe capta. Valckenarius recte vidit, de luco sermonem esse Iovi consecrato, quum poeta de eadem re v. 753. scribat: *ἔνθα πατρῴῳ Διΐ βωμοὺς ὁρίζων τεμενίαν τε φυλλάδα*. Illo quoque in loco pravae interpretationes allatae sunt. Scholiastes: *τὸν ἀπὸ τῶν τεμενῶν στέ-*

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

εὐκταῖα φαίνων, ἢ 'πὸ μαντείας τινός;

ΛΙΧΑΣ.

εὐκταῖ', ὅθ' ᾕρει τῶνδ' ἀνάστατον δορὶ
χώραν γυναικῶν ὧν ὁρᾷς ἐν ὄμμασιν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

αὗται δὲ, πρὸς θεῶν, τοῦ πότ' εἰσὶ καὶ τίνες;
οἰκτραὶ γὰρ, εἰ μὴ ξυμφοραὶ κλέπτουσί με.

ΛΙΧΑΣ.

ταύτας ἐκεῖνος, Εὐρύτου πέρσας πόλιν,
ἐξείλεθ' αὑτῷ κτῆμα καὶ θεοῖς κριτόν.

φανον, ἢ τέμενος πολύφυλλον. Hoc postremum verum. Dubitanter Musgravius τέλη intelligi posse προςόδους dicit, Harpocrationem afferens in v. ἀπὸ μισθωμάτων. Atqui hanc veram interpretationem esse certissimum est. Ita Harpocratio: Δίδυμός φησιν ὁ γραμματικός, ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν τεμενικῶν προςόδων. ἑκάστῳ γὰρ θεῷ πλέθρα γῆς ἀπένεμον, ἐξ ὧν μισθουμένων αἱ εἰς τὰς θυσίας ἐγίνοντο δαπάναι. οὐ γὰρ κατ' εὐσέβειαν ἔθυον τὰ ἱερεῖα, ἀλλὰ μισθούμενοι. Praeclare illustrant Sophoclis utrumque locum tabulae Heracleenses, ex quibus et ὁρίζειν atque ὁρισταὶ propria esse verba de finibus constituendis regundisque, et mercedem locati agri certa copia frugum pendi solitam intelligitur.

239. Φαίνων idem est atque rata faciens. Oed. Col. 721. νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπη.

243. Libri consensu οἰκτραὶ γάρ. Scholiastes: οἰκτραὶ γάρ. δυςτυχεῖς γὰρ δοκοῦσιν εἶναι, εἰ μὴ ἄρα με σφάλλουσιν αἱ κατ' αὐτὰς συμφοραί· τουτέστιν, εἰ μὴ ἄρα διὰ τὴν τύχην ὑπεδύσαντο τὸν οἶκτον. Sic scripsit Scholiastes. Codex δυςγενεῖς, quod in ed. Rom. perperam in εὐγενεῖς mutatum.

245. Amat vocem ἄσκοπος Sophocles, quae apud Aeschylum bis legitur, Agam. 470. activa, et Choeph.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
ἦ κἀπὶ ταύτῃ τῇ πόλει τὸν ἄσκοπον
χρόνον βεβὼς ἦν ἡμερῶν ἀνήριθμον;
ΛΙΧΑΣ.
οὔκ· ἀλλὰ τὸν μὲν πλεῖστον ἐν Λυδοῖς χρόνον
κατείχεθ', ὥς φησ' αὐτός, οὐκ ἐλεύθερος,
ἀλλ' ἐμποληθείς. τοῦ λόγου δ' οὐ χρὴ φθόνον,
γύναι, προςεῖναι, Ζεὺς ὅτου πράκτωρ φανῇ.
κεῖνον δὲ πραθεὶς Ὀμφάλῃ τῇ βαρβάρῳ

---

814. passiva significatione. Apud Sophoclem notat quod non conspicitur, Oed. Col. 1680.; quod non intelligitur, Ai. 21. Philoct. 1111.; quod obtutu comprehendi nequit, immensum, El. 864.; incredibile, ibid. 1315. Respondet itaque Germanicis unsichtbar, unabsehbar, unbegreiflich. Et hac postrema ratione, ut sit incredibile, hic dictum videtur.

246. Cod. Ven. ἀρίθμιον, quod ut alia lectio adnotatum in cod. Flor. Erfurdtius coniecit ἀνήριθμος, non ineleganter, sed praeter necessitatem, si memineris, ἡμερῶν ἀνήριθμον, ut v. 239. ἀνάστατον, et plurima alia alibi, id, quod effectum sit, indicare. Hoc voluit: an ista urbe oppugnanda illud incredibile tempus consumpsit, ut innumerabile dierum fieret?

251. Cod. Ven. Ζεὺς δ' ὁ τούτου πράτωρ φανείς. Scholiastes: οὐ χρή, φησί, μέμφεσθαι οἷς ἂν πράξῃ ὁ Ζεύς. ἰδίῳ γὰρ λογισμῷ πάντα πράττει, ὡς θέλει. ἢ οὕτως· οὐ χρὴ παραιτεῖσθαι λέγειν τὰ παρὰ τοῦ Διὸς γιγνόμενα, κἂν ᾖ χαλεπά. Prior interpretatio vera.

252. Libri κεῖνος: quo factum ut Wunderus hos duos versus, ut iam dicta repetentes et Deianiram magis etiam laesuros ab histrione adiectos putaret. At debebat Lichas declarare quid esset quod dixerat,

ἐνιαυτὸν ἐξέπλησεν, ὡς αὐτὸς λέγει.
χοὔτως ἐδήχθη τοῦτο τοὔνειδος λαβών,
ὥςθ᾽ ὅρκον αὐτῷ προςβαλὼν διώμοσεν,
ἦ μὴν τὸν ἀγχιστῆρα τοῦδε τοῦ πάθους
ξὺν παιδὶ σὺν γυναικὶ δουλώσειν ἔτι.

Ζεὺς ὅτου πράκτωρ φανῇ. Aliter enim vana dixisse ei videretur. Ex quo apparet κείνου scripsisse Sophoclem. Testata res est. Schol. ad Odyss. XXI, 22. λέγεται δὲ ὡς ἀγανακτήσας ὁ Ζεὺς ἐπὶ τῇ ξενοκτονίᾳ προςέταξεν Ἑρμῇ λαβόντα τὸν Ἡρακλέα πωλῆσαι δίκην τοῦ φόνου. τὸν δὲ εἰς Λυδίαν ἀγαγόντα τῇ τῶν τόπων βασιλευούσῃ Ὀμφάλῃ δοῦναι τριῶν τιμηθέντα ταλάντων. ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Ceterum Scholiastes: ὁ Ἡρόδοτος τρία ἔτη λέγει τὸν ἐνιαυτόν. Brunckius edidit: ὁ δὲ Ἡρόδωρος τρία ἔτη λέγει, omissis τὸν ἐνιαυτόν. Triennium memorat etiam Apollodorus II, 6, 2. sed Sophocles etiam supra v. 69. unius tantum anni spatium dixerat. Ἡρόδωρος apud Scholiastam coniecerat iam Valckenarius in exemplo ed. Iohns. quod penes me est. De eo Herodoro, qui res Herculis perscripsit, v. Heyn. ad Apollodor. T. II. p. 356.

256. Ἀγχιστῆρα, affinem, proximum culpae interpretantur P. Burmannus ad Phaedrum I, 10, 5. et Valckenarius Animadv. ad Ammon. p. 4. Recte videtur Seidlerus active dictum velle, qui admovit hoc malum.

257. Codd. et edd. vett. ξὺν παιδί. Inde a Turnebo obtinuit ξὺν παισί. Revocandam duxi antiquam scripturam, non quo Iole intelligenda sit, quod obsonum foret, sed quia sic locutos puto Graecos, ubi vel non constaret vel non quaereretur, haberetne quis liberos, aut pluresne haberet. Quod idem nos facimus, mit Weib und Kind dicentes, eademque ratione utimur etiam in aliis formulis, ut de navi mersa, mit Mann und Maus. Praeterea vulgo καὶ γυναικί. Sed quum in cod. Flor. desit καί, Har-

κοὐχ ἡλίωσε τοὔπος, ἀλλ' ὅθ' ἁγνὸς ἦν,
στρατὸν λαβὼν ἐπακτόν, ἔρχεται πόλιν
τὴν Εὐρυτείαν. τόνδε γὰρ μεταίτιον
μόνον βροτῶν ἔφασκε τοῦδ' εἶναι πάθους·
ὃς αὐτὸν ἐλθόντ' ἐς δόμους ἐφέστιον,
ξένον παλαιὸν ὄντα, πολλὰ μὲν λόγοις
ἐπεῤῥόθησε, πολλὰ δ' ἀτηρᾷ φρενί,

---

leianus autem habeat, ξὺν παιδὶ γυναικί τε, num quisquam dubitabit, quin Sophocles scripserit ξὺν παιδὶ σὺν γυναικί, eo modo, quo notissimum illud ξὺν δορὶ ξὺν ἀσπίδι dicitur. Ceterum ἔτι non redundare, ut putat Scholiastes, sed aliquando significare, praeeunte Dorvillio ad Charit. p. 98. (259. ed. Lips.) monuit Brunckius. Ita nos quoque minantes noch usurpamus.

259. Quem στρατὸν ἐπακτὸν dicit Sophocles, Arcades fuisse et Malienses et Locros Epicnemidios perhibet Apollodorus II, 7, 7. Solos Arcades nominat Diodorus IV, 37.

260. Τόνδε, Eurytum dicit. Notandum μεταίτιον μόνον, ut infra v. 1233. μόνη μεταίτιος, non exstincta propria verbi significatione, quae participem facti intelligi postulat, sed vel maxime servata, siquidem non is indicatur, qui auctor rei est, sed qui occasionem dedit. Vulgo caussam remotiorem dicunt. De re ipsa v. Apollodor. II, 6, 1. 2. ibique Heynium. Alii haec aliter narrarunt, pro diversitate vel auctorum vel consilii.

262. Male Abreschius ad Aesch. p. 79. ἐς δόμους ἐφεστίους scribi volebat. Librorum scripturam Brunckius et hic defendit, et ad Apoll. Rhod. I, 909. non ille tamen eo usus argumento, quo maxime uti debebat, quod δόμοι ἐφέστιοι non Euryti, sed Herculis domum significaturi essent.

264. Insolentius, quum ἔργοις dicendum esset, ἀτηρᾷ φρενὶ posuit, mala mente meditatum facinus

λέγων, χεροῖν μὲν ὡς ἄφυκτ' ἔχων βέλη
τῶν ὧν τέκνων λείποιτο πρὸς τόξου κρίσιν,
φανεὶς δὲ δοῦλος ἀνδρὸς ἀντ' ἐλευθέρου
ῥαίοιτο· δείπνοις δ' ἡνίχ' ἦν οἰνωμένος,

---

intelligens, quod ebrium factum Herculem domo eiecit. Male in Aldina nulla distinctio est post φρενί. Nam λέγων, pro quo Ms. Harl. λέγω, ad sequentia pertinet.

266. In Codd. et in scholiis Romanis λίποιτο scriptum, quasi non imperitiam Herculi exprobraret, sed victum arcu a filiis suis diceret. Sed Scholiastes tamen victorem dicit Herculem. Ald. λείποιτο. Quos ad h. l. Scholiastes affert versus Hesiodi, tanta fuit Bentleii auctoritas in Epist. ad Mill. p. 59 seqq. (503. ed. Lips.) ut eius emendationem et Brunckius reciperet, et Gaisfordius fragm. Hesiod. 41. At, si quidquam certum est, hoc puto certissimum esse, non dedisse Hesiodum, Ἀντιόπη κρείουσα Πύλωνος Ναυβολίδαο, sed post κρείουσα intercidisse aliquot verba, in quibus nomen fuerat patris, sive ille Pylon, ut Hyginus fab. 14. ait, sive aliter appellatus fuit, ultima autem verba Hesiodi fuisse παλαιοῦ Ναυβολίδαο, ut apud Homerum est παλαιοῦ Δαρδανίδαο. Tum in tertio versu, qui in edd. vett. ita scriptus est, τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντο Δηΐων Κλύτιός τε, vix dubitari potest quin Μολίων τε Κλύτιός τε scribendum sit. Molionem certe pro Deione nominavit Diodorus Siculus IV, 37.

267. Libri φώνει δὲ, δοῦλος ἀνδρὸς ὡς ἐλευθέρου ῥαίοιτο. Apertum est haec corrupta esse. Sed multo leniore medela sanari poterant, quam quae a Wundero et a G. Wolffio ad scholia p. 250. adhibitae sunt. Quum φανεὶς in φώνει mutatum esset, additum est ὡς, expulsumque deinde ἀντί.

268. Homerus Od. VI, 325. ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔῤῥαιεν κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

ἔῤῥιψεν ἐκτὸς αὐτόν. ὧν ἔχων χόλον,
ὡς ἵκετ' αὖθις Ἴφιτος Τιρυνθίαν
πρὸς κλιτὺν, ἵππους νομάδας ἐξιχνοσκοπῶν,
τότ' ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα, θἀτέρᾳ δὲ νοῦν

Eustathius p. 692, 12. (570, 30.) *οἰνωθεὶς* ex Sophocle affert, hunc, ut videtur, locum respiciens. Mirum vero, dubitari a quoquam potuisse, an *οἰνωμένος* de Euryto intelligendum esset. Levis haec foret culpa, maleque conveniens *ἀτηρᾷ φρενί.* Neque sobrium quisquam ausus esset Herculem eiicere, sed eiicere ut posset eum, prius vino debilitare debebat. Elmsleio ad Eur. Bacch. 686. scribendum videtur *ᾠνωμένος.*

269. Cod. Ven. *αὐτὸν ἐκτός,* quod non praeferam. Commoda enim verbo gravius pronuntiando sedes est secundus trochaeus.

271. Fons huius fabulae est in Odyss. XXI, 22 seqq.

272. Membranae Brunckii, codd. Flor. Harl. Ald. Iuntinae *θἠτέρᾳ.* Cod. Ven. T. cum vulgatis *θἀτέρᾳ.* Tacent interpretes, neque explicavit Valckenarius, qui ad Phoen. 1427. similes locos, in quibus de mente alio intenta sermo est, attulit. Scholiastes: *ἀλλαχόσε τὸν νοῦν ἔχοντα καὶ οὐδὲν δεινὸν πείσεσθαι προςδοκοῦντα ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐδίσκευσεν.* Bene, si non legit *θἀτέρᾳ.* Iphitus enim equos quaerens ad hos simul et oculos et mentem attentam habebat. Itaque quis non hoc potius exspectet: *τότ' ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα νοῦν τ' ἔχονθ' ὁρῶν, ὥσας ἀπ' ἄκρας ἧκε πυργώδους πλακός.* Sed tamen recte se habere librorum scripturam intelliget, qui viderit cur non *ἑτέρᾳ,* sed *θἀτέρᾳ,* quo alterum de duobus designatur, dictum sit. Nimirum quum nusquam equos conspexisset Iphitus, totam mentem in ea ipsa cogitatione, quo acti essent equi, defixam habebat, *ὡς τοῦ περὶ τὰ ὄμματα καὶ ὦτα πάθους, ἂν μὴ παρῇ τὸ*

ἔχοντ', ἀπ' ἄκρας ἧκε πυργώδους πλακός.
ἔργου δ' ἕκατι τοῦδε μηνίσας ἄναξ
ὁ τῶν ἁπάντων Ζεὺς πατὴρ Ὀλύμπιος,
πρατόν νιν ἐξέπεμψεν, οὐδ' ἠνέσχετο,
ὁθούνεκ' αὐτὸν μοῦνον ἀνθρώπων δόλῳ
ἔκτεινεν. εἰ γὰρ ἐμφανῶς ἠμύνατο,
Ζεύς τἂν συνέγνω ξὺν δίκῃ χειρουμένῳ.
ὕβριν γὰρ οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες.
κεῖνοι δ' ὑπερχλιδῶντες ἐκ γλώσσης κακῆς
αὐτοὶ μὲν Ἅιδου πάντες εἴσ' οἰκήτορες,
πόλις δὲ δούλη· τάςδε δ', ἅςπερ εἰςορᾷς,
ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὑροῦσαι βίον
χωροῦσι πρὸς σέ. ταῦτα γὰρ πόσις τε σὸς
ἐφεῖτ', ἐγὼ δὲ πιστὸς ὢν κείνῳ τελῶ.

φρονοῦν, αἴσθησιν οὐ ποιοῦντος, quae sunt Plutarchi verba a Valckenario opportune adhibita. Declarat rem narratio Diodori IV, 31. τοῦτον μὲν ἀναβιβάσας ὁ Ἡρακλῆς ἐπί τινα πύργον ὑψηλὸν ἐκέλευσεν ἀφορᾶν μή που νεμόμεναι τυγχάνουσιν. οὐ δυναμένου δὲ κατανοῆσαι τοῦ Ἰφίτου, φήσας αὐτὸν ψευδῶς κατῃτιᾶσθαι τὴν κλοπήν, κατεκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ πύργου. Hic e rixa praecipitatum dicens Iphitum, minus dolosum fecit Herculem quam Sophocles et Pherecydes, cuius haec est narratio apud Schol. ad Odyss. XXI, 23. τὸν δὲ Ἡρακλέα μηχανῇ τινὶ καὶ στρατηγίᾳ συνεφελκυσάμενον αὐτὸν ἄγειν εἰς ἐπίκρημνον τεῖχος καὶ κατατρέψαι. Sic pro καταστρέψαι scribendum.

275. Brunckii cod. T. Steph. Cant. et quae hanc sequuntur ὁὐλύμπιος. Notandum, quod ed. Turn. cum vett. libris in Ὀλύμπιος consentit.

281. La. in lemmate scholii ὑπερχλίοντες.

283. De constructione, usitatissima illa, Porsonus ad Orest. 1645. Verba ἐξ ὀλβίων — πρὸς σέ affert Suidas in v. ἄζηλον.

αὐτὸν δ' ἐκεῖνον, εὖτ' ἂν ἁγνὰ θύματα
ῥέξῃ πατρῴῳ Ζηνὶ τῆς ἁλώσεως,
φρόνει νιν ὡς ἥξοντα. τοῦτο γὰρ λόγου
πολλοῦ καλῶς λεχθέντος ἥδιστον κλύειν.

ΧΟΡΟΣ.

ἄνασσα, νῦν σοι τέρψις ἐμφανὴς κυρεῖ,
τῶν μὲν παρόντων, τὰ δὲ πεπυσμένῃ λόγῳ.

---

287. Errorem Scholiastae, sacra lustralia propter caedem intelligentis, iam alii notarunt. Ex voto fieri, supra dictum erat v. 240.

288. Proprie πατρῷοι dii sunt, qui paterni generis auctores habentur. Sed latius extensa significatio tum omnino, a quibus quis genus suum repetat, tum etiam nominis auctoritatisque paternae defensores complectitur. De Iove πατρῴῳ omnium accuratissime disputavit Io. Grammius, homo pereruditus, in Historia deorum ex Xenophonte p. 11 seqq. qui ne Sophoclis quidem locum neglexit. Etsi igitur proprie patri suo Iovi sacra facere Hercules dicendus erat, tamen non dubitavit poeta et hic et v. 753. magis infinite dicere πατρῴῳ, γενέθλιον intelligens, i. e. genitalem. Mira Porsoni ad Med. 1314. coniectura est, quum Athenienses non colerent Iovem πατρῷον, tragicos, corrigere huius religionis omissionem cupientes, saepe ingessisse Δία πατρῷον. Persuasit tamen Heindorfio ad Platonis Euthydem. p. 404. Utrumque refutavit Lobeckius in Aglaophamo p. 770 seqq.

289. Νιν additum, quasi interrupta praecedente oratione, ut saepe et Graeci et Latini. Neque ab ulla hoc lingua abhorret. Comparavit hunc locum cum Oed. Reg. 246 seqq. Porsonus Praef. ad Hec. p. X. ed. sec. sed male ille νιν propter αὐτὸν redundare ratus, quum propter ἐκεῖνον dicere deberet.

290. Vix opus est, ut moneamus λόγου πολλοῦ καλῶς λεχθέντος dici pro πολλῶν λεχθέντων καλῶν.

292. Libri τῶν δὲ πεπυσμένῃ λόγῳ. Cod. B. V.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πῶς δ' οὐκ ἐγὼ χαίροιμ' ἄν, ἀνδρὸς εὐτυχῆ
κλύουσα πρᾶξιν τήνδε, πανδίκῳ φρενί;
πολλή 'στ' ἀνάγκη τῇδε τοῦτο συντρέχειν.
ὅμως δ' ἔνεστι τοῖσιν εὖ σκοπουμένοις

λόγων. Iam Scaliger, ut refert Porsonus in Advers. p. 174. *τὰ δὲ* correxit, quod denique etiam Toupio ad Suid. T. I. p. 114. in mentem venit. Debui hoc recipere, etsi suspicor Sophoclem scripsisse, *τῶν μὲν παρόντων, καὶ πεπυσμένῃ λόγῳ. Τὰ παρόντα* captivas intelligit, documentum rei bene gestae.

295. Membranae Brunckii aliique libri cum Ald. *πολλή 'στ' ἀνάγκη.* B. T. *πολλή τ'.* V. et Tricliniani non male *πολλὴ δ'.* Erfurdtius dedit *πολλή γ' ἀνάγκη,* quod placuit Valckenario ad Phoen. 1668. Quanta soleat scripturae fluctuatio in hac formula esse, docuit Elmsleius ad Med. 981. Non dixerim tamen cum Porsono ad Med. 1008. promiscue usurpari *πολλή μ' ἀνάγκη, πολλή γ' ἀνάγκη, πολλή 'στ' ἀνάγκη.* Nam ut quibusdam in locis nihil referat, qua harum formarum utare, in aliis non licet iis promiscue uti. Confitentis et concedentis esse *πολλή γ' ἀνάγκη,* non est dubium. Quare nolim id ex coniectura mutari in Alcest. 378. Affirmantis est omissio particulae restrictivae, nunc posito pronomine, ut in Phoenissis 1667. et in Medea 1013. nunc ipso verbo *ἐστὶ* adiecto. Quod si quid video, requiritur *πολλή 'στ' ἀνάγκη* in Hecuba v. 395. quod tamen neque in libris, quod sciam, neque in scholiis est. Recte id Brunckium dedisse puto etiam in Oed. Col. 293. et habet in Electrae v. 309. La. Deianira si statim dicta sua confirmat, *πολλή δ' ἀνάγκη* dicere debet; sin postquam paullum subdubitavit, *πολλή 'στ' ἀνάγκη:* quod hic aptissimum. Pro *συντρέχειν* V. Ven. *συμπράττειν.*

296. Hunc et sequentem versum afferunt Stobaeus Serm. CV, 41. in Grotii Dictis Poet. p. 439. et

ταρβεῖν τὸν εὖ πράσσοντα, μὴ σφαλῇ ποτέ.
ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰςέβη, φίλαι,
ταύτας ὁρώσῃ δυςπότμους ἐπὶ ξένης
χώρας ἀοίκους ἀπάτοράς τ' ἀλωμένας,
αἳ πρὶν μὲν ἦσαν ἐξ ἐλευθέρων ἴσως
ἀνδρῶν, τανῦν δὲ δοῦλον ἴσχουσιν βίον.
ὦ Ζεῦ τροπαῖε, μή ποτ' εἰςίδοιμί σε
πρὸς τοὐμὸν οὕτω σπέρμα χωρήσαντά ποι,
μηδ', εἴ τι δράσεις, τῆςδέ γε ζώσης ἔτι.

Suidas in v. ταρβεῖ, cuius edd. vett. pro ὅμως δ' habent καὶ μὴν, et τοῖς pro τοῖσιν. Cod. Suidae Leid. καὶ μὴν et τοῖσι. εὖ σκοπουμένοις pro εὖ σκοποῦσιν attigit Eustathius p. 806, 57. (727, 12.)

298. Quae v. 303 seqq. addit Deianira, hoc eam dicere ostendunt: quamvis gaudeam re viri bene gesta, tamen est etiam, quare metuam res secundas. Qua enim, has intuens, sortis earum miseratione tacta sum, ea utinam ne meis olim ab aliquo contingat. Egregie vero hac captivarum opportunitate utitur poeta ad metum impendentis mali in spectatorum animis excitandum, ubi nondum in iis, quae aguntur, quidquam est, quod malum Herculi portendere videatur.

301. Non intelligo, quo pacto Schaeferus hic et v. 314. ἴσως de re certa dici velit. Et Deianira hic coniicit tantum, et illic Lichas, ut qui nesciat, loquitur.

304. Cod. Harl. πῃ. Recte se habet vulgata, cuius hic sensus est, πρὸς τοὐμοῦ σπέρματός τινα. Apte Schaeferus: „ποι, quoquam. Optat Deianira, ut Iupiter nulli non suorum parcat."

305. Supple δράσῃς ex δράσεις. V. Porson. ad Euripid. Orest. v. 1035. SCHAEFER.

οὕτως ἐγὼ δέδοικα, τάςδ' ὁρωμένη.
ὦ δυςτάλαινα, τίς ποτ' εἶ νεανίδων;
ἄνανδρος, ἢ τεκνοῦσσα; πρὸς μὲν γὰρ φύσιν,
πάντων ἄπειρος τῶνδε, γενναία δέ τις.
Λίχα, τίνος πότ' ἐστὶν ἡ ξένη βροτῶν;
τίς ἡ τεκοῦσα; τίς δ' ὁ φιτύσας πατήρ;
ἔξειπ'· ἐπεί νιν τῶνδε πλεῖστον ᾤκτισα
βλέπουσ', ὅσῳ περ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη.

ΛΙΧΑΣ.

τί δ' οἶδ' ἐγώ; τί δ' ἄν με καὶ κρίνοις; ἴσως
γέννημα τῶν ἐκεῖθεν οὐκ ἐν ὑστάτοις.

---

306. *Δέδοικα τάςδ' ὁρωμένη*, pro *ὁρῶσα* dictum, commemoravit Eustathius p. 806, 58. (727, 13.)

307. Elmsleius ad Heracl. 567. iungi vult *ὦ δυςτάλαινα νεανίδων*. Conf. Dobraei Aristophanic. Addend. p. 133.

308. Ald. et edd. vett. *τεκνοῦσα*. Membranae Brunckii et pauci alii codd. *τεκοῦσα*. Sed membranae in margine, *γρ. τεκνοῦσα, ἤτοι τέκνα ἔχουσα. Τεκνοῦσα* scribi volebat etiam Toupius ad Suid. T. II. p. 36. Sed recte Brunckius *τεκνοῦσσα*, quo spectat etiam *παιδοῦσσα* ex Callimacho a Scholiasta allatum, etsi male scriptum *παιδοῦσα*. Quae sequuntur, ita intelligenda: nam quod ad aetatem, nihil horum (nec puerperium, nec virum) experta es.

313. Quum ceterae stupidae magis adstent, ut minus afflictae amissa libertate videantur, haec perpetuo fletu sentire se magnitudinem infortunii sui, tristitia autem et silentio adversa cum dignitate ferre ostendit. Schaeferum *φρόνημα* hic, non *φρόνησιν* Iolae dici putantem ad Demosth. I. p. 745. vel additum *οἶδεν* cohibere debebat.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μὴ τῶν τυράννων; Εὐρύτου σπορά τις ἦν;

ΛΙΧΑΣ.

οὐκ οἶδα. καὶ γὰρ οὐδ' ἀνιστόρουν μακράν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὐδ' ὄνομα πρός του τῶν ξυνεμπόρων ἔχεις;

ΛΙΧΑΣ.

ἥκιστα· σιγῇ τοὐμὸν ἔργον ἤνυτον.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

εἴπ', ὦ τάλαιν', ἀλλ' ἡμὶν ἐκ σαυτῆς· ἐπεὶ
κἀξύμφορ' ἐστὶ μὴ εἰδέναι σέ μ' ἥτις εἶ.

---

316. Vett. libri, *μὴ τῶν τυράννων Εὐρύτου σπορά τις ἦν;* B. T. *μή του τυράννων.* Atque ita Canterus edidit. Brunckius insigni temeritate, *μὴ τοῦ τυραννεύοντος Εὐρύτου σπορά;* Praeclare locum sanavit Schaeferus apta interpunctione. Non satis tamen liquet, quomodo intelligi voluerit, qui nihil aliud adnotaverit, quam vocis *τύραννος* significationem passim latius patere: nam dici de omni stirpe regia. Non est hic de stirpe regia, sed de ipsis regibus Oechaliae cogitandum. Neque enim hoc dicit: an cuiuspiam ex regia stirpe? Eurytine aliqua filia est haec mulier? sed hic sensus est: an regum? Eurytus ecquam prolem habuit? Ceterum non fraudandus laude sua Erfurdtius, quem in eamdem cum Schaefero coniecturam incidisse, haec eius adnotatio MS. ostendit: „Leg. *μὴ τῶν τυράννων;* numquid ex regio genere? Vid. not. ad Eurip. Hecub. v. 552. ed. Lips. 1803. Sic Liv. II, 2. quo adiutore reges eiecerat, i. e. regium genus. V. Schaeferi Glossar. Liv. in Rex. Gronov. ad Tacit. Ann. XII, 4."

320. *Ἐκ σαυτῆς*, a te et tua sponte.. Scholiastes: *ἀπὸ σαυτῆς καὶ μὴ ὡς ὑφ' ἡμῶν ἠναγκασμένη.*

321. Ald. *καὶ ξυμφορά ται μὴ εἰδέναι σέ γ' ἥτις εἶ.*

ΛΙΧΑΣ.

οὔτἄρα τῷ γε πρόσθεν οὐδὲν ἐξ ἴσου
χρόνῳ διοίσει γλῶσσαν, ἥτις οὐδαμὰ

V. omittit τοι. B. T. pro eo τις. La. μιδέναι. In Harl. omissa σέ γ' ἤ. Scholiastes: συμφορὰ γάρ ἐστι τὸ μὴ γιγνώσκεσθαί σε ἥτις τυγχάνεις. τοῦτο δέ φησιν ὡς μέλλουσα αὐτῇ δεξιῶς χρήσασθαι, εἰ γνοίη τὰ κατ' αὐτήν. Postrema vera. Patet enim commodi alicuius spe ostensa dicturam putare Deianiram quae sit. Id potuit tribus modis dici, καὶ ξύμφορόν τοί μ' εἰδέναι, aut καὶ ξύμφορ' ἐστί μ' εἰδέναι, aut, quod et propius ad veterem scripturam accedit, et ad sententiam humanius et blandius est, ἐπεὶ κἀξύμφορ' ἐστὶ μὴ εἰδέναι σέ μ' ἥτις εἶ. Quare hoc posui.

322. Bis in scholiis Romanis οὔτ' ἄρα τό γε scriptum invenitur. Permira est Scholiastae explicatio: ἐὰν αἰδουμένη σε φθέγξηται, κατ' οὐδὲν ἄρα ἐξ ἴσου τῷ πρόσθεν χρόνῳ προκομίσειεν αὐτῆς τὴν γλῶτταν. τὸν γὰρ πρὸ τούτου χρόνον ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν πρὸς ἐμὲ τῶν καθ' ἑαυτὴν ἐδημοσίευσεν, οὔτε μικρόν, οὔτε μέγα παντελῶς. Omnino male διοίσει γλῶσσαν etiam alii edet vocem interpretantur. Conturbavit eos οὐδέν medium inter τῷ γε πρόσθεν ἐξ ἴσου χρόνῳ positum. Exspectabat Deianira, responsuram esse Iolen. At illa tacet. Id videns Lichas: οὔτἄρα οὐδὲν διοίσει γλῶσσαν ἐξ ἴσου τῷ γε πρόσθεν χρόνῳ: nihil ergo differet ab se ipsa loquendo, (i. e. semper eadem erit, constanter servando silentio) aeque ut antea fecit. Plato de rep. X. p. 604. A. πότερον μᾶλλον αὐτὸν οἴει τῇ λύπῃ μαχεῖσθαί τε καὶ ἀντιτείνειν, ὅταν ὁρᾶται ὑπὸ τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὑτὸν γίγνηται; πολύ που, ἔφη, διοίσει, ὅταν ὁρᾶται. Non dissimile illud Terentii Andr. II, 6, 3. S. quid Davus narrat? D. aeque quidquam nunc quidem.

323. Cod. Flor. οὐδαμῇ. Vulgo οὐδαμᾶ. Οὐδαμᾷ et μηδαμᾷ a diverbiis alienum puto. Quae forma

προὔφηνεν οὔτε μεῖζον' οὔτ' ἐλάσσονα.
ἀλλ' αἰὲν ὠδίνουσα συμφορᾶς βάρος
δακρυῤῥοεῖ δύστηνος, ἐξ ὅτου πάτραν
διήνεμον λέλοιπεν. ἡ δέ τοι τύχη

---

sicubi invenitur, in fine versus est, ut nullam a metro auctoritatem habeat. In medio chori iambico dimetro est οὐδαμῇ in Antig. 874. et μηδαμῇ in trimetro medio ap. Aeschyl. Prom. 58. Contra οὐδαμὰ et μηδαμὰ ultima brevi in melicis apud Aeschylum Prom. 525. et in v. l. Pers. 431. apud Sophoclem in Antig. 830. Oed. Col. 517. 1698. et in diverbio apud Aeschyl. Suppl. 891. Discrimen ad sensum non magnum: οὐδαμὰ nihil, οὐδαμῇ nulla ratione significat. Hic οὐδαμὰ scribendum duxi.

324. De fortiore negandi formula οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον dixit Schaeferus ad Dionys. de comp. verb. p. 71.

326. Δακρυῤῥοεῖ Brunckius pro δακρυῤῥόει. Cod. Flor. δύστηνον.

327. Scholiastes: διήνεμον. ἔρημον, ὑψηλήν, ἣν Ὅμηρος ἠνεμόεσσάν φησιν. Hinc Brunckius colligit, quum hodie nusquam apud Homerum ventosa dicatur Oechalia, Scholiasten meliorem lectionem secutum esse Iliad. II, 730. ubi hodie est, οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος. Fallitur. Stabile Euryti epitheton ab antiquioribus poetis acceptum servavit Homerus et illo in loco et versu 596. Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, et Od. VIII, 224. Scholiastes nihil aliud voluit, quam urbes in editis locis sitas ab Homero ἠνεμοέσσας dici. Sophocles si διήνεμον ita intelligi voluit, ut v. 354. τὴν ὑψίπυργον Οἰχαλίαν et v. 858. ἀπ' αἰπεινᾶς Οἰχαλίας dixit, non collocavit illud nomen ea in parte versus, ubi otiosa vocabula collocari minime possunt. Multo facilius ferri posset, si essent in fine versus posita verba πάτραν διήνεμον. Lexicographi praeter hunc locum at-

κακὴ μὲν αὕτη γ᾽, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχει.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἥδ᾽ οὖν ἐάσθω, καὶ πορευέσθω στέγας
οὕτως ὅπως ἥδιστα, μηδὲ πρὸς κακοῖς
τοῖς οὖσι λύπην ἀλλὰ πρός γ᾽ ἐμοῦ λάβοι·

---

tulerunt Philonis Byzantii verba, tumidi ineptique scriptoris, qui in libello de septem orbis miraculis cap. I. ubi de hortis pensilibus refert, ita scribit: *καὶ τὰ πέταλα τῶν δένδρων ἁπαλοῖς τοῖς ἀκρεμόσιν ἐπιπεφυκότα, δροσοπαγῆ καὶ διήνεμον ἔχει τὴν φύσιν.* *Διανεμοῦσθαι* est vento agitari, ut iubam equi dixit Philippus in Brunckii Analectis T. II. p. 225. epigr. 50. et vestem Lucianus Imag. 7. T. II. p. 465, 66. Sed haec alienissima sunt a solitudinis significatione. Tamen aut hanc, aut aliam similem hic locus requirit. Itaque sic demum *διήνεμος* pro *ἔρημος* dici potuit, si ferro ignique vastati turrium atque aedium muri, patulum ventis iter praebentes, cogitantur.

328. Vulgo: *ἡ δέ τοι τύχη κακὴ μὲν αὐτῇ γ᾽.* Scholiastes: *αὐτὴ* (scribe *αὕτη*) *δὲ ἡ τύχη, καθ᾽ ἣν σιωπᾷ, ἐπιβλαβὴς μὲν αὐτῇ ἐστι, καθ᾽ ὃ οὐ τυγχάνει τῆς παρὰ σοῦ δεξιότητος· ὅμως συγγνώμην ἔχει.* Quod Schaeferus ait, „*αὐτῇ γε* non magis emphaticum quam *ἔμοιγε*, *σοίγε* (Oedip. Col. v. 1118.) quibus ad amussim respondet," non persuadet. In Oed. Col. scripsit Sophocles, *καὶ σοί τε τοὔργον τοῦτ᾽ ἐμοί τ᾽ ἔσται βραχύ.* Recte cod. Ven. *αὕτη γ᾽.*

331. Vulgo *λύπην πρὸς γ᾽ ἐμοῦ λύπης.* La. *λύπην πρός γ᾽ ἐμοῦ λύπην.* B. *λοίπην πρός γ᾽ ἐμοῦ λύπην.* Vulgata etsi defendi potest, ut ad Orest. 490. dixi, si *λύπης* pro *ἀντὶ λύπης* dictum putatur, tamen hoc ut arcessitum repudio. V. et Ven. *μηδὲ πρὸς κακοῖς τοῖς οὖσιν ἄλλην πρός γ᾽ ἐμοῦ λύπην λάβοι*, quae quamvis correctio esse emendatoris cuiuspiam videatur, tamen, si quis nihil aliud requirit, melior est quam *λύπην ἐξ ἐμοῦ*

ἅλις γὰρ ἡ παροῦσα. πρὸς δὲ δώματα
χωρῶμεν ἤδη πάντες, ὡς σύ θ' οἷ θέλεις
σπεύδῃς, ἐγὼ δὲ τἄνδον ἐξαρκῆ τιθῶ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτοῦ γε πρῶτον βαιὸν ἀμμείνασ', ὅπως
μάθῃς, ἄνευ τῶνδ', οὕςτινάς τ' ἄγεις ἔσω,

νέαν. At videtur ille, quum scribae negligentia perperam scriptum *λύπην ἄλλην* invenisset, metri caussa verba transposuisse. Nam res ipsa suadet ut poetam scripsisse credamus quod reposui, *μηδὲ πρὸς κακοῖς τοῖς οὖσι λύπην ἀλλὰ πρός γ' ἐμοῦ λάβοι.* ne ad ea quae habet mala at a me dolorem accipiat: h. e. ut saltem ego eius dolorem non augeam. Scholiastes videri potest legisse *μηδὲ πρὸς κακοῖς τοῖς οὖσι δόξαν πρός γ' ἐμοῦ λύπης λάβοι*, qui scribat: *μὴ ἀναγκαζέσθω λέγειν, ἀλλὰ πραττέτω ὥςπερ αὐτῇ φίλον, ἵνα μὴ δόξωμεν αὐτὴν λυπεῖν.*

333. Brunckius, non memor *τὲ* et *δὲ* sibi respondere posse, male dedit *σύ γ'*. Recte et hoc et Schaeferi *ἐγώ τε* improbat Matthiae ad Eurip. Orest. 192. Pro *οἷ* cod. Harl. *ᾗ*.

334. Triclinii recensio *ἐγώ τε.*

335. Membranae Brunckii et edd. vett. *ἐμμείνασ'*. La. Lb. Lc. Iunt. 2. Triclinii recensio *ἀμμείνασ'*.

336. Erfurdtius ter posito *γε* offensus, et post *οὕςτινας* atque *ἐκμάθῃς* otiosam esse atque ineptam ratus hanc particulam, *οὕςτινάς τ'* edidit, et *ἐκμάθῃς ἃ δεῖ.* Non dixerim ego quidem non recte hic dici *οὕςτινάς γε*, sed nolim tamen ad defendendam particulam cum Schaefero illa adhibere, quae Porsonus in Praef. ad Hec. p. 47 seq. attulit, quae exempla omnia diversissimi generis sunt, ut in quibus *ὅςτις* rationi reddendae inserviat. Hanc potius ob caussam recepi *τε*, quod hic aperte haec duo nuntius ut maxime coniuncta docere vult, et quae sit ista, et quem ad finem adducta. Plane omissa est particula post *οὕς-*

ὧν τ' οὐδὲν εἰςήκουσας, ἐκμάθῃς γ' ἃ δεῖ.
τούτων ἔχω γὰρ πάντ' ἐπιστήμην ἐγώ.
ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
τί δ' ἐστί, τοῦ με τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν;
ΑΓΓΕΛΟΣ.
σταθεῖσ' ἄκουσον· καὶ γὰρ οὐδὲ τὸν πάρος
μῦθον μάτην ἤκουσας, οὐδὲ νῦν δοκῶ.
ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.
πότερον ἐκείνους δῆτα δεῦρ' αὖθις πάλιν
καλῶμεν, ἢ 'μοὶ ταῖςδέ τ' ἐξειπεῖν θέλεις;
ΑΓΓΕΛΟΣ.
σοὶ ταῖςδέ τ' οὐδὲν εἴργεται· τούτους δ' ἔα.

τινας in La. Lb. Lc. B. Ven. et scholiis. Quod dicit Scholiastes ἦσαν δὲ καὶ ἄρσενες μετὰ τῶν αἰχμαλώτων, falsum est, neque tali commento opus ad explicandum nomen masculinum.

337. La. Lb. Lc. B. Ven. ἐκμάθῃς θ'. Harl. Flor. Ald. aliique vett. libri ἐκμάθῃς γ'. Sic etiam Iuntina prior, in qua Erfurdtius δ' esse scripsit, quod in solis Brubachianis et Vitebergensi a. 1585. inveni. Plane omittunt particulam Turnebi editio, et quae hanc sequuntur. Recte vero γ', ut cognoscas certe, quae te scire oportet.

338. Erfurdtius cum Wakefieldio κάρτ' ἐπιστήμην dedit. Sed recte Schaeferus monet, quod libri habent, idem esse, ac τούτων γάρ εἰμι πάντ' ἐπιστήμων ἐγώ.

339. Scholiastes: τίνος ἕνεκεν τὴν πορείαν καὶ τὴν εἴςοδον ἱστᾷς καὶ κωλύεις; Ven. ἐπίστασαι. Pro ἐπίστησας medio verbo usus est Sophocles ut alibi, de quo monuit Eustathius p. 806. (727.)

340. Cod. Ven. τῶν πάρος μύθων.

343. Groddeckius et Schaeferus ἢ 'μοί. Vulgo ἤ μοι.

344. Iterum Scholiastes mares captivis mulieri-

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

καὶ δὴ βεβᾶσι, χὠ λόγος σημαινέτω.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἁνὴρ ὅδ' οὐδὲν ὧν ἔλεξεν ἀρτίως,
φωνεῖ δίκης ἐς ὀρθόν, ἀλλ' ἢ νῦν κακός,
ἢ πρόσθεν οὐ δίκαιος ἄγγελος παρῆν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί φής; σαφῶς μοι φράζε πᾶν ὅσον νοεῖς.
ἃ μὲν γὰρ ἐξείρηκας, ἀγνοίᾳ μ' ἔχει.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τούτου λέγοντος τἀνδρὸς εἰςήκουσ' ἐγὼ
πολλῶν παρόντων μαρτύρων, ὡς τῆς κόρης
ταύτης ἕκατι κεῖνος Εὔρυτόν θ' ἕλοι,
τήν θ' ὑψίπυργον Οἰχαλίαν· Ἔρως δέ νιν
μόνος θεῶν θέλξειεν αἰχμάσαι τάδε·
οὐ τἀπὶ Λυδοῖς, οὐδ' ἐπ' Ὀμφάλῃ πόνων
λατρεύματ', οὐδ' ὁ ῥιπτὸς Ἰφίτου μόρος·
ὃν νῦν παρώσας οὗτος, ἔμπαλιν λέγει.

---

bus mixtos ingerit: sed resipiscens addit, ἢ τοὺς περὶ τὸν Λίχαν. Nempe Lichas cum captivis intelligendus.

346. Scripsi ἁνὴρ ὅδ' pro ἀνὴρ ὅδ'.

347. Versus 347—466. desunt in cod. Ven.

350. Steph. Cant. ex Triclinii correctione ἀγνοίᾳ. Ceteri, etiam recentissimi, pravo accentu ἄγνοιά μ' ἔχει.

352. Sequentem versum cum parte huius affert Schol. Eurip. ad Hippol. 551. ed. Matth.

358. Glossae et Scholiastes: ὅν, τὸν ἔρωτα. Erfurdtius dedit ὅ. Sed recte monet Schaeferus, ὃς etiam ad remotiorem referri. Nempe refertur ad rem primariam. Is hic amor est. Cetera enim obiter

ἀλλ᾽ ἡνίκ᾽ οὐκ ἔπειθε τὸν φυτοσπόρον
τὴν παῖδα δοῦναι, κρύφιον ὡς ἔχοι λέχος,
ἔγκλημα μικρὸν αἰτίαν θ᾽ ἑτοιμάσας,
ἐπιστρατεύει πατρίδα τὴν ταύτης, ἐν ᾗ
κτείνει τ᾽ ἄνακτα πατέρα τῆςδε, καὶ πόλιν
ἔπερσε. καὶ νῦν, ὡς ὁρᾷς, ἥκει δόμους
ὡς τούςδε πέμπων οὐκ ἀφροντίστως, γύναι,

---

commemorantur. *Παρώσας* Hesychius explicat *ἐάσας*, recte. Retrusit enim et dissimulavit Lichas amorem Iolae. Quod in Phrynichi Apparat. (apud Bekkerum Anecd. I. p. 4, 16.) legitur, *αὐτὸ τοὔμπαλιν λέγεις*, Valckenarius ad Hippol. 388. ad Sophoclis vel perditum aliquem versum, vel hunc spectare suspicabatur.

362. Qui post hunc in libris legitur versus, *τὸν Εὔρυτον τῶνδ᾽ εἶπε δεσπόζειν θρόνων*, eum hic stare non posse recte iudicavit Dindorfius, sed ut eum pro inepto addidamento grammatici habeam, non adducor. Non erat enim ulla caussa cur quis adderet, quod non modo inutile esset, sed etiam absurdum. Versus videtur in antiquissimo libro, quum omissus a scriba in margine adiectus esset, non suo loco esse repositus, qui erat post v. 368.

364. Erfurdtius cum Brunckio *καί νιν* edidit. Libri *καὶ νῦν*. Pronomen, quum omnis oratio ad Iolen spectet, facile intelligi potest.

365. Brunckio duce alii *δόμους ἐς τούςδε* dederunt. Libri *ὡς*. Valckenarius ad Phoen. 1409. semel *ὡς* pro *πρὸς* ab Sophocle dictum ait, v. 533. Effugerat eum hic locus. Notissimum illud praeceptum Atticistarum, *ὡς* ista significatione non iungi rebus inanimatis, tuetur idem ad Herodotum II, 135. p. 169. et in adnotationibus ad Thom. M. quas cum epistolis VV. DD. ad Ernestium edidit Tittmannus p. 186 sq. Estque haec iam pervulgata hominum doctorum opinio, in qua ego primum illud miror, quod

οὐδ' ὥςτε δούλην· μηδὲ προςδόκα τόδε·
οὐδ' εἰκὸς, εἴπερ ἐντεθέρμανται πόθῳ·

---

plerique Atticorum proprium esse dicunt, quod commune est omnium Graecorum; deinde circumspectionem quamdam in ea re desidero, etsi veritatem observationis non puto controversam esse. Multa sunt huiusmodi etiam aliis in linguis, atque ut Latine dices, mitti quempiam vel ire ad Romanos, non etiam ad Romam, ita nos, quum quis in regionem aliquam urbemve mitti dicitur, nach, quum ad hominem, zu, quum ad montem, fluvium, omninoque ad locum, quem non ipsum ingrediatur, an usurpamus, excepto tamen hoc ipso loci vocabulo, in quo haec particula etiam ipsius loci ingressionem notat. Sed in particula ὡς videndum erat, ne ea, ubi locus pro iis, qui sunt eo in loco, nominatur, recte poneretur. Id quod valde est verisimile. Eodem discrimine et nos et Romani mitti dicimus in domum, in das haus, quem introire in aedes ipsas significamus; ad domum autem, zu dem hause, qui ad eos, quorum est ea domus, mittitur. Itaque quum hic δόμους ὡς τούςδε possit etiam pro ὡς ὑμᾶς τοὺς ἐν τοῖςδε τοῖς δόμοις dictum accipi, servare malui librorum scripturam, quam corrigere ad regulam valde suspectam. Ed. Turn. ὡς τάςδε.

366. Quod Erfurdtius ex mea quadam coniectura posuit, μήτι pro μηδέ, videtur postea retractasse, qui haec adscripserit: „Aeschyl. Agam. 888. μηδὲ θαυμάσῃς τόδε. S. Th. 1042. μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν. Lucian. quomodo conscr. hist. p. 8 Rudolph.“ Cap. 4. Sed ista exempla omnia aliena sunt, ut quae copulam admittant, quia aliud adiungitur; quod hic secus est, ubi confirmantur tantum praecedentia. Sic non posuit μηδὲ Aeschylus in his Sept. ad Th. 1043. τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπάσονται· μὴ δοκησάτω τινί. Recte tamen hic Sophocles μηδέ: ne

τῶν δ' Εὐρύτου τήνδ' εἶπε δεσπόσειν θρόνων·
ἔδοξεν οὖν μοι πρὸς σὲ δηλῶσαι τὸ πᾶν,
δέσποιν', ὃ τοῦδε τυγχάνω μαθὼν πάρα.
καὶ ταῦτα πολλοὶ πρὸς μέσῃ Τραχινίων
ἀγορᾷ συνεξήκουον ὡςαύτως ἐμοί,
ὥςτ' ἐξελέγχειν· εἰ δὲ μὴ λέγω φίλα,
οὐχ ἥδομαι, τὸ δ' ὀρθὸν ἐξείρηχ' ὅμως.

---

exspectare quidem hoc debes. Hoc enim dicit: non illam temere neque ut captivam huc mittit: quin etiam si id facere eum putares, fallerere, siquidem non est verisimile, in eo, qui amore incensus est. Vide ad v. 126. *Τόδε* cum cod. Flor. Ald. et vett. libris dedi. Brunckius cum Triclinianis *τάδε*.

368. Hic posui versum qui post v. 362. in libris legitur, ubi vide quae dixi. La. Ald. et edd. vett. *τῶν Εὔρυτον τῶνδ' εἶπε δεσπόζειν θρόνων.* A. T. V. Flor. *τὸν Εὔρυτον τῶνδ'.* B. *τὸν Εὔρυτον τόνδ'.* Videor mihi iustam scripturam restituisse, mutatam a scribis, postquam versus alieno loco positus erat. Non ut servam huc misit, inquit: minime, siquidem eius amore incaluit: sed dixit hanc Euryti solio reginam fore.

371. *Πρὸς μέσῃ ἀγορᾷ*, i. e. *ἐν μέσῃ ἀγορᾷ*, ut v. 423. Sic v. 517. *τηλαυγεῖ παρ' ὄχθῳ.* Liv. XLI, 9. praetor — qui esset apud forum, pro, in foro. Conf. Ruhnk. ad Ter. Andr. I, 5, 19. ERFURDTII adnot. MS. Nec *πρός*, nec *παρά*, neque apud est in.

372. Brunckius *ξυνεξήκουον*. Et sic cod. Flor. sed supra scripto *σ*. Ceteri per *σ*.

373. Non accurate interpretantur verba *ὥςτ' ἐξελέγχειν*, quae si de Deianira intelligenda essent, *ἔστι* vel *πάρα* addendum fuisset. Referuntur ad Trachinios: multi haec audivere, qui eum arguant.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

375 οἴ μοι τάλαινα, ποῦ ποτ' εἰμὶ πράγματος;
τίν' εἰςδέδεγμαι πημονὴν ὑπόστεγον,
λαθραῖον; ὢ δύστηνος, ἆρ' ἀνώνυμος
πέφυκεν, ὥςπερ οὑπάγων διώμνυτο;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ κάρτα λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ φύσιν,

---

376. *Πημονὴν λαθραῖον* memorat Eustathius p. 793, 3. (708, 10.)

377. Wakefieldius *ὢ δύστηνος* ad praecedentia trahebat, cui recte respondet Erfurdtius, maiore cum vi iungi sequentibus. Et ita libri. Addere poterat, magis commodum incipiendae orationi hunc versus locum esse, quam illum, in quo est *ἆρα*. Possunt autem verba ista ita tantum iungi sequentibus, si recte intelligitur interrogatio Deianirae, cuius sensum quidam interpretes non perspexerunt. Non enim nomen puellae cognoscere vult Deianira: quid enim nomen adiicere potuisset ad ea, quae iam audiverat? sed indignatur, quod Lichas, quae illa esset, nescire se simulaverit. Itaque hoc dicere putanda est: me miseram, ignotane ergo erat, ut iste deierabat?

379. Cod. Flor. cum Ald. et quae hanc sequuntur, hunc versum nuntio tribuunt; Brunckii codd. B.T. Iunt. sec. et quae Triclinii recensionem habent, Deianirae. Eadem Scholiastarum dissensio. Unus: *ἦ καὶ τὰ λαμπρά. ταῦτα τὸ τοῦ ἀγγέλου πρόςωπόν φησι. τὸ δὲ κατ' ὄμμα καὶ φύσιν, ἀντὶ τοῦ εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν καὶ τὸ πᾶν σῶμα.* Alius, cui Deianira loqui videbatur: *ἦ, ἀντὶ τοῦ ἆρα τῇ θέᾳ καὶ τὸ γένος ἐφάμιλλον.* Et glossa cod. T. apud Brunckium: *λείπει, δηλοῦσι τὴν ταύτης εὐγένειαν.* Valckenarius in exemplo ed. Commel. quod ad me pervenit, adscripsit: „Eustath. Il. *κ*. p. 707. l. 12. videtur le-

πατρὸς μὲν οὖσα γένεσιν Εὐρύτου ποτὲ
Ἰόλη 'καλεῖτο, τῆς ἐκεῖνος οὐδαμὰ

---

gisse: *Τὰ λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ κατὰ φύσιν.* Recte!" Eustathii haec verba sunt p. 792, 20. ed. Rom. *τὸ δὲ κήδεσι καὶ πλείοσι δύναται καὶ ἐκ περισσοῦ ἔχειν τὸν καὶ σύνδεσμον. πολλαχοῦ δὲ καὶ τοῦτο γίνεται, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, τὰ λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ κατὰ φύσιν. ἐκεῖ γὰρ καὶ δίχα τοῦ πρώτου συνδέσμου εὐοδοῦται ὁ λόγος, νοῶν ὅτι τὰ τῇ θέᾳ λαμπρὰ καὶ κατὰ φύσιν λαμπρά εἰσι.* Canterus coniecit *ἢ κάρτα λαμπρά.* Heathius *ἡ κάρτα.* Receperunt hoc Brunckius aliique, versum cum Triclinii recensione Deianirae continuantes. Ac femininum *λαμπρὰ* agnoscere videtur ille Scholiastes, qui *εὐπρεπὴς* interpretatur. Sed quamvis elegans sit haec coniectura, tamen quum huius ipsius Scholiastae, veterrimorumque librorum auctoritas, tum mos tragicorum in composito et aequabili colloquio etiam versus aequaliter distribuendi, maximeque ipsa loci natura nuntio hunc versum tribui postulat. Nam quum, ut ad v. 377. diximus, non interroget Deianira, quid nomen ista puella habeat, sed indignetur Lichae, scire se, quae illa sit, dissimulanti, non potest nuntius, nisi apto aliquo transitu invento, respondere, quod non fuerat interrogatus. Has ob caussas nuntio hunc versum restitui, scripsique *ἦ κάρτα.* Ita iam hic Deianirae dicenti, non ergo obscura est, ut ille iurabat, respondet: immo maxime splendens et forma et genere, patre nata Euryto, Iole vocatur. Ceterum etiam Erfurdtius adnotavit: „ἦ *κάρτα* legendum. Ai. 1359." Sed servabat ille divisionem personarum, quae in Brunckii editione est. Ea vero respuit *ἦ κάρτα.*

380. Stephanus etiam *γένεσις* scriptum inveniri ait.

381. Vulgo *οὐδαμᾶ.* Vide ad v. 323.

βλάστας ἐφώνει, δῆθεν οὐδὲν ἱστορῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ὄλοιντο μή τι πάντες οἱ κακοί, τὰ δὲ
λαθραῖ᾽ ὃς ἀσκεῖ μὴ πρέποντ᾽ αὐτῷ κακά.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί χρὴ ποιεῖν, γυναῖκες; ὡς ἐγὼ λόγοις
τοῖς νῦν παροῦσιν ἐκπεπληγμένη κυρῶ.

ΧΟΡΟΣ.

πεύθου μολοῦσα τἀνδρός, ὡς τάχ᾽ ἂν σαφῆ
λέξειεν, εἰ μὴ πρὸς βίαν κρίνειν θέλεις.

---

383. Cod. Harl. cum Ald. et vett. libris μή τι. Tricliniani μήτοι. Male Scholiastes: ὄλοιντο μήτι πάντες. ὄλοιντο μὴ πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ᾽ οἱ κακοί, καὶ ὅσοι μηχανῶνται λάθρα καὶ κακούργους λόγους ἑαυτοῖς συντιθέασιν. Schaeferus, qui lineolam abruptae orationis indicem post ὄλοιντο posuit, apte comparavit Philoct. 961. ὄλοιο — μήπω, πρὶν μάθοιμ᾽, εἰ καὶ πάλιν γνώμην μετοίσεις· εἰ δὲ μή, θάνοις κακῶς. Adde Eurip. Med. 82. ὄλοιτο μὲν μή, δεσπότης γάρ ἐστ᾽ ἐμός· ἀτὰρ κακός γ᾽ ὢν εἰς φίλους ἁλίσκεται. Ceterum Scholiastes πρέπονθ᾽ αὐτῷ legit, ut Stephanus, Canterus, et qui hunc secuti, edidere. Veteres libri et Turn. πρέποντ᾽ αὐτῷ, quod recte servavit Brunckius.

384. Μὴ πρέποντα non ad κακὰ referendum, sed dictum pro μὴ πρέπον.

385. Iunt. sec. ποεῖν hic et v. 390.

388. Libri omnes εἴ μιν πρὸς βίαν κρίνειν θέλοις, nisi Iuntina secunda εἶμι. A Brunckio εἴ νιν repositum tenuerunt editores. At sic nec πρὸς βίαν convenit, nec κρίνειν θέλοις, sed κρίνοις dictum esset. Quare et εἰ μὴ et indicativum posui. In Antigona v. 398. καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ᾽ αὐτὸς ὡς θέλεις λαβὼν καὶ κρῖνε κἀξέλεγχε.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ' εἶμι. καὶ γὰρ οὐκ ἄπο γνώμης λέγεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἡμεῖς δὲ προςμένωμεν; ἢ τί χρὴ ποιεῖν;

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μίμν', ὡς ὅδ' ἁνὴρ οὐκ ἐμῶν ὑπ' ἀγγέλων,
ἀλλ' αὐτόκλητος ἐκ δόμων πορεύεται.

ΛΙΧΑΣ.

τί χρή, γύναι, μολόντα μ' Ἡρακλεῖ λέγειν;
δίδαξον, ὡς ἕρποντος εἰςορᾷς ἐμοῦ.

---

389. Male a Brunckio et qui eum secuti sunt, ἀπὸ γνώμης pro veteri scriptura ἄπο γνώμης editum erat.

390. Hic versus in cod. Flor. Ald. et vett. libris Deianirae continuatur, duo sequentes autem tribuuntur choro. A Turnebo inde hi duo Deianirae dati, v. 389. autem choro. Hoc quidem male. Nam chorus manere debebat, etiam non iubente Deianira. Facere autem hac in caussa nihil poterat, ut ineptum sit dicere eum, τί χρὴ ποιεῖν; In solum haec nuntium cadunt, ut manendumne sibi sit, an aliquid se facere oporteat, e. c. testes advocare, interroget. Quare huic hunc versum dedi.

391. Brunckius ὡς ἀνὴρ ὅδ'. Libri, ut solent, ὡς ὅδ' ἀνήρ.

393. Cod. Flor. Ald. edd. vett. μολοῦντα. At futurum est μολοῦμαι. Eo tamen hic non opus. Simili errore θανοῦντι in Aeschyli Choeph. 515. *Μολόντα* Iunt. sec. Turnebus et ceteri.

394. Schaefero placet, εἰςορᾷς, quemadmodum alibi ὁρᾷς, solum per se insertum esse. Seidlerus, ut verba videndi interdum genitivo iungi ostendat, praeter locum Platonis de Rep. VIII. p. 558. A. quem Matthiae in Gr. Gr. §. 327. affert, adiecit Xenoph.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὡς ἐκ ταχείας, σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολών,
ᾄσσεις, πρὶν ἡμᾶς κἀννεώσασθαι λόγους.

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ' εἴ τι χρῄζεις ἱστορεῖν, πάρειμ' ἐγώ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἦ καὶ τὸ πιστὸν τῆς ἀληθείας νέμεις;

Mem. S. I, 1, 11. οὐδεὶς δὲ πώποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς οὐδὲ ἀνόσιον οὔτε πράττοντος εἶδεν, οὔτε λέγοντος ἤκουσεν, et Aristoph. Ran. 815. ἡνίκ' ἂν ὀξύλαλον περ ἴδῃ θήγοντος ὀδόντα ἀντιτέχνου. Scilicet plena oratio foret, ut ego quidem talia explicanda puto, ὡς, ἕρποντος ἐμοῦ, εἰςορᾷς τοῦτο, ἕρποντά με. Tetigit Matthiae ad Eurip. Orest. 383. Conf. Lobeck. ad Aiac. 281.

395. Aliquot codd. cum Iunt. secunda et Cantero ταχείας praebuerunt. Ceteri libri τραχείας.

396. Libri καὶ νεώσασθαι, insolenti usu huius verbi. Eustathius p. 811, 20. (733, 19.) vocabulum νειὸν explicans: πρωτότυπον δὲ αὐτῆς τὸ νεᾶν, οὗ χρῆσις παρ' Ἡσιόδῳ ἐν τῷ, θέρεος δὲ νεωμένη οὔ σ' ἀπατήσει. ἐξ οὗ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἀνανεώσασθαι λόγους, τὸ ἀνακινῆσαι, εἰπεῖν δὲ κυριώτερον, ἀναπολῆσαι. Hinc a Brunckio ex Canteri coniectura illatum πρὶν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι λόγους. At καὶ nimis hic aptum, quam ut deleri possit. Scripsit Sophocles κἀννεώσασθαι. Eo etiam Scholiastae adnotatio ducit, apud quem sic scriptum: καὶ νεώσασθαι. ἀνακαινίσασθαι καὶ αὖθις ὁμιλῆσαι ἀκριβῶς ἐκ νέου. ἢ οὕτως· πρὶν ἡμῖν καινοτέρους ἀνακοινώσασθαι λόγους. Multae huiusmodi contractiones ex tragicis adnotatae sunt a grammaticis. Huic simile est Homeri ἀννεῖται Od. X, 192. Quinquesyllabum κἀνανεώσασθαι defendenti aut nulla aut aliquid probantia exempla sunt afferenda.

ΛΙΧΑΣ.

ἴστω μέγας Ζεύς, ὧν γ' ἂν ἐξειδὼς κυρῶ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τίς ἡ γυνὴ δῆτ' ἐστίν, ἣν ἥκεις ἄγων;

ΛΙΧΑΣ.

Εὐβοιΐς· ὧν δ' ἔβλαστεν, οὐκ ἔχω λέγειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὗτος, βλέφ' ὧδε. πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς;

ΛΙΧΑΣ.

σὺ δ' ἐς τί δή με τοῦτ' ἐρωτήσας ἔχεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τόλμησον εἰπεῖν, εἰ φρονεῖς, ὅ σ' ἱστορῶ.

ΛΙΧΑΣ.

πρὸς τὴν κρατοῦσαν Δηάνειραν, Οἰνέως
κόρην, δάμαρθ' Ἡρακλέους, εἰ μὴ κυρῶ
λεύσσων μάταια, δεσπότιν τε τὴν ἐμήν.

---

402. Hinc usque ad v. 432. quae nuntii verba sunt, in libris Deianirae tribuebantur. Errorem animadvertit Th. Tyrwhittus, elegantissimi vir iudicii, cui merito Brunckius aliique obtemperarunt. Hinc v. 403. *ἐρωτήσας* et v. 412. *ποικίλας* scriptum, ubi in libris *ἐρωτήσασ'* et *ποικίλασ'* erat.

404. Pronuntiatione adiuvanda haec verba sunt, ut sensus eorum elucescat. Iubet enim, quasi non ausuro respondere Licha. Hoc enim vult: n o n a u d e b i s r e s p o n d e r e, q u o d t e i n t e r r o g a v i, s i i n t e g r à m e n t e u t e r i s. *Ὅ σ' ἱστορῶ* recte Harl. Ald. aliique veteres libri. Tricliniani *ἅ σ' ἱστορῶ.*

406. Cod. Flor. *δάμαρθ' Ἡρακλέους*: quod recepi. Ceteri omnes *δάμαρτά θ'*. De mensura huius nominis dixit Porsonus ad Med. 675. Neque est, quod versus in tres aequales dipodias divisus quemquam conturbet. Vetant enim interpunctiones dipodias in recitando servare.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοῦτ' αὔτ' ἔχρῃζον, τοῦτό σου μαθεῖν. λέγεις
δέσποιναν εἶναι τήνδε σήν;

ΛΙΧΑΣ.

δίκαια γάρ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τί δῆτα; ποίαν ἀξιοῖς δοῦναι δίκην,
ἢν εὑρεθῇς ἐς τήνδε μὴ δίκαιος ὤν;

ΛΙΧΑΣ.

πῶς μὴ δίκαιος; τί ποτε ποικίλας ἔχεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐδέν. σὺ μέντοι κάρτα τοῦτο δρῶν κυρεῖς.

ΛΙΧΑΣ.

ἄπειμι. μῶρος δ' ἦν πάλαι κλύων σέθεν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὔ· πρίν γ' ἂν εἴπῃς ἱστορούμενος βραχύ.

ΛΙΧΑΣ.

λέγ', εἴ τι χρῄζεις, καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἔπεμψας ἐς δόμους,
κάτοισθα δήπου;

ΛΙΧΑΣ.

φημί· πρὸς τί δ' ἱστορεῖς;

---

409. Seidlero delendum videbatur signum interrogandi. Sensus eodem redit, sed interrogatio non modo melius convenire videtur homini indignabundo, sed omnino etiam usitata est in tali genere orationis. Eurip. Orest. 1183. Ἑλένης κάτοισθα θυγατέρ'; εἰδότ' ἠρόμην.

418. Κάτοισθα non est nostine, sed scisne, quod est reminisci iubentis.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὔκουν σὺ ταύτην, ἣν ὑπ' ἀγνοίας θροεῖς,
Ἰόλην ἔφασκες Εὐρύτου σπορὰν ἄγειν;

ΛΙΧΑΣ.

ποίοις ἐν ἀνθρώποισι; τίς πόθεν μολὼν
σοὶ μαρτυρήσει ταῦτ' ἐμοῦ κλύειν παρών;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

πολλοῖσιν ἀστῶν. ἐν μέσῃ Τραχινίων
ἀγορᾷ πολύς σου ταῦτά γ' εἰςήκουσ' ὄχλος.

ΛΙΧΑΣ.

ναί.
κλύειν γ' ἔφασκον. ταὐτὸ δ' οὐχὶ γίγνεται,
δόκησιν εἰπεῖν, κἀξακριβῶσαι λόγον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ποίαν δόκησιν; οὐκ, ἐπώμοτος λέγων,
δάμαρτ' ἔφασκες Ἡρακλεῖ ταύτην ἄγειν;

ΛΙΧΑΣ.

ἐγὼ δάμαρτα; πρὸς θεῶν, φράσον, φίλη
δέσποινα, τόνδε τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ξένος.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὅς σου παρὼν ἤκουσεν, ὡς ταύτης πόθῳ

---

419. Libri omnes, ἣν ὑπ' ἀγνοίας ὁρᾷς. Scholiastes: οὐ σύ, φησί, ταύτην, ἣν προςποιῇ ἀγνοεῖν, ἔλεγες εἶναι Ἰόλην. Reiskius ἣν ὑπ' ἀγνοίᾳ στέγεις coniecit. Ὁρᾷς videtur vetus menda esse, orta ex θροεῖς, quod reposui.

421. Edd. vett. et Brunckius male τίς ποθεν. Iam Canterus τίς πόθεν scripserat.

430. Cod. Harl. omittit τόνδε. Id si in pluribus ibris omissum esset, videri possent fuisse, qui legerent τίς ποθ' οὗτός ἐστιν ὁ ξένος.

πόλις δαμείη πᾶσα, κοὐχ ἡ Λυδία
πέρσειεν αὐτήν, ἀλλ' ὁ τῆςδ' ἔρως φανείς.

ΛΙΧΑΣ.

ἅνθρωπος, ὦ δέσποιν', ἀποστήτω. τὸ γὰρ
νοσοῦντι ληρεῖν, ἀνδρὸς οὐχὶ σώφρονος.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μή, πρός σε τοῦ κατ' ἄκρον Οἰταῖον νάπος
Διὸς καταστράπτοντος, ἐκκλέψῃς λόγον.
οὐ γὰρ γυναικὶ τοὺς λόγους ἐρεῖς κακῇ,
οὐδ' ἥτις οὐ κάτοιδε τἀνθρώπων, ὅτι
χαίρειν πέφυκεν οὐχὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεί.
ἔρωτι μέν νυν ὅςτις ἀντανίσταται
πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, οὐ καλῶς φρονεῖ.
οὗτος γὰρ ἄρχει καὶ θεῶν ὅπως θέλει.

* * *

---

434. Turn. et quae hunc sequuntur edd. ἐπιστήτω, quod aperte posuit quispiam prava deceptus personae notatione, de qua v. ad v. 402.

436. Brunckius revocavit μή πρὸς σὲ ex codd. B. T. et ed. Turn. Ante Brunckianam μὴ πρὸς σύ. Corrigendus vero etiam accentus erat.

441. Citat hunc et duos sequentes versus Stobaeus Serm. LXIII, 24. p. 388. Grot. 245. Ad illa, ἔρωτι ἀντανίσταται πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, respicit Plutarchus in Solone cap. 1. et περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως p. 541. B. ut iam Canterus Nov. lectt. IV, 7. observavit. Sophoclis libri veteres et Turn. ἔρωτι μὲν νῦν. Steph. Cant. et quae hunc sequuntur edd. ac Brunckius μέν νυν ut Eustathius p. 792, 19. Apud Stobaeum μὲν γοῦν, sed eius A. B. μέν οὖν. La. μεν γ' οὖν, sed correctum in μεν νῦν, sic bis omisso accentu. P. Faber in Agonistico I. c. 12. ubi ex Stobaeo hos versus affert, habet μὲν γάρ.

κἀμοῦ γε· πῶς δ' οὐ χἀτέρας οἵας γ' ἐμοῦ;
ὥστ' εἴ τι τῷ 'μῷ τ' ἀνδρὶ τῇδε τῇ νόσῳ
ληφθέντι μεμπτός εἰμι, κάρτα μαίνομαι,
ἢ τῇδε τῇ γυναικί, τῇ μεταιτίᾳ
τοῦ μηδὲν αἰσχροῦ, μηδ' ἐμοὶ κακοῦ τινός.
οὐκ ἔστι ταῦτ'. ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ κείνου μαθὼν
ψεύδει, μάθησιν οὐ καλὴν ἐκμανθάνεις·

---

444. Scholiastes: κἀμοῦ γε: ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἄρχει. At plane alienum est, de suo deque Iolae amore hic loqui Deianiram, praesertim nescientem an amet Iole Herculem. Hoc solo argumento uti debebat Wunderus, ut hunc versum ab histrione additum contenderet, qui tamen, si vera est ista coniectura, non praegresso καί, sed male intellectis v. 446. ἢ τῇδε τῇ γυναικὶ, ut versum adderet videtur adduci potuisse. Quid vero histrione opus, ubi nescias an probabilius sit scribae negligentia omissum esse versum? Recte enim et ut se dignum est, diceret Deianira: τί δ'; οὐχὶ κεῖνον πρίν ποτ' εἶχ' ἑλὼν ἔρως κἀμοῦ γε; πῶς δ' οὐ χἀτέρας οἵας γ' ἐμοῦ; Propterea praecedenti versui signum omissionis apposui.

445. Cod. Flor. cum edd. ante Brunck. ὡς εἴτι, nisi quod ed. Turn. per errorem ὡς ἔτι. Brunckius ὥστ' εἴτι ex codd. B. T. recte. Deinde τῷ 'μῷ τἀνδρὶ omnes, nec de vitio monuit Porsonus ad Hec. 1125. ubi vocabulum μεμπτὸς attingens hunc versum affert. Schaeferus coniecit τῷ 'μῷ γ' ἀνδρί. Lenius Seidlerus τῷ 'μῷ τ' ἀνδρί, ut huic τε respondeat ἤ. v. Matthiae Gr. Gr. §. 626. p. 1502. Cohaerent haec ita: ut insana sim, si et meo viro propter hunc animi morbum succenseam, aut huic mulieri, quae caussa exstitit rei quae non turpis, nec mihi aliquod malum est.

447. In margine ed. Turn. notatur alia lectio τῇ μήτ' αἰτίῳ. Μηδὲν est idem quod μηδαμῶς.

εἰ δ' αὐτὸς αὐτὸν ὧδε παιδεύεις, ὅταν

---

451. P. Elmsleius ad Heracl. 144. αὐτὸς αὑτὸν scribendum putat, ubique αὑτὸν a prima et secunda persona, ut ad Oed. R. 138. ait, removendum censens: sed ad Bacchas v. 722. pluralem tamen excipit, non memor, ut videtur, Aeschyli Agam. 1306. 1552. Choeph. 109. 1014. Suppl. 813. Aut longius iusto, aut non quo debebat usque progressus est. Nam si de prima et secunda persona αὑτὸς αὑτὸν dici volumus, cur non etiam de tertia? Quodsi etiam talia, quale illud in Choephoris νῦν αὑτὸν αἰνῶ, quod est ἐμαυτόν, removebimus, etiam tertiae personae concedendum est αἰνεῖ αὐτόν, se laudat. Sed haec quum dico, nolo videri defendere αὑτῶν in Aristoph. Lysistratam 486. ab Reisigio in Coniect. lib. I. p. 206. introductum, aut quod Matthiae Gr. Gr. §. 489. II. ex Aeschylo affert, θρῆνον ἐμὸν τὸν αὐτῆς. Nam etsi ἐμαυτὸν constanter Attici pro ἐμὲ cum verbo eiusdem personae coniungunt, v. c. Aeschylus Prom. 437. Sophocles Oed. R. 1080. Eurip. Hippol. 978. tamen id non posuerunt pro αὐτόν, nec dixerunt ἐμὸν τὸ ἐμαυτοῦ. Elmsleii decretum mihi videtur omni analogiae repugnare. Rectius, nisi fallor, contendat quis, αὑτοῦ initio poetarum, et in his tragicorum licentia de prima secundaque persona dictum esse: inde paullatim in communem usum venisse, ac primo in plurali, ne opus esset ἡμῶν αὐτῶν, ὑμῶν αὐτῶν dicere: ut apud Aristophanem Eq. 506. Lys. 1070. quae sola fortasse apud hunc exstant exempla huius personarum commutationis. Sic etiam Philemon fr. inc. 11. Inde magis frequentari coepit, etiam in prosa oratione, ut fere exquisita paullatim vulgaria fieri solent. Novissime de isto usu dixit Hamakerus Lectt. Philostr. I. p. 79 seq. Ut ad Sophoclem redeam, sensum huius loci ita explicat Scholiastes: εἰ δὲ σὺ σαυτὸν εἰς τοῦτο ψευδολογίας ἄγεις, ἴσθι ὅτι κἂν θελήσῃς ποτὲ εἰπεῖν ἀληθές, οὐ δυνήσῃ ὑπὸ τῆς συνηθείας νικώμενος. ἢ

θέλῃς γενέσθαι χρηστός, ὀφθήσει κακός.
ἀλλ' εἰπὲ πᾶν τἀληθές· ὡς ἐλευθέρῳ
ψευδεῖ καλεῖσθαι κὴρ πρόςεστιν οὐ καλή,
ὅπως δὲ λήσεις, οὐδὲ τοῦτο γίγνεται.
πολλοὶ γὰρ οἷς εἴρηκας, οἳ φράσουσ' ἐμοί.
κεἰ μὲν δέδοικας, οὐ καλῶς ταρβεῖς, ἐπεὶ
τὸ μὴ πυθέσθαι, τοῦτό μ' ἀλγύνειεν ἄν·
τὸ δ' εἰδέναι τί δεινόν; οὐχὶ χἀτέρας
πλείστας ἀνὴρ εἷς Ἡρακλῆς ἔγημε δή;
κοὔπω τις αὐτῶν ἔκ γ' ἐμοῦ λόγον κακὸν
ἠνέγκατ', οὐδ' ὄνειδος· ἥδε τ' οὐδ' ἂν εἰ
κάρτ' ἐντακείη τῷ φιλεῖν, ἐπεί σφ' ἐγὼ

κἂν θέλῃς ἀληθεῦσαι, οὐ πιστευθήσῃ. Posteriorem interpretationem Brunckius aliique probarunt. Utraque ab hoc loco aliena, et ne verbis quidem apta, siquidem καί, quod Scholiastes intulit, non est a poeta additum. Hoc ille dicit: si temet ipse ad mentiendum instituis, malus reperiere, ubi volueris bonus esse: i. e. quum benevolo animo, ne cui dolorem crees, falsa dixeris, eo ipso non eris benevolus, et facies potius, ut ille doleat. Explicat id Deianira v. 457 seq. Sed hic quidem ita loquitur, ut de quovis honesto mendacio dicat, non de eo, quod nunc dixit Lichas, quia non certo scit, qua mente is falsa dixerit. Quod si certo sciret, propterea illum mentitum esse, ne doleret ipsa, dixisset, ἐν ᾧ θέλεις χρηστὸς γενέσθαι.

462. Addi potest hic locus iis, quos adversus P. Elmsleium in censura Medeae ad v. 4. attuli. Nam si vera esset Elmsleii sententia, hic ἥδε δ' edi debuisset.

463. Scholiastes ἐντακείη recte de Hercule intelligit. Est autem ἐντακῆναί τινι colliquefactum inhaerere alicui. In Electra v. 1311. μῖσός τε γὰρ παλαιὸν

ᾤκτειρα δὴ μάλιστα προςβλέψασ᾽, ὅτι
τὸ κάλλος αὐτῆς τὸν βίον διώλεσεν,
καὶ γῆν πατρῴαν οὐχ ἑκοῦσα δύςμορος
ἔπερσε κἀδούλωσεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ῥείτω κατ᾽ οὖρον· σοὶ δ᾽ ἐγὼ φράζω κακὸν
πρὸς ἄλλον εἶναι, πρὸς δ᾽ ἔμ᾽ ἀψευδεῖν ἀεί.

ΧΟΡΟΣ.

πείθου λεγούσῃ χρηστά, κοὐ μέμψει χρόνῳ
γυναικὶ τῇδε, κἀπ᾽ ἐμοῦ κτήσει χάριν.

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ᾽, ὦ φίλη δέσποιν᾽, ἐπεί σε μανθάνω
θνητὴν φρονοῦσαν θνητὰ κοὐκ ἀγνώμονα,
πᾶν σοι φράσω τἀληθὲς οὐδὲ κρύψομαι.
ἔστιν γὰρ οὕτως, ὥςπερ οὗτος ἐννέπει.
ταύτης ὁ δεινὸς ἵμερός ποθ᾽ Ἡρακλῆ
διῆλθε, καὶ τῆςδ᾽ οὕνεχ᾽ ἡ πολύφθορος
καθῃρέθη πατρῷος Οἰχαλία δορί.
καὶ ταῦτα, δεῖ γὰρ καὶ τὸ πρὸς κείνου λέγειν,
οὔτ᾽ εἶπε κρύπτειν οὔτ᾽ ἀπηρνήθη ποτέ.
ἀλλ᾽ αὐτὸς, ὦ δέσποινα, δειμαίνων τὸ σὸν
μὴ στέρνον ἀλγύνοιμι τοῖςδε τοῖς λόγοις,

ἐντέτηκέ μοι. Apte Wakefieldius θρήνοισιν ἐντακεῖσα ex Lycophrone v. 498. attulit.

465. Ut par est in fine versus, cod. Flor. Ald. Iuntinae διώλεσεν. A Turnebo illatum διώλεσε.

473. Pro θνητὰ cod. Ven. ὀρθά, quod est interpretantis οὐκ ἀγνώμονα. Sensus est enim: quoniam te ut hominem humana atque indulgentiae plena sentire video. Ἀγνώμων est non habens respectum: unde stolidum, ferum, durum, ingratum ita vocant: v. Sturzii Lexicon Xenoph.

ἥμαρτον, εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις.
ἐπεί γε μὲν δὴ πάντ' ἐπίστασαι λόγον,
κείνου τε καὶ σὴν ἐξ ἴσου κοινὴν χάριν
καὶ στέργε τὴν γυναῖκα, καὶ βούλου λόγους,
οὓς εἶπας ἐς τήνδ', ἐμπέδως εἰρηκέναι.
ὡς τἄλλ' ἐκεῖνος πάντ' ἀριστεύων χεροῖν,
τοῦ τῆςδ' ἔρωτος εἰς ἅπανθ' ἥσσων ἔφυ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ' ὧδε καὶ φρονοῦμεν, ὥςτε ταῦτα δρᾶν,
κοὔ τοι νόσον γ' ἐπακτὸν ἐξαρούμεθα,
θεοῖσι δυςμαχοῦντες. ἀλλ' εἴσω στέγης
χωρῶμεν, ὡς λόγων τ' ἐπιστολὰς φέρῃς,
ἅ τ' ἀντὶ δώρων δῶρα χρὴ προςαρμόσαι,
καὶ ταῦτ' ἄγῃς. κενὸν γὰρ οὐ δίκαιά σε
χωρεῖν, προςελθόνθ' ὧδε σὺν πολλῷ στόλῳ.

ΧΟΡΟΣ.

στροφή.

Μέγα τι σθένος ἁ Κύπρις ἐκφέρεται νίκας ἀεί.

---

491. Vulgo ἐξαιρούμεθα. Quod Musgravius coniecit, ἐξαρούμεθα, praebent V. Ven. Nec profecto aliud erat ἐξαιρούμεθα, si vera est Porsoni observatio ad Med. 848. Rectius tamen sentire puto Elmsleium ad Heracl. 323. Ἐπακτὸν Scholiastes recte interpretatur αὐθαίρετον. Nam sensus est: nec profecto augebo morbum ultro, diis impie reluctans: sive magis proprie, (nam ἐπακτὸν effectum notat) nec profecto morbum augebo, ut adeo ultro contractum habeam.

492. Brunckius ἔσω. Vide ad v. 202.

495. Ald. et Iunt. pr. κεινόν. Sed κενὸν B. Iunt. secunda cum Turn. aliisque.

497. Plutarchus in Amatorio p. 759. E. μὲν pro τὶ posuit, ut suae haec orationi aptaret. Καίτοι, in-

καὶ τὰ μὲν θεῶν
παρέβαν, καὶ ὅπως Κρονίδαν ἀπάτασεν,
οὐ λέγω,
οὐδὲ τὸν ἔννυχον Ἅιδαν,
ἢ Ποσειδάωνα τινάκτορα γαίας·
ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν

---

quit, *μέγα μὲν σθένος ἁ Κύπρις ἐκφέρεται νίκας*, ὥς φησι καὶ Σοφοκλῆς· *μεγάλη δὲ τοῦ Ἄρεος ἰσχύς*. Eustathius p. 806, 58. (727, 12.) *μέγα τι σθένος ἐκφέρεται νίκας* affert, ut pro *ἐκφέρει* dictum. Respicit fortasse etiam p. 1478, 8. (Od. 142, 14.) ubi scribit: *σημαίνει δέ ποτε καὶ αὔξησίν τινα· οὕτω γὰρ τὸ μικρὸν μέγα τι ἐκφέρει ἐστὶν ὅτε.* Non dubito probandam esse Eustathii interpretationem, cuius valde simplex ratio sit: magnam in vincendo vim suam prodit Venus: sed non est tamen praetereundum, etiam passive accipi posse *ἐκφέρεται*, ita ut pro simplici *μέγα* positum sit *μέγα τι σθένος νίκας*: magna vi victoriae ruit Venus. Passive Euripides Alcest. 604. *τὸ γὰρ εὐγενὲς ἐκφέρεται πρὸς αἰδῶ.* Ceterum Scholiastes etiam *μέγα τι σθένουσα Κύπρις* legi ait.

499. Male Brunckius *χὥπως* pro librorum scriptura *καὶ ὅπως*. Aoristum *παρέβαν* attigit Abreschius in Misc. Obss. novis T. III. p. 3. more suo omnia permiscens.

500. Scholiastes: *ἐγὼ παρεῖσα τὰ πολλά, τὰ τέλη λέγω τῶν πραγμάτων:* quae verba per errorem ad v. 526. relata esse vidit Reinhardus Stern.

502. Revocavi *ἢ* quod libri omnes habent. Brunckius *οὐ* posuerat.

503. Libri, *ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν ἀμφίγυοι κατέβαν πρὸ γάμων τινές. πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἐξῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων.* Nisi quod Ald. et Iunt. prima cum codd. Harl. et Flor. *τήνδ' ἄρ'* habent, secunda autem Iuntina, quae *τάν δ'* habet, *ἄρ'* omittit. Scholiastes: *ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν. τὴν Δηϊά-*

τίνες ἀμφίγυοι κατέβαν πρὸ γάμων,
τίνες πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἐξ-
ῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων.

ἀντιστροφή.

ὁ μὲν ἦν ποταμοῦ σθένος, ὑψίκερω τετραόρου φάσμα ταύρου,

νειραν. ὁ δὲ νοῦς οὗτος· τὰ μὲν εἰς θεοὺς γεγονότα παρίημι· ἐκεῖνα δὲ λέγω, τίνες ἠγωνίσαντο περὶ τῶν γάμων Δηϊανείρας καὶ κατέβησαν εἰς τὸν ἀγῶνα. Apparet, legisse eum τίνες, licet apud ipsum quoque male scriptum exstet τινὲς. Praeterea deesse aliquid, antistrophici versus ostendunt. Quae quum ita sint, non modo τίνες scripsi, sed idem vocabulum, mutata interpunctione, etiam ante ἀμφίγυοι collocavi. Sensus est: sed ad hanc coniugem quinam dispares descenderunt nuptiarum caussa, quinam ad plagis ac pulvere plenos egressi sunt labores certaminum? Ἀμφίγυοι sunt dispares membris, alter humana forma, alter tauriformis. Nihil sani est in Scholiastae hariolationibus: ἀντίπαλοι, ἢ ἰσχυροί, ἐν τοῖς γυίοις μαχεσάμενοι, χερσὶ καὶ ποσίν. ἢ ἀμφότεροι τεθωρακισμένοι. ἢ ἄμφω παρωξυμμένοι.

505. Male Ven. παγκόνιστά τ'. Ἐξῆλθον ἄεθλα dictum ut ἐξέρχεσθαι στρατείαν et alia, quorum exemplis Wunderus in censura Aiacis Lobeckiani p. 51 seqq. non deterritus est quin „necessario“ scriberet ἐξῆνον. Ceterum hic nec pugilatum nec luctam describi, nec παγκόνιτα certamina propter pulverem, quo luctantes membra oleo tincta consperserint, sed propter excitatum campi pulverem commemorari, ecquem doceri opus est?

507. Libri omnes τετραόρου, nisi Par. τετραώρου. Eustathius p. 573, 27. (435, 43.) affert τετράορον φάσμα ταύρου. Sed p. 1313, 6. (1431, 1.) scribit, ὅθεν καὶ τετραόρου ταύρου φάσμα ἡ τραγῳδία

Ἀχελῷος ἀπ᾽ Οἰνιαδᾶν· ὁ δὲ Βακχίας ἄπο
ἦλθε παλίντονα Θήβας,
τόξα καὶ λόγχας ῥόπαλόν τε τινάσσων,
παῖς Διός· οἳ τότ᾽ ἀολλεῖς
ἴσαν ἐς μέσον ἱέμενοι λεχέων·
μόνα δ᾽ εὔλεκτρος ἐν μέσῳ Κύπρις
ῥαβδονόμει ξυνοῦσα.

φησί, et p. 1734, 10. (Od. 508, 47.) κατὰ τὸν εἰπόντα τραγικόν, τετραόρου φάσμα ταύρου. Τετράορον receperunt Brunckius atque Erfurdtius, quos fugerat tertius Eustathii locus: nec diffiteor elegantius esse, non quod duo epitheta tauro non recte addita sint, sed quia sonus suavior est, remoto homoeoptoto. Nolui tamen mutare scripturam, quam et libri omnes, et Scholiastes, denique ipse Eustathius tueatur, cuius unum locum, quam duos, menda laborare credibilius est. De Oeniadis, urbe Acarnaniae ad Acheloum, omnia pervulgata.

509. Libri *Βακχείας ἄπο*. Brunckius *Βακχίας ἀπό*. *Ἀπὸ* sine anastrophe, hac positura verborum, plane repugnat legibus linguae.

512. Libri, *οἳ τότ᾽ ἀολλεῖς ἴσαν ἐς μέσον ἱέμενοι λεχέων*. Ven. *ἴσων*. Harl. *ἦσαν*. Deinde Turn. omittit *ἐς*, sed adnotat in margine. Brunckius, deletis *ἐς μέσον*, scripsit *ἤϊσαν*. Id videtur etiam Bentleius coniecisse, cuius coniectura typographi culpa deformata est in Diarii class. P. XXVI. Scholiastes: *ἀολλεῖς ἴσαν. καταχρηστικῶς εἶπεν ἐπὶ δύο τὸ ἀολλεῖς*. Similiter Moschus II, 48. *δοιοὶ δ᾽ ἕστασαν ὑψοῦ ἐπ᾽ ὀφρύος αἰγιαλοῖο φῶτες ἀολλήδην*. Omnino Sophocles non alios Deianirae procos, quam Acheloum et Herculem memorat. Multos commentus est Ovidius Metam. IX, 10—13.

515. Brunckius contra libros omnes perverso sensu *ῥαβδονομεῖ*. Recte Scholiastes: *μόνη δὲ ἡ εὔλεκτρος Κύπρις παροῦσα ἐβράβευε καὶ διέταττε*. Quo-

ἐπῳδός.

ἁ δ' εὐῶπις ἁβρὰ
τηλαυγεῖ παρ' ὄχθῳ
ἧστο, τὸν ὃν προςμένουσ' ἀκοίταν.
τότ' ἦν χερὸς, ἦν δὲ τόξων πάταγος,
ταυρείων τ' ἀνάμιγδα κεράτων·

post 515 in nova editione 4.

---

niam vero nihil adeo absonum est aut invenustum, quod non alicui interpreti in mentem veniat, moneo, ne quis audiendum putet Musgravium, qui, quod dea Paphia non soleat εὔλεκτρος vocari, haec ita interpretatus est: sola autem puella formosa in medio assidens certamini praeerat. Sed haec quidem bene refutavit Groddeckius. Alius, de ipsa haec Venere intelligens, scripsit: „εὔλεκτρος, cum qua cubare est suave, iucundissima, pulcherrima.“ Immo sensus est: sola fausti tori largitrix dea regebat certamen. Ut in Antig. 796. νύμφη εὔλεκτρος sponsam significat, cuius torus expetendus est, ita quid mirum Venerem ipsam, per quam torus expetitur, εὔλεκτρον dici? Scilicet numen Veneris hic dictum, quum cupiditas amantium intelligatur.

516. Hi tres versus in libris ante v. 526. leguntur, ubi vide.

517. Inaudito Dorismo Turn. Steph. Cant. ταλαυγεῖ. Παρ' ὄχθῳ minus proprie dictum pro ἐπ' ὄχθῳ, ut v. 371. πρὸς μέσῃ Τραχινίων ἀγορᾷ.

518. Turn. Steph. et quaedam aliae χειρός. Sed veteres libri χερός. Sic etiam Brunckius. Metra huius epodi ad meliores numeros revocavi mutata versuum distinctione. Κεράτων media longa esse, vix erit hodie qui nesciat. Vide Eurip. Bacch. 919. Si tamen, immemor Anacreontei φύσις κέρατα ταύροις, videat Aeschylum Perrhaeb. ap. Athen. XI. p. 476. C. et apud Eustath. p. 917, 62. Euripidem Bacch. 919.

ἦν δ' ἀμφίπλεκτοι
κλίμακες, ἦν δὲ μετώπων ὀλόεντα

Aristophanem Av. 902. In Ione Euripides v. 883. epica dialecto κεράεσσιν scripsit.

520. Eurip. Ion. 1146. ἐνῆν δ' ὑφανταὶ γράμμασιν τοιαίδ' ὑφαί. Matthiae in Gramm. Gr. si conferas, quae dixit §. 211. extr. et §. 302. dubius fuisse videtur, utrum singularis numeri esset ἦν, an forma quaedam numeri pluralis, v. Bekkeri Anecd. p. 1293. Est vero singularis, qui hac condicione usurpatur, ut praecedat nomini, quod bene animadvertit Buttmannus in Gr. T. I. p. 552. Senserat hoc, opinor, etiam Valckenarius ad Herodot. V, 12. p. 376, 21. diversa esse monens illa, quae Dorvillius ad Charitonem congessisset: nempe p. 271. (364. ed. Lips.) 478 sq. (497) 750 (659)., ubi fallitur Dorvillius. Est hoc sane Doriensibus usitatius, nec tantum ad verbum εἶναι, sed ad quaevis alia verba spectat. Estque haec ipsa ratio schematis, quod Pindaricum dicitur, ut dubia sit interpunctio Ol. XI, 4. Nimirum in principio orationis recte potest verbum singulari numero poni, multa in unum collecta complectens, quae deinde explicatius significantur addito nomine etiam plurali; non etiam posito iam nomine plurali aptum est verbum non conveniens huic numero. Quam levis momenti sit ἔριδες ἦν, quod ex Appiano affert Grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 148, 4. apertum est: satis tamen visum Schaefero ad bilem movendam in adnot. ad Plutarchi vitas V. p. 142 seq. Plus ponderis habet κωφοὶ δ' ἦν προπάροιθεν, allatum ab Herodiano π. μ. λ. p. 45. ubi tamen in codice est κωφόν. Κλίμακες quid sint, Scholiastes his verbis declarat: κλίμακες δὲ, αἱ ἐπαναβάσεις, παρὰ τὸ ἄνω τε καὶ κάτω αὐτοὺς (ita scribendum pro αὐτὰς) στρέφεσθαι ἐν τῇ μάχῃ. ἔστι δὲ εἶδος παλαίσματος ἡ κλῖμαξ. Hesychius: κλίμακες, πάλης εἶδος. Idem est κλιμακισμός, et verbum κλιμακίζειν, διακλιμακίζειν.

πλήγματα, καὶ στόνος ἀμφοῖν.
ἐγὼ δ' ὁμαρτῇ μὲν οἷα, φράζω.

Meminit etiam Pollux III, 155. Nemo tamen, quale hoc luctae genus esset, exposuit. Positum erat, nisi fallor, in eo, ut quis averteret adversarium, atque a tergo complexus, quasi per scalam, dorsum eius conscenderet. Apud Ovidium Achelous in descriptione huius ipsius cum Hercule certaminis, Metam. IX, 51. quarto exuit amplexus, adductaque brachia solvit: impulsumque manu (certum mihi vera fateri) protinus avertit, tergoque onerosus inhaesit. Si qua fides, (neque enim ficta mihi gloria voce quaeritur) imposito pressus mihi monte videbar. Alia in hanc rem vide apud P. Fabrum Agonist. II. cap. 10. et 20. Diversum est *ἐκ κλίμακος*, de quo Etym. M. p. 322, 31. quod non ad luctam, sed ad pugilatum pertinet.

526. Libri veteres sine interpunctione, *ἐγὼ δὲ μάτηρ μὲν οἷα φράζω τόδ' ἀμφινείκητον* etc. Ex ed. Turnebi deinde recepta interpunctio et *τὸ δ'*. Atque ita legit Scholiastes, cuius haec verba sunt: *ἐγώ, φησὶν, ἐνδιαθέτως* (v. Schol. ad Oed. C. 486.) *ὡςεὶ μήτηρ λέγω.* Nam quod legitur: *ἐγὼ παρεῖσα τὰ πολλα, τὰ τέλη λέγω τῶν πραγμάτων*, pertinet ad v. 500. Inepte comparatur illud in Electra v. 233. *ἀλλ' οὖν εὐνοίᾳ γ' αὐδῶ, μάτηρ ὡςεί τις πιστά, μὴ τίκτειν σ' ἄταν ἄταις.* Una littera traiecta scripsi *ὁμαρτῇ*. Id simul, coniunctim significans usurpavit Euripides Hec. 839. Hippol. 1195. Heracl. 139. Coniunctim, inquit chorus, et summatim quale fuerit illud certamen dico. Tum redit ad initium epodi, finitque carmen. Ita apparet tres illos versus, quos in libris perperam post *καὶ στόνος ἀμφοῖν* positos in principio epodi collocavi, illic locum suum habuisse, non hic, ubi faciebant ut ineptissime bis idem diceretur. Ceterum

τὸ δ' ἀμφινείκητον ὄμμα νύμφας
  ἐλεινὸν ἀμμένει·
κἀπὸ ματρὸς ἄφαρ βέβακεν, ὥςτε
  πόρτις ἐρήμα.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Ἦμος, φίλαι, κατ' οἶκον ὁ ξένος θροεῖ
ταῖς αἰχμαλώτοις παισὶν ὡς ἐπ' ἐξόδῳ,
τῆμος θυραῖος ἦλθον ὡς ὑμᾶς λάθρα,
τὰ μὲν, φράσουσα χερσὶν ἁτεχνησάμην, Chiasmus.
τὰ δ', οἷα πάσχω συγκατοικτιουμένη.
κόρην γάρ, οἶμαι δ' οὐκ ἔτ', ἀλλ' ἐζευγμένην,

---

constructio verborum eadem quae in Iph. Taur. 344. τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα, φροντιούμεθα.

527. Scholio praefixum, ἀμφιμάχητον ὄμμα νύμφας. quod explicat interpres, ἀντὶ τοῦ ἡ περιμάχητος νύμφη, περιφραστικῶς. Vide v. 104.

528. Libri ἐλεεινὸν, pro quo ἐλεινὸν restituit Erfurdtius ex observatione Porsoni in Praef. ad Hec. p. VII.

529. Turn. Steph. Cant. et quae hanc sequuntur, ὡς, quod servavit Brunckius. La. B. ὥςπερ. Membranae Brunckii, codd. Ven. Flor. Harl. Ald. et edd. vett. ὥςτε.

536. Primus Turnebus interpunxit, κόρην γάρ, οἶμαι δ' οὐκέτ', ἀλλ' ἐζευγμένην, quum in antiquioribus libris deessent interpunctiones in medio versu. Male Wakefieldius, κόρην γάρ οἶμαί γ' οὐκέτ', ἀλλ' ἐζευγμένην. Brunckius, κόρην γάρ, οἶμαι δ', οὐκέτ', ἀλλ' ἐζευγμένην. Non dolet Deianira, quod virgo esse desierit Iole, sed quod eam in domo sua habeat. Virginem, inquit, recepi, (non autem esse virginem, sed concubuisse puto) ut nauta onus, opprobriosum fructum bonae mentis meae.

παρεισδέδεγμαι, φόρτον ὥστε ναυτίλος,
λωβητὸν ἐμπόλημα τῆς ἐμῆς φρενός.
καὶ νῦν δύ' οὖσαι μίμνομεν μιᾶς ὑπὸ
χλαίνης ὑπαγκάλισμα. τοιάδ' Ἡρακλῆς,
ὁ πιστὸς ἡμῖν κἀγαθὸς καλούμενος,
οἰκούρι' ἀντέπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου.
ἐγὼ δὲ θυμοῦσθαι μὲν οὐκ ἐπίσταμαι
νοσοῦντι κείνῳ πολλὰ τῇδε τῇ νόσῳ·
τὸ δ' αὖ ξυνοικεῖν τῇδ' ὁμοῦ, τίς ἂν γυνὴ
δύναιτο, κοινωνοῦσα τῶν αὐτῶν γάμων;
ὁρῶ γὰρ ἥβην, τὴν μὲν ἕρπουσαν πρόσω,
τὴν δὲ φθίνουσαν· ὧν ἀφαρπάζειν φιλεῖ
ὀφθαλμὸς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.

---

537. Post ναυτίλος primus Stephanus interpunxit. Ante eum post λωβητὸν interpungebatur, quod postea etiam Wakefieldio placuit. Duo sunt, quae dicit Deianira, primum, ferendum sibi onus esse, ut navi, quod semel ei impositum sit; alterum, esse hoc onus bonae mentis malum fructum. Φρένα enim intelligit, quod non defuerit officio suo erga Herculem.

539. De formula μιᾶς ὑπὸ χλαίνης videndus Berglerus ad Alciphr. I, 38. et Misc. Obss. vol. V. p. 59. Recte Brunckius ὑπὸ et v. 557. παρὰ scripsit. Vulgo ὕπο et πάρα. Nulla in his locis, si recte recitantur, post praepositionem pausa fit.

541. Triclinii recensio τελούμενος.

542. Eustathius p. 602, 39. (458, 48.) de vocabulo οἰκουρία: ἧς παρώνυμον τὰ οἰκούρια παρὰ Σοφοκλεῖ, ἅπερ εἰσὶν ὑπὲρ οἰκουρίας μισθοί.

543. Hoc dicit, non posse se succensere Herculi, quem saepe amori succumbere sciat.

549. Ald. τῶνδ'. Iuntinae, Turn. Cant. et pleraeque aliae τῶν δ'. Steph. et paucae aliae δ' omittunt. Cod. Harl. τόν δ' ὑπεκτρέχειν. Edd. ὑπεκτρέ-

ταῦτ᾽ οὖν φοβοῦμαι, μὴ πόσις μὲν Ἡρακλῆς
ἐμὸς καλεῖται, τῆς νεωτέρας δ᾽ ἀνήρ.
ἀλλ᾽ οὐ γάρ, ὥςπερ εἶπον, ὀργαίνειν καλὸν
γυναῖκα νοῦν ἔχουσαν· ᾗ δ᾽ ἔχω, φίλαι,
λυτήριον κήλημα, τῇδ᾽ ὑμῖν φράσω.
ἦν μοι παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου ποτὲ

πειν, praeter Iuntinam secundam et Scholiastam, ex quibus exquisitiorem scripturam ὑπεκτρέπει merito recepit Erfurdtius. Loquitur negligentius. Nam quum ὢν dixisset, quasi utrumque, et florescentem aetatem et ultra florem progressam comprehendens, ut pergere debuerit τῶν μὲν — τῶν δὲ, statim illud ὢν ad primum tantum refert.

551. La. Lb. Iunt. secunda καλεῖται. Est enim futurum καλεῖται, ut in Electra v. 970. ἐλευθέρα καλεῖ τὸ λοιπόν, καὶ γάμων ἐπαξίων τεύξει. Male Eldikius in Specim. Suspic. p. 5. ἂν ᾖ pro ἀνήρ. Πόσις coniux est connubio iunctus, ἀνὴρ is, quo uxor fruitur. Tuetur librorum scripturam Eustathius p. 420, 34. 1374, 43. 1384, 58. (319, 16. 1516, 50. Od. 11, 32.)

552. Verba οὐ γὰρ ὀργαίνειν καλὸν affert Eustathius p. 792, 34. (707, 26.) Notandum vero ὀργαίνειν pro passivo dictum, irasci.

554. Libri, ᾗ δ᾽ ἔχω λυτήριον λύπημα, τῇδ᾽ ὑμῖν φράσω. Scholiastes: λυτήριον λύπημα. ἀντὶ τοῦ, τῆς λύπης. Editor Romanus addidit ἴαμα. Schaeferus, ut Abreschius ad Aeschyl. III. p. 194. λυτήριον hic accusativum regere putat, male afferens εὐμαθὲς ita constructum v. 614. Musgravius ad Oed. C. 500. et Porsonus ap. Kidd. p. 219. λυτήριον passive dictum putarunt. At perverse loqueretur, si se dolorem sanabilem, non remedium doloris habere diceret. Videtur λύπημα vetus menda esse, scriba ad praecedentis vocabuli initium aberrante. Requirimus nomen quale τέχνημα, vel κήλημα. Hoc posui. Vid. v. 575.

555. Wakefieldius ἀγρίου coniecit, quod non

θηρός, λέβητι χαλκέῳ κεκρυμμένον,
ὃ παῖς ἔτ' οὖσα, τοῦ δασυστέρνου παρὰ
Νέσσου φθίνοντος ἐκ φόνων ἀνειλόμην,
ὃς τὸν βαθύῤῥουν ποταμὸν Εὔηνον βροτοὺς
μισθοῦ 'πόρευε χερσίν, οὔτε πομπίμοις
κώπαις ἐρέσσων, οὔτε λαίφεσιν νεώς.
ὃς κἀμὲ, τὸν πατρῷον ἡνίκα στόλον

---

debuisse ab Erfurdtio recipi, ex eo apparet, quod Schaeferus adnotavit, libenter Graecos παλαιὸν et ἀρχαῖον coniungere: quem vide ad Plinii Epist. p. 145.

557. Vide ad v. 539.

560. Coronidem augmenti elisi signum Turnebi editio intulit, antea omissam.

562. Ven. B. T. et Iunt. secunda τὸν πατρῷον ἡνίκα στόλον. Ald. et reliquae τῶν πατρῴων ἡνίκα στόλων. Brunckius dedit, τῶν στόλων πατρῴων ἡνίκα, metro et grammatica repugnante. Scholiastes: ἡνίκα στόλον ξὺν Ἡρακλεῖ. στόλον φησὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ δούλων τε καὶ ἀδελφῶν. ἡνίκα οὖν καταλιποῦσα τὸν οἶκον τοῦ πατρός, ἔρημος ἐπηκολούθησα τῷ Ἡρακλεῖ. Porsonus in Morell. Thes. p. 394. ed. Maltb. „sana est lectio codd. τὸν πατρῷον ἡνίκα στόλον, i. e. διὰ sive κατά. Anglice: attended, or conducted, by my father.“ Non video, quomodo haec ellipsis defendi possit. Schaeferus locum sic interpretandum videri ait: quum patris missu Herculem primum uxor sequerer. Recte. In hoc genere appositionis, cuius exempla vide in Matthiae Gramm. Gr. §. 432, 4. si plerumque articulus deest, caussa haec est, quod fere aliqua, non, ut hic, certa res indicatur. Non enim aliquam missionem, sed certam, qua sponsa marito missa est, dicit. Accusativi hi ex brevitate quadam dicendi orti, re proprie sic cogitata: quum patris missionem perficerem, et Herculem uxor sequerer. Genitivos

ξὺν Ἡρακλεῖ τὸ πρῶτον εὖνις ἑσπόμην,
φέρων ἐπ' ὤμοις, ἡνίκ' ἦν μέσῳ πόρῳ,
ψαύει ματαίαις χερσίν· ἐκ δ' ἤϋσ' ἐγώ,
χὠ Ζηνὸς εὐθὺς παῖς ἐπιστρέψας, χεροῖν
ἧκεν κομήτην ἰόν· ἐς δὲ πνεύμονας
στέρνων διεῤῥοίζησεν. ἐκθνήσκων δ' ὁ θὴρ
τοσοῦτον εἶπε· παῖ γέροντος Οἰνέως,
τοσόνδ' ὀνήσει τῶν ἐμῶν, ἐὰν πίθῃ,
πορθμῶν, ὁθούνεχ' ὑστάτην σ' ἔπεμψ' ἐγώ.
ἐὰν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἷμα τῶν ἐμῶν
σφαγῶν ἐνέγκῃ χερσίν, ᾗ μελαγχόλους
ἔβαψεν ἰοὺς θρέμμα Λερναίας ὕδρας,

qui posuerunt, εὖνις orbam interpretati erant, quod vel locus, quo haec vox posita est, falsum esse arguit.

567. Membranae cum Ald. et Iuntinis aliisque πλεύμονας. Alii codd. in quibus Ven. et edd. Triclinianae πνεύμονας, quod praeferendum videbatur Brunckio. Recte, quum alterum illud vulgare sit.

568. Scholio praefixum in edd. vett. διαῤῥοίζησεν: unde coniicias fuisse qui legerent, στέρνων διὰ ῥοίζησεν.

570. Ven. T. et margo Turn. πύθῃ. Glossa in T. ἀκούσῃς. Ald. Iuntinae, et quae ex his ductae, πιθῇ, praeter ed. Sim. Colinaei Paris. 1528. in qua primum πίθῃ, quod a Turnebo receptum. Scholiastes: ἐὰν πύθῃ. γράφεται, ἐὰν πιθῇ.

571. Membranae Brunckii, La. Lb. Harl. Ald. Iuntinae omittunt σ'.

574. Scholiastes: θρέμμα Λερναίας ὕδρας: περιφραστικῶς ἡ ὕδρα. Negantem ullo id exemplo confirmari posse refutabit Plato de legg. VII. p. 770. D. νῦν δ' ὡς ἐγγύτατα τούτου ποιεῖν δεῖ περὶ τὰ νεογενῆ παίδων θρέμματα. Θρέμμα ὕδρας si venenum diceretur, scribendum esset μελάγχολος ἰός. Quod libri habent

ἔσται φρενός σοι τοῦτο κηλητήριον
τῆς Ἡρακλείας, ὥςτε μήτιν' εἰςιδὼν
στέρξει γυναῖκα κεῖνος ἀντὶ σοῦ πλέον.
τοῦτ' ἐννοήσασ', ὦ φίλαι, δόμοις γὰρ ἦν
κείνου θανόντος ἐγκεκλεισμένον καλῶς,
χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα, προςβαλοῦσ' ὅσα
ζῶν κεῖνος εἶπε· καὶ πεπείραται τάδε.
κακὰς δὲ τόλμας μήτ' ἐπισταίμην ἐγώ,
μήτ' ἐκμάθοιμι, τάς τε τολμώσας στυγῶ·

μελαγχόλους ἰοὺς insolentius numero plurali atra venena intelligi postulat, quae hydra vulneri immiserit, ut singularem ponere noluisse videatur poeta, ne is sagittam v. 507. memoratam indicare putaretur.

577. In membr. cod. Harl. Ald. Iuntinis et ed. Turn. est *στέρξαι*. A Stephano soloecum *στέρξῃ* introductum, venit in alias. La. Lb. B. T. Brunckius *στέρξει*.

580. *Προςβαλοῦσα* Scholiastes interpretatur, *καὶ ἄλλα τινὰ συμμίξασα*. Recte Schaeferus attendens omnia, quae vivus ille dixit, conferri iubens v. 682 seqq. Afferri potuerat v. 844. ubi ipse Scholiastes *προςέβαλεν* interpretatur *συνῆκεν*.

581. Scholiastes: *καὶ πεπείρανται τάδε. κατείργασται, τετελείωται καὶ ἤνυσται.* Et sic libri, praeter V. Ven. in quibus est *πεπείραται*. Vulgatam probavit Schaeferus ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 355. Ea si vera est, Homeri exemplo Od. XII, 37. *ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται*, sic locutus esse putandus erit. Usus est illa verbi forma Pindarus, ut in melicis tragicorum ferri posse videatur. In diverbiis vereor ut admissa fuerit. Quare *πεπείραται*, tentatum est, recepi. Quae inconsiderate contra hanc scripturam prolata sunt, difflat Aristophanis *ἀλλ' οὖν πεπειράσθω γε* in Vespis 1129. *Κακὰς τόλμας* dicit artes magicas, quae nocere Herculi aut Iolae possint.

φίλτροις δ' ἐάν πως τήνδ' ὑπερβαλώμεθα
τὴν παῖδα καὶ θέλκτροισι τοῖς ἐφ' Ἡρακλεῖ,
μεμηχάνηται τοὔργον, εἴ τι μὴ δοκῶ
πράσσειν μάταιον· εἰ δὲ μή, πεπαύσομαι.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' εἴ τις ἐστὶ πίστις ἐν τοῖς δρωμένοις,
δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὕτως ἔχει γ' ἡ πίστις, ὡς τὸ μὲν δοκεῖν
ἔνεστι, πείρᾳ δ' οὐ προςωμίλησά πω.

---

584. Libri ἐάν πως. Eustathius p. 799, 3. (716, 30.) Σοφοκλῆς δὲ τὸ εἴπου εἰς τὸ ἐάν που μεταλαβών, καθ' ὁμοίαν ἔννοιαν φράζει τὸ, φίλτροις ἐάν που τήνδ' ὑπερβαλώμεθα. μεμηχάνηται τοὔργον, ἤγουν ἐμηχανησάμεθα τόδε, ὅπως τόδε τι ἀνύσωμεν. Discrimen leve est, ἐάν που, si forte; ἐάν πως, si quo modo. Ceterum quod Eustathius versum 585. omittit, non quod eum non legerit videtur in caussa fuisse, sed quod eo non opus habebat. Θέλκτρα autem τὰ ἐφ' Ἡρακλεῖ non sunt eadem quae φίλτρα, sed illecebrae quibus Iole sibi amorem Herculis conciliare videbatur.

585. Ed. Steph. et quae hanc sequuntur τοῖςδ'. Ven. τῆςδ'. Cod. Harl. Turn. cum antiquis recte τοῖς.

587. Brunckius cum membranis Harl. Ald. Iunt. priore πεπαύσεται. La. Lb. B. V. T. Iunt. sec. et Schol. πεπαύσομαι.

590. Sensus est: ita quidem comparata est fiducia, ut in re, quam credam talem esse, sed nondum expertam sim. Propterea ὡς dicit, non ὥςτε, quod quoniam effectum significat, ab hoc loco alienum est.

591. Cod. Harl. cum vett. libris πω. Tricliniani male που.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ᾽ εἰδέναι χρὴ δρῶσαν, ὡς οὐδ᾽ εἰ δοκεῖς
ἔχειν, ἔχοις ἂν γνῶμα, μὴ πειρωμένη.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ᾽ αὐτίκ᾽ εἰσόμεσθα· τόνδε γὰρ βλέπω
θυραῖον ἤδη· διὰ τάχους δ᾽ ἐλεύσεται.
μόνον παρ᾽ ὑμῶν εὖ στεγοίμεθ᾽, ὡς σκότῳ
αἴσχρ᾽, ἤν τε μὴ πράσσῃς ποτ᾽, αἰσχύνῃ πεσεῖ.

ΛΙΧΑΣ.

τί χρὴ ποιεῖν; σήμαινε, τέκνον Οἰνέως,
ὡς ἐσμὲν ἤδη τῷ μακρῷ χρόνῳ βραδεῖς.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ᾽ αὐτὰ δή σοι ταῦτα καὶ πράσσω, Λίχα,
ἕως σὺ ταῖς ἔσωθεν ἠγορῶ ξέναις,

---

592. Pro οὐδ᾽ εἰ cod. Harl. εἰ μή.

593. Scholiastes: ἔχοις ἂν γνῶμα. γράφεται ἄγνωμα. Nempe ortum hoc mendum ex ἄγ γνῶμα. Apud Suidam in v. Νέσος, qui v. 590—593. affert, γνῶναι legitur. Notandum vero γνῶμα proprie dictum de cognitione. Cod. Harl. πειρωμένους.

597. Libri ὡς σκότῳ, κἂν αἰσχρὰ πράσσῃς, οὔποτ᾽ αἰσχύνῃ πεσεῖ, quae sententia non solum absurda est: nam ἤν, non κἂν dici debebat: sed etiam turpis planeque ab ingenio et moribus Deianirae aliena, ac praeterea repugnans supra dictis. Non turpitudinis ullius, sed tantum clandestini, eiusque innocentis visi artificii sibi conscia est: ex quo apertum est eam aut dicere debuisse, ὡς σκότῳ κἂν μή τι πράσσῃς αἰσχρόν, αἰσχύνῃ πεσεῖ, aut dixisse, ὡς σκότῳ αἴσχρ᾽, ἤν τε μὴ πράσσῃς ποτ᾽, αἰσχύνῃ πεσεῖ: h. e. ἤν τε αἰσχρὰ πράσσῃς ποτέ, ἤν τε μή.

599. Tardi sumus, inquit, iam eo tempore, quod in colloquendo et valedicendo trivimus.

ὅπως φέρῃς μοι τόνδε ταναϋφῆ πέπλον,
δώρημ' ἐκείνῳ τἀνδρὶ τῆς ἐμῆς χερός.
διδοὺς δὲ τόνδε, φράζ' ὅπως μηδεὶς βροτῶν
605 κείνου πάροιθεν ἀμφιδύσεται χροΐ,
μηδ' ὄψεταί νιν μήτε φέγγος ἡλίου,
μήθ' ἕρκος ἱερόν, μήτ' ἐφέστιον σέλας,
πρὶν κεῖνος αὐτὸν φανερὸς ἐμφανῶς σταθεὶς

---

602. Vulgo *φέρεις*. Brunckius ex tribus codd. et Iuntina secunda *φέρῃς* restituit. Cod. Harl. *φέρῃ*. Deinde libri *τόνδε γ' εὐυφῆ πέπλον*. Eustathius p. 599, 44. (716, 30.) *ὅτι δέ ποτε καὶ ἐπὶ ἀνδρείου ἱματίου ὁ πέπλος τίθεται, δηλοῖ που Εὐριπίδης, καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις, ὃς τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα τῷ ἐκ Νέσσου φαρμάκῳ, καὶ εὐαφῆ πέπλον λέγει, καὶ καινὸν πέπλωμα, καὶ ἐνδυτῆρα πέπλον, καὶ θανάσιμον πέπλον.* In La. supra scriptum *α*. Scholiastes: *εὐυφῆ πέπλον. ἰσχνουργῆ. οὐκ εὖ δὲ τὸν ἀνδρεῖον χιτῶνα πέπλον φησί. γρ. δὲ αὐφῆ, ἀντὶ τοῦ λεπτοϋφῆ.* Hinc *ταναϋφῆ*, *λεπτοϋφῆ* apud Photium, Suidam, Hesychium, apud hunc quidem perperam *τανοϋφῆ* scriptum, ad hunc Sophoclis versum, in quo etiam *γε* offensui est, pertinere pulcre vidit Wunderus in Commentatione de scholiorum Sophoclis auctoritate p. 26 seq.

607. Scholiastes: *μήτ' ἐφέστιον σέλας. ἀντὶ τοῦ, τὸ κατ' οἶκον πῦρ. ἕρκος δὲ ἱερόν, ὁ βωμός, ἢ τὸ ἱερόν.* Vereor ne praestet alia interpretatio, qua *σέλας* de lumine per fenestram immisso intelligitur. Huc enim spectare videntur verba Eustathii p. 1908, 39. (Od. 758, 48.) *ἰστέον δὲ ὅτι σέλας, οὐ μόνον πυρός, ἀλλὰ καὶ ἡλίου· ὅθεν παρὰ Σοφοκλεῖ ἡ ὀπή, ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ, παρὰ τὸ σέλας φασὶν ἐμβιβάζειν. ἡ δὲ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι.*

608. Membranae Brunckii, La. Lb. Ven. Ald. Iuntinae *φανερὸς ἐμφανῶς*. Cod. B. *ἐμφανὴς φανερῶς*.

δείξῃ θεοῖσιν ἡμέρᾳ ταυροσφάγῳ.
οὕτω γὰρ ηὔγμην, εἴ ποτ' αὐτὸν ἐς δόμους
ἴδοιμι σωθέντ' ἢ κλύοιμι πανδίκως,
στελεῖν χιτῶνι τῷδε καὶ φανεῖν θεοῖς
θυτῆρα καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι.
καὶ τῶνδ' ἀποίσεις σῆμ', ὃ κεῖνος εὐμαθὲς
σφραγῖδος ἕρκει τῷδ' ἔπ' ὄμμα θήσεται.
ἀλλ' ἕρπε, καὶ φύλασσε πρῶτα μὲν νόμον,
τὸ μὴ 'πιθυμεῖν, πομπὸς ὤν, περισσὰ δρᾶν·
ἔπειθ', ὅπως ἂν ἡ χάρις κείνου τέ σοι
κἀμοῦ ξυνελθοῦσ' ἐξ ἁπλῆς διπλῆ φανῇ.

Ed. Turn. *φανερὸς ἐμφανής.* Ed. Steph. *φανερὸς ἐμφανείς.* Ed. Cant. *φανερὸν ἐμφανής.* Sic etiam T. supra scripto *ἐμφανῶς.* Stephanus Adn. in Soph. p. 61. etiam *αὐτὸν φανερὸν ἐμφανῶς* legi ait. Brunckius dedit *φανερὸς ἐμφανῆ.* Scholia sic: *πρὶν κεῖνος. πρὶν αὐτὸς ἐκδυσάμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας φανερὸς καὶ ὑπ' ὄψεσι πάντων προελθών.* Triclinius: *ἐμφανὴς σταθείς. πρὶν ἐκεῖνος ἐνδυσάμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας ὑπ' ὄψεσι πάντων προέλθῃ, καὶ δείξῃ ἑαυτὸν φανερὸν τοῖς θεοῖς ἐμφανῶς σταθείς.*

611. *Πανδίκως* cum sequentibus vulgo coniunctum ad praecedentia rettulit Doederlinus. Sic iam Scholiastes, interpretatus *ἀνενδοιάστως.*

613. *Κεῖνον* Valckenarii libido in schol. in N. T. vol. I. p. 313.

615. Brunckius temere simul et male *σφραγῖδι θέμενος τῇδ' ἔπ' ὄμμα γνώσεται.* Errant qui *ὃ* ab *εὐμαθὲς* regi putant. Sententia est *ὃ κεῖνος εὐμαθῆς ὄψεται.* Neque opus Billerbeckii coniectura *σφραγῖδος ἕρκει τῶδ' ἐπὸν μαθήσεται.* Quod Sophocles *ἕρκος*, Euripides in Hippol. 864. *περιβολὰς σφραγισμάτων* dixit.

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ᾽, εἴπερ Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην
βέβαιον, οὔ τι μὴ σφαλῶ γ᾽ ἐν σοί ποτε,
τὸ μὴ οὐ τόδ᾽ ἄγγος ὡς ἔχει δεῖξαι φέρων,
λόγων τε πίστιν ὧν ἔχεις ἐφαρμόσαι.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

στείχοις ἂν ἤδη. καὶ γὰρ ἐξεπίστασαι
τά γ᾽ ἐν δόμοισιν, ὡς ἔχοντα τυγχάνει.

ΛΙΧΑΣ.

ἐπίσταμαί τε καὶ φράσω σεσωσμένα.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ᾽ οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὁρῶν
προςφθέγματ᾽, αὐτήν θ᾽ ὡς ἐδεξάμην φίλως.

---

620. Eustathius p. 808, 18. (729, 12.) πάντως δὲ εἰκὸς καὶ θείους καὶ ἱεροὺς εἶναι τοὺς μὴ μόνον ἑρμαϊκῶς κηρύσσοντας κατὰ τὸ, Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην βέβαιον, ὅπερ ὁ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ κῆρυξ Λίχας φησίν. Πομπεύω breviter construxit cum τέχνην, ut solitum in huiusmodi verbis. Explicatius dicas, si mandatis perferendis exerceo artem Mercurii.

621. Ven. οὗτοι.

622. Codd. quidam omittunt οὐ.

628. Libri προςδέγματ᾽, excepto Harl. qui προςδέργματ᾽. In La. B. T. V. Turn. αὐτήν θ᾽. Omittunt ceteri θ᾽. Scholiastes: προςδέγματα. ὑποδοχάς. λέγει δὲ ὅτι οἶσθα πῶς φιλοφρόνως αὐτὴν προςηκάμην. καὶ τοῦτο δὲ ἐπαγωγὸν πρὸς Ἡρακλέα, εἴγε τὴν ὑπονοουμένην φιλοφρόνως ὑπεδέξατο. Wunderus, quod αὐτὴν non suo loco positum videretur, dedit καὶ τὰ τῆς ξένης ὁρῶν, προςδέγματ᾽ αὐτὴν ὡς ἐδεξάμην φίλα. Non est nisi ex hoc loco cognitum πρόςδεγμα, multis autem exemplis πρόςφθεγμα, quod hic restituendum iudicavi. Scis, inquit, et vidisti mea pere-

ΛΙΧΑΣ.

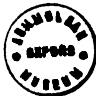
τί δῆτ᾽ ἂν ἄλλο γ᾽ ἐννέποις; δέδορκα γάρ,
ὥστ᾽ ἐκπλαγῆναι τοὐμὸν ἡδονῇ κέαρ.

---

grinae alloquia, ipsamque quam amice receperim.

629. Libri: *ΛΙΧ.* ὥστ᾽ ἐκπλαγῆναι τοὐμὸν ἡδονῇ κέαρ. *ΔΗΙ.* τί δῆτ᾽ ἂν ἄλλο γ᾽ ἐννέποις; δέδοικα γὰρ μὴ πρῷ λόγοις ἂν etc. Haec Deianirae verba qui ab interpretibus non intellecta esse dicit, Wunderus, vereor ut ipse satis intellexerit. Nam si diceret Deianira, praeter illa vero nihil est quod de me Herculi referas, quod est haec tantum refer, non δέδοικα γάρ, sed δέδοικα δὲ dicere debebat, quia, si de aliquo metu suo hic loqueretur, non finem faceret colloquio, sed diceret ad quod aut Licham respondere, aut ipsam aliquid addere oportebat. Atqui terminandum erat colloquium ita, ut non relicto quod adiiceretur finem factum esse appareret. Id mihi videor assecutus esse Lichae reddito versu, qui ex sede sua submotus erat, quod quum per errorem δέδοικα pro δέδορκα scriptum esset, visus erat Deianirae esse cum eiusque dictis cohaerere. Ire iusserat illa Licham v. 622, finitumque videri poterat colloquium versu 626. At haesitans, ut anxia animi, tamen adiicit ea quae dicit v. 627. 628. Quod animadvertens Lichas, ut solent abeuntes, numquid vis aliud dicit, respondens simul et ad ὁρῶν, quum dicit δέδορκα γάρ, et ad ὡς ἐδεξάμην φίλως, quum se gaudio perfusum asseverat. Tum vero Deianira ad illud τί δῆτ᾽ ἂν ἄλλο γ᾽ ἐννέποις respondens mandat quid fieri velit. Neque enim μὴ πρῷ λέγοις ἂν verentis est, sed iubentis, aeque optativus et ἂν ex μὴ particula pendent, sed hoc dicit, λέγοις ἂν μὴ πρῷ τὸν ἐξ ἐμοῦ πόθον, πρὶν εἰδέναι τἀκεῖθεν εἰ ποθούμεθα. Transpositio versus confirmatur eo, quod alioqui poeta scripsisset, ὥστ᾽ ἐκπλαγῆναί γ᾽ ἡδονῇ τοὐμὸν κέαρ. Ceterum quod in vulgata scriptura est δέδοικα μὴ cum optativo et ἂν

7*

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μὴ πρῴ λέγοις ἂν τὸν πόθον τὸν ἐξ ἐμοῦ,
πρὶν εἰδέναι τἀκεῖθεν εἰ ποθούμεθα.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ ά.

Ὦ ναύλοχα καὶ πετραῖα
θερμὰ λουτρὰ καὶ πάγους
Οἴτας παραναιετάοντες, οἵ τε μέσσαν
Μηλίδα πὰρ λίμναν,
χρυσαλακάτου τ' ἀκτὰν κόρας,
ἔνθ' Ἑλλάνων ἀγοραὶ
Πυλάτιδες κλέονται,

ἀντιστροφὴ ά.

ὁ καλλιβόας, τάχ' ὑμὶν

---

coniunctum non pugnare cum legibus grammaticis recte monuerat Schaeferus, Xenophontis exemplo usus in Anab. V, 9, 28. cui addi potuerat Thucydides II, 93.

631. Vereri videtur Deianira ne Iolae amore incensus Hercules nolit uxoris sibi desiderium commemorari, et fortasse ne induat quidem missam ab ea vestem: quare tum demum dici de amore suo vult, quum vestis illius vi victus Hercules ipse eius amplexus expetat. — Membranae Brunckii, cod. Harl. Ald. Iuntinae πρῷ. Cod. Ven. et libri Tricliniani πρῳ.

632. Cod. Harl. ποθούμενα.

636. Triclinius πὰρ. Ceteri libri παρὰ.

637. Artemisium intelligit Scholiastes. Aptius docet Musgravius, omne vicinum littus Dianae sacrum fuisse, auctore Apollonio Rhodio I, 571. Ἄρτεμιν, ἥ κείνας σκοπιὰς ἁλὸς ἀμφιέπεσκεν, ῥυομένη καὶ γαῖαν Ἰωλκίδα. De Thermopylis Herodotus VII, 176.

639. Libri καλέονται. Recte κλέονται Musgravius: v. Monk. ad Alcest. 459.

αὐλὸς οὐκ ἀναρσίαν
ἀχῶν καναχὰν ἐπάνεισιν, ἀλλὰ θείας
ἀντίλυρον μούσας.
ὁ γὰρ Διὸς, Ἀλκμήνας κόρος,
σεῦται πάσας ἀρετᾶς
λάφυρ' ἔχων ἐπ' οἴκους·
στροφὴ β'.
ὃν ἀπόπτολιν εἴχομεν
πάντ' ἐς δυοκαιδεκάμηνον ἀμμένουσαι
χρόνον, πελάγιον, ἴδριες οὐδέν·
ἁ δέ οἱ φίλα δάμαρ τάλαινα,
δυστάλαινα καρδίαν,
πάγκλαυτος αἰὲν ὤλλυτο·
νῦν δ' Ἄρης οἱ στρωθεὶς ἐξέλυσ'

---

642. Libri ἰάχων καναχὰν. Elmsleius ad Heracl. 752. ἀχῶν.

643. Ἀντίλυρον idem quod ἰσόλυρον.

644. Ald. et edd. vett. Ἀλκμηνᾶς τε κοῦρος, praeter Iunt. sec. in qua est ut in La. Lb. V. B. Ἀλκμήνας τε κόρος. Triclinius Ἀλκμήνας κόρος, sine copula. Post Διὸς interpunxit Neuius. Aliis placuit non interpungi, ut sit Iovis ex Alcmena vel Alcmenae ex Iove filius.

648. Libri πάντα δυοκαιδεκάμηνον. Bothius πάντᾳ, in quo alii accentum correxerunt. Scholiastes: ὃν ἐκτὸς εἴχομεν τῆς πόλεως εἰς δωδεκάμηνον ἀναμένουσαι. Apertum est πάντα correctoris esse, qui πάντες scriptum videns non animadverterat id esse πάντ' ἐς. Id reposui.

650. Vide Diss. de aetate Orphei Argon. p. 790.

652. Erfurdtius cum Brunckio πάγκλαυστος.

653. Cod. Ven. οἰστρωθείς, quam scripturam iam Stephanus commemoravit. Musgravius coniiciebat αὖ στρωθείς. Sane hic bellum non quod con-

ἐπίπονον ἁμέραν.
ἀντιστροφὴ β΄.
ἀφίκοιτ᾽, ἀφίκοιτο· μὴ
σταίη πολύκωπον ὄχημα ναὸς αὐτῷ,
πρὶν τάνδε ποτὶ πόλιν ἀνύσειε,
νασιῶτιν ἑστίαν ἀμείψας,

---

citatum, sed quod confectum esset, dici debebat. Nec recte Scholiastes: *μανεὶς ὁ περὶ τὴν Οἰχαλίαν πόλεμος ἐξέλυσεν ἡμᾶς τῆς ἀνίας, ἣν ἐφ᾽ ἑκάστης ἡμέρας εἴχομεν.* Nam Herculis potius labores expugnata Oechalia finiti esse dicuntur: vide v. 79 seq. 164 seq. Id nulla mutata littera praebet scriptum cod. Ven. *νῦν δ᾽ Ἄρης οἰστρωθεὶς:* nunc bellum confectum attulit ei finem laborum. Deinde libri *ἐξέλυσ᾽*, in quo libenter acquiesceremus, si per metrum liceret. Tamen, quum vix dubitari possit quin exquisita amans Sophocles *ἐξείλυσε* scripserit, hoc restitui. Sic Theocritus XXIV, 17. de draconibus: *τὼ δ᾽ ἐξειλυσθέντες ἐπὶ χθονὶ γαστέρας ἄμφω ὠμοβόρως ἐκύλιον*, evolutas spiras esse dicens, ut exporrectis corporibus se promoverent. Eodem modo locutus Ovidius Her. XII, 3. tunc quae dispensant mortalia fata sorores debuerant fusos evoluisse meos. Ceterum etsi hic versus videri potest ex tribus molossis constare, tamen qui sequitur versus facit ut concinniores numeros esse putem, si haec, *νῦν δ᾽ Ἄρης οἰστρωθεὶς* sint iambicus ischiorrhogicus, qui ictus in secunda et quarta syllaba habet, *ἐξείλυσ᾽* autem molossus pro cretico, ideoque ictu in prima syllaba notandus, ut creticus est inter ischiorrhogicos in Electra v. 507. 513. Nam G. Dindorfius, qui ad Oed. Col. 1560. molossis usus esse tragicos et comicos putavit, ubi saepius coniunctae tres longae syllabae invenirentur, syllabas numerasse, non verba videtur esse mensus.

657. Libri *πρὸς πόλιν*, Erfurdtius *ποτὶ πόλιν*, fortasse recte. Triclinii recensio *πρωνή*.

ἔνθα κλῄζεται θυτήρ·
ὅθεν μόλοι πανάμερος,
τᾷ πειθοῦς παγχρίστῳ συγκραθεὶς
ἐπὶ προφάσει φάρους.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Γυναῖκες, ὡς δέδοικα, μὴ περαιτέρω
πεπραγμέν' ᾖ μοι πάνθ', ὅσ' ἀρτίως ἔδρων.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' ἐστὶ, Δηάνειρα, τέκνον Οἰνέως;

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὐκ οἶδ'· ἀθυμῶ δ', εἰ φανήσομαι τάχα
κακὸν μέγ' ἐκπράξασ' ἀπ' ἐλπίδος καλῆς.

ΧΟΡΟΣ.

οὐ δή τι τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων;

---

661. Libri: *τᾶς πειθοῦς παγχρίστῳ συγκραθεὶς ἐπὶ προφάσει θηρός*. Scholiastae: *πανάμερος: ἀντὶ τοῦ τὴν σήμερον ἡμέραν ἔλθοι τῷ πέπλῳ τῆς πειθοῦς θελχθεὶς ἐκ προφάσεως τοῦ Νέσσου κατεσκευασμένῳ. πειθοῦς δὲ πέπλῳ εἶπεν, ὅτι γέγονεν ἐπὶ τῷ μεταπείθειν καὶ μετατιθέναι τὴν Ἡρακλέους γνώμην ἐπὶ τὴν Δηϊάνειραν. εὐμενὴς ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔλθοις εἰς ἔρωτα τῆς γυναικὸς διὰ τὸ τοῦ Νέσσου φάρμακον. παγχρίστῳ. λείπει τὸ πέπλῳ, συγκεκραμένος καὶ ἁρμοσθεὶς τῇ πειθοῖ τοῦ θηρός.* Hi nisi *παράμερος* legerunt, male sunt interpretati. Nam *πανάμερος συγκραθεὶς* est in omne tempus conciliatus. Pro *τᾶς*, quod patet inepte adiectum ad *πειθοῦς* esse, scripsi *τᾷ*, pro *θηρός* autem ex M. Hauptii coniectura *φάρους*. *Πρόφασιν φάρους* vestem dicit doni praetextu missam: eam suadela perunctam vocat, translato ad praetextum, quod proprie de veste dicendum erat.

668. *Τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων* non ex omisso *ἕνεκα* pendet, ut Scholiastes putat, sed a praecedente *ἐλπίδος*.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μάλιστα γ'· ὥςτε μήποτ' ἂν προθυμίαν
ἄδηλον ἔργου τῷ παραινέσαι λαβεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

δίδαξον, εἰ διδακτόν, ἐξ ὅτου φοβεῖ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τοιοῦτον ἐκβέβηκεν, οἷον ἂν φράσω,
γυναῖκες, ὑμῖν θαῦμ' ἀνέλπιστον μαθεῖν.
ᾧ γὰρ τὸν ἐνδυτῆρα πέπλον ἀρτίως
ἔχριον ἀργῆτ' οἰὸς εὐέρῳ πόκῳ,

---

670. Ven. ἔργον. supra scripto ων.

672. Libri οἷον ἂν φράσω. Erfurdtius ἣν φράσω. Eupolis Πόλεσιν fr. 23. ὦ δέσποτα, καὶ τάδε νῦν ἄκουσον ἃν φράσω σοι. v. Demosth. de Pace §. 11. ut videatur ἃν scribi posse. Sed recte Scholiastes: θαυμαστὸν καὶ οἷον οὐκ ἄν τις ἐλπίζοι παθεῖν. γρ. δὲ καὶ μαθεῖν. Scilicet hoc dicit, οἷον φράσω ἀνέλπιστον ἂν ὂν ὑμῖν μαθεῖν.

673. Triclinii recensio παθεῖν, quod est etiam in B. T. Ven. Sed cod. Harl. cum vett. libris μαθεῖν. Utrumque memorat Scholiastes. La. λαβεῖν, supra scriptis μ θ.

674. Ἐνδυτῆρα πέπλον ex h. l. affert Eustathius. Vide ad v. 599. Mirifice errant interpretes in explicatione et huius vocabuli, et cognatorum ἐνδυτόν, ἐνδυτός, ἔνδυμα: quae omnia non simpliciter de indumentis, sed de ornatu intelligenda sunt. Vide Diss. I. de choro Eumenidum p. 12.

675. Libri omnes, ἀργῆτ' οἰὸς εὐείρῳ πόκῳ. Brunckius ex Valckenarii coniectura ad Phoen. 994. εὐείρου dedit, quod ex Phrynichi praecepto p. 146. et in Bekk. Anecd. p. 39, 18. εὐέρου scribendum erat. Iota dativi si Attici poetae eliserunt, certe factum id est perraro. Notae sunt disputationes Elmsleii in Add. ad Heracl. 693. qui πόκον scribendum putabat,

τοῦτ' ἠφάνισται, διάβορον πρὸς οὐδενὸς
τῶν ἔνδον, ἀλλ' ἐδεστὸν ἐξ αὑτοῦ φθίνει,
καὶ ψῇ κατ' ἄκρας σπιλάδος. ὡς δ' εἰδῇς ἅπαν,
ᾗ τοῦτ' ἐπράχθη, μείζον' ἐκτενῶ λόγον.
ἐγὼ γὰρ ὧν ὁ θήρ με Κένταυρος πονῶν
πλευρὰν πικρᾷ γλωχῖνι προὐδιδάξατο,
παρῆκα θεσμῶν οὐδέν, ἀλλ' ἐσωζόμην
χαλκῆς ὅπως δύςνιπτον ἐκ δέλτου γραφήν.
καί μοι τάδ' ἦν πρόῤῥητα καὶ τοιαῦτα δρᾶν·

---

et Lobeckii ad Ai. 801. Ab eo p. 353. accepisse se quod posuit ἀργῆς οἷός εὐέρου πόκος, oblitus videtur Wunderus. Ut in re nondum certa nihil mutandum duxi.

676. Cod. Ven. τότ' pro τοῦτ'.

678. Verba ψῇ κατ' ἄκρας σπιλάδος affert Eustathius p. 751, 52. 1071, 9. (652, 28. 1093, 7.) utroque in loco sine iota subscripto: comparat autem cum κνῆ, ζῆ, ἐχρῆν. Hoc secuti Brunckius et Erfurdtius. Edd. vett. ψῇ cum iota, quod servandum duxi, ut formam Doricam, qualis est ζῇ. Eamdem Buttmanni sententiam esse ad Platon. Gorg. p. 523. monuit Schaeferus. Σπιλὰς hic rectius glaream, quam lapidem interpretabimur.

684. Libri: καί μοι τάδ' ἦν πρόῤῥητα, καὶ τοιαῦτ' ἔδρων. Non improbabilis est Wunderi sententia, insertum hunc versum esse a quopiam, qui non viderit infinitivum qui sequitur ex προὐδιδάξατο pendere, frigideque versum expleverit additis καὶ τοιαῦτ' ἔδρων e v. 688. Verum tamen et rotundior est oratio insertis καί μοι τάδ' ἦν πρόῤῥητα, et nervosior quum perpetratam rem esse asseveratur illis, κἄδρων τοιαῦτα. Ex quo mihi καὶ τοιαῦτ' ἔδρων nihil nisi error scribae esse visum est, qui ad versum 688. aberrans sic scripserit, quum deberet καὶ τοιαῦτα δρᾶν. Quare hoc posui.

τὸ φάρμακον τοῦτ' ἄπυρον ἀκτῖνός τ' ἀεὶ
θερμῆς ἄθικτον ἐν μυχοῖς σώζειν ἐμέ,
ἕως ἂν ἀρτίχριστον ἁρμόσαιμί που.
κἄδρων τοιαῦτα. νῦν δ', ὅτ' ἦν ἐργαστέον,
ἔχρισα μὲν κατ' οἶκον ἐν δόμοις κρυφῇ
μαλλῷ, σπάσασα κτησίου βοτοῦ λάχνην·
κἄθηκα συμπτύξασ' ἀλαμπὲς ἡλίου
κοίλῳ ζυγάστρῳ δῶρον, ὥςπερ εἴδετε.
εἴσω δ' ἀποστείχουσα, δέρκομαι φάτιν
ἄφραστον, ἀξύμβλητον ἀνθρώπῳ μαθεῖν.
τὸ γὰρ κάταγμα τυγχάνω ῥίψασά πως

---

687. Inconsiderate Elmsleius ad Marklandi Supplicum v. 916. ἕως νιν pro ἕως ἂν scribi iubens spiritum addidit aliis. At norunt qui non hospites sunt in Graecis scriptoribus ἕως ἂν etiam optativo iungi (v. Schneider. ad Platonis civ. VI. p. 501. C.); quique cogitant quid ista loquendi forma significetur, intelligent omisso hic ἂν in occulto custodiendum praecipi errorem non usque dum usura eo esset Deianira, sed usque dum aut usa esset, quod fieri non potuit, aut uteretur, quod absurdum est.

689. Ne quis aut cum Billerbeckio κατ' οἶκον ἐν δόμοις gratae negligentiae tribuat, aut consociari illa potuisse neget, meminerit quaeso intus in domo conclavia, cubicula, cellas esse.

692. Verba κοίλῳ ζυγάστρῳ afferunt Eustathius p. 956, 6. (935, 49.) Etym. M. p. 412, 28. Zonaras p. 962. qui ξύλῳ ζυγάστρῳ habet, commemoratus iam Valckenario ad Adoniaz. p. 335. In ὥςπερ non variant libri, etsi scribi poterat ὧπερ.

695. Eustathius ad Odyss. p. 1399, 614. 1414, 28. (32, 17. 52, 11.) in h. l. κάταγμα interpretatur lanam carminatam, τὸ κατειργασμένον ἔριον. Sed non esse Sophoclem proprie locutum, illa ostendunt, σπάσασα κτησίου βοτοῦ λάχνην.

τῆς οἰὸς, ᾧ προὔχριον, ἐς μέσην φλόγα,
ἀκτῖν' ἐς ἡλιῶτιν· ὡς δ' ἐθάλπετο,
ῥεῖ πᾶν ἄδηλον, καὶ κατέψηκται χθονί,
μορφῇ μάλιστ' εἰκαστόν, ὥςτε πρίονος
ἐκβρώματ' ἂν βλέψειας ἐν τομῇ ξύλου.
τοιόνδε κεῖται προπετές. ἐκ δὲ γῆς, ὅθεν
προὔκειτ', ἀναζέουσι θρομβώδεις ἀφροί,
γλαυκῆς ὀπώρας ὥςτε πίονος ποτοῦ

---

696. Dobraeus hunc versum ob constructionem verborum suspectum habebat, nisi legeretur *φλόγα ἀκτῖνος ἡλιῶτιν*. In eandem sententiam incidit Wunderus, qui eum uncinis inclusit, partim usus argutiis, partim argumentis in contrarium validis. Nam Scholiastam, Didymum esse visum quo gravior testis esset, quum scripsit: *τὸ γὰρ ἔριον τοῦ προβάτου μετὰ τὸ χρῖσαι τὸν πέπλον ἔῤῥιψα ὑπὸ τόπον καταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου· τὴν γὰρ αὐγὴν ἀκτῖνα ἡλιῶτιν εἶπεν*, eum versum non legissē quis credet qui singula versus verba reddi videat, aut quis persuaderi sibi patietur expressum esse ex Senecae in Hercule Oetaeo versu 726. medios in ignes solis et claram facem, et non Senecam potius Sophoclis verborum memorem fuisse? De Scholiasta iam Wolffius p. 54. Wunderum refutavit, non praeterita alia glossa, *τὸ αἴγειον μήρυμα*, et Sophoclem non *φλόγα*, sed *πλάκα* scripsisse coniiciens.

700. Cod. Ven. *ἐμβλέψειας* pro *ἂν βλέψειας*.

701. *Ὅθεν* non pro *ὅθι* dictum, sed per attractionem positum propter *ἐκ γῆς*.

703. Male Musgravius *γλαυκῆς ὀπώρας* de auctumni tempore interpretatur. Melius Scholiastes: *τοῦ γλεύκους τοῦ ἀρτίως ἐκπιεσθέντος καὶ νέου. μάλιστα δὲ ὁ νέος οἶνος θερμὸς ὤν, εἰ πέσοι χαμαί, ἀφρίζει. γλαύκην δὲ ὀπώραν τὸν νέον οἶνον εἶπε.* Nihil *ὀπώρα* aliud, quam florem vini notat. Insolens epitheton est *πίονος*, quo merum designari videtur.

χυθέντος ἐς γῆν Βακχίας ἀπ' ἀμπέλου.
ὥςτ' οὐκ ἔχω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω·
ὁρῶ δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξειργασμένην.
πόθεν γὰρ ἄν ποτ', ἀντὶ τοῦ θνήσκων ὁ θὴρ
ἐμοὶ παρέσχ' εὔνοιαν, ἧς ἔθνησχ' ὕπερ;
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τὸν βαλόντ' ἀποφθίσαι
χρῄζων ἔθελγέ μ', ὧν ἐγὼ μεθύστερον,
ὅτ' οὐκ ἔτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρνυμαι.
μόνη γὰρ αὐτόν, εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι
γνώμης, ἐγὼ δύστηνος ἐξαποφθερῶ.
τὸν γὰρ βαλόντ' ἄτρακτον οἶδα καὶ θεὸν
Χείρωνα πημήναντα, χὤνπερ ἂν θίγῃ,

710. Harl. Ald. et Iunt. prima, quaeque has sequuntur, ἔθελγεν sine pronomine. Sed B. T. V. Iuntina secunda et Triclinianae ἔθελγέ μ'.

714. Apud Etym. M. p. 165, 6. legitur, τὸν γὰρ βάλλοντ' ἄτρακτον οἶδε. Casum Chironis narrat Apollodorus II, 5, 4. §. 6. aliique, de quibus ibi Heynius, et ad Sophoclem Billerbeckius et Groddeckius.

715. Libri veteres χὤςπερ ἂν θίγῃ. Lc. T. Stephanus χὤσαπερ ἂν θίγῃ. Scholiastes: χὤςπερ ἂν θίγῃ· καὶ ὅσα ἂν θίγῃ τοῦ Ἡρακλείου βέλους, εἴτε ἄνθρωπος εἴτε θηρία, ἀπόλλυται. Porsonus etsi in scholio non recte ὅς ἂν scribi volebat, tamen intellexerat Scholiastam χὢς ἂν legisse, i. e. καὶ ὃς ἄν, quod Dobraeus, ut a Porsono probatum, etiam in Sophoclis verbis tenendum censuit. Wunderus non intellecta mente Scholiastae confirmari ab eo putabat quod ipse posuit χὤσαπερ θίγῃ. Non recte hic ἂν omitteretur. Neque vero χὢς ut id sit καὶ ὅς ab Sophocle scriptum credo, sed χὤνπερ, ut Wakefieldius, Erfurdtius, Schaeferus correxerunt. Ceterum Wunderus in editione sua scholion tacens sic scriptum dedit: καὶ ὅσα ἂν θίγῃ τὸ Ἡράκλειον βέλος, εἴτε ἄνθρωπον εἴτε θηρίον, ἀπόλλυται.

φθείρει τὰ πάντα κνώδαλ᾽· ἐκ δὲ τοῦδ᾽ ὅδε
σφαγῶν διελθὼν ἰὸς αἵματος μέλας
πῶς οὐκ ὀλεῖ καὶ τόνδε; δόξῃ γοῦν ἐμῇ.
καίτοι δέδοκται, κεῖνος εἰ σφαλήσεται
ταύτῃ σὺν ὁρμῇ κἀμὲ συνθανεῖν ἅμα.
ζῆν γὰρ κακῶς κλύουσαν οὐκ ἀνασχετόν,
ἥτις προτιμᾷ μὴ κακὴ πεφυκέναι.

ΧΟΡΟΣ

ταρβεῖν μὲν ἔργα δείν᾽ ἀναγκαίως ἔχει·
τὴν δ᾽ ἐλπίδ᾽ οὐ χρὴ τῆς τύχης κρίνειν πάρος.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς μὴ καλοῖς βουλεύμασιν

---

716. Scholiastes: *ἐκ δὲ τοῦδε. τοῦ Νίσσου. ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ Νίσσου.* Falso. Musgravius construendum putat, *διελθὼν ἐκ σφαγῶν τοῦδε.* Ne hoc quidem verum. Si *ἐκ τοῦδε* dictum esset non interposita particula *δέ*, accipi posset pro propterea, ut *ἐκ τούτων, ἐκ τῶνδε*, v. c. apud Aeschyl. Agam. 886. Nunc, addita illa particula, referri debet *τοῦδε* ad *ἄτρακτον.* Ex illa sagitta, inquit, atrum sanguinis virus per vulnus transfusum quomodo non Herculem quoque perdet? Paralogismus, quo Wunderus, perineleganter iunctis epithetis, *ἰὸς αἱματοῦς μέλας* scripsit, manifestus est.

718. Vulgo *δόξει γοῦν ἐμοί.* Sed La. Lb. T. et Iuntina secunda *δόξῃ γοῦν ἐμῇ.* V. Elem. d. metr. p. 113 seqq.

720. Harl. Ald. *ταύτῃ σὺν ὀργῇ*, quod Scholiastes quum interpretatur *τούτῳ τῷ τρόπῳ· τουτέστι διὰ τοῦ πέπλου*, praecedentibus iunxit *ταύτῃ σὺν ὀργῇ.* La. Lb. Lc. Triclinii recensio *ταύτῃ σὺν ὁρμῇ.* In La. supra scriptum *γ.* Si ille peribit, me quoque hoc conatu simul mori certum est. Conatum dicit vestem missam.

οὐδ' ἐλπίς, ἥτις καὶ θράσος τι προξενεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἀμφὶ τοῖς σφαλεῖσι μὴ 'ξ ἑκουσίας
ὀργὴ πέπειρα, τῆς σε τυγχάνειν πρέπει.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τοιαῦτα δ' ἂν λέξειεν οὐχ ὁ τοῦ κακοῦ
κοινωνός, ἀλλ' ᾧ μηδέν ἐστ' οἴκοι βαρύ.

ΧΟΡΟΣ.

σιγᾶν ἂν ἁρμόζοι σε τὸν πλείω λόγον,
κοὐ μή τι λέξεις παιδὶ τῷ σαυτῆς· ἐπεὶ
πάρεστι, μαστὴρ πατρὸς ὃς πρὶν ᾤχετο.

ΥΛΛΟΣ.

Ὦ μῆτερ, ὡς ἂν ἐκ τριῶν σ' ἓν εἱλόμην,
ἢ μηκέτ' εἶναι ζῶσαν, ἢ σεσωσμένην
ἄλλου κεκλῆσθαι μητέρ', ἢ λῴους φρένας
τῶν νῦν παρουσῶν τῶνδ' ἀμείψασθαί ποθεν.

---

727. Leniorem dicit iram esse poenitentis ob ea, quae quis non consulto fecerit. Vide ad v. 933.

730. Libri *οἴκοις*. Wakefieldius aliique *οἴκοι*. Sensus est: recte dicis: verum talia dicat, non qui auctor est mali, sed cui nihil domi suae grave est: i. e. qui nullo suo malefacto dolet.

731. Cod. Ven. *γὰρ* pro *ἄν*. Harl. *ἄρ' ἁρμόζει*. Deinde libri *τὸν πλείω χρόνον*. Quam Scholiastes lectionem commemorat, *λόγον*, iure receperunt Canterus et ceteri.

732. Libri *εἰ μή τι λέξεις*. Scripsi *κοὐ μή τι*.

733. In veteribus libris interpungebatur, *ἐπεὶ πάρεστι μαστὴρ πατρός, ὃς πρὶν ᾤχετο*. Correxit Brunckius.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί δ' ἐστὶν, ὦ παῖ, πρὸς σ' ἐμοῦ στυγούμενον;

ΥΛΛΟΣ.

τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι, τὸν δ' ἐμὸν λέγω
πατέρα, κατακτείνασα τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οἴμοι, τίν' ἐξήνεγκας, ὦ τέκνον, λόγον;

ΥΛΛΟΣ.

ὃν οὐχ οἷόν τε μὴ τελεσθῆναι. τὸ γὰρ
φανθὲν τίς ἂν δύναιτ' ἂν ἀγένητον ποιεῖν;

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πῶς εἶπας, ὦ παῖ; τοῦ παρ' ἀνθρώπων μαθὼν
ἄζηλον οὕτως ἔργον εἰργάσθαι με φῄς;

---

738. Libri πρός γ' ἐμοῦ στυγούμενον. Scholiastes, λυπηρὸν καὶ μίσους ἄξιον, recte quidem, sed si πρός γ' ἐμοῦ legitur, aut σοὶ addi debebat, aut τὸ στυγούμενον dici. Quare πρὸς σὲ scripsi: quid mei erga te odio dignum est?

739. Erfurdtius, τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι τόνδ', ἐμὸν λέγω πατέρα. Schaeferus vulgatam tuetur, quod λέγω uti solum ponatur, ita etiam δὲ adiunctum habeat, citans in eam rem Lobeckium ad Ai p. 306. (286. ed. alt.)

742. Apud Suidam in v. οἴμοι, qui affert v. 741—743. legitur in edd. vett. οἷόν γε.

743. Porsonus in Misc. a Kiddio editis p. 219. ex Suida, τίς ἂν δύναιτ' ἂν ἀγένητον ποιεῖν, (Mediol. ποιῆσαι) Agathonis exemplo usus apud Aristot. Eth. Nicom. VI, 2. Sophoclis libri, τίς ἂν δύναιτ' ἀγέννητον ποιεῖν. In La. ἀγένητον sine ἂν scriptum.

745. Affert hunc versum Suidas in v. ἄζηλον.

ΥΛΛΟΣ.

αὐτὸς βαρεῖαν ξυμφορὰν ἐν ὄμμασιν
πατρὸς δεδορκώς, κοὐ κατὰ γλῶσσαν κλύων.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ποῦ δ' ἐμπελάζεις τἀνδρὶ καὶ παρίστασαι;

ΥΛΛΟΣ.

εἰ χρὴ μαθεῖν σε, πάντα δὴ φωνεῖν χρεών.
ὅθ' εἷρπε κλεινὴν Εὐρύτου πέρσας πόλιν,
νίκης ἄγων τρόπαια κἀκροθίνια,
ἀκτή τις ἀμφίκλυστος Εὐβοίας ἄκρον
Κήναιον ἐστίν, ἔνθα πατρῴῳ Διὶ
βωμοὺς ὁρίζει τεμενίαν τε φυλλάδα·
οὗ νιν τὰ πρῶτ' ἐσεῖδον ἄσμενος πόθῳ.
μέλλοντι δ' αὐτῷ πολυθύτους τεύχειν σφαγὰς
κῆρυξ ἀπ' οἴκων ἵκετ' οἰκεῖος Λίχας,
τὸ σὸν φέρων δώρημα, θανάσιμον πέπλον·
ὃν κεῖνος ἐνδύς, ὡς σὺ προὐξεφίεσο,
ταυροκτονεῖ μέν, δώδεκ' ἐντελεῖς ἔχων,

---

747. **Brunckius ex B.** *κοὐ* **restituit pro** *καί.* **Confirmant Lb. et margo La.**

750. Scholiastes: *καινοπρεπὴς ἡ φράσις· ἦλθεν εἰς τὴν Εὔβοιαν, ἧς ἀκρωτήριόν ἐστι τὸ Κήναιον.* Recte hic *ὅθ'* pro *ὅτε*, non pro *ὅθι*, accepit: quum profectus est expugnata Oechalia, Cenaeum est, ubi sacra fecit: pro his: quum profectus est, sacra fecit in Cenaeo. Ceterum vide ad v. 238.

754. Verba *τεμενίαν τε φυλλάδα* affert Eustathius p. 149, 10. (112, 46.)

756. Brunckii membranae et cod. Harl. *πολυθύτους.*

758. Vide ad v. 602.

λείας ἀπαρχὴν, βοῦς· ἀτὰρ τὰ πάνθ᾽ ὁμοῦ
ἑκατὸν προςῆγε συμμιγῆ βοσκήματα.
καὶ πρῶτα μὲν δείλαιος, ἵλεῳ φρενί,
κόσμῳ τε χαίρων καὶ στολῇ κατηύχετο·
ὅπως δὲ σεμνῶν ὀργίων ἐδαίετο
φλὸξ αἱματηρὰ κἀπὸ πιείρας δρυός,
ἱδρὼς ἀνῄει χρωτί, καὶ προςπτύσσεται
πλευραῖσιν ἀρτίκολλος, ὥςτε τέκτονος,
χιτὼν ἅπαν κατ᾽ ἄρθρον· ἦλθε δ᾽ ὀστέων
ἀδαγμὸς ἀντίσπαστος, εἶτα φοινίας

---

761. Verba *τὰ πάνθ᾽ ὁμοῦ ἑκατὸν συμμιγῆ βοσκήματα* affert Eustathius p. 49, 9. (37, 4.)

766. Scholiastes: *ἀπὸ λιπαροῦ ξύλου. δρῦν γὰρ λέγει πᾶν δένδρον.* Nam proprie *πεύκη* intelligenda.

767. Vulgo *ἀνίει.* Brunckius ex membr. a prima manu, et cod. Harl. T. ex correctione, Scholiastes et Iunt. sec. *ἀνῄει*, La. *ἀνήει.* Wakefieldius, commate post *δρυὸς* sublato, *ἀνῄει* ex *ὅπως* pendere vult; item Musgravius, *καὶ* tum interpretatus. Recte Scholiastes: *ὅτι δὲ ἀπὸ τῶν θυμάτων καὶ τῶν ξύλων ἡ φλὸξ ἀνεκαίετο, τότε ἱδρὼς ἀνῄει περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ.* Deinde libri *προςπτύσσετο.* Emendarunt Musgravius, Porsonus ad Med. 1138. Erfurdtius.

768. Male interpretes cum Scholiasta *τέκτονος* pro *ὑπὸ τέκτονος* accipiunt. Is ita: *ὡς ὑπὸ τέκτονος καλῶς συγκεκολλημένος. τὸ δ᾽ ἑξῆς, καὶ προςκολλητὸς ὁ χιτὼν κατὰ πᾶν μέρος, ὡς ξύλῳ νεαρὰ κόλλη ὑπὸ τέκτονος προςχρισθεῖσα.* Non agglutinant simulacris vestes statuarii, sed in ipso lapide aut ligno velata vestibus membra scalpunt, recteque in libris post *ἀρτίκολλος* distinguitur.

770. *Ἀδαγμὸς* Piersonus ad Moeridem p. 41. Photii auctoritate, qui hanc vocem ab Sophocle usurpatam scribit, restituendum censuit: quem secuti sunt Brunckius et Erfurdtius. Confirmat grammati-

ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο.
ἐνταῦθα δὴ 'βόησε τὸν δυςδαίμονα
Λίχαν, τὸν οὐδὲν αἴτιον τοῦ σοῦ κακοῦ,
ποίαις ἐνέγκοι τόνδε μηχαναῖς πέπλον·
ὃ δ' οὐδὲν εἰδὼς δύςμορος, τὸ σὸν μόνης
δώρημ' ἔλεξεν ὥςπερ ἦν ἐσταλμένον.
κἀκεῖνος, ὡς ἤκουσε, καὶ διώδυνος

---

cus in Bekkeri Anecd. p. 342, 22. Libri ὀδαγμός. Iidem editores etiam φοίνιος ex Piersoni coniectura pro φοινίας receperunt. Sic saepe videas criticos, quae Latinae poesis regulae sunt, male ad Graecos transferre. Ceterum libri, plena interpunctione post ἀντίσπαστος posita, habent, εἶτα φοινίας ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο, ἐνταῦθα δὴ 'βόησε. Scholiastes: ὡς κατήσθιεν αὐτὸν ὁ ἰός. Errorem solus animadvertit Wakefieldius, qui recte vidit, Hyllum nescire, hydrae Lernaeae veneno tinctam fuisse vestem, ipso poeta teste v. 932. Recte vero post ἐδαίνυτο plene interpunxit, etsi eum commata, quae ante φοινίας et ἐδαίνυτο posuit, locum non recte intellexisse arguunt. Nam sive ἀδαγμός, sive, ut ille videtur voluisse, χιτὼν dicatur δαίνυσθαι, neutrum satis apte dictum, et comparatio illa cum veneno echidnae parum scite adiecta erit. Immo, ut saepe fit in Graecorum tragoediis, per coniecturam inscius verum dicit Hyllus: deinde eum velut echidnae quoddam virus exedebat. Qui se in Emendd. p. 84. planum fecisse ait hanc rationem ferri non posse, fingere coactus fuit, quod aperte refutant v. 932 seqq. Non putaram exstiturum esse, qui, quod vertendo clare expresseram, non videret subiectum enuntiationis esse ἰός, idque esse ἰὸς, ὡς ἰὸς ἐχίδνης, tinctamque fuisse vestem aliquo veneno Hyllum ex effectu intellexisse.

774. Membr. Ald. et Iunt. pr. ἐνέγκαι. In Eurip. Hippol. 393. legitur ἐνέγκαιμι. Cod. B. ἐνέγκαις. Harl.

σπαραγμὸς αὐτοῦ πνευμόνων ἀνθήψατο,
μάρψας ποδός νιν, ἄρθρον ᾗ λυγίζεται,
ῥίπτει πρὸς ἀμφίκλυστον ἐκ πόντου πέτραν·
κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου

ἐνέγκας, nisi typographi error est. Ven. ἐνέγκοις. Iunt. secunda La. Lb. et Tricliniani libri ἐνέγκοι.

778. Membr. Harl. Lb. Ald. Iuntinae πλευμόνων. Ven. cum ceteris πνευμόνων. Vide ad v. 567. Videtur hunc locum respicere Aristophanes Ran. 473. Ἐχιδνά θ' ἑκατογκέφαλος, ἣ τὰ σπλάγχνα σοῦ διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνθάψεται Ταρτησσία μύραινα. Vidit Coraes ad Xenocr. p. 185.

779. Cod. Ven. ποδῶν.

780. Libri omnes ῥιπτεῖ. Scripsi ῥίπτει. Vide ad Aiacem v. 239. Vulgatam videri potest Athenaeus habuisse, cuius epitome lib. II. p. 65. F seq. ita: Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον· καὶ Σοφοκλέα γοῦν, ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν ἐς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον· κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει, μέσου κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. καίτοι τἄλλα διαῤῥήδην ὀνομάσαντα. Quibus usus Eustathius p. 757, 44. (660, 6.) verba λευκὸν μυελὸν apposuit. Apollodori errorem docte refutavit Casaubonus p. 136 seq. non insolenter locutum esse Sophoclem demonstrans, quum ἐγκέφαλος proprie sit adiectivum, ad quod intelligendum est μυελός. Quin Coraes adnotavit, hodie quoque a Graecis cerebrum dici μύαλον, et ἀμύαλον hominem fatuum.

781. Libri habent, quam modo ex Athenaeo lectionem posui, nisi quod in Cod. Ven. μέσον scriptum. Praetereo Heathii coniecturam in ed. Etonensi a. 1786. receptam et Brunckii. Eustathius p. 976, 8. (964, 1.) affert, μέσου κρατὸς διασπαρέντος, et p.

κρατὸς διασπαρέντος, αἵματός θ' ὁμοῦ.
ἅπας δ' ἀνευφήμησεν οἰμωγῇ λεώς,

1193, 10. (1263, 26.) *κρατὸς διασπαρέντος.* Scholiastes: *διὰ δὲ τῆς κόμης τὸν ἐγκέφαλον ἐκραίνει, κατὰ τὸ μέσον* (cod. et ed. Rom. *κατὰ μέρος*) *τῆς κεφαλῆς, διασχισθείσης. ὅ ἐστι διαιρεθείσης τῆς κεφαλῆς, διὰ τῆς κόμης ἀνεπέμπετο ὁ ἐγκέφαλος σὺν τῷ αἵματι.* Euripidis in Theseo fragmentum apud Scholiastam ad Aristoph. Ran. 476. tentatum a Casaubono ad Athen. p. 136. ita fortasse scribendum: *κάρα τε γάρ σου συγχέων κόμαις ὁμοῦ, ῥάνας τε πέδοσ' ἐγκέφαλον· ὀμμάτων δ' ἄπο αἱμοσταγεῖς πρηστῆρες ὕσονται κάτω.* Etiam Bentleius *ὕσονται.* Aptissimum exemplum ex Eurip. Troad. 1173. Sophocleo adiunxit Athenaeus. Ibi de Astyanacte est: *δύστηνε κρατός, ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως τείχη πατρῷα, Λοξίου πυργώματα, ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον, φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.* Et his *κόμης* quidem, pro quo Bothius non inepte *κόρσης* coniecit, satis defendi videtur. Maior dubitatio de his est, *αἵματός θ' ὁμοῦ.* Nam non modo caput et sanguis non recte copulantur, quia non sunt partes unius rei commune quid habentes, sed aliena etiam videri debet haec quidem sanguinis commemoratio, quum caput quidem disiectum caussa sit elisi cerebri, sed non sanguis dispersus. Dicere volebat, elisum esse cerebrum ex vertice crinito, rupto disiectoque medio capite, qua capitis disiectione etiam sanguinem dispersum esse. Haec in pauca contrahens, sanguinem ut rem secundariam non per *καί*, sed per *τε*, propriam in hoc genere particulam, additoque *ὁμοῦ*, adnexuit: ex vertice comato elisit cerebrum, medio capite disiecto, simulque sanguine.

783. Libri *ἀνευφώνησεν.* Brunckius restituit veram lectionem ex Hesychio, apud quem ita scriptum est: *ἀνευφημήσει, ἀνοιμώξει, κατὰ ἀντίφρασιν.*

τοῦ μὲν νοσοῦντος, τοῦ δὲ διαπεπραγμένου·
κοὐδεὶς ἐτόλμα τἀνδρὸς ἀντίον μολεῖν.
ἐσπᾶτο γὰρ πέδονδε καὶ μετάρσιος,
βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἐκτύπουν πέτραι,
Λοκρῶν ὄρειοι πρῶνες Εὐβοίας τ' ἄκραι.
ἐπεὶ δ' ἀπεῖπε, πολλὰ μὲν τάλας χθονὶ

Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Legit hoc etiam vetus Scholiastes, apud quem ita est: *ἀνευφώνησεν. κατὰ τὸ ἐναντίον, ἀντὶ τοῦ ἐστέναξε.* Vide Heindorf. ad Plat. Phaedon. p. 15. Nulla vero in verbo *ἀνευφημεῖν* antiphrasis. Significat enim exclamare *εὐφήμει*, i. e. clamare, absint male ominata verba.

787. Libri, *βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἐκτύπουν πέτραι.* In Diar. class. XXXIX. p. 199. relata coniectura C. Burneii hoc modo: „*Βοῇ Δάκνων, ἰύζων.*" Apertum est, falsa relata esse. Scilicet Diogenes Laertius X, 137. scribit: *αὐτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ἀλγηδόνα: ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς, καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος, βοῇ δάκνων, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι, Λοκρῶν τ' ὄρειοι πρῶνες Εὐβοίας τ' ἄκρα.* Dobraeus in Aristophanicis p. 99. „tres ultimas voces", inquit, has dicens, *βοῇ δάκνων, ἰύζων,* „non habet ed. princeps, sed supplevit Stephanus et Aldobrandinus e MSS. procul dubio, et agnoscit versio Latina, in edit. certe Sambuci. Feliciter sane Wakefieldius *καταβιβρωσκόμενος βοᾷ, λακών, ἰ.* modo leviter corrigas *λάσκων*. Quod et in Laertio et in Sophocle repositurum fuisse auguror Porsonum, si suam notam Adverss. p. 175. retractasset. *Λοκρῶν τ'* Laertii edd. et *ἄκρα*, sed *ἄκραι* Sambucus. *ἰύξων* Aldob." Wakefieldii *λακὼν* vel propterea, quia hic praesens requiritur, ferri non potest. Diogenis, praesertim aperte memoriter citantis, nulla auctoritas est.

788. Apud Diogenem *Λοκρῶν τ'*. Omittunt *τ'* libri Sophoclis.

ῥίπτων ἑαυτόν, πολλὰ δ' οἰμωγῇ βοῶν,
τὸ δυςπάρευνον λέκτρον ἐνδατούμενος
σοῦ τῆς ταλαίνης, καὶ τὸν Οἰνέως γάμον
οἷον κατακτήσαιτο λυμαντὴν βίου,
τότ' ἐκ προςέδρου λιγνύος διάστροφον
ὀφθαλμὸν ἄρας, εἶδέ μ' ἐν πολλῷ στρατῷ
δακρυῤῥοοῦντα, καί με προςβλέψας, καλεῖ·
ὦ παῖ, πρόςελθε, μὴ φύγῃς τοὐμὸν κακόν,
μηδ' εἴ σε χρὴ θανόντι συνθανεῖν ἐμοί.
ἀλλ' ἆρον ἔξω, καὶ μάλιστα μὲν μέθες
ἐνταῦθ', ὅπου με μή τις ὄψεται βροτῶν·
εἰ δ' οἶκτον ἴσχεις, ἀλλά μ' ἔκ γε τῆςδε γῆς

---

790. Nolui mutare librorum scripturam ῥίπτων. Hic tamen aptius foret ῥιπτῶν. Vide ad v. 780.

791. Cod. Ven. λέχος. Affert hunc versum Suidas in v. ἐνδατούμενος. Scholiastes quosdam legere ait ἐμματούμενος, ἀντὶ τοῦ μασώμενος.

794. Scholiastes: ὅτε ἀπέκαμε κυλιόμενος, τότε ἀνατείνας τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τῆς κεχυμένης (scr. καταχεχυμένης) τοῦ σώματος λιγνύος, εἶδέν με δακρυῤῥοοῦντα. λιγνύος δὲ, τῆς παρακειμένης καὶ περικεχυμένης αὐτὸν φλογώδους νόσου. Veriora haec, quam quod alius Scholiastes scribit: λιγνὺν δὲ τὴν περικεχυμένην τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀχλὺν λέγει ἀπὸ τῆς νόσου. Apte Erfurdtius attulit Schol. Nicandri Alex. 52. λιγνὺς δέ ἐστι κυρίως τὸ καπνῶδες τοῦ πυρός· νῦν δὲ, αὐτὴ ἡ φλόξ· et Hesychium, λιγνύς, φλόξ.

795. Apud Suidam, qui in v. πρόςεδρος hunc et praecedentem versum affert, libri εἶδεν ἐν πολλῷ στρατῷ.

796. Ante Stephanum legebatur κάλει.

799. Fortasse με θὲς scripsisse Sophoclem, adnotavit Wakefieldius. Nihil mutandum. Μέθες est d e p o n e.

πόρθμευσον ὡς τάχιστα, μηδ' αὐτοῦ θάνω.
τοσαῦτ' ἐπισκήψαντος, ἐν μέσῳ σκάφει
θέντες σφε, πρὸς γῆν τήνδ' ἐκέλσαμεν μόλις
βρυχώμενον σπασμοῖσι. καί νιν αὐτίκα
ἢ ζῶντ' ἐσόψεσθ', ἢ τεθνηκότ' ἀρτίως.
τοιαῦτα, μῆτερ, πατρὶ βουλεύσασ' ἐμῷ
καὶ δρῶσ' ἐλήφθης, ὧν σε ποίνιμος Δίκη
τίσαιτ' Ἐρινύς τ'. εἰ θέμις δ', ἐπεύχομαι·
θέμις δ', ἐπεί μοι τὴν θέμιν σὺ προὔβαλες,
πάντων ἄριστον ἄνδρα τῶν ἐπὶ χθονὶ
κτείνασ', ὁποῖον ἄλλον οὐκ ὄψει ποτέ.

ΧΟΡΟΣ.

τί σῖγ' ἀφέρπεις; οὐ κάτοισθ' ὁθούνεκα
ξυνηγορεῖς σιγῶσα τῷ κατηγόρῳ;

---

809. Cod. Ven. omittit *δ'*. Heathio et Wakefieldio placebat, *εἰ θέμις δή, 'πεύχομαι.* Brunckius peius etiam scripsit *εἰ θέμις γ'*, quasi perinde esset, utrum *γὲ* an *μὲν* ponatur.

810. La. Turn. *προὔλαβες.* Scholiastes: *θέμις δέ ἐστιν ἡμᾶς καταρᾶσθαί σοι, ἐπεὶ σὺ προτέρα τὴν θέμιν ἀπέῤῥιψας καὶ παρεῖδες· ἐὰν δὲ προὔλαβες, ἀντὶ τοῦ φθάσασα τὴν θέμιν οὐκ ἐξεδέξω ἕως τι κατὰ τὸ δίκαιον πράξειας.* Neutra interpretatio vera. Hoc dicit: quod si fas est, imprecor tibi ista: est autem fas, quoniam tu mihi hoc fas obtulisti, Herculem necans: h. e. dedisti, ut hoc fas esset. Sophocles apud Stobaeum LXIII, 6. de Venere *εἴ μοι θέμις, θέμις δὲ τἀληθῆ λέγειν, Διὸς τυραννεῖ πνευμόνων.* Eadem dicendi forma Euripides Herc. fur. 141. *εἰ χρή μ', ἐρωτῶ· χρὴ δ', ἐπεί γε δεσπότης ὑμῶν καθέστηχ', ἱστορεῖν ἃ βούλομαι.*

813. Harl. *ἐφέρπεις* et 815. *ἐφέρπειν.*

ΥΛΛΟΣ.

ἐᾶτ' ἀφέρπειν. οὖρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν
αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἑρπούσῃ καλῶς.
ὄγκον γὰρ ἄλλως ὀνόματος τί δεῖ τρέφειν
μητρῷον, ἥτις μηδὲν ὡς τεκοῦσα δρᾷ;
ἀλλ' ἑρπέτω χαίρουσα· τὴν δὲ τέρψιν, ἣν
τῷ 'μῷ δίδωσι πατρί, τὴν δ' αὐτὴ λάβοι.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ ά.

Ἴδ' οἷον, ὦ παῖδες, προςέμιξεν ἄφαρ
τοὔπος τὸ θεοπρόπον ἡμῖν
τᾶς παλαιφάτου προνοίας,

---

816. Edd. veteres καλῶς. E Turnebi editione manavit καλός, sumptum fortasse ex scholio: εἴθε οὖρος καλὸς ἐπιπνεύσαι αὐτῇ ἐπιούσῃ, ἵνα μηκέτι αὐτὴν ἴδοιμι. τροπικῶς δὲ τὸ οὖρος, ὡς ἐπὶ νεώς, ἀντὶ τοῦ οὐριοδρομείτω. Ex MSS. nihil, neque a Brunckio, unde καλὸς dederit, adnotatum. Scholiastae verbis, si quis sobrie iudicat, non effici videbit eum καλὸς scriptum invenisse. Itaque plane nescimus an ullo id in libro inveniatur. Quumque οὖρος iam per se secundum ventum notet, fortius videtur: pulcre illa secundo vento a conspectu meo abeat.

817. Hunc versum cum initio sequentis affert Suidas in v. ὄγκος.

820. Vulgo τήνδ'. Cod. Harl. ταύτην δ'. Vide Buttmannum ad Philoct. 87.

821. Cod. Flor. ad ἴδ' habet ἴθ' suprascriptum. Ad h. v. apte attulit Wakefieldius Hesychii, προςμίξας, προςελθών, et Eurip. Or. 1291. Apte idem comparat Homerum Od. IX, 507. ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέςφαθ' ἱκάνει.

823. Scholiastes: γράφεται παλαιφοίβου, ἵν' ᾖ, τῆς πάλαι μαντευσαμένης. φοιβᾶσθαι γὰρ τὸ μαν-

ἅτ' ἔλακεν, ὁπότε τελεόμηνος ἐκφέροι
δωδέκατος ἄροτος, ἀναδοχὰν τελεῖν πόνων

τείνεσθαι. Facilius credas, qui ita scripserunt, voluisse τᾶς πάλαι Φοίβου προνοίας.

824. Libri ὅτ' ἔλακεν. Quod in antistrophico poeta ὃν τέκετο posuit, quum posset ὃν ἔτεκε, indicio est primam syllabam, ut in sequente versu debere longam esse. Id sentiens Triclinius scripsit ὅ, τ'. Oportebat quod posui ἅτ', i. e. ἥτε, referendum ad προνοίας. Ἐκφέροι, παρέλθῃ. Scholiastes. Recte Musgravius comparat Oed. Col. 1424. ὁρᾷς τὰ τοῦδ' οὖν ὡς ἐς ὀρθὸν ἐκφέρει μαντεύματα.

825. Tricliniani δωδέκατός τ'. Veteres libri omittunt τ'. Erfurdtius, δωδεκάτους ἀρότους, ad τελεόμηνος intelligi volens σελήνη, quod durum est. Moverat eum versus antistrophicus et adnotatio Hesychii, ἀρότους, ἐνιαυτούς. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Etiam grammaticus in Bekkeri Anecdotis I. p. 446, 6. ἀρότους, τοὺς ἐνιαυτούς. οὕτω Σοφοκλῆς. Sed videntur hi negligentius locuti, fortasse quod bis in hac fabula ἄροτος, sed utroque loco numero singulari, annum significat, hic et v. 69. Eustathius p. 811, 26. (733, 23.) ἐκ τοῦ ἀρότου, ὅς οὐ μόνον τὸ ἀροτριᾶν ἔργον δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν παρὰ Σοφοκλεῖ. Omnino sincera est librorum scriptura. Sensum vero, in quo haeserunt interpretes, cogitantes de praedictione, cuius v. 163 ss. et alibi mentio fit, recte explicuit Groddeckius, illud monens oraculum intelligendum esse, de quo Apollodorus II, 4, 12. παραγενόμενος δὲ εἰς Δελφούς, πυνθάνεται τοῦ θεοῦ, ποῦ κατοικήσει. ἡ δὲ Πυθία τότε πρῶτον Ἡρακλέα αὐτὸν προσηγόρευσε· τὸ δὲ πρῶτον Ἀλκείδης προσηγορεύετο· κατοικεῖν δὲ αὐτὸν εἶπεν ἐν Τίρυνθι, Εὐρυσθεῖ λατρεύοντα ἔτη δώδεκα, καὶ τοὺς ἐπιτασσομένους ἄθλους δώδεκα ἐπιτελεῖν· καὶ οὕτω, ἔφη, τῶν ἄθλων συντελεσθέντων, ἀθάνατον αὐτὸν ἔσεσθαι. Nihil tamen impedit, quin, quae Apollodorus Delphico oraculo tribuit, ea So-

τῷ Διὸς αὐτόπαιδι. καὶ τάδ' ὀρθῶς
ἔμπεδα κατουρίζει.
πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσων
ἔτι ποτ' ἔτ' ἐπίπονόν γ' ἔχοι
θανὼν λατρείαν;

ἀντιστροφὴ ά.

εἰ γάρ σφε Κενταύρου φονίᾳ νεφέλᾳ

---

phoclem v. 171. ad Dodonaeum oraculum rettulisse statuamus. Diversum est enim oraculum a praedictione Herculis. Oraculum exacto duodecimi anni labore liberationem ab aerumnis vaticinatum erat: Hercules, quum Trachinem relinqueret, annum et tres menses, usque dum spatium illud XII annorum impleretur, relicuum esse sciens, hunc Deianirae laborum suorum terminum fore praedixerat. Vocabulum *ἀναδοχὰν* male Scholiastes *ἀνάπαυσιν*, *ἀνακωχήν*, *ἄνεσιν* interpretatur. Recte viderunt alii, susceptionem intelligendam esse, i. e. finem impositum iri necessitati labores suscipiendi.

826. Grammaticus in Bekkeri Anecd. I. p. 467, 15. *αὐτόπαιδα. αὐτὸν τρόπῳ τινὶ παῖδα ὄντα. οὕτω Σοφοκλῆς.* Sic etiam Hesychius, sed citatione Sophoclis omissa. Credas haec ad alium locum spectare. Recte Scholiastes, *γνησίῳ παιδί.* Interpp. ad Hesych. et Arnaldum in Var. Coni. p. 417. citavit Schaeferus. Pro *καὶ τάδ'* codd. Flor. Harl. *κατὰ δ'*.

827. *Τὸ κατουρίζειν ῥῆμα τραγικῶς* commemorat Eustath. p. 1452, 46. (Od. 105, 48.)

829. In edd. vett. et codd. Flor. Harl. plene scriptum *ποτέ.* Brunckius post *ἐπίπονον* addidit *γ'*, quod adnotatum video etiam ex cod. Ven. sed is quum sit cum ed. Brunckiana collatus, abesse potius a codice illo *γ'* adnotare voluisse videtur Bekkerus. Erfurdtius ordine verborum parum apte mutato *θανὼν ἔχοι.*

831. Vulgo *φονία νεφέλα,* sed vett. edd. et codd. Flor. Harl. *φοινία.* Cod. Par. *κενταύρῳ φοινίαν νε-*

χρίει δολοποιὸς ἀνάγκα
πλευρὰ προςτακέντος ἰοῦ,
ὃν τέκετο θάνατος, ἔτρεφε δ' αἰόλος δράκων,
ἀέλιον ἕτερον ὅδε γε πῶς ἴδοι πότ' ἄν,

φέλαν. Dativum reposuit Brunckius. Et Scholiastes: *χρίει δὲ τὸ ἱμάτιον τῷ αἵματι ἡ ἀνάγκη τῆς Δηϊανείρας, ἡ μετὰ δόλου τεχνησαμένη. ἠνάγκασται γὰρ ὑπὸ ζήλου τεχνάσασθαι.* Mira commenti sunt etiam recentiores interpretes. *Φονίᾳ νεφέλᾳ*, quod Wakefieldius rete, Huschkius in Analectis crit. p. 139. vestem textilem nimis artificiose interpretabantur, Erfurdtius recte de morte intelligit: sumptum id ex Homerico Il. XVI, 350. Od. IV, 180. *θανάτου μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.* Pindarus Nem. IX, 89. *φόνου νεφέλαν* dixit. Verba sic construenda, *εἰ γὰρ δολοποιὸς ἀνάγκα χρίει σφε πλευρὰ Κενταύρου φονίᾳ νεφέλᾳ, προςτακέντος ἰοῦ.* Nam si eius latera tingit mortifera Centauri nube dolosa inevitabilis machinatio. *Ἀνάγκη* vim omnem notat, quae evitari non potest. Atqui fatale erat, ut periret, qui veneno illo imbueretur. Est autem *δολοποιὸς ἀνάγκα* non de artificio Deianirae, sed de dolo Centauri intelligendum, qui falsa dixerat Deianirae. *Χρίειν* non adducor ut proprie pungere, radere, significare putem, quae Ruhnkenii sententia est ad Tim. p. 104. Est proprie stringere, nobis streichen.

833. Vulgo *πλευρᾷ.* Emendavit Erfurdtius. Male Brunckius commate ante hanc vocem distinxit.

834. Libri *ἔτικε δ'.* *Ἔτρεφε δ'* emendatio est Lobeckii ad Ai. 706.

835. Edd. *πῶς ὅδ' ἂν ἀέλιον ἕτερον ἢ τανῦν ἴδοι.* La. *ἂν ἄλιον.* B. *ἀνάλιον.* Harl. omittit *ἕτερον.* Induxit hic versus Seidlerum, ut *ἀέλιον* aliquando correpta *α* dictum suspicaretur, de vers. dochm. p. 103. Assensi sunt Elmsleius ad Med. 1251. aliique. De Pindaro respondit Seidlero Boeckhius ad Ol. I. init.

δεινοτάτῳ μὲν ἄρθρα προςτετακὼς
ῥάσματι; μελαγχαίτα τ'

Quae perpauca pro ista opinione ex tragicis prolata sunt exempla, aperte corrupta sunt, possuntque facile emendari. Quare in hoc solo versu admissam esse correptionem non credibilius est, quam ἀὴρ prima brevi dictum esse in Electrae v. 87. praesertim quum nihil impediret quin poeta scriberet, πῶς ὅδ' ἔτι φάος ἂν ἕτερον ἢ τανῦν ἴδοι. Accedunt alia. Tanta fuit poetarum in elaborandis numeris diligentia, ut non modo syllabarum mensuras, sed etiam formas vocabulorum in antistrophicis repeterent. Ita si hic in praecedente versu vocem monosyllabam duo verba trium brevium syllabarum sequuntur, quis non veri simillimum existimabit, eo loco quo in stropha est δωδέκατος ἄροτος, hic posita fuisse ἀέλιον ἕτερον? Deinde autem valde displicet ἢ τανῦν, ubi exspectabatur ἢ τὸν νῦν, si quidem huic inutili additamento locus concederetur. Ac profecto vix videtur dubitari posse, quin quum adscriptum ab interprete ἢ τὸν νῦν in textum venisset, metricus aliquis versum pro suo iudicio refinxerit. Qui versus quum non uno modo scriptus esse potuerit, eum praetuli qui minimum a libris recederet. Nam poterat etiam sic, quoniam pronomine non opus est, ἀέλιον ἕτερον ἔτι τίν' ἄν ποτ' εἰςίδοι, aut sine interrogatione, ἀέλιον ἕτερον ἔτι πότ' οὐκ ἂν εἰςίδοι.

836. Recte quidem in libris haec verba, δεινοτάτῳ μὲν ὕδρας προςτετακὼς, uno versu coniuncta sunt, quem tamen quum strophicus logaoedicum esse ostendat, apparet ὕδρας ex interpretatione illatum esse, expulsa alia voce, quam vix dubitari potest ἄρθρα fuisse. Quare hoc restitui.

837. Libri φάσματι, nimis audaci metaphora. Scholiastae verba sic corrigenda: προςκεκολλημένος τῷ ἰῷ τῆς ὕδρας. τοῦτο δὲ καθ' ἑαυτό· αἰτιατικὴν γὰρ ἐπιφέρει. Ἄλλως. προςκεκολλημένος τῷ ἰῷ, ἢ τῷ ὀλέ-

ἄμμιγά νιν αἰκίζει
ὑπόφονα δολιόμυθα κέντρ'
ἐπιζέσαντα.

θρῳ, παρὰ τὸ πεφάσθαι, τὸ πεφονεῦσθαι. Τῷ ὑφάσματι, (ita legisse eum vidit Schneiderus in Lexico v. φάσμα) τουτέστι τῷ ἱματίῳ τῷ κεχρισμένῳ τῷ φαρμάκῳ τῆς ὕδρας, τουτέστι τῇ χολῇ. Mirabili via ex Hesychii immeritam laudem ferentis glossa νῆμα, ὕδωρ, ὕφασμα, quae ad Theocriti Adoniazusas v. 27. pertinet, derivatum νάματι non debebat Wolffius p. 57. probare. Levissima mutatione scripsi ῥάσματι. Duris apud Athenaeum XII. p. 452. C. ῥάσματά τε μύρων ἔπιπτεν ἐπὶ τὴν γῆν. Dein recte vulgo μελαγχαίτα τ', nec debebat Brunckius δ' inferre. B. μελαγχαίτας τ'. V. Ven. μελαγχαίτας θ'.

839. Libri veteres, αἰκίζει Νέσσου θ' ὕπο, φοίνια δολόμυθα. Cod. Ven. Νέσσου θ' ὑποφοίνια δουλόμυθα. Tricliniani, Νέσσου γ' ὕπο δολόμυθα, omisso φοίνια. Unde Brunckius Νέσσου φόνια, omissis θ' ὕπο. Non obscurum est, ad μελαγχαίτα τ' adscriptum fuisse ab interprete Νέσσου θ' ὕπο φόνια etc. Μελαγχαίτα omisso Nessi nomine dixit Sophocles, quia, quum modo praegressa esset mentio Centauri, non erat ambiguum, quem diceret μελαγχαίτην. Δασύστερνον eum supra vocaverat v. 557. et μελαγχαίτην Μίμαντα apte citavit Wakefieldius ex Hesiodi Scuto v. 186. Scholiastes: τοῦ δασυτρίχου. Deinde: δολόμυθα, ὅτι τοῖς δολίοις τοῦ Νέσσου λόγοις ἀπατηθεῖσα τετόλμηκεν. φοίνια δολόμυθα. τὰ δόλια φάρμακα· καὶ γὰρ ἕτερά τινα ἐκέλευσεν αὐτῇ συμμῖξαι τῷ αἵματι, ὡς ὀπίσω εἶπεν, scilicet v. 580. ex prava eius interpretatione. Apertum est ὑποφόνια analogiae repugnare, δολόμυθα autem si scribitur, deesse versui syllabam. Quare ὑπόφονα δολιόμυθα scripsi. Moriturum dicit Herculem, cuius membris inhaereat dirum virus, quemque subinde pungant

στροφὴ β'.

ὧν ἅδ' ἁ τλάμων ἄοκνον
μεγάλαν προςορῶσα δόμοις βλάβαν
νέων ἀϊσσόντων γάμων,
τὰ μὲν οὔτι προςέβαλε, τὰ δ' ἀπ' ἀλλόθροον
γνώμας μολόντα [illegible] ξυναλλαγαῖς

---

fervescentes mortiferi aculei venenatae doloso Centauri suasu vestis.

841. Construenda verba sunt hoc modo, *ὧν τὰ μὲν οὔτι προςέβαλε, τὰ δὲ, ἀπ' ἀλλόθρου γνώμας μολόντα ὀλεθρίαις συναλλαγαῖς, ἦ που ὀλοὰ στένει.* Quam dolosam Nessi orationem misera illa, non cunctanter magnam aedibus imminere perniciem videns, novo instante connubio, partim non intellexit, partim aliunde cognitam funesta conciliatione sane, credo, exitiabiliter affligitur, sane, credo, uberes lacrimas effundit. Nesso enim fidem habens, non intellexit dolum eius: ab Hyllo autem quum accepit, quomodo, quod amori Herculis retinendo fore putaverat, in perniciem eius verterit, cruciari eam coniicit chorus et flere, quod perdiderit Herculem, quem se sibi reconciliaturam speraverat. Cetera in medio posita. Quum enim celerem (id est *ἄοκνον*) instare sibi afflictionem ex pellice animadverteret, non habuit tempus ad reputandum, quid ex tam ambiguo Nessi dono periculi immineret. *Δόμοισι* Triclinii recensio. Codd. Ven. Flor. Harl. et edd. vett. *δόμοις*. Deinde *νέον* cod. Ven. et schol. Rom. in quibus scriptum, *νέον ἀϊσσόντων. νεωστὶ προςβαλλόντων.*

844. *Οὔτι προςέβαλεν. οὐ συνῆκεν.* Scholiastes, recte. vide Dorvill. ad Charit. p. 195. (318. ed. Lips.) Libri *προςέβαλε*, etiam in antistrophico cum Scholiasta *ν* omittentes. *Ἀλλοθρόου*, quod in libris est, in *ἀλλόθρου* mutandum vidit Erfurdtius.

845. Libri veteres *ὀλεθρίαις ξυναλλαγαῖς*. Tricli-

ὀλοᾶ στένει
ἦ που ~~ἄρ' ἀλασταίνει~~,
ἦ που ἀδινῶν χλωρὰν cf Kaibel Elektra p. 147
τέγγει δακρύων ἄχναν.
ἁ δ' ἐρχομένα μοῖρα προφαίνει δολίαν
καὶ μεγάλαν τίν' ἄταν.

---

niani ὀλεθρίαισι ξυναλλαγαῖς. Cod. Ven. ξὺν ἀλλαγαῖς. Explicationem esse ὀλεθρίαισι metrum ostendit. Posui στυγναῖσι.

846. Libri veteres hic et v. seq. ἤπου. Brunckius cum schol. ἦπου. Deinde legebatur ὀλοὰ στένει. C. Fr. G. Arndtius in Quaest. crit. de quibusdam locis Sophoclis p. 5. editis Brandenburgi novi a. 1844. ὀλό' ἀσταίνει. Hesychius: ἀσταινεῖ, δυςπαθεῖ, ἁμαρτάνει, μοχθεῖ. Etym. M. p. 159, 36. ἀσθαίνω, (sic) δυςπαθῶ, ἀδυνατῶ, κακοπαθῶ, μοχθῶ, χαλεπαίνω, ταλαιπωρῶ. Correxi: v. Gaisfordium ad Etym. M. l. c. et Lobeck. Ῥηματ. p. 237.

847. Cod. Ven. hic quoque ὀλοὰ pro ἀδινῶν. Cod. Harl. ἀδινῶς. Eustathius p. 217, 1. (164, 21.) ἰστέον δὲ ὅτι ἐπεὶ τὰ κυρίως θάλλοντα, καὶ ἁπαλά εἰσι, διὰ τοῦτο καὶ τερὲν δάκρυόν που λέγεται τὸ ἁπαλόν. ἐπεὶ δὲ καὶ χλωρά εἰσι τὰ θάλλοντα καὶ ὑγρότητα ἔχει πλείω, διὰ τοῦτο καὶ ὑγρὸν δάκρυον καὶ χλωρὸν ὁ Εὐριπίδης φησί. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις, χλωρὰν ἄχνην δακρύων ἔφη.

849. Scholiastes: ἡ προςδοκωμένη κακομοιρία τοῦ Ἡρακλέους ἐμφαίνει μεγάλην ἑτέραν ἄτην. προςδοκῶσι δὲ ὅτι ἀπολλυμένου Ἡρακλέους αὐτόχειρ ἑαυτῆς γενήσεται. Et ad δολίαν sic: δόλῳ γὰρ αὐτὴν καὶ λάθρα ἀναιρήσει. Longe alienus ab hac sententia fuit poeta. Hoc dicit: sed veniens fatum patefecit dolosam magnamque noxam: i. e. sed evenit, quod in fatis erat, patefactaque est fraus perniciosa Nessi.

851. Addidi τινά, quod non est in libris, motus non solum codicis Veneti scriptura versus antistrophici, usitatam catalexin praebente, sed etiam quod

ἀντιστροφὴ β΄.

ἔῤῥωγεν παγὰ δακρύων·
κέχυται νόσος, ὦ πόποι, οἷον οὐδ᾽
ἀναρσίων Ἡρακλέους
ἀγάκλαυτον ἐπέμολε πάθος οἰκτίσαι.
ἰὼ κελαινὰ λόγχα προμάχου δορός,

---

quum omnino exspectari haec vocula hic videbatur, tum Scholiastam non nudum *μεγάλαν* legisse credibile est, qui scribat, *ἡ προςδοκωμένη κακομοιρία τοῦ Ἡρακλέους ἐκφαίνει μεγάλην ἑτέραν ἄτην. προςδοκῶσι δὲ ὅτι ἀπολλυμένου Ἡρακλέους αὐτόχειρ ἑαυτῆς γενήσεται.*

852. Recte haec Scholiastes de chori lacrimis accipit. Vide ad v. 854.

854. Vulgo *οἷον ἀναρσίων οὔπω ἀγακλειτὸν Ἡρακλέους ἀπέμολε.* B. *Ἡρακλέα.* In Harl. est *ἀγκαλυτὸν.* Edd. Turn. Steph. *Ἡρακλέ᾽ ἐπέμολε πάθος οἰκτίσαι.* Ita etiam Canterus, nisi quod hic *ὥςτ᾽* ante *οἰκτίσαι* inseruit, quem deinde alii secuti sunt. Mira sunt, quae in scholiis leguntur: *ἔῤῥωγε παγὰ δακρύων. ἀντὶ τοῦ, πάρεστιν ἡμῖν δακρύειν, ὡς ἀπὸ πηγῆς κρουνηδόν. ἐκτέταται γὰρ τὸ κακόν, καὶ πανταχοῦ διαβήσεται ἡ κατὰ τὸν Ἡρακλέα συμφορά. ἀπέμολε πάθος. ἀντὶ τοῦ ἀπομόλοι. οἷον οὐδέποτε ἀπὸ τῶν πολεμίων γένοιτο. φεῦ φεῦ, κακὸν φησὶ, γέγονε τῷ Ἡρακλεῖ, οἷον οὐδὲ παρὰ τοῖς πολεμίοις ἀνοίκτιστον σιωπηθήσεται. τὸ γὰρ οὔπω, ἀντὶ τοῦ οὐχί. ἢ οὕτως· οἷον, κακὸν, φημὶ, οὐδέποτε ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συνέβη τῷ Ἡρακλεῖ, τοῦτο ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῷ γεγένηται.* Apertum est, hoc dicere chorum: diffusus est morbus, eheu, quale ne ab hostibus quidem flebile Herculis malum gemendum venit. Patet Sophoclem *ἀγάκλαυτον* scripsisse. Eustathius p. 806, 54. (727, 8.) *καὶ τὸ οἰκτίζειν δὲ, κείμενον παρὰ Σοφοκλεῖ, παθητικῶς ἡ Ἀτθὶς φράζει.*

856. Triclinii recensio, *τοῦ προμάχου δορός.*

ἃ τότε θοὰν νύμφαν
ἄγαγες ἀπ' αἰπεινᾶς
τάνδ' Οἰχαλίας αἰχμᾷ·
ἁ δ' ἀμφίπολος Κύπρις ἄναυδος φανερὰ
τῶνδε φανεῖσα πράκτωρ.

ΧΟΡΟΥ ἡ ά.

Πότερον ἐγὼ μάταιος, ἢ κλύω τινὸς
οἴκτου δι' οἴκων ἀρτίως ὁρμωμένου;

ΧΟΡΟΥ ἡ β'.

τὶ φημί; ά.

Ignorant articulum libri veteres. *Κελαινὴν* vocat *λόγχην* propter funestum belli istius eventum. *Προμάχου* non est *προβεβλημένου*, ut uni e Scholiastis visum, sed notat hastam, quam primores gestant. Id fortasse volebat alius, qui sic scripsit: *τὸ προμάχου ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους ληπτέον, οἷον τοῦ πρὸ πάντων μαχομένου.* Verte: o atra cuspis primoris hastae.

861. *Ἀμφίπολος* recte interpretatur Scholiastes, *ἡ ὑπηρετησαμένη τῷ Ἡρακλεῖ πρὸς τὸν ἔρωτα:* adde not. 21. ad Hesych. p. 306. *Ἄναυδος* in scholiis explicatur per *σιωπωμένη*. Quum adiectum sit *φανερά*, videtur celatum amorem Herculis in mente habuisse: administra Venus clandestino amore manifesta apparuit horum effectrix.

862. Ven. *τῶνδε φανεῖσα πράκτωρ*. Ceteri libri omnes *τῶνδ' ἐφάνη πράκτωρ*. Vide ad v. 851.

865. Edd. vett. *τί φημι*; Qui scripserunt *τί φημί*, gravi accentu notare *τὶ* debebant: non enim quid, sed ecquid significat, idemque est quod *λέγω τι*; in Oed. R. 1475. Sic etiam supra v. 629. *τὶ δῆτ' ἂν ἄλλο γ' ἐννέποις*; Vulgo v. 863—870. choro tribuuntur. Quae ego inter tres primas chori virgines distribui. Brunckius duobus hemichoriis dederat v. 863—865.

ἠχεῖ τις οὐκ ἄσημον, ἀλλὰ δυςτυχῆ
κωκυτὸν εἴσω· καί τι καινίζει στέγη.

ΧΟΡΟΥ ἡ γ΄.

ξύνες δὲ α΄.
τήνδ᾽, ὡς ἀήθης καὶ συνωφρυωμένη
χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς γραῖα σημανοῦσά τι.

ΤΡΟΦΟΣ.

ὦ παῖδες, ὡς ἄρ᾽ ἡμὶν οὐ σμικρῶν κακῶν
ἦρξεν τὸ δῶρον Ἡρακλεῖ τὸ πόμπιμον.

ΧΟΡΟΥ ἡ δ΄.

τί δ᾽, ὦ γεραιὰ, καινοποιηθὲν λέγεις;

ΤΡΟΦΟΣ.

βέβηκε Δηάνειρα τὴν πανυστάτην
ὁδῶν ἁπασῶν ἐξ ἀκινήτου ποδός.

ΧΟΡΟΥ ἡ ε.

οὐ δή ποθ᾽ ὡς θανοῦσα;· β΄.

ΤΡΟΦΟΣ.

πάντ᾽ ἀκήκοας.

---

866. 867. 868—870. Sed facile intelligi potest, totam hanc scenam, quae quadam antistrophica proportione descripta est, ita factam esse, ut singulae deinceps choricae virgines suas partes habeant: quod apprime quadrat in hanc trepidationem, in quam nece Deianirae coniiciuntur. Ac sponte se offerunt quindecim personarum dicta. Ea ergo numeris virginum discernenda putavi. Antistrophica litteris in margine indicavi. Atque observare licet, augescente animi motu perturbari iustas personarum vices. Stetisse autem chorum κατὰ ζυγά, facile animadvertet attentus lector.

869. Cod. Harl. omittit ὡς.

870. Cod. Harl. σημαίνουσά τι.

ΧΟΡΟΥ ἡ ϛ'.

τέθνηκεν ἡ τάλαινα; β'.

ΤΡΟΦΟΣ.

δεύτερον κλύεις.

ΧΟΡΟΥ ἡ ζ'.

τάλαιν' ὀλεθρία; τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φής;

ΤΡΟΦΟΣ.

σχετλίως τὰ πρός γε πρᾶξιν. γ'.

ΧΟΡΟΥ ἡ η'.

εἰπὲ τῷ μόρῳ,
γύναι, ξυντρέχει.

---

878. Ald. et aliae vett. edd. σφιν. Iunt. sec. et Tricliniani σφε.

879. Scholiastes: σχετλιώτατα. σχετλιώτατα ἦλθε πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. τουτέστιν, ὡς ἄν τις ἰδὼν ἢ ἀκούσας σχετλιάσειε τὴν πρᾶξιν. Mirum, unde in istud ἦλθε πρὸς τὴν ἀναίρεσιν inciderit, si habuit quod in libris σχετλιώτατα πρός γε πρᾶξιν, in quo nihil est quod reprehendas, praeter anapaestum in secundo pede. Eum removi σχετλίως τὰ πρός γε πρᾶξιν scribendo. Respondet huic versus 884.

881. Libri veteres sub chori persona: τίς θυμὸς ἢ τίνες νόσοι τάνδ' αἰχμὰν βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε; πῶς ἐμήσατο πρὸς θανάτῳ θάνατον ἀνύσασα μόνα; Tricliniani libri, quos Brunckius secutus est, verba τάνδ' αἰχμὰ βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε, (sic enim habent) nutrici tribuunt, male, ut vel pronomen ostendit, quod non recte in principio poni potuit. In quo genere valde negligentes videas criticos. Prima lex orationis est, ut regulis grammaticis conveniat; secunda, ut rhetoricis; tertia, in poeta quidem, ut poeticis. Poetica dictio non debet repugnare regulis rhetoricis; rhetorica non grammaticis. Sed plerique, si quid grammaticae non adversatur, rectum putant. At hoc

ΤΡΟΦΟΣ.

αὐτὴν διηΐστωσε.

ΧΟΡΟΥ ἡ θ'.

τίς θυμός, ἢ τίνες
νόσοι, τάνδ' αἰχμᾷ
βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε; γ'.

ΧΟΡΟΥ ἡ ι'.

πῶς ἐμήσατο
πρὸς θανάτῳ θάνατον
ἀνύσασα μόνα;

ΤΡΟΦΟΣ.

στονόεντος ἐν τομᾷ σιδάρου.

ΧΟΡΟΥ ἡ ια'.

ἐπεῖδες, ~~εἶδες~~; ὦ ματαία, τάνδ' ὕβριν;

---

minimum est. Nam ordinem verborum eum, quem rhetoricae leges requirunt, nullo modo potest poeta negligere. Quod si attenderis, hanc esse caussam invenias, cur quae hodie a multis carmina scribuntur, plerumque difficilia sint ad intelligendum. Non sunt enim verba eo ordine, quo debent, collocata. Nutrix si haec diceret, non *τάνδε*, sed *αἰχμᾷ* vel *βέλεος* in initio collocare debuisset. Recte haec veteres libri omnia choro tribuunt. *Τίς* ante *θυμὸς* delevi, metro pariter ac sensu iubente. Non enim quae ira, sed irane ad necem sibi inferendam impulerit Deianiram interrogare chorus debet, quia praeter ipsam nemo est, cui potuerit irasci. Deinde verbum singulare *ξυνεῖλε* ostendit, continuari orationem eius, quae de ira interrogaverat. *Αἰχμὰν* mutavi in *αἰχμᾷ*. Alio spectet necesse est, quod Eustathius p. 243, 9. (184, 10.) scribit· *ὅθεν ἡ τραγῳδία τολμήσασα αἰχμὴν βέλεος εἶπε τὴν ὀξύτητα, δι' οὗ Οἰδίπους τετύφλωτο.*

888. Libri *ἐπεῖδες ὦ ματαία.* Trimetro postu-

ΤΡΟΦΟΣ.

ἐπεῖδον, ὡς δὴ πλησία παραστάτις. δ΄.

ΧΟΡΟΥ ἡ ιβ΄.

τίς ἦν; πῶς;

ΧΟΡΟΥ ἡ ιγ΄.

φέρ᾽ εἰπέ.

ΤΡΟΦΟΣ.

αὐτὴ πρὸς αὑτῆς χειροποιεῖται τάδε. δ΄.

ΧΟΡΟΥ ἡ ιδ΄.

τί φωνεῖς;

ΤΡΟΦΟΣ.

σαφηνῆ.

ΧΟΡΟΥ ἡ ιε΄.

ἔτεκεν, ἔτεκεν μεγάλαν
ἁ νέορτος ἅδε νύμφα
δόμοισι τοῖσδ᾽ Ἐρινύν.

ΤΡΟΦΟΣ.

ἄγαν γε· μᾶλλον δ᾽ εἰ παροῦσα πλησία
ἔλευσσες οἷ᾽ ἔδρασε, κάρτ᾽ ἂν ᾤκτισας.

---

lante inserui *εἶδες*, scripsique *μάταιε*, masculina forma, ut v. 863. et alibi.

889. Cod. Harl. *τί* pro *τίς*. In fine huius versus cod. Ven. addit, *τίνα θυμὸν εἶχεν*, quae falsa interpretatio est ad *τίς ἦν* adscripta, quod est *τίς ἦν ἡ ὕβρις*.

891. Cod. Flor. *πρὸς αὐτῆς*. V. ad v. 411.

894. Ald. et Iunt. prima *ἀνέορτος*, quo pertinet Scholiastae adnotatio, *ἀνέορτος δέ, ἀντὶ τοῦ ἡ αἰσχρὰ καὶ ἀπρεπής*. Scholiastes, *ἡ νεωστὶ ἐνταῦθα ὁρμήσασα Ἰόλη*.

897. Libri veteres *ἔλευσσες*. Tricliniani *ἔλευσας*. Tum in Iunt. sec. et Cant. scriptum *οἷ*, quasi adverbium esset.

ΧΟΡΟΣ.

[καὶ ταῦτ' ἔτλη τις χεὶρ γυναικεία κτίσαι;

ΤΡΟΦΟΣ.

δεινῶς γε· πεύσει δ', ὥςτε μαρτυρεῖν ἐμοί.]
ἐπεὶ γὰρ ἦλθε δωμάτων εἴσω μόνη,
καὶ παῖδ' ἐν αὐλαῖς εἶδε κοῖλα δέμνια
στορνύνθ', ὅπως ἄψοῤῥον ἀντῴη πατρί,

---

898. Libri veteres, *καὶ ταῦτ' ἔτλη τὶς χεὶρ γυναικεία κτίσαι*. In edd. Turn. Steph. et aliis omissum *τις*. Eo sive addito sive omisso quid sibi vult *καὶ ταῦτα*? Nam quum nutrix dixisset, multo magis miserta esses, si ipsa vidisses quae fecit, nondum scit chorus, quid illa fecerit, ut quaerere potius, quae illa sint, debeat, quam, quod profecto absurdum est, mirari, quod fecerit, quae qualia sint nescit. Et tamen hoc dicere chorum, non autem quaerere quid illud tam miserabile fecerit Deianira, responsio nutricis docet. Haec qui considerabit, intelliget hos duo versus supplementum esse orationis, quae hiare videbatur, quum v. 900. *παρῆλθε* scriptum esset.

900. Libri *ἐπεὶ παρῆλθε*. Recte quidem, etsi caussa non perspecta, Schaeferus *ἐπεὶ γὰρ ἦλθε*. V. ad v. praec.

901. Scholiastes: *γράφεται κοινά, ἢ τὰ τοῦ θανάτου, ἢ τὰ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἡρακλέους*. Utrumque nemo non videt ineptum esse. *Κοῖλα δέμνια* lectos esse cavos, culcita funibus laxioribus imposita, quo mollius recubet aegrotus, quam Pollux X, 41. *στρωμνὴν βαθεῖαν* dicit, eamque sterni ab Hyllo statim redituro ad excipiendum patrem, qua re monita Deianira festinat necem suam, quivis cui recta mens stat intelliget. Inania commenta doctorum, qui ridere volet, serio depugnantia videat in Wunderi Emendd. p. 111 seqq.

902. Libri veteres *στόρνυνθ'* et *ἀντοίη*. Turn.

κρύψασ' ἑαυτὴν ἔνθα μή τις εἰςίδοι,
'βρυχᾶτο μὲν βωμοῖσι προςπίπτουσ', ὅτι
γένοιτ' ἐρήμη, ''κλαιε δ' ὀργάνων ὅτου
ψαύσειεν, οἷς ἐχρῆτο δειλαία πάρος·
ἄλλῃ δὲ κἄλλῃ δωμάτων στρωφωμένη,
εἴ του φίλων βλέψειεν οἰκετῶν δέμας,
ἔκλαιεν ἡ δύστηνος εἰςορωμένη,
αὐτὴ τὸν αὑτῆς δαίμον' ἀνακαλουμένη, N. B.

στρόννυνθ', errore typographi, ut videtur, pro στρώννυνθ', quod Triclinianorum est. In iisdem recte ἀντώη. Cod. Ven. ἀντεύη. La. ἀντοίη. Ald. ἀντοίη.

904. Vulgo βρυχᾶτο sine coronide et mox κλαῖε.

905. Cod. Harl. ὅπου. Absurdum est, quod unus Scholiastarum scripsit, ἢ τῶν ἐργαλείων οἷς τὸν πέπλον ἔχρισεν. Alius, naturae humanae non ignarus: ὅτε ἥπτετό τινος ἐργαλείου ὧν εἴωθεν μεταχειρίζεσθαι συνόντος αὐτῇ Ἡρακλέους, οἷον ἱστοῦ ἤ τινος τοιούτου, ὠδύρετο, ὡς λοιπὸν καταλιμπάνουσα αὐτά. Ut Medea Apollonii Rhodii III, 813. μνήσατο μὲν τερπνῶν, ὅσ' ἐνὶ ζωοῖσι πέλονται. Post hunc versum Wunderus se primum lacunae signa posuisse vaticinatur. Eidem mox οἰκέτας liberos Deianirae esse asseveranti respondebit Alcestis Euripidea v. 190. πάντες δ' ἔκλαιον οἰκέται κατὰ στέγας, δέσποιναν οἰκτείροντες· ἡ δὲ δεξιὰν προὔτειν' ἑκάστῳ, κοὔτις ἦν οὕτω κακός, ὃν οὐ προςεῖπε καὶ προςεῤῥήθη πάλιν.

908. Vulgo εἴ που. Sed La. B. V. Ven. et Iunt. secunda ac Turnebus in Corrigendis εἴ του, quod probavit etiam Porsonus in Adv.

910. Codd. Iunt. secunda et Tricliniani recte αὐτὴ τὸν αὑτῆς. Aldina, et quae hanc sequuntur, αὐτὴ πρὸς αὑτῆς, librario obversantibus his verbis ex v. 891. Deinde δαίμον' ἀνακαλουμένη inde a Turnebo editum. Ald. et quae hanc expresserunt, ac Iunt. sec. δαίμονα καλουμένη. Unde coniicias δαίμον' ἀγκαλουμένη.

καὶ τὰς δίπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.
ἐπεὶ δὲ τῶνδ' ἔληξεν, ἐξαίφνης σφ' ὁρῶ
τὸν Ἡράκλειον θάλαμον εἰςορμωμένην.
κἀγὼ λαθραῖον ὄμμ' ἐπεσκιασμένη
'φρούρουν· ὁρῶ δὲ τὴν γυναῖκα δεμνίοις
τοῖς Ἡρακλείοις στρωτὰ βάλλουσαν φάρη.
ὅπως δ' ἐτέλεσε τοῦτ', ἐπενθοροῦσ' ἄνω
καθέζετ'· ἐν μέσοισιν εὐναστηρίοις,
καὶ δακρύων ῥήξασα θερμὰ νάματα,

---

911. Scholiastae: *καὶ τὰς ἄπαιδας. ἐπεὶ μηκέτι ἔμελλε παῖδας τίκτειν, ἤτοι σχήσειν. ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐ γενήσονται συνουσίαι πρὸς τὸν Ἡρακλέα εἰς παιδοποιΐαν. Οὐσίας. κοίτας, συνουσίας.* Ut postrema plane repugnant usui, ita omnia illa inepta sunt. De adempta spe liberos ex Hercule procreandi non cogitandum esse, quum tot liberis floreat Deianira, recte monuit Musgravius. Vocabulum *οὐσίαι* aperte de possessoribus cogitari iubet, quumque res ipsa ostendat, metuendum Deianirae ut matri suorum liberorum amanti esse ne illi, alia subole ex Iole nata, partem paternae haereditatis amittant, consequens est scripsisse Sophoclem verbo in novum, ut solet, significatum deflexo, *καὶ τὰς δίπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας*, et duplicium liberorum in posterum futuram rem paternam. Atque Iolen, ut v. 536. dixerat, non virginem adductam esse, sed consuevisse iam cum Hercule putabat. Aliter *δίπαις θρῆνος*, duorum liberorum lamenta, dictum ab Aeschylo Choeph. 332. Apud Hesychium quod legitur, *διπάνας, τοὺς διδύμους γεγενημένους*, fuerunt qui *δίπαιδας* corrigendum censerent, recte forsitan.

913. Cod. Ven. *ἐξορμωμένη*.

915. Vulgo *φρούρουν* sine coronide, ut v. 904.

917. Pro *ἄνω* cod. Par. *ἅμα*.

ἔλεξεν· ὦ λέχη τε καὶ νυμφεῖ' ἐμά,
τὸ λοιπὸν ἤδη χαίρεθ', ὡς ἔμ' οὔποτε
δέξεσθ' ἔτ' ἐν κοίταισι ταῖσδ' εὐνήτριαν.
τοσαῦτα φωνήσασα, συντόνῳ χερὶ
λύει τὸν αὑτῆς πέπλον, ᾗ χρυσήλατος
προὔκειτο μαστῶν περονίς· ἐκ δ' ἐλώπισεν
πλευρὰν ἅπασαν ὠλένην τ' εὐώνυμον.
κἀγὼ δρομαία βᾶσ', ὅσονπερ ἔσθενον,
τῷ παιδὶ φράζω τῆς τεχνωμένης τάδε.
κἀν ᾧ τὸ κεῖσε δεῦρό τ' ἐξορμώμεθα,
ὁρῶμεν αὐτὴν ἀμφιπλῆγι φασγάνῳ
πλευρὰν ὑφ' ἧπαρ καὶ φρένας πεπληγμένην.
ἰδὼν δ' ὁ παῖς ᾤμωξεν. ἔγνω γὰρ τάλας
τοὔργον κατ' ὀργὴν ὡς ἐφάψειεν τόδε,

---

920. Rarius νυμφεῖα de thalamo dictum, exemplis firmavit Wakefieldius. Hic quidem quum λέχη posuerit, nihil impedit quin λέχη καὶ νυμφεῖα nihil aliud quam νυμφικὰ λέχη esse statuas.

924. Libri ᾧ. Wakefieldius ᾗ. Schaeferus οὗ coniicit.

925. Hesychius: ἐξελώπισεν· ἐξεσκύλευσεν, ἐξέδυσεν.

928. Scholiastes: τῷ Ὕλλῳ, τῷ παιδὶ τῆς τοιαῦτα τολμώσης. Musgravius, cui assentitur Schaeferus, τῆς τεχνωμένης cum φράζω construi vult. De sensu facile accedo, modo hunc genitivum cum pronomine τάδε potius, quam cum verbo iungi memineris. Nam plena oratio est aut, φράζω τάδε τῆς αὐτὰ τεχνωμένης, aut τῆς τάδε τεχνωμένης φράζω αὐτά.

933. Mirum in modum fallitur Musgravius, qui ἐφάψειεν pro ἐφάπτοιτο dictum ratus, vertit reprehenderit, τοὔργον τόδε credo de nece Herculi allata accipiens. Non minus erraret, si quis stili Sophoclei immemor, Hyllum putaret iracundia sua effecisse,

ὄψ' ἐκδιδαχθεὶς τῶν κατ' οἶκον, οὕνεκα
ἄκουσα πρὸς τοῦ θηρὸς ἔρξειεν τάδε.
κἀνταῦθ' ὁ παῖς δύστηνος οὔτ' ὀδυρμάτων
ἐλείπετ' οὐδέν, ἀμφί νιν γοώμενος,
οὔτ' ἀμφιπίπτων στόμασιν, ἀλλὰ πλευρόθεν
πλευρὰν παρείς, ἔκειτο πόλλ' ἀναστένων,
ὥς νιν ματαίως αἰτίᾳ βάλοι κακῇ·
κλαίων ὁθούνεκ' ἐκ δυοῖν ἔσοιθ' ἅμα,
πατρός τ' ἐκείνης τ' ὠρφανισμένος βίου.

---

ut Deianira necem sibi inferret. Nam immeritam iram, quam missurum esse re cognita Hyllum sciebat, facile ferre poterat. Ὀργὴν dicit poeta dolorem irascentis sibimet ipsi, ut supra v. 727. ἀλλ' ἀμφὶ τοῖς σφαλεῖσι μὴ 'ξ ἑκουσίας ὀργὴ πέπειρα, et prorsus, ut hic, Iocasta in Oed. R. 1241. ὀργῇ χρωμένη in lecto geniali finem vitae suae facit. Itaque hoc dicit nutrix: intellexit miser, eam ira, quod Herculem perdidisset, hoc facinus molitam esse, i. e. sese interemisse. Viderat hoc iam Scholiastes, qui tamen ὀργὴν ita explicat, ὀργισθεῖσα ἐπὶ τῷ ἠπατῆσθαι παρὰ τοῦ Νέσσου.

936. Ὀδυρμάτων οὐδὲν ἐλείπετο est non minimum lamentabatur, h. e. vehementissime.

938. Insolentius dixit πλευρόθεν pro πλευρᾷ, sed tamen ut solent Graeci admotionem ad aliquem locum ut remotionem efferre: ut si dicas, a latere Deianirae suum inclinavit latus.

940. Nihil aliud est αἰτίᾳ βάλοι, quam ἐμβάλοι, ut v. 916.

941. B. δυεῖν.

942. Wakefieldius coniicit βίον, quem si movit illud Euripidis in Alcest. 403. προλιποῦσα δ' ἀμὸν βίον ὠρφάνισε τλάμων, revocare poterat quem et ipsum citavit Lycophron v. 102. scribens, καὶ τὴν ἄνυμφον πόρτιν ἁρπάσας λύκος δυοῖν πελειαῖν ὀρφα-

τοιαῦτα τἀνθάδ' ἐστίν. ὥστ' εἴ τις δύο
ἢ καὶ πλέους τις ἡμέρας λογίζεται,
μάταιός ἐστιν. οὐ γάρ ἔσθ' ἥ γ' αὔριον,
πρὶν εὖ πάθῃ τις τὴν παροῦσαν ἡμέραν.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ ά.

Πότερα πρότερ' ἐπιστένω,
πότερ' ὀλοὰ περαιτέρω,
δύσκριτ' ἔμοιγε δυστάνῳ.

νισμένην γονῆς. Quodsi quis eum, cui parentes moriuntur, non putat vita parentum orbari, neque exemplo ullo probari posse ita locutum esse quemquam Graecorum, inutiliter molesteque addito βίου substantivo, non videtur legisse in Euripidis Hippolyto v. 799. τέκνων μοι μή τι συλᾶται βίος, aut in Phoenissis 1161. οὐδ' ἀποίσεται βίον τῇ καλλιτόξῳ μητρὶ Μαινάλου κόρῃ, et v. 1272. ἔῤῥει σῶν κασιγνήτων βίος, aut in Medea 1303. ἐμῶν δὲ παίδων ἦλθον ἐκσῶσαι βίον. Defendi poterat Wakefieldii coniectura alio minus vano argumento.

944. Erfurdtius τὰς ἡμέρας dedit, quod etsi recte dictum esset, tamen non opus est, quum τὶς saepius ita repeti soleat. Vide Porson. Addend. ad Hec. p. 103. ed. Lips. qui propter hanc ipsam repetitionem afferri h. l. ab Eustathio p. 801, 1. (719, 12.) adnotavit, πλείους habente, ut La.

947. Membr. cod. Harl. Ald. et qui cum hac faciunt, πότερ' ἂν πότερα ἐπιστένω. Iunt. sec. et schol. Rom. πότερ' ἂν πρότερα ἐπιστένω. Ven. Flor. πότερ' ἂν πότερ'. Turn. πότερα πρότερ' ἐπιστένω. Steph. Cant. et quae hanc sequuntur πότερα πάτερ' ἂν ἐπιστένω.

948. Libri πότερα τέλεα περαιτέρω. Scholiastes: ποῖα χαλεπώτερα καὶ περαιτέρω δεινότητος: quem patet legisse quod posui, ὀλοά.

ἀντιστροφὴ ά.

τὰ μὲν ἔχομεν ὁρᾷν δόμοις,
τὰ δὲ μελόμεν᾽ ἐπ᾽ ἐλπίσιν·
κοινὰ δ᾽ ἔχειν τε καὶ μέλλειν.

στροφὴ β΄.

εἴθ᾽ ἀνεμόεσσά τις
γένοιτ᾽ ἔπουρος ἑστιῶτις αὔρα,
ἥτις μ᾽ ἀποικίσειεν ἐκ τόπων, ὅπως
τὸν Ζηνὸς ἄλκιμον γόνον
μὴ ταρβαλέα θάνοιμι
μοῦνον εἰςιδοῦσ᾽ ἄφαρ·

950. 951. Libri τάδε μὲν et τάδε δὲ μέλλομεν, nisi quod Ven. in posteriore versu τὰ pro τάδε. Μέλλομεν Erfurdtius ex mea emendatione, distinctis strophis, (nam primi sex versus antea pro proodo habebantur) in μελόμεν᾽ mutavit. Id autem non tantum metri, sed etiam sententiae caussa faciendum erat. Nihil enim putidius foret, quam illud, κοινὰ δ᾽ ἔχειν τε καὶ μέλλειν, si eadem praecessisset horum verborum distinctio. Erfurdtius etiam μένομεν scribi posse adnotaverat, quod recepit Wunderus. Scholiastes: τὰ μὲν κατὰ τὴν Δηϊάνειραν ἔξεστι θεωρεῖν ἐν τῷ οἴκῳ· τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἡρακλέα ἐκδεχόμεθα· κοινὰ δέ ἐστιν τὰ ἀμφοτέρων κακά· καὶ τὰ μὲν ἔχομεν, τὰ δὲ μέλλομεν.

952. Cod. Harl. τ᾽ pro δ᾽, omittens τε.

954. Erfurdtius scripsit ἄπουρος, ex Oed. R. 194. ubi hae formae variant. Quod libri habent, Scholiastes οὔριος interpretatur.

956. Codd. Ven. Flor. Harl. edd. vett. τὸν Διός. Tricliniani et, ut Gaisfordius coniecit, La. τὸν Ζηνός.

957. Coniungenda sunt ταρβαλέα θάνοιμι, prae metu moriar, ut apud oratores δέει τεθνάναι.

958. Musgravius et Groddeckius μοῦνον pro adverbio habent, et coniungunt cum εἰςιδοῦσα, alter dumtaxat, alter dummodo interpretans. Poterat

ἐπεὶ ἐν δυςαπαλλάκτοις ὀδύναις
χωρεῖν πρόδομον λέγουσιν
ἄσπετόν τι θαῦμα.
ἀντιστροφὴ β'.
ἀγχοῦ δ' ἄρα κοὐ μακρὰν
προὔκλαιον, ὀξύφωνος ὡς ἀηδών.

Sophocles *μαυρὸν* scribere: sed credibilius est eum *μανὸν* scripsisse, quod grammatici *ἀραιόν*, *ἀσθενές* interpretantur. Id cur producto potius quam correpto *α* fuerit, exposuit G. Dindorfius in praefatione Poetarum minorum Gaisfordii p. VI. Ita enim haec procedunt: utra magis gemam, nescio. Deianira mortua est: Herculem morti proximum audimus: quem utinam effugere possim ne mox aridum videam.

960. In cod. Ven. desunt v. 960—1000. Membr. edd. vett. Steph. Cant. *πρὸ δόμων*. Cod. Flor. *πρὸ δώμων*. Cod. T. *πρὸς δῶμα*. B. *πρὸς δόμων*. Turn. *πρὸ δῶμα*, notato in margine *δόμον*. Brunckius cum duobus codd. *πρὸς δόμον*. Scholiastes: *χωρεῖν πρὸ δόμων λέγουσι. λέγουσί τι παμμέγεθες κακὸν πλησίον που τῆς οἰκίας χωρεῖν.* Scripsi *πρόδομον*. Dicit *πρόδομον θαῦμα*, ut Aeschylus apud Scholiastam Theocriti II, 36. *δέσποιν' Ἑκάτη τῶν βασιλείων πρόδομος μελάθρων*. Sic Blomfieldius in Glossar. Sept. ad Theb. 196. aliique correxerunt, quod *πρόδρομος* etiam apud Aristidem T. 1. p. 27. scriptum erat. Fluctuat scriptura etiam in Phoenissis v. 303. ubi praeferam *πρόδομος*.

963. Libri veteres *προὔκλαιον*. Tricliniani *ἔκλαιον*. Scholiastes: *προὔκλαιον ὀξύφωνος. ἀντὶ τοῦ προκλαίουσιν. ὁ χορὸς αἰσθάνεται τοῦ Ἡρακλέους πλησίον φερομένου, καὶ πλῆθος θρηνούντων ἐπακολουθούντων αὐτῷ.* Male, quod docet *ἄψοφος βάσις*. Brunckius recte ad sensum, sed minus accurate vertit: at vero propinqui mali nec longe dis-

ξένων γὰρ ἐξόμιλος ἥδε τις βάσις.
πᾷ δ' αὖ φορεῖ νιν; ὡς φίλου
προκηδομένα βραδεῖαν
ἄψοφον φέρει βάσιν.
ἒε αἶ· ὅδ' ἀναύδατος φέρεται.

---

siti metu iamdudum ploro, canora velut luscinia. Breviter dicit ἀγχοῦ κοὐ μακρὰν pro ἀγχοῦ ὄντα. Propinqua ergo, inquit, nec remota flebam. Videns enim appropinquantem Herculem, quae modo questa esset, iam prope adesse dicit.

964. In fine huius versus addunt codd. et vett. edd. ξένοι, quae videtur παρεπιγραφὴ esse. Ex Harl. ξένοι adnotatum pro ξένων. Ἐξόμιλος non puto esse insueta; ut H. Stephano aliisque placet, sed ut ἐξομιλεῖν est egredi e domo sua in coetum. (Eurip. Iph. Aul. 735. οὐ καλὸν, ἐν ὄχλῳ σ' ἐξομιλεῖσθαι στρατοῦ) ita ξένων ἐξόμιλος βάσις est a peregrinis egressa turba.

965. Tricliniani πᾶς δ' αὖ. Cod. Harl. πᾷ δ' αὖ φρονεῖ. Scholiastes, ποῦ φορεῖ καὶ φέρει αὐτὸν ὁ ὅμιλος; immo quo autem eum modo portant? h. e. quam caute. Propterea φορεῖ dixit, non φέρει.

966. Veteres libri et A. προκηδομένα. La. et duo alii codd. Brunckii et Iunt. sec. προκηδομέναν. Tricliniani προςκηδομέναν. Scholiastes ποῦ, φησὶ, καὶ καὶ φέρει αὐτὸν ὁ ὅμιλος; ὡς γὰρ ὑπὲρ φίλου κηδομένην, ἄψοφον φέρει τὴν βάσιν. Dein libri βαρεῖαν, quod correxi. Scripturae varietates adducant fortasse aliquem, ut coniiciat: πᾶς δ' αὖ φρονεῖ νιν ὡς φίλου προκηδομέναν βραδεῖαν ἄψοφον φέρειν βάσιν.

968. Vulgo quater αἶ vel αἰ. Ter Brunckius. Posui ἒε αἶ. Ἄναυδος, quae librorum lectio est, in ἀναύδατος meo monitu mutavit Erfurdtius, afferens Nicandr. Alex. 560. et Epigr. apud Suid. in ἀγλωττία. Pro ὅδ' Schaeferus scribi volebat ὁ δ', et v. 1009. ἡ δ'. At nemo v. 1030. τὸ δὲ scribi iussit. Alia ratio

τί χρή, φθίμενόν νιν ἢ καθ'
ὕπνον ὄντα κρῖναι;

ΥΛΛΟΣ.

προῳδός.

Ὤ μοι ἐγὼ σοῦ, πάτερ, ὤ μοι ἐγὼ
μέλεος, τί πάθω;
τί δὲ μήσομαι, ὦ πάτερ; οἴμοι.

---

est v. 987. ubi additum adiectivum μιαρά, si ἥδε scripsisset, ἥδε ἡ μιαρὰ dicendum fuisse ostendit. Vidit hoc Seidlerus de verss. dochm. p. 314.

969. Libri, τί χρή, θανόντα νιν ἢ καθ' ὕπνον ὄντα κρῖναι. Ingeniose Bothius θάνατον, ut ad id quoque κατὰ referatur: sed vereor ne κατὰ θάνατον εἶναι dici non potuerit. Wunderus oblitus videtur stili non solum Sophoclei, sed tragici, quum in strophico versu δόμονδε posuit. Οἴκαδε illi, non δόμονδε neque οἰκόνδε aut πόλινδε dixerunt. Ego hic φθίμενον posui.

971. Vulgo ὤ μοι ἐγώ σου hic et iterum deinceps. Delendum fuisse alterum σοῦ, et ante οἴμοι excidisse ὦ πάτερ, metra indicant. Ita correxi. De antistrophica ratione ex parte dixerunt Seidlerus de verss. dochm. p. 194. et 352. et in epistola ad Lobeckium huius Aiaci addita p. 443 sq. atque ad Troad. v. 175. et Passovius, v. eius Opuscula p. 136 seqq. Constat carmen ex duabus partibus, quarum prior post tres versus, qui proodi loco sunt, duo alternatim sibi respondentia anapaestorum systemata continent; altera pars autem, quae et ipsa proodi instar anapaestos, mesodi loco autem versus heroicos habet, ex quattuor stropharum paribus alia lege accurate inter se respondentibus est composita: πρ. α'. β'. α'. β'. πρ. γ'. δ'. ε'. γ'. μεσ. ϛ'. δ'. ε'. ϛ'.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

σύστημα ά.

σίγα,
σίγα, τέκνον, μὴ κινήσῃς
ἀγρίαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος.
ζῇ γὰρ προπετής. ἀλλ' ἴσχε δακὼν
στόμα σόν.

ΥΛΛΟΣ.

πῶς φῄς, γέρον; ἦ ζῇ;

ΠΡΕΣΒΥΣ.

σύστημα β'.

οὐ μὴ 'ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον,
κἀκκινήσεις, κἀναστήσεις
φοιτάδα δεινὴν νόσον, ὦ τέκνον.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ'
ἔπι μοι μελέῳ

---

974. Semel in libris scriptum *σίγα* iteravi metrorum indicio.

975. Recte Scholiastes *ὠμόφρονος* explicat, *ἐκ τῶν ὀδυνῶν ἠγριωμένου*.

976. Scholiastes: *προπετής, εἰς τὸν θάνατον προνενευκώς· ἢ παρειμένος εἰς τὴν γῆν πεσών· ἢ ἐπὶ πρόσωπον κοιμώμενος· ἢ καὶ μόνον κείμενος.* Postremum vero proximum. Vivit enim sopitus. Nam hoc dicit, sopitum illum iacere, sed vivere.

977. Tricliniani *ὦ γέρον*.

978. Vulgata erat, *οὐ μὴ 'ξεγείρῃς τὸν ὕπνῳ κάτοχον, κἀκκινήσῃς, κἀναστήσῃς*. Emendavit Dawesius in Misc. cr. p. 223. (398. ed. Kidd.)

βάρος ἄπλετον ἐμμέμονεν φρήν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἀντισύστημα ά.

ὦ Ζεῦ,
ποῖ γᾶς ἥκω; παρὰ τοῖσι βροτῶν
κεῖμαι πεπονημένος ἀλλήκτοις
ὀδύναις; οἴ μοί μοι ἐγὼ τλάμων·
ἣ δ' αὖ μιαρὰ βρύκει. φεῦ.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

ἀντισύστημα β'.

ἆρ' ἐξῄδης, ὅσον ἦν κέρδος
σιγῇ κεύθειν, καὶ μὴ σκεδάσαι
τῷδ' ἀπὸ κρατὸς βλεφάρων θ' ὕπνον;

ΥΛΛΟΣ.

οὐ
γὰρ ἔχω πῶς ἂν
στέρξαιμι κακὸν τόδε λεύσσων.

---

982. Erfurdtius *ἐμμέμονεν* pro *ἐμμέμονε.* Scholiastes: *ἀλλ' ἐνθουσιᾷ μοι τῷ μελέῳ ἡ φρὴν διὰ τὸ ἄπλετον βάρος· ἐν ἐπιθυμίᾳ, φησίν, ἔχω τὸ βάρος καὶ σιωπᾶν οὐ δύναμαι.* Passovius *ἐπί μοι μελέῳ* iungi ut v. 995., et *βάρος ἄπλετον* nominativum esse volebat. Immo est accusativus: fervet mihi animus in immensum pondus doloris. Recte enim Billerbeckius *ἐπὶ βάρος* iunxit.

986. Brunckius geminavit *μοι*, semel in libris scriptum.

987. Libri veteres *ἥδ'*. Recentiores cum Triclinianis *ἡ δ'*. Vide ad v. 968. Ceterum recte Scholiastes *νόσος* intelligit.

988. Tricliniani *ἐξῄδεις*.

992. Brunckius ex Valckenarii coniectura ad Hipp. 874. dedit *στέξαιμι*, quod recepit Erfurdtius.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

προῳδός.

ὦ Κηναία κρηπὶς βωμῶν,

Non opus erat mutari librorum scripturam, quam recte explicat Scholiastes, ἀδυνάτως ἔχω καρτερεῖν ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ.

993. Libri ὦ Κηναία κρηπὶς βωμῶν ἱερῶν, οἵαν ἀνθ' οἵων θυμάτων ἐπί μοι μελέῳ χάριν ἠνύσω, nisi quod Tricliniani νῦν post οἵαν inserunt. Brunckius θυμάτων mutavit in θυσιῶν, et pro ἠνύσω scripsit ἤνυσας. Scholiastae: ὦ Κηναία κρηπίς. τὸ ἔδαφος. περιφραστικῶς δέ, ἀντὶ τοῦ ὦ Κήναιον. μέμφεται δὲ τῷ τόπῳ, ὅτι οὐκ ἐπὶ αἰσίοις αὐτῷ γέγονε τὰ ἐκεῖ θύματα. οἵαν οὖν φησὶ χάριν ἀπὸ τῶν θυμάτων διεπράξω. Apparet, Scholiastam ἠνύσω tueri. Heindorfius ad Platon. Phaedon. p. 62. reprehendit Brunckium ut immemorem eorum, quae de verbo ἀνύσασθαι scripsisset ad Eurip. Bacch. 131. conferrique iubet Valcken. ad Adoniaz. 16. At tantum abest, ut istorum ille immemor fuerit, ut potius propter ea ipsa scripserit ἤνυσας. Nam si sensus est, quam mihi pro tantis sacris gratiam rettulisti, debuit ita scribi. Itaque ostendere potius debebat Heindorfius, recte hic ἠνύσω dictum esse. Nemo haesit in verbis βωμῶν ἱερῶν. At ut casu factum sit, tragici ut nusquam, quod meminerim, βωμοὺς dicant ἱερούς, hic etiam positura verborum alia est, quam debebat. Quare ego quidem post βωμῶν interpungendum, ἱερῶν autem cum οἵων coniungendum putavi, deletis ἀνθ' et θυμάτων, quorum ἀντὶ non videtur Scholiastes habuisse, θυμάτων autem interpretatio est vocabuli ἱερῶν, ut apud Scholiasten secundum Aeschyli ad Sept. c. Th. 183. Eadem ratio corrigendi etiam Seidlero in mentem venit. La. ἠνύσω Ζεῦ, ad ω supra scripto ὦ. Inde apparet, neglecto compendio, quo ας ad σ superscriptum fuerat, ἠνύσω illatum esse.

ἱερῶν οἵαν οἵων ἐπί μοι
μελέῳ χάριν ἤνυσας, (ὦ Ζεῦ·
οἵαν μ' ἄρ' ἔθου λώβαν, οἵαν)
ἣν μή ποτ' ἐγὼ προςιδεῖν ὁ τάλας
ὤφελον ὄσσοις, τόδ' ἀκήλητον
μανίας ἄνθος
καταδερχθῆναι * * *
τίς γὰρ ἀοιδός, τίς ὁ χειροτέχνης

---

996. Libri recte *ὦ Ζεῦ* sequentibus iungunt. Wunderus recte quidem vidit *ἣν μή ποτ' ἐγὼ προςιδεῖν ὤφελον* ad *κρηπὶς* referri, sed delendo transponendoque ita ordinem sententiarum perturbavit, ut indicata signis parenthesi res confecta videatur.

1000. Valckenarius in Diatriba de fr. Eur. p. 179. ut solet recondita captare, quum ex satyrica quadam Sophoclis fabula afferatur *ἄλυπον ἀνίας ἄνθος* de vino dictum, ibi *μανίας*, hic *ἀνίας* sibi praeplacere ait. Deinde libri omnes et Scholiastes *καταδερχθῆναι*. Erfurdtius olim coniectura dedit *καταδερχθείς*. *Καταδερχθῆν* vero Sophocles non magis quam Aeschylus *χριμφθῆν* scripsit. Sive participium sive infinitivus scribitur, bis idem dici apparet. At propterea non eiicienda sunt verba sanissima, sed integranda potius omissis. Scripsisse videtur, *τόδ' ἀκήλητον μανίας ἄνθος καταδερχθῆναί τινι θνητῶν.*

1001. Male Erfurdtius delevit articulum. Incipit poeta, ut si dicturus sit, *τίς ἀοιδὸς κατακηλήσει*, tum mutata structura pergit, *τίς ὁ χειροτέχνης ἰατορίας, ὃς κατακηλήσει. Χειροτέχνης* non puto, ut volunt, proprie de chirurgo dictum, sed oppositum *ἀοιδῷ*, qui, non ut ille verbis, sed facto medelam afferat. Est is autem minime omnium palpator magneticus, ut Passovio videbatur, sed vere chirurgus, cuius quomodo ille nullum hic usum esse pu-

ἰατορίας, ὃς τήνδ' ἄτην
χωρὶς Ζηνὸς κατακηλήσει,
θαῦμ' ἣν πόῤῥωθεν ἰδοίμην;
στροφὴ γ'.
ἐέ,
ἐᾶτέ μ', ἐᾶτέ με δύςμορον ὕστατον,

---

tet, ego non video. Quidni enim exulceratum veneno corpus illitis medicamentis allevetur, quibus ante omnia vestem, quae membris agglutinata inhaerebat, resolvi opus erat?

1002. *Χωρὶς Ζηνός* non, ut Scholiastes, *εἰ μὴ ὁ Ζεὺς βούλοιτο*, sed sic potius, ut ab solo Iove se sanari posse dicat. Monuit Schaeferus ad Dionys. de comp. verb. p. 293. Wunderum, qui se primum haec duo verba delevisse ait, ne alter sequatur fortasse cautum erit illa parenthesi quam ad v. 996. indicavi.

1003. Libri, signo interrogationis in fine praecedentis versus posito, *θαῦμ' ἂν πόῤῥωθεν ἰδοίμην*. Tricliniani *ἰδοίμαν*. La. *ἰδοίμ' ἂν* (sic), suprascripto *η*. Scholiastes: *ἥδιστα ἂν καὶ εἰ μακρόθεν μεταπέμψαιτό τις τὸν θεραπεύσοντα, μεταπεμψαμένων ὑμῶν*. Triclinius: *ἥδιστα ἂν φησὶ θεασαίμην, εἰ μακρόθεν τὸν θεραπεύσοντα μεταπέμψαιτό τις ὑμῶν*. Tam languidum quid non posuit Sophocles. Coniunxi haec verba cum praegressis, *ἄν*, quod *ἂν* fuerat, in *ἣν* mutato: quam utinam ut miraculum procul adspiciam. Sic in Philoct. 454. *τὸ λοιπὸν ἤδη τηλόθεν τό τ' Ἴλιον καὶ τοὺς Ἀτρείδας εἰςορῶν φυλάξομαι*.

1005. Libri veteres *ἐᾶτέ μ', ἐᾶτέ 'με δύςμορον εὐνάσαι*. La. et Flor. hic et v. seq. *εὐνᾶσαι*. Ad *δύςμορον* in La. adnotatum *γρ. ὕστατον*. Ad *εὐνάσαι* Scholiastes, *ἢ τὸ καθευδῆσαι ἢ τὸ ἀποθανεῖν*, inepte. *Εὐνᾶσθαι* dixit in Oed. Col. 1571. Ut hos versus scripsi, constituit eos etiam Wunderus. Cod.

ἐᾶθ' ὕστατον εὐνᾶσθαι.

στροφὴ δ'.

πᾷ, πᾷ μου ψαύεις; ποῖ κλίνεις;
ἀπολεῖς μ', ἀπολεῖς.
ἀνατέτροφας ὅ τι καὶ μύσῃ.

στροφὴ ε'.

ἧπταί μου, τοτοτοῖ. ἡ δ' αὖθ' ἕρπει. πόθεν [dactyl.]
ἔστ', ὦ

Flor. omittit μ'. Tricliniani semel tantum ἐᾶτέ μ'. Primum ἐᾶτε disyllabum est.

1006. Libri ἐᾶτέ με δύστανον εὐνάσαι. Omisit hunc versum Brunckius cum cod. T.

1007. Libri πᾷ μου ψαύεις; ποῖ κλίνεις. Veri simillimam integrandi metri rationem duxi cum Seidlero πᾷ geminare.

1009. Libri ἀντέτροφας. Erfurdtius recte ἀνατέτροφας. Scholiastes: ὅ τι ἂν ἡσυχάσῃ τοῦ κακοῦ τούτου, πάλιν κινήσας ἀνέτρεψας. οἷον ὅ τι ἂν τῶν ὀδυνῶν παύσῃ, τοῦτο διήγειρας.

1010. Edd. vett. et pro varia lectione membranae, ἧπταί μου τοῦτό τοι. ἥδ' αὖθ' ἕρπει. πόθεν ἔστ' ὦ. Pro τοῦτό τοι Harl. et membranae in textu τοτοτοῖ, quod merito probavit Seidlerus. Tricliniani foede haec interpretamentis interpolata exhibent: ἧπταί μου νόσος. ἡ δ' αὖθ' ἕρπει. ποῦ πόθεν ἔστ' ὦ. Sed ἡ δ' etiam Schaeferus. Vide ad v. 968. Porro Scholiastes: οὐ πρὸς τοὺς φέροντάς φησιν, ἀλλὰ πρὸς πάντας τοὺς εὐεργετηθέντας ὑπ' αὐτοῦ. ποῦ φησὶν ἄρα ἐστέ, ὦ πάντων Ἑλλήνων ἀδικώτατοι, τουτέστιν ἀχαριστότατοι, οὓς ἐγὼ πῇ μὲν κατὰ θάλατταν, πῇ δὲ ἐν γῇ ἔσωζον, καὶ πάντα τόπον καθαίρων ὑπὲρ σωτηρίας ἐκείνων ἐγγὺς θανάτου ἐγενόμην. τὴν δὲ ἐκ τόπου σχέσιν εἶπεν ἀντὶ τῆς ἐν τόπῳ, ὡς σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, ἀντὶ τοῦ σχεδόν. Facilior foret constructio, si οἷς pro οὓς legeretur. Sed ma-

πάντων Ἑλλάνων ἀδικώτατοι ἀνέρες, οὓς δὴ
πολλὰ μὲν ἐν πόντῳ, κατά τε δρία πάντα καθαίρων,
ὠλεκόμαν ὁ τάλας; καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι
οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει;

ἀντιστροφὴ γ΄.

ἒ ἔ,
οὐδ' ἀπαράξαι κρᾶτα βίου θέλει

---

luit insolentius dicere *οὓς καθαίρων*, verbo utens magis ad proxime praecedens *δρία* accommodato, ut infra v. 1061. dicit *γαῖαν καθαίρων*. *Πόθεν* non magis, quam alia similia, pro *ποῦ* dictum, sed semper Graeci, quum permutare talia videntur, aut attractione utuntur (v. Electr. 137. et Seidlerus ad Iphig. in Taur. 113.), aut aliam habent idoneam rationem. Homeri illud, *σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη*, proprie est non longe ab eo constitit Minerva. Hic quum dictum est *πόθεν ἔστε*, sic est intelligendum, unde mihi auxilio adestis? quia nullo ex loco quisquam adest. Quod *Ἑλλάνων*, non *ἀνθρώπων* dixit, haec caussa est, quod minus aegre ferendum erat, si barbari, quam si ingratifici Argivi, inanes Graii, immemores benefici non opitulatum venirent.

1014. Seidlerus dedit *οὐδ' ἔγχος*, non de industria, ut videtur. Deinde edd. et plerique codd. *ἀποτρέψει*. B. *ἀναστρέψει*. T. *ἀνστρέψει*. Scholiastes: *οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος. λείπει, προςαγαγών, ἀπαλλάξει με τοῦ ζῆν.* Brunckius edidit *ἐπιτρέψει*, quod est in Vat., admovebit, recte.

1016. Groddeckius *βίου* pro ipso Hercule dictum putat, citans Casaubonum ad Athen. XV. p. 675. D. qui *βίον* de ipsis viventibus dici ostenderit. Vero de viventibus, quatenus vita, qualis agi solet, intelli-

μολὼν τοῦ στυγεροῦ; φεῦ, φεῦ.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

μεσῳδός.

ὦ παῖ, τοῦδ' ἀνδρὸς τοὔργον τόδε μεῖζον ἀνήκει,
ἢ κατ' ἐμὰν ῥώμαν· σὺ δὲ σύλλαβε. σοί τε γὰρ ὄμμα
ἓν πλέον ἢ δι' ἐμοῦ σώζειν.

ΥΛΛΟΣ.

ψαύω μὲν ἔγωγε·

---

gitur. At id ab hoc loco alienissimum est. Nihil aliud dicit poeta, quam caput e vita tollere.

1018. Vulgo iunguntur, ὦ παῖ τοῦδ' ἀνδρός. At non apparet, quid hoc ad rem conferat. Quare cum Wakefieldio post ὦ παῖ distinxi. Posset quis τοῦδ' ἀνδρὸς pro ἐμοῦ dictum existimare, quamquam sequatur ἢ κατ' ἐμὰν ῥώμαν. Sed praestat de Hercule intelligi.

1019. Pro ῥώμαν cod. Harl. ὤμαν. Schaeferus: „σοί τε γάρ. i. e. καὶ γάρ σοί. V. not. ad Dionys. Halic. de compos. verb. p. 409." Nempe ut Latini namque dicunt. Τε illud non copulat, sed lenius affirmat quam τοί, unde natum est, ut Germanice per ja vel wohl exprimi possit. Non debebat autem Erfurdtius Wakefieldii coniecturam οἶμα recipere.

1020. Libri ἔμπλεον praeter B. T. in quibus ἔμπλεων. Scholiastes: σὺ γὰρ νέος εἶ καὶ ὀξύτερόν σοι τὸ ὄμμα πρὸς τὸ σώζειν τὸν πατέρα μᾶλλον ἢ δι' ἐμοῦ. Videtur hic non vocabulum, sed sententiam interpretari. Conieceram olim ἔμπεδον. Nunc ausus sum ἓν πλέον scribere, etsi non habeo exemplum quo ἓν pro ἔνεστι, quod in tali positura verborum ἔνι dici solet, confirmem.

λαθίπονον δ' ὀδύναν οὔτ' ἔνδοθεν οὔτε θύραθεν
ἔστι μοι ἐξανύσαι δι' ὅτου. τοιαῦτα νέμει Ζεύς.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

στροφὴ ς΄.

παῖ, παῖ, ποῦ πότ' εἶ;
τᾷδέ με, τᾷδέ με πρόςλαβε κουφίσας.
ἒ ἔ, ἰὼ δαῖμον.

ἀντιστροφὴ δ΄.

θρώσκει δ' αὖ, θρώσκει δειλαία

1021. Brunckius ex cod. B. *οὔτ' ἔνδοθεν οὔτε θύραθεν ἔστι μοι ἐξανύσαι βιότου*. A. cum edd. *οὔτε θύραζ' ἔνεστί μοι*. Sed ed. Cant. *θύραζε ἔστι μοι*. Cod. Flor. *οὔτ' ἔνδον* (sic) *οὔτε θύραζ' ἔνεστί μοι*. Sic etiam La. sed ad ζ superscripto θ. Scholiastes: *λείπει φάρμακον· τὴν ὀδύναν τοῦ βίου αὐτοῦ τὴν λαθίπονον ἐξανύσαι οὐ δύναμαι, οὔτε ἀπ' ἐμαυτοῦ οὔτε ἀπό τινος τῶν ξένων δύναμαι ἐξανύσαι. ἴσθι δέ, φησίν, ὅτι τὴν λαθίπονον ἴασιν τῶν ὀδυνῶν οὔτε δι' ἐμαυτοῦ* (legitur *διὰ στόματος*) *οὔτε ἔξωθεν προςάπτειν δύναμαι. οὐκ οἶδα γάρ. τοιαῦτα γὰρ ἀλγήματα δίδωσιν ὁ Ζεύς*. Non inspectis scholiis Musgravius *ὀδυνᾶν* et *βίοτον* coniecerat, plana quidem, sed parum apta sententia. Non enim de vita doloribus liberanda, sed de statu vacuo doloribus sermo est. Praeterea genitivum *βιότου* et libri omnes et scholia tuentur. Quare servato *ὀδύναν* posui *δι' ὅτου*, quod referatur ad praegressum *δι' ἐμοῦ*. Dicit hoc: *οὔτ' ἔνδοθέν ἐστί μοι οὔτε θύραθεν δι' ὅτου ἐξανύσαι τὴν ὀδύνην λαθίπονον*. Eodem modo in Aiace dictum v. 711. *Αἴας λαθίπονος πάλιν*, h. e. sanatus.

1024. Vulgo *ὦ παῖ παῖ*. Cod. Flor. *ὦ παῖ, ὦ παῖ*. Seidlerus *ὦ παῖ*, deleto altero *παῖ*. Mihi *ὦ* potius delendum videbatur.

1026. Vulgo bis *ἰώ*. Alterum delevi cum Seidlero. Libri *δαῖμον*.

διολοῦσ' ἡμᾶς
ἀποτίβατος ἀγρία νόσος.

ἀντιστροφὴ ε΄.

ὦ Παλλάς, τόδε μ' αὖ λωβᾶται. ἰὼ παῖ, ἰώ, τὸν
φύσαντ' οἰκτείρας, ἀνεπίφθονον εἴρυσον ἔγχος,
παῖσον ἐμᾶς ὑπὸ κλῇδος· ἀκοῦ δ' ἄχος, ᾧ μ' ἐχόλωσεν
σὰ μάτηρ ἄθεος, τὰν ὧδ' ἐπίδοιμι πεσοῦσαν
αὔτως, ὧδ' αὔτως, ὥς μ' ὤλεσεν. ὦ γλυκὺς Ἅιδας,

1029. Vulgo ἰὼ Παλλὰς et ἰὼ παῖ, τὸν φύσαντ'. Erfurdtius ex mea coniectura ἰὼ παῖ, ἰώ, τὸν φύσαντ'. Seidlerus, ἰὼ παῖ, παῖ, τὸν. Poterit lacuna etiam ita expleri, ἰώ· σὺ δέ, παῖ, τόν. Pro τόδε μ' αὖ cod. Flor. τόδ' αὖ. Qui meliores numeros dare volebat, G. Dindorfius, docere debebat φύτορα prima correpta dictum esse. Apud Platonem Phaedr. p. 252. C. ex bonis libris ἀθάνατοι δὲ πτέρωτα διὰ πτεροφύτορ' ἀνάγκην posuit Bekkerus.

1031. Ἔγχος gladium dicit, ut in Ai. 658. 908. Vide ad priorem locum Brunckium.

1035. Vulgo ἐχόλωσε, et sic cod. Flor. ἐχόλωσεν Brunckius. Scholiastes: γρ. ἐχόλησεν. οἷον χολῇ ἔχρισε τὸν χιτῶνα.

1036. Libri ἄν. Correxit Erfurdtius.

1037. Vulgo αὔτως, ὧδ' αὔτως, ὥς μ' ὤλεσεν. ὦ Διὸς αὐθαίμων, ὦ γλυκὺς Ἀΐδας. Recte vidit Seidlerus, ultimorum verborum ordinem mutandum esse. Neque id metrum tantum, sed etiam usus et ipsa talium invocationum natura postulat. Nam ubi in utroque membro est ὦ, prius est illud membrum, in quo nomen inest eius, qui invocatur; posterius

ἀντιστροφὴ ς'.

ὦ Διὸς αὐθαίμων,
εὔνασον, εὔνασον ὠκυπέτᾳ μόρῳ
τὸν μέλεον φθίσας.

ΧΟΡΟΣ.

κλύουσ' ἔφριξα τάσδε συμφορὰς, φίλαι,
ἄνακτος, οἵαις οἷος ὢν ἐλαύνεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ κοὺ λόγῳ κακὰ
καὶ χερσὶ καὶ νώτοισι μοχθήσας ἐγώ·
κοὔπω τοιοῦτον οὔτ' ἄκοιτις ἡ Διὸς

---

in quo epitheta. Vide Philoct. 1128. 1213. Oed. R. 1297. Oed. Col. 1700.

1041. Libri veteres, εὔνασόν μ', εὔνασον. Omittunt μ' edd. Triclinianae.

1045. Cod. Harl. et edd. vett. οἵας. Brunckius cum Triclinianis οἵαις.

1046. Haec et quae sequuntur, eleganter vertit Cicero Quaest. Tusc. II, 8. non, ut H. Stephano, Ant. Delrio, I. G. Vossio visum, Attius. Libri καὶ λόγῳ κακά. Cicero quum verterit, o multa dictu gravia, perpessu aspera, Clarkius ad Iliad. I, 395. coniiciebat, ὦ πολλὰ δῆτ' ἔργῳ τε καὶ λόγῳ κακά. Mirum reliquisse criticos Bothio correctionem huius loci, qui recte dedit κοὺ λόγῳ κακά. Id qui probant, stili Sophoclei ignari sunt iudice Wundero, qui λόγων πέρα scripsit.

1046. Cod. Harl. et edd. vett. χειρί. Brunckius cum La. et Triclinianis χερσί. Davisius, quod Cicero vertat, quae corpore exantlata atque animo pertuli, pro νώτοισι coniiciebat νόοισι vel νόεσσι, quod iure improbat Wesselingius ad Herodot. II, 106. p. 151. Wakefieldius non felicius γνώμαισι. Atlantis aliquando onus subiisse dicitur Hercules.

προὔθηκεν οὔθ' ὁ στυγνὸς Εὐρυσθεὺς ἐμοί,
οἷον τόδ' ἡ δολῶπις Οἰνέως κόρη
καθῆψεν ὤμοις τοῖς ἐμοῖς Ἐρινύων
ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον, ᾧ διόλλυμαι.
πλευραῖσι γὰρ προσμαχθὲν, ἐκ μὲν ἐσχάτας
βέβρωκε σάρκας, πνεύμονός τ' ἀρτηρίας
ῥοφεῖ ξυνοικοῦν· ἐκ δὲ χλωρὸν αἷμά μου
πέπωκεν ἤδη, καὶ διέφθαρμαι δέμας
τὸ πᾶν, ἀφράστῳ τῇδε χειρωθεὶς πέδῃ.
κοὐ ταῦτα λόγχη πεδιάς, οὔθ' ὁ γηγενὴς

1051. *Ἐρινύων ὑφαντόν*, a Furiis textum. Vide Schaeferi Melet. cr. p. 137.

1053. Huc referri potest Hesychii, *ἔσχατον, ἐσώτατον.*

1054. A. Harl. et edd. vett. *πλεύμονάς τ'*. La. Iunt. sec. *πλεύμονός τ'*, quod Brunckius recepit. Tricliniani, *πνεύμονός τ'*. Non inscite monet Süvernius, *πλευμόνων τ'* potius scribendum videri, quod plurali tantum uti consueverint Attici. *Ἀρτηρίας* intelligit arteriam asperam, quam etiam ab Hippocrate numero plurali aliquando vocatam esse observatum est.

1055. Brunckius *ξυνοικοῦν*, ut cod. Harl. et edd. vett. In Triclinianis est *ξυνοικῶν*. *Χλωρὸν* Scholiastes interpretatur *νέον ἢ νεκρόν*. Cicero decolorem vertit. Male. Vivum sanguinem dicit.

1056. Libri veteres *πέπτωκεν*. Emendate Tricliniani.

1057. *Ἀφράστῳ πέδῃ* est compede, quae cerni non potest, quam Latine caecam compedem dicas. Et ipse ita Sophocles v. 1104. *τυφλὴν ἄτην* vocat.

1058. Scholiastes: *λόγχη πεδιάς, ἡ ἐν τῷ πεδίῳ βαλλομένη. ἢ ἐπεὶ ἐν τῷ Θεσσαλικῷ πεδίῳ ἐμαχέσατο πρὸς Κενταύρους.* Prior interpretatio vera.

στρατὸς Γιγάντων, οὔτε θήρειος βία,
οὔθ' Ἑλλάς, οὔτ' ἄγλωσσος, οὔθ' ὅσην ἐγὼ

Recte enim monet Wakefieldius, campestrem hastam dici pugnam cum militum gregariorum copiis. Hostilem dextram vertit Cicero. Porsonus citavit Plutarchum T. II. p. 813. E. apud quem *οὐ ταῦτα λόγχη πεδιὰς* nunc legitur.

1059. Scholiastes: *θήριος βία. λέοντος, ὕδρας, Κερβέρου, καὶ τῶν λοιπῶν.* Cicero: non biformato impetu Centaurus. Feras belluas dici opinor, in quibus numerantur Centauri.

1060. *Ἑλλάς*, scilicet *ἀνήρ*. Grammaticus in Bekkeri Anecd. I. p. 97, 4. *Ἑλλάς, ὁ ἀνήρ. Σοφοκλῆς Αἴαντι Λοκρῷ.* Eurip. Phoen. 1547. Vide Brunck. ad El. 682. Philoct. 223. De sequente vocabulo Pollux I, 109. *ἄγλωσσον Σοφοκλῆς τὸν βάρβαρον εἶπε.* Cicero: non Graia vis, non barbara ulla immanitas. Ad illa, *οὔθ' ὅσην ἐγώ*, intelligendum *τίς*: neque Graecus nec barbarus, neque, quidquid terrarum adii, quisquam. Cicero apertius et plenius: non saeva terris gens relegata ultimis, quas peragrans, undique omnem hic feritatem expuli. Parum apte, si non esset *τὶς* intelligendum, ad ipsam terram haec verba referrentur, eiusque loca aditu periculosa, ut ignivomos montes, rapida flumina, et quae sunt alia huius generis. Haec quum ante hos XXVI annos scribebam, non putabam miraturum quemquam esse quod non vidissem id, quod quia videram scribebam illa iis, qui forte quaesituri essent gentem, quae neque Graeca nec barbara, sed istiusmodi esset, ut praeter Graecos et barbaros ab Hercule aditae nulla omnino fama ad Graecos pervenisset. Scite Triclinius ad Aeschyli Sept. ad Theb. 203. *ἀνήρ γυνή τε χὤτι τῶν μεταίχμιον: τοῦτο δέ φησιν οὐχ ὅτι ἐστί τι γένος ἀνδρῶν μεταξὺ καὶ γυναικῶν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ τὸ τῆς προσταγῆς ἀκρι-*

γαῖαν καθαίρων ἱκόμην, ἔδρασέ πω·
γυνὴ δὲ θῆλυς κοὐκ ἔχουσ' ἀνδρὸς φύσιν
μόνη με δὴ καθεῖλε φασγάνου δίχα.
ὦ παῖ, γενοῦ μοι παῖς ἐτήτυμος γεγώς,
καὶ μὴ τὸ μητρὸς ὄνομα πρεσβεύσῃς πλέον.
δός μοι χεροῖν σαῖν αὐτὸς ἐξ οἴκου λαβὼν
εἰς χεῖρα τὴν τεκοῦσαν, ὡς εἰδῶ σάφα,
εἰ τοὐμὸν ἀλγεῖς μᾶλλον ἢ κείνης ὁρῶν
λωβητὸν εἶδος ἐν δίκῃ κακούμενον.
ἴθ', ὦ τέκνον, τόλμησον, οἴκτειρόν τέ με,

βές. De istis οὔτε, οὔτε, quae quod οὐ praecessit, ex Elmsleji sententia οὐδὲ scribi deberent, vide quae ad Eurip. Med. 4. in Censura edit. Elmsleianae disputavi in Opusc. T. III. p. 154.

1062. Libri, γυνὴ δὲ, θῆλυς οὖσα, κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν. Scholiastes: λείπει ἔχουσα. Reiskius, θῆλυν σχοῦσα κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν. In ed. Etonensi a. 1786. ex eleganti coniectura Mudgii apud Heathium, γυνὴ δὲ θῆλυς κοὐκ ἔχουσ' ἀνδρὸς φύσιν. Id recepi. Tortum est enim κοὐκ ἀνδρὸς φύσις, quod tacens posuit Valckenarius ad Herodot. VIII, 38. p. 637. Wyttenbachius ad Plat. Phaed. p. 233. multa exempla attulit, in quibus φύσις alicuius rei pro re ipsa dicitur: sed illa alius generis sunt. In Aiace v. 760. dixit ὅςτις ἀνθρώπου φύσιν βλαστὼν, ubi pro βλαστὼν Eustathius p. 415, 15. (314, 30.) γεγὼς habet.

1064. Hunc et sequentem versum affert Suidas in v. πρεσβεύεσθε.

1066. Cicero hos quattuor versus in duos contraxit: Huc arripe ad me manibus abstractam piis. Iam cernam, mene an illam potiorem putes.

1069. Verba ἐν δίκῃ κακούμενον apertum est de sola Deianira intelligenda esse.

πολλοῖσιν οἰκτρόν, ὅςτις ὥςτε παρθένος
βέβρυχα κλαίων. καὶ τόδ' οὐδ' ἂν εἷς ποτὲ
τόνδ' ἄνδρα φαίη πρόσθ' ἰδεῖν δεδρακότα·
ἀλλ' ἀστένακτος αἰὲν εἱπόμην κακοῖς.
νῦν δ' ἐκ τοιούτου θῆλυς εὕρημαι τάλας.
καί νυν προςελθὼν στῆθι πλησίον πατρός,
σκέψαι δ' ὁποίας ταῦτα συμφορᾶς ὕπο
πέπονθα. δείξω γὰρ τάδ' ἐκ καλυμμάτων.
ἰδού, θεᾶσθε πάντες ἄθλιον δέμας,
ὁρᾶτε τὸν δύστηνον, ὡς οἰκτρῶς ἔχω.
αἰαῖ, ὦ τάλας,
ἒέ
ἔθαλψέ μ' ἄτης σπασμὸς ἀρτίως· ὃ δ' αὖ
διῇξε πλευρῶν· οὐδ' ἀγύμναστόν μ' ἐᾶν
ἔοικεν ἡ τάλαινα διαβόρος νόσος.

1071. Fortius haec expressit Cicero. gentes nostras flebunt miserias.

1074. Libri *ἑσπόμην*. Elmsleius ad Heracl. 634. ex Schol. ad Ai. 318. *εἱπόμην*. Negant enim grammatici umquam *ἀεὶ* cum aoristo consociari: unde Eustathius Iliad. XXI, 263. *κιχήσατο* pro *ἐκίχανε* dictum ait.

1076. Legebatur *καὶ νῦν*. Mutavi accentum.

1081. Vocula *ἒέ* vulgo cum praecedente versu, qui dochmiacus est, coniungebatur. Cicero versus 1081—1086. omisit.

1082. Legebatur *ἔθαλψεν ἄτης σπασμὸς ἀρτίως· ὅδ' αὖ διῇξε πλευρῶν*. Brunckius *ὁ δ' αὖ* cum Triclinianis. Scholiastes: *πάλιν ἐζωπύρησέν με ὁ τῆς νόσου σπασμός*.

1084. Legebatur *διάβορος*. Correxit accentum G. Dindorfius.

ὦ 'ναξ Ἅιδη, δέξαι μ'·
ὦ Διὸς ἀκτὶς, παῖσον μ',
ἔνσεισον, ὦ 'ναξ, ἐγκατάσκηψον βέλος,
πάτερ, κεραυνοῦ. δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν,
ἤνθηκεν, ἐξώρμηκεν. ὦ χέρες, χέρες,
ὦ νῶτα καὶ στέρν', ὦ φίλοι βραχίονες,
ὑμεῖς ἐκεῖνοι δὴ καθέσταθ', οἵ ποτε
Νεμέας ἔνοικον, βουκόλων ἀλάστορα,
λέοντ', ἄπλατον θρέμμα κἀπροςήγορον,
βίᾳ κατειργάσασθε, Λερναίαν θ' ὕδραν,
διφυῆ τ' ἄμικτον ἱπποβάμονα στρατὸν
θηρῶν, ὑβριστὴν, ἄνομον, ὑπέροχον βίαν,
Ἐρυμάνθιόν τε θῆρα, τόν θ' ὑπὸ χθονὸς
Ἅιδου τρίκρανον σκύλακ', ἀπρόςμαχον τέρας,
δεινῆς Ἐχίδνης θρέμμα, τόν τε χρυσέων
δράκοντα μήλων φύλακ' ἐπ' ἐσχάτοις τόποις;

1085. Hi versus neque dactylici sunt, ut Brunckius opinabatur, neque in unum dactylicum coniungendi, quod Tricliniani fecerunt, neque in anapaesticos monometrum et dimetrum dividendi, ut ego ad Hecubam p. 77. putabam, sed sunt iambici ischiorrhogici. Valckenarius ludendi qūodam prūritu ad Hippol. 1378. trimetrum iambicum finxit, ὦναξ, ἄϊδι δέξαι με, Διὸς ἀκτὶς, πέσον, malum metro, peiorem sensu. Ad παῖσον addidi pronomen.

1091. La. Iunt. sec. ὑμεῖς δὲ κεῖνοι δή.

1093. Cod. Ven. ἄπλειστον.

1094. Cod. Ven. omittit θ'.

1096. Libri ὑπείροχον. Emendarunt ante Brunckium Bentleius, et Clarkius ad Iliad. II, 426. Cod. Ven. ὑπείροχον βία. Ac βίᾳ etiam B. T.

1097. Libri veteres et Turn. τόνδ' vel τόν δ'. Primus H. Stephanus τόν θ'.

ἄλλων τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην,
κοὐδεὶς τρόπαι᾽ ἔστησε τῶν ἐμῶν χερῶν.
νῦν δ᾽ ὧδ᾽ ἄναρθρος καὶ κατεῤῥακωμένος,
τυφλῆς ὑπ᾽ ἄτης ἐκπεπόρθημαι τάλας,
ὁ τῆς ἀρίστης μητρὸς ὠνομασμένος,
ὁ τοῦ κατ᾽ ἄστρα Ζηνὸς αὐδηθεὶς γόνος.
ἀλλ᾽ εὖ γέ τοι τόδ᾽ ἴστε, κἂν τὸ μηδὲν ὦ,
κἂν μηδὲν ἕρπω, τήν γε δράσασαν τάδε
χειρώσομαι κἀκ τῶνδε. προςμόλοι μόνον,
ἵν᾽ ἐκδιδαχθῇ πᾶσιν ἀγγέλλειν, ὅτι
καὶ ζῶν κακούς γε καὶ θανὼν ἐτισάμην.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ τλῆμον Ἑλλάς, πένθος οἷον εἰςορῶ
ἕξουσαν, ἀνδρὸς τοῦδέ γ᾽ εἰ σφαλήσεται.

ΥΛΛΟΣ.

ἐπεὶ παρέσχες ἀντιφωνῆσαι, πάτερ,
σιγὴν παρασχὼν κλῦθί μου, νοσῶν ὅμως.
αἰτήσομαι γάρ σ᾽, ὧν δίκαια τυγχάνειν.
δός μοι σεαυτόν, μὴ τοσοῦτον ὡς δάκνει

1102. Cod. Harl. ἀνέστησε.

1107. Margo Turnebi ἕρπων. Scholia: κἂν τὸ μηδὲν ὦ, κἂν μηδὲν ἕρπων. ἀντὶ τοῦ, καὶ οὕτως ἔχων, καὶ οὕτω διακείμενος. Ald. ὦ et ἕρπω.

1109. Brunckius ex T. et Cant. post τῶνδε distinxit. Antea interpungebatur post χειρώσομαι. Tum libri veteres μόνων. V. et Tricliniani μόνον.

1114. Ἐπεὶ παρέσχες ἀντιφωνῆσαι: quoniam copiam fecisti respondendi tacendo.

1116. Αἰτήσομαι spectat ad ea, quae statim versu sequente dicit.

1117. Hunc versum omittunt membranae et cod. Harl. Brunckius ex Mudgii coniectura τοιοῦτον. Iungenda μὴ τοσοῦτον δύςοργος.

θυμῷ δύςοργος. οὐ γὰρ ἂν γνοίης ἐν οἷς
χαίρειν προθυμεῖ κἀν ὅτοις ἀλγεῖς μάτην.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

εἰπὼν ὃ χρήζεις λῆξον· ὡς ἐγὼ νοσῶν
οὐδὲν ξυνίημ' ὧν σὺ ποικίλλεις πάλαι.

ΥΛΛΟΣ.

τῆς μητρὸς ἥκω τῆς ἐμῆς φράσων ἐν οἷς
νῦν ἐστίν, οἷς θ' ἥμαρτεν οὐχ ἑκουσία.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ παγκάκιστε, καὶ παρεμνήσω γὰρ αὖ
τῆς πατροφόντου μητρός, ὡς κλύειν ἐμέ;

ΥΛΛΟΣ.

ἔχει γὰρ οὕτως ὥςτε μὴ σιγᾶν πρέπειν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ δῆτα, τοῖς γε πρόσθεν ἡμαρτημένοις.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τοῖς γ' ἐφ' ἡμέραν ἐρεῖς.

1120. Erfurdtius λέξον, quod recepit Groddeckius. Recte libri λῆξον. Est enim haec cruciatibus vexati oratio, qui quam celerrime finiri quae narranda sint, cupit.

1123. Cod. Harl. ἐν οἷς pro priore οἷς.

1125. Verba τῆς πατροφόντου μητρὸς ut Euripidis affert Eustathius p. 1428, 21. (71, 8.) sive memoriae lapsu, sive πατροφόνου μητρὸς in Oreste 190. ed. Pors. cum Sophoclis verbis confundens. Vide Schaeferi adnotationem. Attigit etiam Lobeckius in Paralip. ling. Gr. p. 268.

1127. Sensus est: immo maxime tacendum de ea, propter illa, quae ante in me peccavit.

ΗΡΑΚΛΗΣ.
λέγ᾽· εὐλαβοῦ δὲ μὴ φανῇς κακὸς γεγώς.
ΥΛΛΟΣ.
λέγω. τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγής.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
πρὸς τοῦ; τέρας τοι διὰ κακῶν ἐθέσπισας.
ΥΛΛΟΣ.
αὐτὴ πρὸς αὑτῆς, οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
οἴ μοι· πρὶν ὡς χρῆν σφ᾽ ἐξ ἐμῆς θανεῖν χερός;
ΥΛΛΟΣ.
κἂν σοῦ στραφείη θυμός, εἰ τὸ πᾶν μάθοις.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
δεινοῦ λόγου κατῆρξας· εἰπὲ δ᾽ ᾗ νοεῖς.
ΥΛΛΟΣ.
ἅπαν τὸ χρῆμ᾽, ἥμαρτε, χρηστὰ μωμένη.

1131. Erfurdtius comparat Eurip. Hel. 316. πόλλ᾽ ἂν γένοιτο καὶ διὰ ψευδῶν ἔπη. Unde Groddeckius cum τέρας coniunxit, quasi sit τέρας κακόν. At pertinent haec ad verbum, recteque Scholiastes: ἄπιστον γὰρ διὰ δυςφήμων ὥςπερ ἐμαντεύσω. Triclinius et recentiores διὰ δυςφημιῶν.

1132. Scholiastes: οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου. ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ἄλλου ξένου. Ne quis putet, ἐντόπου potius scribendum fuisse, quoniam a praesente tamen, non ab absente occidi debuisset, ἔκτοπον ipsi Deianirae opponi tenendum est. Nam in quo loco ipsa est, non est alius: undequivis alius ἔκτοπος est.

1134. Κἂν σοῦ Schaeferus scribendum monuit pro vulgato κἄν σου.

1135. Cod. Ven. εἰπὲ δ᾽ εἰ νοεῖς.

1136. Meo monitu Erfurdtius comma posuit post χρῆμ᾽. Male enim Scholiastes, quem seque-

ΗΡΑΚΛΗΣ.
χρῆστ', ὦ κάκιστε, πατέρα σὸν κτείνασα, δρᾷ;
ΥΛΛΟΣ.
στέργημα γὰρ δοκοῦσα προςβαλεῖν ἔθεν,
ἀπήμπλαχ', ὡς προςεῖδε τοὺς ἔνδον γάμους.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
καὶ τίς τοσοῦτος φαρμακεὺς Τραχινίων;
ΥΛΛΟΣ.
Νέσσος πάλαι Κένταυρος ἐξέπεισέ νιν
τοιῷδε φίλτρῳ τὸν σὸν ἐκμῆναι πόθον.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
ἰοὺ ἰοὺ δύστηνος, οἴχομαι τάλας.
ὄλωλ', ὄλωλα, φέγγος οὐκ ἔτ' ἔστι μοι.
οἴ μοι, φρονῶ δὴ ξυμφορᾶς ἵν' ἕσταμεν.
ἴθ', ὦ τέκνον· πατὴρ γὰρ οὐκ ἔτ' ἔστι σοι·
κάλει τὸ πᾶν μοι σπέρμα σῶν ὁμαιμόνων,
κάλει δὲ τὴν τάλαιναν Ἀλκμήνην, Διὸς
μάτην ἄκοιτιν, ὡς τελευταίαν ἐμοῦ

---

bantur interpretes: *τοῦ ὅλου πράγματος ἥμαρτεν.* Hoc potius dicit: res tota haec est: peccavit, dum honesta quaerebat. Deinde libri *μνωμένη.* Heathio debetur *μωμένη.*

1138. Libri *σέθεν.* Tacent Scholiastae. Brunckius interpretatur: amorem tuum veneficio conciliare sibi cogitans. At multo veri similius est ad *προςβαλεῖν* intelligendum esse *σοί*, quam *ἑαυτῇ.* Quare *ἕθεν* scripsi.

1144. Non recte vulgo *οὐκ ἔτ' ἐστί μοι*, item vs. 1146. *οὐκ ἔτ' ἐστί σοι.*

1147. *Ὁμαίμονας* ex Sophocle, sed incertum an ex h. l. memorat Eustathius p. 780, 30. (691, 27.)

1149. Scholiastes: *ἵνα τὴν περὶ τῆς τελευτῆς μου φήμην μάθητε.*

φήμην πύθησθε θεσφάτων, ὅσ' οἶδ' ἐγώ.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' οὔτε μήτηρ ἐνθάδ', ἀλλ' ἐπακτίᾳ
Τίρυνθι συμβέβηκεν ὥςτ' ἔχειν ἕδραν.
παίδων δὲ τοὺς μὲν ξυλλαβοῦσ' αὐτὴ τρέφει,
τοὺς δ' ἂν τὸ Θήβης ἄστυ ναίοντας μάθοις·
ἡμεῖς δ', ὅσοι πάρεσμεν, εἴ τι χρή, πάτερ,
πράσσειν, κλύοντες ἐξυπηρετήσομεν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

σὺ δ' οὖν ἄκουε τοὔργον· ἐξήκεις δ' ἵνα
φανεῖς ὁποῖος ὢν ἀνὴρ ἐμὸς καλεῖ.
ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι,
πρὸς τῶν πνεόντων μηδενὸς θανεῖν ὕπο,

1152. Schaeferus ad Dionys. Hal. de compos. verb. p. 297. tolli iubet interpunctionem post *συμβέβηκεν*, mire aberrasse dicens interpretes a vero sensu, quem sic indicat, *ἀλλ' ἐν Τίρυνθι τυγχάνει κατοικοῦσα*. Simplicius hoc est, quam quod Musgravius suspicabatur, in exilium ab Eurystheo actam ex pacto Tirynthe mansisse. Narrat Diodorus Sic. IV, 33. 34.

1157. Libri *σὺ δ' οὖν*, sed cod. Ven. *σὺ νῦν*. Margo Turnebi *δὲ νῦν*. Brunckius *σὺ γοῦν*. At *γοῦν* hic prorsus alienum. Non sollicitanda vulgata. Vide Electr. 891.

1158. Vulgo *φανῇς*. Quod reposuit Brunckius, *φανεῖς*, confirmat cod. Harl.

1160. Cod. Ven. *πλεόντων*. Erfurdtius duplici praepositione offensus, deleto *πρός*, scripsit *τῶν ἐμπνεόντων*. Postea haec adscripsit: „Eurip. Orest. 401. Pors. Aldus habet *ἐκ φασμάτων δὲ τάδε νοσεῖς ποίων ὕπο*, quo loco utatur forsitan aliquis ad defendendam Sophoclei versus scripturam.“ Brunckius

ἀλλ' ὅςτις Ἅιδου φθίμενος οἰκήτωρ πέλοι.
ὅδ' οὖν ὁ θὴρ Κένταυρος, ὡς τὸ θεῖον ἦν
πρόφαντον, οὕτω ζῶντά μ' ἔκτεινεν θανών.
φανῶ δ' ἐγὼ τούτοισι συμβαίνοντ' ἴσα
μαντεῖα καινά, τοῖς πάλαι ξυνήγορα,
ἃ τῶν ὀρείων καὶ χαμαικοιτῶν ἐγὼ
Σελλῶν ἐςελθὼν ἄλσος εἰςεγραψάμην,
πρὸς τῆς πατρῴας καὶ πολυγλώσσου δρυός·

ὕπο in ἄπο mutavit, θανεῖν ἄπο pro ἀποθανεῖν dici posse ratus. Musgravius et Schaeferus ποτὲ pro ὕπο coniecerunt. Mihi haec sanissima videntur, quum ne redundet quidem praepositio. Sunt enim, quo fortius haec dicerentur, duae locutiones in unam coniunctae, ut si Latine dicas, per vivos a nemine occisum iri, i. e. non occisum iri per vivos, ab nullo eorum. Sic etiam alia geminantur. Aeschylus Pers. 753. *δέδοικα μὴ πολὺς πλούτου πόνος οὑμὸς ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθάσαντος ἁρπαγή.* et v. 820. *θῖνες δὲ νεκρῶν καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ ἄφωνα σημανοῦσιν ὄμμασιν βροτῶν.* Soph. Oed. Col. 1318. *ὁ πέμπτος δ' εὔχεται κατασκαφῇ Καπανεὺς τὸ Θήβης ἄστυ δῃώσειν πυρί.*

1161. *Πέλοι* Brunckius ex B. Vulgo *πέλει*. In La. supra scriptum *οι*.

1163. Cod. Harl. et edd. vett. *ἔκτεινεν*. Tricliniani *ἔκτανεν*. Sic etiam cod. Ven. sed supra scripto *ει*.

1167. Margo Turnebi *Ἑλλῶν προςελθών*. Et *Ἑλλῶν* quidem quosdam scribere Scholiastes adnotavit, *προςελθὼν* autem habent V. Ven. Secutus Sophocles est Homerum Iliad. XVI, 234. Memorabilem locum ex *Ἠοίαις* attulit Scholiastes. Elmsleius in Museo Cantabr. VI. p. 290. *ἐξεγραψάμην*, ut Aristophanes Av. 982.

1168. *Πολύγλωσσον δρῦν* ex h. l. memorat Eustathius p. 335, 44. 1057, 42. (254, 16. 1074, 15.)

ἤ μοι χρόνῳ τῷ ζῶντι καὶ παρόντι νῦν
ἔφασκε μόχθων τῶν ἐφεστώτων ἐμοὶ
λύσιν τελεῖσθαι· κἀδόκουν πράξειν καλῶς.
τὸ δ' ἦν ἄρ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν θανεῖν ἐμέ.
τοῖς γὰρ θανοῦσι μόχθος οὐ προςγίγνεται.
ταῦτ' οὖν ἐπειδὴ λαμπρὰ συμβαίνει, τέκνον,
δεῖ σ' αὖ γενέσθαι τῷδε τἀνδρὶ σύμμαχον,
καὶ μὴ 'πιμεῖναι τοὐμὸν ὀξῦναι στόμα,
ἀλλ' αὐτὸν εἰκάθοντα συμπράσσειν, νόμον
κάλλιστον ἐξευρόντα, πειθαρχεῖν πατρί.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ', ὦ πάτερ, ταρβῶ μὲν εἰς λόγου στάσιν
τοιάνδ' ἐπελθών, πείσομαι δ' ἃ σοι δοκεῖ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἔμβαλλε χεῖρα δεξιὰν πρώτιστά μοι.

ΥΛΛΟΣ.

ὡς πρὸς τί πίστιν τήνδ' ἄγαν μ' ἐπιστρέφεις;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ θᾶσσον οἴσεις, μηδ' ἀπιστήσεις ἐμοί;

1172. Hunc et sequentem versum affert Stobaeus Serm. CXX, 14. p. 493. in Grotii Dictis poetarum. Pro τόδ' ἦν scribendum esse ex usu τὸ δ' ἦν, vidit Wyttenbachius Bibl. crit. III, 2. p. 11. recepitque Schaeferus.

1175. Σύμμαχον Brunckius ex B. T. Vulgo ξύμμαχον. In scholiis Victor. ad Iliad. XVIII, 100. apud Heynium T. VII. p. 798. legitur, δεῖ σου γενέσθαι τῷ δέ γ' ἀνδρὶ σύμμαχον.

1182. Libri ἄγαν ἐπιστρέφεις, praeter Canteri editionem, qui ἄγαν γ' ἐπιστρέφεις dedit. Scholiastes: ζητεῖς, ἐπάγεις μοι ἀκριβῆ πίστιν. Inserui με.

1183. Vide ad Ai. 75. Scholiastes: γράφεται,

ΥΛΛΟΣ.

ἰδοὺ προτείνω, κοὐδὲν ἀντειρήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὄμνυ Διὸς νῦν τοῦ με φύσαντος κάρα.

ΥΛΛΟΣ.

ἦ μὴν τί δράσειν; καὶ τόδ' ἐξειρήσεται;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἦ μὴν ἐμοὶ τὸ λεχθὲν ἔργον ἐκτελεῖν.

ΥΛΛΟΣ.

ὄμνυμ' ἔγωγε, Ζῆν' ἔχων ἐπώμοτον.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

εἰ δ' ἐκτὸς ἔλθοις, πημονὰς εὔχου λαβεῖν.

ΥΛΛΟΣ.

οὐ μὴ λάβω· δράσω γάρ. εὔχομαι δ' ὅμως.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οἶσθ' οὖν τὸν Οἴτης Ζηνὸς ὕψιστον πάγον;

προστήσῃς ἐμοί, ἐναντιωθήσῃ. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῇ βρώσει ψωμῶν προςισταμένων. Lectio illa bona, modo προστήσει γ' corrigatur, vide Ai. 1133. sed modus, quo eam explicat Scholiastes, perabsurdus est. Videtur ista recentior aliquis Graeculus adiecisse.

1186. Vulgo interpungunt: ἦ μὴν τί δράσειν; καὶ τόδ' ἐξειρήσεται. Hinc factum videtur, ut quidam corrigerent τότ', quod a Turnebo in margine adnotatum, placebat H. Stephano. Mutavi interpunctionem, ut sensus postulabat. Nam hoc dicit: diceturne etiam hoc, quid me facturum iurare debeam?

1188. Cod. Ven. ἀπώμοτον. Affert hunc versum Suidas in v. ἐπώμοτον.

1191. Musgravius scribendum putabat Οἴτῃ,

ΥΛΛΟΣ.

οἶδ᾽, ὡς θυτήρ γε πολλὰ δὴ σταθεὶς ἄνω.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἐνταῦθά νυν χρὴ τοὐμὸν ἐξάραντά σε
σῶμ᾽ αὐτόχειρα, καὶ ξὺν οἷς χρῄζεις φίλων,
πολλὴν μὲν ὕλην τῆς βαθυῤῥίζου δρυὸς
κείραντα, πολλὸν δ᾽ ἄρσεν᾽ ἐκτεμόνθ᾽ ὁμοῦ
ἄγριον ἔλαιον, σῶμα τοὐμὸν ἐμβαλεῖν·
καὶ πευκίνης λαβόντα λαμπάδος σέλας,
πρῆσαι. γόου δὲ μηδὲν εἰσίτω δάκρυ,
ἀλλ᾽ ἀστένακτος κἀδάκρυτος, εἴπερ εἶ
τοῦδ᾽ ἀνδρός, ἔρξον· εἰ δὲ μή, μενῶ σ᾽ ἐγὼ,

---

quod probare videtur Schaeferus ad Lamberti B. Ellips. p. 697. Miror vero, haerere quemquam in hoc duplici genitivo potuisse, quem satis tuentur alia ad Lambertum allata exempla, quae non magis tentari debebant.

1195. Iovis filium, heroum omnium principem non decebat proximo quovis ligno comburi. Quare accurate de ea re praecipitur, ut in Philocteta de arcu v. 1426 seqq. Credibile est dixisse de his cyclicos.

1196. Spanhemii iudicio dignum est, *ἄρσενα ἔλαιον* dictum esse, ut *ἄρσεν ἔλαιον* a Callimacho L. P. 29. de oleo, quod virilibus sive athleticis exercitationibus adhiberetur. Immo oleastri mares, non feminae intelliguntur, defendendumque potius est Ovidii u r e m a r e s o l e a s, Fast. IV, 741. quam probandum, quod ab emendatoribus profectum codices multi habent, m a r i s r o r e m. Elmsleio ad Bacchas *ἀγρίαν ἐλαίαν* scribi volenti G. Dindorfius opposuit grammaticum in Bekkeri Anecd. p. 339, 28. et Eustathium p. 1944, 7.

καὶ νέρθεν ὤν, ἀραῖος εἰςαεὶ βαρύς.

ΥΛΛΟΣ.

οἴ μοι πάτερ, τί μ᾽ εἶπας; οἷά μ᾽ εἴργασαι;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὁποῖα δραστέ᾽ ἐστίν. εἰ δὲ μή, πατρὸς
ἄλλου γενοῦ του, μηδ᾽ ἐμὸς κληθῇς ἔτι.

ΥΛΛΟΣ.

οἴ μοι μάλ᾽ αὖθις, οἷά μ᾽ ἐκκαλεῖ, πάτερ,
φονέα γενέσθαι καὶ παλαμναῖον σέθεν;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ δῆτ᾽ ἔγωγ᾽· ἀλλ᾽ ὡς ἔχω παιώνιον
καὶ μοῦνον ἰατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν.

ΥΛΛΟΣ.

καὶ πῶς ὑπαίθων σῶμ᾽ ἂν ἰῴμην τὸ σόν;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἀλλ᾽ εἰ φοβεῖ πρὸς τοῦτο, τἄλλα γ᾽ ἔργασαι.

1202. Apud Suidam in v. ἀραῖος, qui hunc versum cum parte praecedentis affert, omissum est ὤν.

1203. Membranae, codd. Harl. edd. vett. τίν᾽ εἶπας. Cod. Ven. τοῖ᾽. La. τί. Non scripsit Sophocles τί εἶπας; Tricliniani τί μ᾽. Cum veterum librorum scriptura quodammodo comparari potest, quod Porsonus in Phoenissis v. 892. posuit: τίν᾽ οὐ δρῶν, ποῖα δ᾽ οὐ λέγων ἔπη.

1206. Cod. Harl. ἐκκαλεῖς.

1208. Offendit Wakefieldium ὧν ἔχω ἐμῶν κακῶν, quae est librorum scriptura. Patet scribendum fuisse ὡς ἔχω. Vide v. 1234.

1211. Cod. Harl. omittit ἀλλ᾽. Idem cum vett. libris τἄλλα γ᾽. La. B. Tricliniani τἄλλα μ᾽.

ΥΛΛΟΣ.

φορᾶς γέ τοι φθόνησις οὐ γενήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἦ καὶ πυρᾶς πλήρωμα τῆς εἰρημένης;

ΥΛΛΟΣ.

ὅσον γ᾽ ἂν αὐτὸς μὴ ποτιψαύων χεροῖν·
τὰ δ᾽ ἄλλα πράξω, κοὐ καμεῖ τοὐμὸν μέρος.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἀλλ᾽ ἀρκέσει καὶ ταῦτα· πρόςνειμαι δέ μοι
χάριν βραχεῖαν πρὸς μακροῖς ἄλλοις διδούς.

ΥΛΛΟΣ.

εἰ καὶ μακρὰ κάρτ᾽ ἐστίν, ἐργασθήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

τὴν Εὐρυτείαν οἶσθα δῆτα παρθένον.

ΥΛΛΟΣ.

Ἰόλην ἔλεξας, ὥς γ᾽ ἐπεικάζειν ἐμέ.

1212. Cod. Ven. φθονήσεται.

1214. Cod. Ven. cum Triclinianis μήποτε ψαύω. Veram lectionem praebent Harl. cum ceteris vett. libris.

1217. Genere neutro dictum πρὸς μακροῖς ἄλλοις, quum proprie feminino debuisset dici, attigit, si quis talia curat, Dorvillius ad Charit. p. 571. (549. ed. Lips.)

1220. Libri ὥςτ᾽ ἐπεικάζειν. Cod. Ven. ἀπεικάζειν. Alienum hic est ὥςτε, quod in ὥς γε mutandum erat. Non praeteriit hoc Schaeferum. Aliquid huius rei senserat Reiskius, qui ὥςτε γ᾽ εἰκάζειν coniecit.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἔγνως. τοσοῦτον δή σ' ἐπισκήπτω, τέκνον.
ταύτην, ἐμοῦ θανόντος, εἴπερ εὐσεβεῖν
βούλει, πατρῴων ὁρκίων μεμνημένος,
πρόςθου δάμαρτα, μηδ' ἀπιστήσῃς πατρί·
μηδ' ἄλλος ἀνδρῶν τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ
κλιθεῖσαν αὐτὴν ἀντὶ σοῦ λάβῃ ποτέ·
ἀλλ' αὐτὸς, ὦ παῖ, τοῦτο κήδευσον λέχος.
πείθου. τὸ γάρ τοι μεγάλα πιστεύσαντ' ἐμοὶ
σμικροῖς ἀπιστεῖν, τὴν πάρος συγχεῖ χάριν.

ΥΛΛΟΣ.

οἴ μοι, τὸ μὲν νοσοῦντι θυμοῦσθαι κακόν.
τὸ δ' ὧδ' ὁρᾶν φρονοῦντα τίς ποτ' ἂν φέροι;

1221. De constructione verbi ἐπισκήπτω cum accusativo personae vide Erfurdtium in var. lect. Philoctet. 772.

1226. Elmsleius in Addend. ad Oed. R. 903. mavult λάβῃ, licet etiam cod. Harl. cum vulgatis λάβοι habeat. Firmant coniunctivum quae sequuntur.

1228. Libri πείθου. Brunckius πιθοῦ.

1229. Pro πάρος cod. Harl. πάλαι. Deinde Brunckius ξυγχεῖ.

1230. Apud Suidam, qui hunc et seq. versum in οἴμοι affert, legitur τῷ μὲν pro τὸ μέν. Iunt. sec. τιμοῦσθαι. Scholiastes: τὸ θυμοῦσθαι, εἰ μὴ πεισθείην αὐτῷ, καὶ τὸ πείθεσθαι ὧδε φρονοῦντι, δυςχερές. Hinc illum νοσοῦντα legisse coniicit Wakefieldius. Id perversam praeberet sententiam, nisi φρονοῦντα θυμοῦσθαι et τὸ δ' ὧδ' ὁρᾶν νοσοῦντα scriberetur. Sed nihil mutandum. Est autem sensus hic: aegro irasci, i. e. repugnare mentis non compoti, malum est: sed ita eum videre compotem mentis, quis ferat?

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὡς ἐργασείων οὐδὲν ὧν λέγω, θροεῖς.

ΥΛΛΟΣ.

τίς γάρ ποθ', ἥ μοι μητρὶ μὲν θανεῖν μόνη
μεταίτιος, σοί τ' αὖθις, ὡς ἔχεις, ἔχειν,
τίς ταῦτ' ἄν, ὅςτις μὴ 'ξ ἀλαστόρων νοσοῖ,
ἕλοιτο; κρεῖσσον κἀμέ γ', ὦ πάτερ, θανεῖν,
ἢ τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὁμοῦ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἁνὴρ ὅδ' ὡς ἔοικεν οὐ νέμειν ἐμοὶ
φθίνοντι μοῖραν· ἀλλά τοι θεῶν ἀρὰ
μενεῖ σ' ἀπιστήσαντα τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

ΥΛΛΟΣ.

οἴ μοι, τάχ', ὡς ἔοικας ὡς νοσεῖς φανεῖν.

1234. Erfurdtius adscripsit: „Sine caussa Schaefer. Melet. p. 23. corrigit σοὶ δ' αὖθις. Vid. Antig. 165. Et τε recte. Trach. 1013. Aeschyl. Pers. 457. καὶ post μὲν Trach. 689. Aeschyl. S. Th. . .“ Recte dicta sunt, quae recte cogitata.

1235. Cod. Ven. νοσεῖ.

1236. Cod. Ven. αἱροῖτο.

1238. Codd. Harl. Ven. et edd. vett. νέμειν. Brunckius νεμεῖν. Tricliniani νέμει γ' ob non intellectam attractionem, qua ὡς ἔοικε νέμειν pro νέμει, ὡς ἔοικε, dicitur. Vide ad Viger. p. 894.

1239. Θεῶν ἀρὰ quum dicit, exsecrationem deorum invocatione factam, ac deinde, quae hanc consequitur, iram deorum vindictamque intelligit.

1241. Libri τάχ' ὡς ἔοικας, ὡς νοσεῖς φράσεις, quam nemo non videt auribus valde ingratam scripturam esse, cui defendendae frustra adhibetur λέγεις δοκεῖς in Antigona v. 682. Multum enim interest utrum talia in una dipodia coniungantur, an in dua-

ΗΡΑΚΛΗΣ.
σὺ γάρ μ' ἀπ' εὐνασθέντος ἐκκινεῖς κακοῦ.
ΥΛΛΟΣ.
δείλαιος, ὡς ἐς πολλὰ τἀπορεῖν ἔχω.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
οὐ γὰρ δικαιοῖς τοῦ φυτεύσαντος κλύειν.
ΥΛΛΟΣ.
ἀλλ' ἐκδιδαχθῶ δῆτα δυςσεβεῖν, πάτερ;
ΗΡΑΚΛΗΣ.
οὐ δυςσέβεια, τοὐμὸν εἰ τέρψεις κέαρ.
ΥΛΛΟΣ.
πράσσειν ἄνωγας οὖν με πανδίκως τάδε;
ΗΡΑΚΛΗΣ.
ἔγωγε. τούτων μάρτυρας καλῶ θεούς.
ΥΛΛΟΣ.
τοιγὰρ ποιήσω, κοὐκ ἀπώσομαι, τὸ σὸν
θεοῖσι δεικνὺς ἔργον. οὐ γὰρ ἄν ποτε

---

bus. Scholiastes: ὡς φανερὸς εἶ νοσῶν, οὕτω καὶ χαλεπῶς διαλεγόμενος. Hic quidem φράσεις etiam ad sententiam pravum est. Non dubitandum videtur quin Hyllus, de more eadem qua pater dicendi forma utens responderit, τάχ' ὡς ἔοικας ὡς νοσεῖς φανεῖν. Videns enim patrem ira effervescere, mox, inquit, ostensurus videris te mentis non satis compotem esse.

1242. Libri ἀπευνασθέντος. Scripsi ἀπ' εὐνασθέντος. Id Scholiastes habuit, qui sic scribit: σύ με, φησίν, ἀναταράττεις ἀπὸ τοῦ καταπραϋνθέντος κακοῦ, μὴ πειθόμενος.

1243. Tricliniani libri, ὡς ἐς πολλά γ' ἐπαπορεῖν ἔχω.

κακὸς φανείην, σοί γε πιστεύσας, πάτερ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

καλῶς τελευτᾷς, κἀπὶ τοῖςδε τὴν χάριν
ταχεῖαν, ὦ παῖ, πρόςθες· ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν
σπαραγμὸν ἤ τιν' οἶστρον, ἐς πυράν με θῇς.
ἄγ' ἐγκονεῖτ', αἴρεσθε. παῦλά τοι κακῶν
αὕτη, τελευτὴ τοῦδε τἀνδρὸς, ὑστάτη.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' οὐδὲν εἴργει σοὶ τελειοῦσθαι τάδε,
ἐπεὶ κελεύεις κἀξαναγκάζεις, πάτερ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἄγε νῦν, πρὶν τήνδ' ἀνακινῆσαι
νόσον, ὦ ψυχὴ σκληρὰ, χάλυβος
λιθοκόλλητον στόμιον παρέχουσ',

1256. Nemo non videt, recte a Brunckio comma positum esse post *αὕτη*, quum vulgo nulla ibi esset interpunctio: sed debebat etiam ante *ὑστάτη* distinguere. Male enim Scholiastes *αὕτη* cum *τελευτὴ* coniunxit, cuius haec verba sunt: *μόνη γὰρ ἀνάπαυσις, τὸ παραθεῖναί με τῷ πυρί, καὶ τοιαύτῃ τελευτῇ χρήσασθαι.* Immo hoc dicit, haec mihi postrema a malis requies est, mori.

1259. Non est putandum, ut Musgravio videbatur, *ἀνακινῆσαι* pro *ἀνακινῆσαι ἑαυτὴν* dictum esse, sed semet ipsum alloquens Hercules hoc vult, priusquam diutius morando denuo excites morbum.

1261. Mirum est, cogitare quemquam potuisse de freno gemmis distincto. Rectius Scholiastes, sed hic quoque longius repetens: *ἑαυτὸν παραθαῤῥύνει, ὥςτε μὴ βοᾶν κομιζόμενον εἰς τὴν πυράν. ἄγε οὖν, φησίν, ὦ σκληρὰ ψυχὴ ὡς ἀπὸ Χαλυβικοῦ σιδήρου πεποιημένη, πρὶν τήνδε ἀνακινῆσαι νόσον ἐνδοῦσα*

ἀνάπαυε βοήν, ὡς ἐπίχαρτον

τὸ σεαυτοῦ στόμα ἐμφραγῆναι, ὡςανεὶ στόμα φρέατος λίθῳ κεκολλημένον πρὸς τὸ μηκέτι ὕδωρ ἀνιμᾶσθαι. λείπει δὲ τὸ ὡς, ἵν' ᾖ, ὡς ἀπὸ χάλυβος γεγενημένη. ἢ λιθοκόλλητον στόμιον, ἀντὶ τοῦ λίθινον καὶ σκληρὸν χαλινὸν σαυτῇ ἐπιβαλοῦσα. Quaeritur hoc in loco, verba σκληρὰ et χάλυβος utrum ad ψυχή, an ad sequentia pertineant. Per leges grammaticas quum utrumque fieri possit, praeferendum est illud, quod ad sententiam aptissimum est. Atque in eo omnes, ut videtur, consentiunt, σκληρὰ esse cum ψυχὴ coniungendum. Nam o dura anima quum dicit, hoc significat, o quae multa pertulisti. Quod quum graviter dictum sit, minueretur pondus verborum, si nimis augeretur addito etiam χάλυβος. Nam aliud est, quod afferunt, Hesiodi O. et D. 146. ἀδάμαντος ἔχων κρατερόφρονα θυμόν, quoniam ibi quam durus sit animus indicandum erat, hic autem durum dici satis est. Deinde nomen στόμιον natura sua sibi vindicat ferri commemorationem, ut non videatur dubitandum esse, quin χάλυβος λιθοκόλλητον στόμιον παρέχουσα cohaereant, i. e. ferreum exhibens saxorum frenum. Comparatio petita a ferrea compage, qua saxa, ne hiscant, coniunguntur, nec de puteo, ut Scholiastae placet, aut ullo certo genere muri, sed de eo, quod ubicumque opus est saxa firmiter contineri, cogitandum est.

1262. Libri, ὡς ἐπίχαρτον τελέως ἀεκούσιον ἔργον. Scholiastes: ἀνάπαυσον τὴν βοήν, ὡς εἰς ἐπίχαρτον ἅμα καὶ ἀκούσιον πρᾶγμα χωροῦσα, τὴν πυράν. πῶς δὲ ἐπίχαρτον καὶ ἀκούσιον; ἐπίχαρτον μέν, ὅτι ἀπαλλάττεται τῆς νόσου· ἀκούσιον δέ, ὅτι λυπεῖ πάντα ἡ ἀποστέρησις τοῦ βίου. παρὰ τό, ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. Apertum est, hunc τελέουσ' habuisse, quod coniectura assecutus est Billerbeckius, receperunt Groddeckius aliique. Erfurdtius dedit τελεοῖς. Sed praestat τελέουσα, quod futuri tempo-

τελέουσ᾽ ἀεκούσιον ἔργον.

ΥΛΛΟΣ.

αἴρετ᾽, ὀπαδοί, μεγάλην μὲν ἐμοὶ
τούτων θέμενοι συγγνωμοσύνην,
μεγάλην δὲ θεοῖς ἀγνωμοσύνην
εἰδότες ἔργων τῶν πρασσομένων·
οἳ φύσαντες, καὶ κληζόμενοι
πατέρες, τοιαῦτ᾽ ἐφορῶσι πάθη.
τὰ μὲν οὖν μέλλοντ᾽ οὐδεὶς ἐφορᾷ·

ris est, neglecta contractione, ut in anapaestis. Librorum scripturam, τελέως, erit fortasse qui coniiciat ex tali lectione natam esse, ὡς ἐπίχαρτον τελεῶσαι ἑκούσιον ἔργον, nam suave est perficere sponte decretum facinus. Ac praeferat hoc fortasse hodie aliquis: sed qualem Sophocles Herculem descripsit, melius convenire videtur alterum. Quamvis enim fortis anima, tamen invita ad Orcum abit, ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ᾽ ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.

1264. Nulla personae nota in antiquis edd. et, ut coniicio, codd. Certe nulla est in cod. Flor. Hylli nomen recte adscriptum in Triclinianis, agnoscitque Scholiastes. Is recte hic: αἴρετ᾽ ὀπαδοί. οὐκ οἰκέταις, ἀλλὰ τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ ἐξ Εὐβοίας.

1266. Codd. Harl. Flor. edd. vett. θεῶν. Tricliniani θεοῖς, quod servarunt Brunckius et Erfurdtius. Sensus est: magnam deorum crudelitatem in his esse rati, quae nunc aguntur. Vide ad v. 474.

1269. Ἐφορῶσι, adspiciunt, ita, ut non remedium afferant. Apertius in Electra v. 824. ποῦ ποτε κεραυνοὶ Διός, ἢ ποῦ φαέθων Ἅλιος, εἰ ταῦτ᾽ ἐφορῶντες κρύπτουσιν ἕκηλοι;

1270. Scholiastes: ἐφορᾷ. περιττὴ ἡ πρόθεσις. Satis quidem erat ὁρᾷ, sed in ἐφορᾷ non redundat praepositio. Valde enim diversa sententia est,

τὰ δὲ νῦν ἑστῶτ', οἰκτρὰ μὲν ἡμῖν,
αἰσχρὰ δ' ἐκείνοις,
χαλεπώτατα δ' οὖν ἀνδρῶν πάντων
τῷ τήνδ' ἄτην ὑπέχοντι.
λείπου μηδὲ σύ, παρθέν', ἐπ' οἴκων,

---

si ἐφορᾷ, quam si ὁρᾷ dicas. Τὰ μέλλοντα οὐδεὶς ὁρᾷ est, futura nemo videt: i. e. latent futura. Τὰ μέλλοντα οὐδεὶς ἐφορᾷ autem, quia ἐφορᾶν de eo dicitur, qui aliquid totum ex longinquo contuetur, significat, nemo cuncta, quae futura sunt, conspicit. Tanto minus probandum Wakefieldii ἀφορᾷ, quod etiam per se ipsum ab hoc loco alienum est.

1273. Cod. Ven. et Iunt. sec. ἁπάντων. In codd. Harl. et Flor. pro πάντων legitur θανάτους, quae scriptura nisi forte aberrantibus librarii oculis ad v. 1276. debetur, eleganter ad hunc modum corrigi potest: χαλεπώτατα δ' οὖν ἀνδρῶν, θανάτου τῷ τήνδ' ἄτην ὑπέχοντι. Ita Euripides in Ione v. 1240. θανάτου λεύσιμον ἄταν dixit.

1275. Brunckii membranae et edd. vett. personae notam habent Χορὸς ἢ Ὕλλος. Tricliniani Χορός. Scholiastes: ταῦτα λέγει ὁ Χορὸς ἢ ὁ Ὕλλος. ἔοικε γὰρ ὁ Ὕλλος ἀποστραφεὶς ταῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ λέγειν, τοῦ μὴ ἀπολιμπάνεσθαι τῶν οἴκων, ἕως ἂν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῆς πυρᾶς. τινὲς δὲ γράφουσιν ἐπ' οἴκων, τουτέστι, μηδὲ ὑμεῖς περιλείπεσθε ἐνταῦθα, ἀλλ' ἀκολουθήσατε. Triclinius: αἱ τοῦ χοροῦ πρὸς ἑαυτὰς τοῦτο φασί· μηδὲ ὑμεῖς περιλείπεσθε ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν οἴκων, ἀλλ' ἀκολουθήσατε. Plerumque chorus anapaestis finem facit tragoediae, quod hic si faceret, aut ego aut nos diceret, non autem colloqueretur unam virginum. Quare haec Hylli verba esse putandum est, convertentis se ad eam virginem, quae dux chori est. Et sunt etiam illa, κοὐδὲν τούτων ὅ τι μὴ Ζεύς congrua iis, quae ille modo pluribus de-

μεγάλους μὲν ἰδοῦσα νέους θανάτους,
πολλὰ δὲ πήματα καὶ καινοπαθῆ·
κοὐδὲν τούτων, ὅ τι μὴ Ζεύς.

---

claraverat. Sed quod in libris est, *λεῖπου μηδὲ σὺ, παρθέν', ἀπ' οἴκων* apertum vitium est, recteque fecerunt, qui restituerunt *ἐπ' οἴκων*.

1277. In libris omissum *καὶ*, quod primus restituit Bentleius. Pro *καινοπαθῆ* in codd. adscriptam esse aliam lectionem *καινοπαγῆ*, adnotavit Brunckius. Est ea etiam in cod. Flor. supra scripta: in textu habet Harleianus. Recepit Wakefieldius. Exquisitum hoc quidem est, sed etiam quaesitum.

INDEX GRAECUS.

α pro η in quibusdam compositis 214.

ἀ quapropter 137.

ἀγέννητος 743.

ἀγχιστὴρ 256.

ἀδαγμὸς 770.

ἀεὶ non cum aoristo 1074.

ἀέλιος non prima correpta 835.

αἰδοῖος 122.

αἰολὴ νὺξ 94.

Αἰτωλὴ Diana 213.

ἀλαλαγὴ 206.

ἀλασταίνειν 846.

ἀμφίγυοι 503.

ἀναύδητος 715.

ἀνευφημεῖν 783.

ἀννεώσασθαι 396.

ἀντίλυρος 643.

ἀνύειν, ἀνύεσθαι 993.

ἀολλεῖς de duobus 512.

ἀπεικάσαι et ἐπεικάσαι 141.

Ἀπόλλω, Ἀπόλλωνα 209.

ἄρσην ἔλαιος 1196.

ἄσκοπος 245.

ἀσταίνειν 846.

αὐλὼν masc. et fem. 100.

αὐτὸν, αὑτὸν, αὑτῶν 451.

βίος τινὸς pro ipso homine 1016.

βωμοὶ ἱεροὶ 993.

γὲ 336. 337.
γνῶμα 593.
γοῦν 1157.
δερχθῆν 1000.
διαίρετος, διαιρετός 168.
διανεμοῦσθαι 827.
διήνεμος 827.
δίπαιδες οὐσίαι 911.
ἐάν που, πως 584.
ἔγχος gladius 1031.
ἐεαῖ 968.
ἕθεν 1138.
εἰ θέμις, θέμις δὲ et sim. 810.
εια terminatio pluralis adiect. in υς 122.
εἴσω et ἔσω 202.
ἐκ κλίμακος pugilum 520.
ἐκφέρειν, ἐκφέρεσθαι 497.
ἐλαφαβόλος 214.
Ἑλλὰς ἀνὴρ 1059.
Ἑλλοὶ 1167.
ἔν pro ἔνεστι 1020.
ἐνδυτὴρ πέπλος 674.
ἐξειλύειν 653.
ἐξόμιλος 964.
ἐπακτὸς 491.
ἐπεικάσαι et ἀπεικάσαι 141.
ἐπισκήπτειν τινά τι 1224.
ἐπιστρέφειν τινά τι 1182.
ἔσω et εἴσω 202.
ἔτι minantis 257.
ἔτ' οὐκ 161.
εὕδειν securum esse 175.
εὔλεκτρος 515.
εὐνὴ coniux utriusque sexus 17.
ἐφορᾶν et ὁρᾶν 1270.
ἕως ἂν cum optativo 687.
Ἡράκλειος fem. 51.
θρέμμα periphrastice 574.
ι dativi elisum 675.
ἰοὶ venena 574.
ἴσως 301.
καλῶ futurum 551.
κατ' ὄμμα 102.
κάταγμα 695.
κέρατα media longa 518.
κήλημα 554.
κλέομαι 639.

κλιμακίζειν, κλιμακισμὸς 520.
κλίνεσθαι 101.
κοῖλα δέμνια 901.
κοίτη coniux utriusque sexus 17.
κυκλεῖν non neutrale 130.
λαθίπονος 1021.
λέγω δὲ 739.
λείπειν. ἔλειπον 76.
λέκτρον coniux utriusque sexus 17.
μανὸς 958.
μάταιος fem. 888.
μελλόνυμφος, ὁ, fem. 207.
μὲν cum particip. sequente verbo cum δὲ 63.
μεταίτιος 260.
μὴ cum ἂν et opt. post verba metuendi 629.
μηδαμᾷ, μηδαμὰ 323.
Μηλιεὺς 194.
μυελὸς 780.
ναμέρτεια, ναμερτὴς 173.
νεφέλη de morte 831.
νυμφεῖα thalamus 920.
ὁ δὲ et ὅδε 968.
ὁμαρτῇ 526.
Ὀνείτης 54.
ὅπως τοι 190.
ὁρᾶν et ἐφορᾶν 1270.
ὀργὴ sibi irati 933.
ὁρίζειν, ὁριστὴς 238.
ὀρφανίζεσθαι βίου alius 942.
ὃς relatum ad primarium 358.
οὐ, οὔτε, οὔτε 1060.
οὐδαμᾷ, οὐδαμὰ 323.
οὐκέτι et ἔτ' οὐκ 161.
παιδοῦσσα 308.
πατρῷος Ζεὺς 288.
πειρᾶσθαι passive 581.
πόθεν et sim. pro ποῦ 1010.
ποθοῦν, τὸ, 196.
πολλὴ ἀνάγκη quibus modis dicatur 295.
πρόδομος 960.
πρόμαχος 856.
πρὸς pro ἐν dici creditum 371.

πρὸς χαρὰν, πρὸς χάριν 179.
προςβάλλειν animum attendere 580.
πρόςδεγμα 628.
προστάτης, προστατήριος 209.
πρόςφθεγμα 628.
ῥάσμα 837.
ῥίπτειν, ῥιπτεῖν 780. 790.
σέλας 607.
Σελλοὶ 1167.
σπιλὰς 678.
σὺν παιδὶ καὶ γυναικὶ 257.
συνίστασθαι λέχος 28.
ταναΰφὴς 602.
τε γὰρ 1019. τὲ—δὲ 143. 1234. τὲ — καὶ 234.
τεκνοῦσσα 308.
τελέουσα in anapaestis 1262.
τέλη 238.
τὶ hiatum faciens 1203.
τὶ φημὶ 865.
τὶς iteratum 944.
τοὶ 190.
τόσον 53.
ὑποφόνιος 839.
φαίνειν 239.
φέρειν pro ἔχειν 108. φέρειν et φορεῖν 965.
φορεῖν 965.
φρονεῖν 313.
φύσις pro homine 1062.
φύτωρ qua mensura 1089.
χειροτέχνης ἰατορίας 1001.
χρίειν 831.
χριμφθῆν 1000.
χῶρος de statu 145.
ὦ prius cum nomine, iterum cum adiectivo 1037.
ὡς et ὥςτε 590.
ὡς δόμους 365.
ὡς ἔοικε cum infinitivo 1238. 1241.
ὡς ἔχω 1208.

INDEX LATINUS.

accusativus cum articulo pro adiectivo 562.

Acheloi picturae 12.

activum falso pro passivo habitum 196.

adverbia in θεν improprie 1010.

Aeschylus (Suppl. 817.) 1000.

anachronismus 1.

articulus inter accusativum et infinitivum 65.

Callimachus ap. Schol. Soph. 266.

chori allocutio singularis 1275. personae omnes 865.

collocatio verborum 881.

Deianirae filii 54.

Diana ἀμφίπυρος, Ὀρτυγία, πυρωνία, φωςφόρος 213. 214.

exsecratio limitata 383.

Euripides (Phoen. 303.) 960. (1667.) 295. (Med. 1013.) 295. (Alc. 278.) 295. (Herc. f. 971.) 175. (Thes. ap. Schol. Aristoph. Ran. 476.) 781.

Eustathius (p. 222, 20.) 188.

genitivus duplex 57. ἕρποντος εἰςορᾷς ἐμοῦ 994.

Hercules venditus 252.

Herodorus 252.
Hesiodus apud Schol. Soph. 308.
homoeoteleuta male in una dipodia 1241.
Lycophron (847.) 188.
masculinum pro feminino 207.
metra 851. eorum accurata responsio 824. 835. ischiorrhogicum 653. 1085. paeones quarti 205.
molossi 653.
Nicander ap. Schol. Apoll. Rhod. (I, 419.) 213.
numeri 406. 1241.
omnino omnes quomodo hyperbolice dicatur 1060.
optativus orationis obliquae qua lege usurpetur 65.
ordo in enumeratione similium neglectus 234.
Ortygiae multae 213.
praepositio duplex 1160.
pronominis repetitio 219. 289.
schema Pindaricum 520.
secunda persona pro quavis 2.
Scholiastes Sophoclis 157. 243. 328. 715. 837.
Sophocles (Electra 309.) 295. (1365.) 130. (Oed. Col. 76.) 196. (293.) 295. (678. 1694.) 196. (1118.) 328.
Theocritus (I, 95.) 122.
tibiae vis 217.
verbum singulare cum nomine plurali 520.
vocalis brevis finalis ante *πλ* non producta 7.

